Учителя Петър Дънов

Време и сила

Младежки окултен клас
година пета

ШКОЛАТА
МЛАДЕЖКИ КЛАС

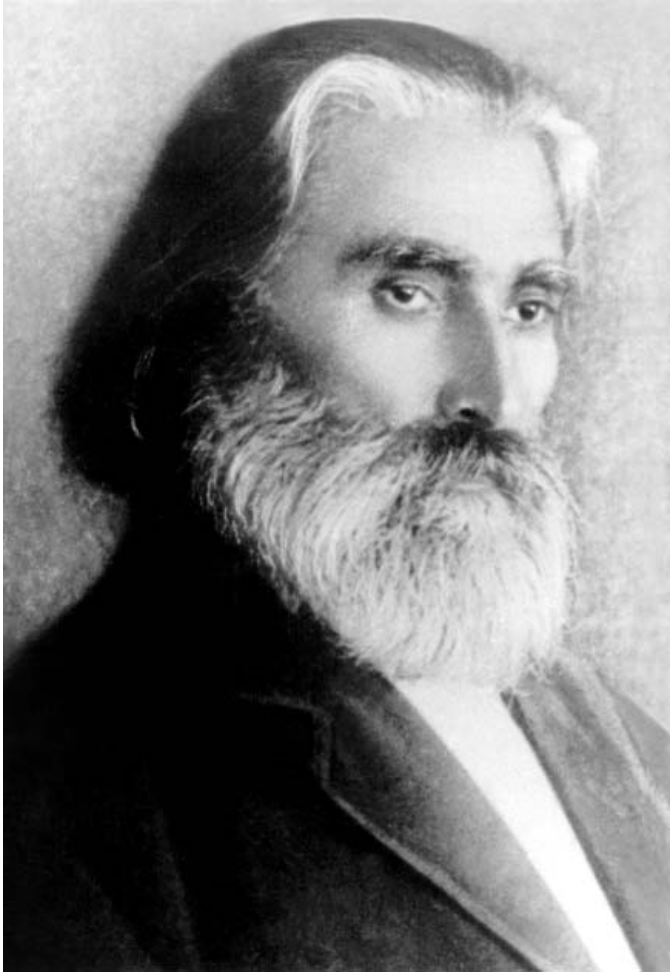

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
(БЕИНСА ДУНО)

ВРЕМЕ И СИЛА

МЛАДЕЖКИ КЛАС

ГОДИНА ПЕТА

Издателство •Бяло Братство•
София 2010

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
(БЕИНСА ДУНО)

МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС

ВРЕМЕ И СИЛА

година пета

Словото в Школата на Учителя
Петър Дънов (Беинса Дуно)
е записано и съхранено
за съвременния читател
от стенографите:

Паша Теодорова
Елена Андреева
Савка Керемидчиева

© Издателство «Бяло Братство», 2010

ISBN 978-954-744-127-9

Съдържание

1. Време и сила, 15.11.1925 7
2. Най-малкото иждивяване
и най-малкото съпротивление, 22.11.1925 25
3. Трите състояния: S, R, T, 29.11.1925 37
4. Влияние на светлината и на тъмнината, 6.12.1925 51
5. Символи в Природата, 13.12.1925 63
6. Приложение на символите, 20.12.1925 75
7. Пълнене и празнене, 27.12.1925 85
8. Десет думи, 3.01.1926 99
9. Действие и противодействие, 10.01.1926 107
10. Изваждане, 17.01.1926 113
11. Гласни и съгласни букви, 24.01.1925 119
12. Математически задачи, 31.01.1926 129
13. Реални величини, 7.02.1926 141
14. Микроскопически добрини, 14.02.1926 155
15. Изразително лице, 21.02.1926 169
16. Страдание, търпение, опитност и знание, 28.02.1926 179
17. Духовна мекота, 7.03.1926 189
18. Форми на съзнанието, 14.03.1926 199
19. Жива реч, 21.03.1926 207
20. Добро и свобода, 28.03.1926 217
21. Групиране на сили, 4.04.1926 227
22. Малкото съпротивление, 11.04.1926 237
23. Качества на здравия човек, 18.04.1926 249
24. Работа в съзнанието, 25.04.1926 259
25. Влияние на цветовете, 2.05.1926 265
26. Място на добродетелите, 9.05.1926 27
27. Здраво мислене, 16.05.1926 291

28. Склонности и разнообразие, 23.05.1926 303
29. Окултни познания, 30.05.1926 313
30. Музикално упражнение, 6.06.1926 323
31. Произход на страданията, 13.06.1926 327
32. Нови типове, 27.06.1926 337

Речник на остарели и чужди думи 350
Обяснителни бележки 351
Писмени теми 352
Упражнения, задачи и опити 354
Формули и утвърждения 359

ВРЕМЕ И СИЛА

Първа лекция
15 ноември 1925 г.

ВРЕМЕ И СИЛА

Мотото за тази година ще бъде „Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!”

Коя беше последната лекция от миналата година?

Отговор: *За свободните движения.*

Кои движения са свободни?

Отговор: *Разумните движения.*

Да, свободните движения подразбират разумност. Конят може да се движи свободно, но когато той прескача от един плет към друг, това не е свобода. За птичката може да се каже, че има свобода в движенията си. Защо? – Понеже в нейните движения има разумност. Свободните движения подразбират и по-висока култура. Според закона на еволюцията в стълбата на животинското царство най-високо стъпало заемат млекопитаещите. Обаче птиците имат по-стар произход от конете. Рибите пък са по-стари от птиците. Науката поддържа, че птиците са произлезли от рибите. Последните се движат в по-гъста, а птиците – в по-рядка среда. При това рибите са безгласни, те нямат орган на гласа, на звука. Културата на рибите е много ниска. Всички престъпления във водата стават безгласно. Животът във водата е цял ад. Там рибите се гълтат цели едни други, без следи от престъпленията, и никоя от тях няма възможност да каже някому нещо, да се оплаче. Птиците пък имат по-висока култура от рибите, защото в тях има разумност. В какво се забелязва разумността, както и по-високата култура у птиците? – В тях има музика, движения из въздуха, виене на гнезда, и тия неща се подчиняват на известни закони. Движението на хората из въздуха с аероплани се основава на същите закони, на които се подчиняват и птиците. Освен това птиците са разрешили отношенията между половете по-разумно даже и от съвременните хора, които ги разрешават като млекопитаещите. На съвременните хора са

нужни още хиляди години, докато разрешат този въпрос по човешки. И действително, първото падане е станало между млекопитаещите. Оттам започва падането на човека. Като говоря за птиците, не подразбирам да се вземат като образ, но като символ на по-висока култура в света, която ще се яви за в бъдеще и в човешкия род. Днес в хората се забелязва вече стремеж да се приближат към птиците.

Питам: според вас на какво се дължат външните противоречия в живота? Вземете следния прост пример: двама родни братя се обичат, разбират се, живеят си добре. След известно време между тях се явява спор за някакви материални блага, които те получават в наследство от баща си. Коя е дълбоката причина да се зароди между тия братя несъгласие, спор? Отде води началото си този спор? Нали тия братя се обичаха? Нали се разбираха помежду си?

Във физиката има един закон за промяна на телата от топлината и от студа. Този закон гласи: всички тела от топлината се разширяват и отиват нагоре, а от студа се свиват, сгъстяват се и падат надолу. Природата си служи с този закон всякога, когато ѝ потрябва. Щом пожелае да превърне някое течно тяло във въздухообразно, тя го нагрява и така го препраща в пространството нагоре; щом пожелае да превърне въздухообразното тяло в течно, тя го охлажда и то слиза на Земята във вид на течност. И в човешкия организъм има и въздухообразни, и течни, и твърди тела, но понякога става накопление на тия вещества, което се отразява по един или друг начин върху човека. Обаче Разумната Природа не позволява да се престъпват законите ѝ, т.е. тя не търпи никакви житници, никакви хамбари в тялото на човека. Всеки ден човек има право да взема от нейните складове само толкова, колкото му е нужно за деня. За другия ден – добър е Господ! Той пак ще даде. Но вследствие на отдалечаването на човека от разумните закони на Природата, у него се заражда желание да се осигури и той всеки ден живее с мисълта да трупа, да събира колкото може повече. Това негово желание се предава и на самите клетки, в които постепенно става отлагане, натрупване на

излишни, неоползотворени от организма материали. Този човек започва да надебелява, да затлъстява и впоследствие в него се зараждат различни болести. Ето защо най-първо човек трябва да се заеме с разрешаването на прости явления, на малки величини, а после да прибегне до решаването на сложни явления, на големи величини. Сложните явления, големите величини създават натрупвания в човешкия организъм. И тъй, за да се яви възвишена мисъл у човека, той трябва да насочи своя поглед нагоре. Това значи, че той трябва да превърне твърдите вещества в себе си в течни, течните – във въздухообразни, и така да обърне погледа си нагоре. Отгоре ще дойде помощта му. Не мислете, че човек сам може да създаде в себе си възвишени и светли мисли. Никой сам не създава своите мисли. За да попадне някоя светла мисъл във вашия ум, преди всичко тя е минала през ред същества, по-възвишени и по-благородни от вас. Ако вие ѝ дадете благоприятни условия за развитие, тя ще ви повдигне. Същевременно вашите мисли отиват надолу, към същества, по-нискостоящи от вас. Значи в Природата става прекръстосване на мислите. Висшите същества влияят на човека, но и човек им влияе. Човек влияе на по-нискостоящите от себе си, но и те му влияят. Затова, когато изучавате живота си, трябва да разграничавате мислите, да разбирате кои мисли идат отдолу и кои отгоре, за да знаете как да ги обработвате.

Фигура 1 представлява една окръжност. Как дефинират окръжността в геометрията?

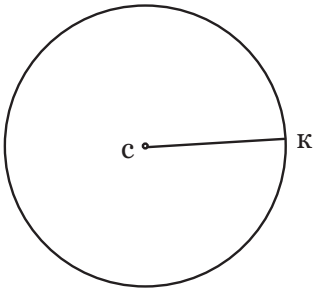

Фиг. 1

Отговор: *Окръжността е крива линия, на която всички точки са еднакво отдалечени от една постоянна точка, наречена център – С. Пространството, което е заградено от окръжността, се нарича кръг.*

Ние ще дадем друго определение за кръга. Кръгът представлява всички реални възможности, които

се съдържат в разумния живот. Всеки кръг има свои граници. Тогава какво трябва да направи човек, като дойде до крайните предели на кръга, който в дадения случай представлява неговия живот? – Той трябва да премине от един кръг в друг. Значи всеки кръг е скачен с редица други кръгове. Центърът *C* представлява друга една реалност, към която човек трябва да се върне. Какво е значението на радиуса в кръга?

Отговор: *Радиусът е единственият елемент, който определя големината на кръга. Окръжностите се различават по радиусите.*

Кривите линии в Природата са признаци, по които се съди, че тя събира енергия и материя. Тия линии наричаме събирателни. Когато Природата иска да твори, тя си служи с прави линии. Всеки радиус, като дойде до своя краен предел, той се връща назад в кръга. Защо? – Понеже зад този предел той среща известно съпротивление, което не му позволява да отиде по-нататък. Значи окръжността, кривата линия, показва докъде се простират възможностите на радиуса. Възможностите на правата линия са в творчеството. Като се свърши с творчеството, започва се вътрешната обработка на материята и на енергията. Тъй се създава кръгът. По този начин вие ще знаете пътя, по който се развиват вашите мисли и желания. Най-първо в човека се зараждат известни мисли, желания и проекти, които, щом стигнат крайния предел на своите възможности, образуват един кръг, в който се започва обработването им. От всички тия мисли, желания и проекти в човека се образува една обща идея, която го тласка в дадена посока. Помнете, че проявите на живота не са отделни. Всяка постъпка на човека се обуславя от някое разумно същество. Никой не може да каже, че е творец на своята съдба. Казва се, че всеки е носител на творчество, на творчески сили в себе си, но всички разумни прояви се обуславят от разумни същества. Може ли да се определи колко радиуса могат да се прекарат в една окръжност?

Отговор: *Казва се, че в окръжността могат да се прекарат безкрайно число радиуси, но се говори само за един радиус, който е в движение, защото като минава през ок-*

ръжността, същевременно той минава и през всичките радиуси.

Питам: кои са причините за образуването на квадрата?

Отговор: *Като причина за образуването на кривата линия се взема някоя централна сила, а квадратът се образува от движението на една отсечка.*

Когато единият край на радиуса се движи, а другият остава неподвижен, образува се кръгът, а когато се движат двата края на радиуса, образува се квадратът. Квадратът включва в себе си възможностите на правата линия. Правата линия представлява отношения между две разумни същества. Най-късият път на съобщение между две разумни същества е правата линия. Двама души могат да се запознаят само по пътя на правата линия. Квадратът представлява условията, при които приятелството на тия двама души може да се съгради. Ако човек не разбира тия отношения, той ще изкриви, ще развали квадрата, и по този начин ще дойде до вътрешно противоречие. Всички противоречия в живота се съдържат в квадрата. Той е рационално число, а кръгът е ирационално число. Той е част от едно спирално сечение, което пък е сечение от друга една фигура. Кръгът, квадратът, кубът са части от тесаракта. Защо при създаване на очите Природата си е послужила с кръга, а не с квадрата?

Отговор: *Понеже окото се движи радиално, гледа на всички посоки.*

Действително, окото е създадено по образа на Слънчевата система. Който иска да изучава света, трябва да изучава и човешкото око. Квадратът се забелязва в кожата на хората. Значи от противодействията на физическия свят в кожата се образуват множество квадратчета. Различните фигури, с които си служи геометрията – това е най-красивият, най-мистичният език, чрез който Природата говори на разумните същества. Когато у човека се зароди известен дух на припряност или на нервност, той вече престава да се движи в кръга и влиза в квадрата. Тогава как ще излезе той от противоречията, в които е попаднал? Сега ще начертаем един квадрат и от върховете му *А, В, С, Д,* които ще вземем

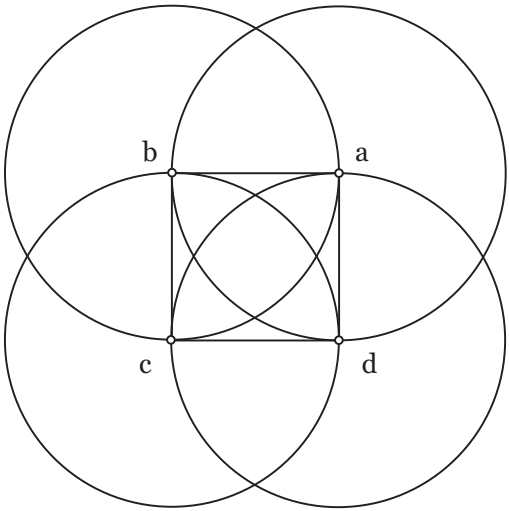

Фиг. 2

за центрове на окръжности, ще опишем четири окръжности (фиг.2). Какво ще се образува в квадрата?

Отговор: *Една четиристенна фигура, заградена с дъги, и четири тристенни фигури, също тъй заградени с дъги.*

За да се разбере тази фигура и да се приложи в живота, ще направя малко отклонение в мисълта си. Какво става с житното зърно, когато попадне в почвата? За да излезе на повърхността на земята, с него стават ред промени – химически и физически. На пръв поглед се вижда, че то се разпуква, при което изгубва своята външна форма. Вътрешната фигура показва пътя, начина, по който човек може да излезе от противоречията, от безизходното положение, в което се намира. Значи както житното зърно трябва да измени външната си форма, за да излезе на повърхността на Земята, така и човекът, който се намира в живота на квадрата, трябва да измени своята форма, за да излезе от своите ограничителни условия. Това излизане наричат *закон на самоотричане*. И затова, когато искаш да минеш в по-рядка среда, трябва да се откажеш от по-гъстата, в която се намираш. Ако искаш да

придобиеш някоя по-възвишена идея, трябва да се откажеш от друга, по-обикновена, стара идея, която те е държала до това време вързан за Земята.

Много от идеите на съвременните хора са във връзка със Земята, т.е. с по-грубата материя. Тия идеи са потребни на човека дотогава, докато той живее на Земята, но щом пожелае да се изкачи в един по-висок свят, той трябва да се откаже, да се освободи от формите на тия идеи. Както виждате, всичко е в приложението. Формите на нещата трябва да оживеят във вас, за да може да ги разбирате и изучавате. Например у вас се заражда едно желание. Това желание може да бъде приятно, може да бъде и неприятно и да ви дразни. За вас не е достатъчно само да знаете, че това желание е приятно или неприятно, но трябва да знаете точно къде именно се зараждат хубавите желания и къде – лошите. Ще кажете: „Мястото на желанията е в главата.“ – Така е, всичко излиза от главата, но от кое място именно? Желанията не се зараждат в цялата глава. Всяко желание си има своя определена област в мозъка, отдето то произлиза. Човек не може да владее себе си, докато не знае в коя част на неговия мозък се заражда дадено желание. Например къде е мястото на милосърдието? – Чувството на милосърдието е там, където е и религиозното чувство на човека, а именно в горната част на главата. Когато искате да проверите мястото на милосърдието в главата на човека, направете следния опит: повикайте двама души, в които това чувство е добре развито. Единият от тях да постави трите си пръста върху горната част на главата на другия, дето е религиозното чувство, и той веднага ще почувства атака на милосърдието или чувството на приятелство. В съзнанието пък ще се яви малка светлинка.

И тъй, при възпитанието на децата трябва да се има предвид начина, по който са централизирани силите в Живата Природа, защото по същия начин са централизирани и силите в човешкия мозък. Мозъкът от своя страна изпраща своите сили по цялото тяло. Преобладаващите чувства у човека хвърлят съответен отпечатък върху целия строеж на ор-

ганизма. Например хора, които са крайни идеалисти, имат фини, тънки чувства. Ако идеализмът у тях води началото си от ред поколения, ръцете им са изтънчени, деликатни. Това показва, че изтичането и втичането на енергията от техния организъм става леко, без съпротивление. Ръцете на материалистите не са тъй деликатни, нежни. Който не разбира тия неща, като наблюдава и едните, и другите хора, ще каже, че това е игра на Природата. Не, това са течения в Природата, които имат своя разумна причина. Всеки пръст на човешката ръка е една област, през която изтича известна енергия. През всеки пръст минават две течения: едното тече в горната част на пръста и излиза навън, а другото тече в долната част на пръста – то иде от корените на пръстите и влиза във всеки пръст поотделно. Често у някои хора се преплитат няколко течения. По-напредналите хора, у които чувствата са по-добре развити, имат и по-силни възприятия. Те възприемат полесно тия течения.

Да допуснем, че в някой човек липсва чувството на милосърдие. Как ще го придобие той? Такъв човек трябва да дружи повече с хора филантропи, човеколюбиви натури, които са готови да се жертват за доброто на другите хора. Или пък той трябва да чете такива книги, в които да среща примери от хора със силно развито чувство на милосърдие. Освен това човек, у когото липсва това чувство, добре е всеки ден около 10-20 минути най-много да поставя ръката си върху центъра на милосърдието, за да приижда към него известно количество енергия. В продължение на една-две години този човек може да развие в себе си това чувство. Чувствата се подхранват с енергия. Съществуват два вида чувства: едните са низши, животински, а другите са възвишени, благородни чувства. Например дружите известно време с някой човек, но после се разделяте и казвате: „Съжалявам, че се сдружих с този човек.“ Защо става това? – Защото в тази дружба вие сте подхранвали користолюбиви чувства, очаквали сте нещо и като не сте го постигнали, разочаровали сте се. При такива чувства човек усеща някакво стягане в слънчевия възел, което е признак, че той е попаднал в пътя на животните.

Дойдеш ли в този път, спри се, размисли добре и се върни назад.

Не е достатъчно човек само да слуша или да чете какво говорят другите, но има един практически, опитен начин, по който той може да се учи. Който иска да се учи и да напредва в живота, той трябва да си избира такива другари, които Природата е щедро надарила. Тия хора са родени при благоприятни условия. Човек може да добие някои благородни, възвишени чувства от растенията и от животните. Например милосърдието е развито и у някои растения и животни. По тази причина именно човек още от най-стари времена е бил овчар, водил е овцете на паша. Овцете развиват смирение в човешкия характер. Те го учат още и на самопожертване. Волът пък учи човека на търпение. Петелът заставя човека да мисли. Например някой човек е много замислен, иска да реши известен въпрос, но не може. Веднага неговият петел излиза насреща му и започва да кукурига. С това той иска да каже на господаря си: „Попей малко! Тази работа не става с много мислене. Не се безпокой! Щом аз ти кукуригам, работите ще се наредят добре.“ Когато някой човек заболее и в това време петелът се спре пред прага на къщата му и започне да кукурига, това показва, че този човек ще оздравее. Дето петел кукурига, всички работи се нареждат добре. Кукуригането внася приятност, лекота в душата на човека. То е символ, с който Природата си служи, когато иска да изрази нещо. Между кукуригането на петела и състоянието на човека има известна връзка. Когато човек е тъжен, скръбен, нека носи в джоба си по малко царевица или жито, та като чуе, че някой петел изкукурига, веднага да му подхвърли няколко зрънца и да благодари, че петелът е изкукуригал. Това показва, че скръбта му ще се превърне в радост.

Сега, ако някой слуша отвън с какво се занимаваме, ще каже: „Върху какви глупави работи разискват тия хора.“ Привидно е така, но ако изучавате работите на някои учени, ще видите, че и там има привидно глупави неща. Например някой учен изучава микробите и намира, че особен род микроби имат сто и двайсет стомаха. Каква важност предста-

влява този въпрос? Ако проследим внимателно този факт, ще видим, че той говори много нещо. От него ученият вади заключението, че този род микроби живеят при много неблагоприятни условия. Действително, микробите изобщо живеят при неблагоприятни условия. Питам: вашите петли кукуригат ли? Забелязали ли сте вие при какви случаи петлите кукуригат?

Отговор: *Забелязано е, че когато петлите престават да кукуригат, случва се някакво нещастие. Когато кокошките се качват нависоко да пеят, на добро е; когато пеят на ниско място, това не е за добро.*

Всички тия неща са символи, с които Природата си служи като с прояви на разумен живот, като с пътища за съобщения. Това показва, че и животните имат известна разумност, която се намира в по-висок свят от физическия. И наистина, често животните интуитивно схващат нещата по-добре от хората. Това показва, че интуицията у тях е по-силно развита, отколкото у някои съвременни хора. Казвам: работете съзнателно върху развитието на вашата интуиция!

Сега ще ви задам няколко въпроса: какво ще стане с някое семе, ако се посади в почвата по-дълбоко, отколкото е нужно за него?

Отговор: *Или няма да израсне, или ще закъснее с израстването, понеже за всеки род семе има определена дълбочина, на която то трябва да се посажда.*

Оттук вадим следната аналогия: когато човек се обезсърчи или започне да става песимист, да се отчайва, това показва, че той навлиза в по-гъста материя от тази, в която е бил по-рано. Всички негови желания са заровени дълбоко в тази гъста материя и като не може да ги реализира, той се обезсърчава и започва да страда. Какво ще стане с някое семе, ако се посади много плитко в почвата?

Отговор: *Ако почвата е малко влажна и торна, има възможност да израсне семето; ако почвата е камениста, семето не може да израсне.*

Това е вярно и по отношение на нашия живот. Когато нашите идеи не срещат някакво съпротивление на пътя си,

те не могат да израснат. Това подразбира живот без страдания. Страданията са естествени съпротивления, при които животът може да расте и да се развива правилно. Скърбите, страданията са най-дълбокият слой от почвата, в който са посадени костилките на плодовете. След време те израстват от тази почва. Който не може да използва скърбите и страданията в своя живот, в него нищо не може да израсте. Затова всеки човек ще понесе толкова скърби и страдания, колкото Природата му е определила. Радостта е най-малкото съпротивление, при което животът може да се прояви. Значи вие срещате на пътя си две съпротивления: най-голямо съпротивление – когато корените не могат да вървят надолу безпрепятствено, но първо трябва да си пробият път и после да се развиват правилно; а съпротивлението е най-малко, когато коренчетата намират свободен път надолу в земята. В кой случай семето иждивява повече енергия: когато коренчетата си пробиват път надолу в земята или когато стъблото покълва над повърхността на земята? Коренчетата иждивяват повече енергия, за да си пробият път надолу в земята. В това отношение растенията са по-добри техници, естественици и химици от самите хора. Те отделят от себе си разни киселини, с които си пробиват път даже и в канарите.

Ако човек се остави свободно, с пълно доверие на своята интуиция, той ще има по-добри резултати в живота си, отколкото ако действа изключително според своя разум. Ако някой човек е болен и се остави на своята интуиция, т.е. на разумните закони, които ръководят целия му организъм, той ще се излекува в скоро време. Оставете се свободно, без страх на своята интуиция, т.е. на Божественото в себе си, и ще видите какви резултати ще получите. Интуицията у човека е неговият разумен баща, на чийто гръб той може да се качва без страх, без тревога. Този кон ще го занесе, дето трябва. Всички сте виждали какво правят малките деца с баща си. Като се върне той от работа, едно по едно децата се качват на гърба му да ги носи. По същия начин и вие понякога се качвате на своя кон, карате донякъде, докато го изморите добре, без да свършите някаква работа. Да допуснем, че някой

от вас излиза на сцената, но го освиркват. Като се върнете у дома си, вие сте неразположени, цяла нощ не можете да спите, въртите се на една, на друга страна, докато най-после изморите тялото си и заспите. Какво от това, че са ви освиркали? Ако нямахте уши да чуете, че ви освиркват, щяхте ли да се обидите? – Нямаше да се обидите. Какво трябва да направите тогава? – Да си признаете, че не сте играли добре и че заслужавате да ви освиркват. Кажете: „Много добре направиха тия хора, че ме освиркаха.“ Щом си кажете така, веднага ще ви олекне. Едва сте се примирили, натъкватe се на друго противоречие: „Защо трябваше да ме освиркват? Нима толкова лошо играх?“ Казвам: две противоречия в живота не раждат една добродетел.

Две положителни, рационални числа раждат едно отрицателно число. Единицата е положително число. Тогава 1 + 1 = 2. Двойката е отрицателно число. Следователно тия две положителни числа можем само да ги съберем, за да получим отрицателно число, но по никой начин не можем да ги умножаваме. Например 1 x 1 = 1. Обаче има и друг един закон: като съберем две отрицателни числа, получаваме едно положително. Например 2 + 2 = 4. Числото 4 е положително. Като умножим две отрицателни числа, пак получаваме едно положително: 2 x 2 = 4. Следователно, ако искаме да получим положителен резултат, трябва да работим с две отрицателни числа. Какво означава 2 + 2 = 4 или 2 x 2 = 4? – Като се съберат или умножат двама меки хора, те дават числото 4. Ако съберете числото 2 и числото 4, получавате 6. Какво представлява шесторката? – Тя е неутрално число, неутрална зона. Значи, докато дойдете до неутралната зона в живота, т.е. до състояние на примирение, най-първо ще минете през голяма вътрешна борба в себе си. Да кажем, че вие искате да извършите един преврат в себе си. В първо време вие сте активен, борите се – значи събирате положителните енергии в себе си, докато получите от тях едно отрицателно число и се примирите. Казвате: „Има време, ще се постигне това нещо“ – и започвате да мислите. Числото 4 е число на мисълта. В процеса на мисленето превръщате

положителните числа в отрицателни и отново започвате да действате.

И тъй, за всеки човек е важно да знае в коя област на мозъка действат единиците, в коя – двойките, в коя – тройките и т.н. Човек не може да работи със силите на своя мозък, както му попадне. Положителните енергии трябва да се превърнат в отрицателни. Всеки, който може да превърне една положителна енергия в отрицателна, той разумно пести силите си. Представете си, че две братчета, които са положителни в себе си, спорят за две ябълки, кое от двете да вземе по-голямата ябълка. Ябълките са от различна големина. Как трябва да се разреши въпросът?

Отговор: *Да разделят двете ябълки наполовина и всяко дете да вземе половината и от едната, и от другата ябълка.*

Както виждате, тук трябва да се приложи законът за превръщане на положителните енергии в отрицателни. Случва се понякога, че мисълта, чувствата и волята на човека са положителни, а той иска нещо непостижимо. Какво трябва да направи този човек в дадения случай? Да кажем, че този човек е беден студент, идеалист, но пожелава в продължение на една седмица да получи десет милиона лева, които ще употреби за някаква велика идея, възникнала в главата му. Какво трябва да направи, за да не претърпи крах или някакво падение в себе си? Като дойде краят на седмицата и не получи парите, въпросът е решен вече, но какво трябва да се направи, преди да е дошъл този момент?

Отговор: *Нека си представи, че ги е получил и се отказва от тях. Или нека си помисли, че сега е получил само една малка част от парите, каквато той има на разположение в себе си, а останалата част ще получи впоследствие.*

Индусите са правили ред опити за усилване на волята си и са получили добри резултати. Например един индус може да разреже някъде ръката си и после със силата на волята си да не допусне да падне нито капка кръв, нито пък да усети и най-малка болка. Чрез волята си той анестезира порязаното място и затова не усеща никаква болка. Обаче,

според законите на Живата Природа, когато успеем да избегнем дадено страдание, след известно време това страдание пак дохожда до нас, само че на друго място и в друга форма. Казвам: всеки ще понесе страданията, които Природата е определила за него: ако е слаб, ще му се дават по-малко, но в продължение на повече време; ако е силен, ще му се дават повече страдания наведнъж, при което ще се употреби по-малко време. Например юнакът може да вдигне 100 килограма товар на гърба си и в продължение на един час да го занесе на определеното място. Слабият ще раздели същия товар на части и ще го пренася цял ден.

Следователно слабите ще иждивяват време, ще пестят енергия; силните хора ще иждивяват енергия, ще пестят време. Казано е в Писанието: „Силните ще носят слабите." В това отношение индусите са направили грешка. Когато са били силни, те са товарили слабите, вследствие на което са изгубили способността си да ръководят другите хора и са се спрели в своето развитие. Днес други хора, които работят правилно, разумно, идат да заместят индусите и да довършат тяхната работа. Сега и бялата раса започва да работи по малко в това направление. За да не губи силите и способностите си, човек трябва да бъде изправен във всички свои мисли, чувства и действия. Както виждате, лесно е да се напише 1 + 1 = 2; 2 + 2 = 4. Обаче това са два закона, които имат приложение в живота. Действието 1 + 1 = 2 представлява превръщане на положителните сили в отрицателни. Това е закон на силата, който работи сега. Днес силните хора работят. Действието 2 + 2 = 4 или 2 x 2 = 4 представлява превръщане на отрицателните сили в положителни. Това е закон на времето, в което работят слабите хора.

Кое е по-силно в човека: умът или сърцето? Как си обяснявате следните положения? Обичате някое лице. В този случай умът скроява хиляди добри мисли за любимия ви. Значи умът става слуга на сърцето. Друг път мразите някое лице. Умът пак започва да измисля хиляди лоши работи за това лице. И тук умът се явява в услуга на сърцето. Кой е по-силен сега – умът или сърцето?

Отговор: *Сърцето*.

Обаче това са прояви на животинския, на низшия ум в човека. Човек има четири сърца: низше или животинско, висше или човешко, ангелско и Божествено сърце; той има и четири ума: низш или животински, висш или човешки, ангелски и Божествен ум. Човек трябва да благодари, че има толкова сърца и умове. Това, което животинското сърце не може да направи, което човешкото сърце не може да направи, ангелското ще го направи; това, което ангелското сърце не може да направи, Божественото ще го направи. Същото се отнася и до ума на човека. Четирите сърца се преплитат взаимно и образуват две сърца. Затова именно се казва в Битие: „Човек е направен по образ и подобие Божие."

Сега ще ви дам едно правило, като за деца, но и възрастните хора могат да си служат с него. Когато дойдете до някое противоречие, до една невъзможност в живота си, кажете: „За Бога всичко е възможно. Аз живея в Бога и с Неговата Мъдрост всичко мога да постигна." Поставите ли тази мисъл в ума си, Бог, Който живее във вас, веднага започва да действа. Който е в съгласие с Бога, и Той работи с него; който не е в съгласие с Бога, и Той не работи с него. Бог работи заедно с нас, за да се прояви. Вие може да проверите това правило, този закон всякога, когато се намирате в безизходно положение. Да допуснем, че се намирате някъде в пустинята, изложени на явна смърт – отникъде помощ не идва. Какво трябва да правите? – Обърнете се към Бога с пълна вяра и надежда, че за Него всичко е възможно, и след това очаквайте резултат. Няма да се мине дълго време и вие ще проверите този закон, ще видите, че Бог се проявява и в пустинята.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

НАЙ-МАЛКОТО ИЖДИВЯВАНЕ И НАЙ-МАЛКОТО СЪПРОТИВЛЕНИЕ

Втора лекция
22 ноември 1925 г.

НАЙ-МАЛКОТО ИЖДИВЯВАНЕ И НАЙ-МАЛКОТО СЪПРОТИВЛЕНИЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Четирима души от вас нека се заемат с разработване на следните четири теми:

Най-новото в музиката.

Най-новото в математиката.

Най-новото във философията.

Най-новото в живота.

Всички общо пък пишете върху най-любимия за вас предмет. Значи първата тема ще бъде свободна.

В Природата съществува един велик закон, според който тя извършва всички свои работи при най-малко иждивяване, при най-малкото изхарчване на енергия. Тя обича икономията. Вземете например средата, в която се движи Земята. Тя е много рядка среда. Ако Земята би се движила в среда, гъста като водата, тя би изразходвала при движението си грамадно количество енергия. Оттук може да приложите в живота си следните правила: всякога вземайте предвид различните природни течения и сили, които се отличават по своята интензивност; всякога вземайте предвид и гъстотата на веществата, с които ще си служите. Следователно, ако подпушите известно ваше желание, енергията на това желание се сгъстява и ви заставя да се движите в по-гъста среда. Това ще ви накара да правите по-големи усилия, за да си пробиете път в тази гъста материя. При големите усилия човек изразходва повече енергия и бързо изтощава своя организъм.

За да може човек да се повдигне, да заживее в по-рядка среда и да извършва всичките си работи при най-малко

съпротивление, той трябва да води добър живот. Защо трябва да живеем добре? В Доброто седи икономията на Природата. Всички методи, чрез които човек може да работи за своето повдигане, се крият в Доброто. Всяка мисъл, всяко желание може да се реализира по много начини, но разумният човек избира този начин, при който се изразходва най-малко енергия. Допуснете, че вие пожелавате една круша, но за да я придобиете, жертвате целия си живот. Питам: тази круша заслужава ли такава жертва? Друг пример: допуснете, че вие имате силно желание да изучите съвременната философия с всички нейни подробности и затова жертвате всички свои идеали. Питам: оправдават ли се всички жертви за философията, ако не можете да я приложите в живота си? Природата казва: „Всяко дърво трябва да даде плод.“ Ако някое дърво не даде плод, усилията, които прави то, нямат никакъв смисъл.

Казвам: като ученици на Великата Окултна школа вие трябва да работите чрез Доброто. Ако си служите с Доброто като с метод за работа, вие ще иждивявате най-малко енергия, а ще придобивате най-добри резултати. Най-първо човек трябва да изучава себе си, своя живот – с всички свои тежки и добри разположения. Животът трябва да се изучава научно, трябва да се правят опити и наблюдения върху всички явления вън и вътре в него. Например някой изживява едно тягостно състояние на духа. Не е достатъчно само да се констатира това състояние, но трябва да се потърси неговия произход. Тягостното състояние на духа показва, че човек се движи в гъста среда и среща големи бури и съпротивления в живота си. Външният свят не забелязва това състояние, защото този човек не се намира в една и съща среда с другите хора. Гъстата среда в духовно отношение представлява корените на живота. Представете си, че вие сте в параход, който се движи по замръзнало море, но той е толкова здрав, че непрекъснато чупи леда пред себе си и така си пробива път. Какво ще стане с този параход, ако ледът постепенно става все по-дебел и по-дебел? Ще стигне ли той благополучно до определеното пристанище? Този параход ще се разбие. Тогава какво трябва

да правите в окултно отношение при подобен случай? Най-първо трябва да напуснете гъстата среда. Казвате: „Как да напуснем гъстата среда?“ – За това има разни методи. Такива примери срещаме в органическия свят. Когато средата, в която са живели някога рибите, е станала гъста за тях, те са започнали усилено да мислят как да излязат от нея, по какъв начин да се приспособят към друга, по-рядка среда. И най-после, след дългогодишно размишление, те са намерили начин да излязат от водата, при което са се превърнали в птици. По-умните риби колективно решили да излязат от водата и да се превърнат в птици. Аз вземам този пример като най-подходящ за илюстрация, но има още ред примери, които подкрепят моята мисъл: много начини има, чрез които човек може да мине от по-гъста в по-рядка среда.

В духовно отношение сегашният човек се намира във фазата на растенията. Ако за дълго време още остане в тази гъста материя, дето плътта и Духът са в постоянна борба,той ще загине. Както рибите излязоха от водата и станаха птици, така и човекът трябва да излезе от гъстата среда, в която живее, да си подаде главата навън. Според окултната наука излизането на човека от гъстата материя е предвестник на шестата раса. Когато шестата раса дойде на Земята, тя няма да живее при условията, в които е живяла бялата раса. По същия начин и бялата раса не е живяла при условията на четвъртата раса. Расите представляват състояния на материята. Съществата от четвъртата раса се ръководеха повече от своите желания и затова бяха потопени в среда, по-гъста от тази, в която се намират днес съществата на петата раса. По-напредналите същества от четвъртата раса, които работеха усилено върху своя интелект, влязоха в петата раса. Днес обаче и тази среда им става гъста, затова тия същества се стремят да влязат в по-рядка среда. Всички хора, които се старяят да влязат в шестата раса, трябва да изучават вътрешните методи, чрез които ще постигнат своите стремежи.

Всеки човек трябва да се стреми да извършва своята умствена и сърдечна работа при най-малкото съпротивление.

Кога ще срещне най-малко съпротивление? – Когато се качи на високо място и оттам разглежда цялата обстановка. Тя ще му покаже как трябва да действа. Представете си, че вие сте се качили на скала всред морето, висока 2-3 метра, и оттам искате да се хвърлите, да се окъпете във водата. Щом сте се качили на тази височина, разгледайте наоколо дали няма някой човек, който се къпе в морето. Ще кажете: „Какво от това, ако има човек в морето?“ – Има опасност да скочите на гърба му. Убедите ли се, че няма наблизо човек, съблечете дрехите си и се хвърлете в морето. – „Ами ако се удавя?“ – Ако не знаете да плувате, не се хвърляйте в морето. Следователно, когато искате да свършите някоя работа в морето на живота, погледнете от височината, на която се намирате, дали няма някой човек, или друго някакво препятствие на пътя ви. Ако има някакво препятствие, не се хвърляйте изведнъж на работа, но започнете тази работа от друго място, дето няма такова препятствие. Който спазва това правило, ще се избави от ред неприятности и страдания в живота. Какво правят повечето съвременни хора? – Съблекат си дрехите и – хайде във водата. Много от страданията в живота се дължат на това, че всички хора бързат: те искат всичко да стане изведнъж. Не, който иска да влезе в морето, първо ще се качи на скалата и от високо ще направи едно щателно наблюдение на цялата обстановка вън и вътре в него: ще види дали няма големи камъни или вълни в морето, после ще разгледа какво е неговото вътрешно разположение. И най-после, като се убеди, че няма големи съпротивления, ще съблече дрехите си и ще се хвърли в морето.

Разумен човек е този, който предприема работа при най-малкото съпротивление. Питам: защо се къпят хората? За да очистят тялото си. Да се къпе човек, това не е удоволствие, а необходимост, наложена от нуждата на организма да отвори порите на кожата си, чрез които дишането и храненето става правилно. При това във водата трябва да се седи най-много от 5 до 15 минути – не повече. Който иска да седи повече време във водата – риба да стане, както е бил по-рано. Някой иска да седи дълго време във водата. Питам го: след като седя

толкова време във водата, когато беше риба, какво особено придоби? – Нищо. Тогава беше напълно безгласен. За да проговориш, трябваше да излезеш от водата. Да живееш дълго време във водата, това значи да се връщаш към старото. Животът, който сега се заражда във водата, се изразява в нови форми. Причината, задето ние днес се къпем, се дължи на необходимостта да бъдем във връзка с тия нови форми. Как мислите, днешната вода същата ли е, каквато беше преди години, когато вие като риби излязохте от нея? – Не е същата. Морето, от което излязохте едно време, същото ли е и днес? – Не е същото. Мойсей казва: „И направи Бог твърдта, и разлъчи водата, която беше под твърдта, от водата, която беше над твърдта.“ Това показва, че горе в пространството има едно голямо море. Между водата на това море и водата на Земята има постоянно течение. Водата на Земята, както и материята, от която е направена тя, не са същите, каквито са били по-рано. Ако това не беше така, светът отдавна би изчезнал.

Всичката материя на Земята е нова. Христос казва: „Ново вино в нови мехове.“ И наистина, ако новото вино не се налее в нови мехове, има опасност старите да се пръснат. Те не могат да издържат на напора на силите, които се развиват в новото вино. Пред такава опасност се намира днес и цялото човечество. Защо умират хората? – Защото формите им са стари и не могат да издържат на новите сили, които се развиват в новата материя. Старите форми трябва да се изчистят, да се освободят от всички стари мисли, чувства и желания, защото влязат ли в тях, новите сили ще ги пръснат. Тогава всички усилия на хората ще идат напразно. Някой ще каже: „Природата трябва да се съобрази с нашите недъзи.“ – Това са глупави разсъждения. Природата не се занимава с недъзи. Мислите ли, че Земята ще измени своя път, ако някой се изпречи пред нея? – Не, тя пътя си за никого няма да измени и всеки, който ще опита да излезе срещу нея, ще бъде стъпкан. Природата е много разумна в своите постъпки. В Америка има бързи влакове, които не спират на малки гари. Когато искат да предадат пощата на тия тренове,

турят писмата в големи торби, та като мине, тренът закачва торбите с особени куки и продължава своя път без спирки. С такива куки разполага и Природата. И ако някой се опита да се изпречи на пътя ѝ, тя го закача на една от тия куки и продължава пътя си. Да му мисли този, който излиза срещу Природата!

И сега казвам: време е вече всички хора да се замислят върху Новото, което иде в света. Който иска нови идеи, трябва да си приготви и нови, пластични форми за новия живот, та като влезе Новото в тях, разумно да се използва. Мнозина ще кажат: „Това не се отнася за нас.“ – Не, за вас е всичко това. Сегашните хора трябва да свършат една велика работа. Вашата работа не може да се предостави на следващото поколение. За него е предвидена друга работа. Вие, съвременните хора, знаете ли след колко време ще се върнете отново на Земята? Има възвишени същества, ангели, които правят изчисления: те знаят след колко време всеки човек ще се върне на Земята. Тези възвишени същества работят със законите на висшата математика, наречена трансцендентална. Те са изчислили колко атома има Земята, каква е тяхната скорост, каква обмяна става между горното и долното море. Изобщо те изучават устройството на Вселената от гледището на тази висша математика.

За следния път ще пишете върху темата *Еволюция на елементите*.

Тук се вижда, че не само човекът, но и елементите еволюират. Ще помислите малко по този въпрос, без да считате, че ще го разрешите. Ще мислите, както мислят съвременните философи. Често философът мисли върху някой предмет, без да има предвид неговите качества. Какъв може да бъде този предмет, без да притежава известни качества? Значи философът има способността да разглежда предметите като отвлечени понятия. Той говори за *даденото*. Отде е дошло това *дадено*? Да допуснем, че съзнанието на човека е празно, че нищо няма в него. Тогава как се зараждат идеите в съзнанието, ако това, което съществува

извън него, предизвиква мисълта за даденото? Те казват: „То съществува.“ Питам: какво ще кажете, ако над това дадено има друго дадено, което ни пречи да разрешим кое от двете е първичното дадено? На тези философски разсъждения може да се възрази по следния начин. Представете си, че вие носите на гърба си чувал, в който има едно шило, та който мине покрай него, набожда се. Вие казвате: „Тук имаме дадено.“ – Кое е даденото? – „Шилото.“ – Да, но зад шилото стоя аз и мушкам хората. Какво ще кажете, ако шилото е вашият език? Зад езика се намира мислещият човек. В този случай даденото е един орган, зад който стои друго дадено – човекът. Друг пример. Питам: цигулката съдържа ли в себе си тоновете? – Тя не съдържа тоновете, но в нея се включват възможности за проявление на тоновете. Човекът, т.е. разумното в света, произвежда тоновете. Изобщо всеки предмет съдържа в себе си възможности за проява на човешката интелигентност.

И тъй, всички ще се стремите към най-малките иждивявания. Някой казва: „От мене няма да излезе нищо.“ – Как дойде до това заключение? Значи ти си бил голям математик, щом можа така лесно да провериш този факт. Какви факти има за това? – „Тъй мисля.“ – Не, данни трябват. Човек няма право да казва за себе си, че от него нищо няма да излезе. Бог е дал всекиму ум, сърце и воля, за да го направят човек. Веднъж Бог е казал, че от вас човек ще стане, и ангелите са пресметнали това: как можете вие сами да вадите заключение, че от вас нищо не може да излезе? Това не е права мисъл. Когато човек говори нещо, той трябва да е проверил фактите – те да бъдат истинни и положителни. Някои неща могат да бъдат верни, но да не са истинни. Например може да е вярно, когато някой каже, че от него човек няма да стане, но това да не е истинно. Имате една празна стомна и казвате: „Тази стомна не струва нищо.“ Това е вярно само за случая, но то не е истинно. След време тази стомна може да се напълни с нещо. Тогава стомната има цена. Най-после казвате: „Аз и Божественото всичко можем да направим.“ Като кажете така, вие ще избегнете една катастрофа. Отивате при морето, оглеждате се да няма някакво препятствие

и тогава влизате в него. Кажете ли, че от вас човек няма да стане, това подразбира, че отивате при морето, хвърляте се изведнъж във водата и се натъквате на препятствия.

В света съществува една особена философия, която е оплела много хора в мрежата си. Нишките на нейната мрежа са нишки на кармата. Човек трябва да има тънък, остър ум, за да може да избегне от мрежата на тази философия. Тя прави живота несносен, поради което всички дарби и способности в човека се заглушават. Говори се в Писанието за един болен, който е чакал 38 години, за да влезе в къпалнята да се излекува. Голямо търпение е имал той. Тройката в числото 38 представлява Божественият човек, осморката – Божествената майка, която съдържа всички велики условия на Живота. Тройката и осморката, съединени заедно, показват, че от човека може да стане всичко. И тогава Божественият Учител, Който е определен за вас, ще дойде и ще ви настави. Докато дойде този момент, човек трябва да чака. Къде? В света – в къпалнята. После трябва да отиде в Храма да се помоли. Там ще чуе следните думи: „Не греши повече! Право мисли, право чувствай, право действай! Само така Бог ще те благослови!“ И тъй, правете всичко с най-малко съпротивление и с най-малко иждивяване на енергия. Или с други думи казано: изявявайте вашите мисли, желания и действия при най-голяма хармония! Това нека бъде за вас идеал, към който трябва да се стремите. Не се плашете от състоянията, в които често изпадате. Те са преходни неща. Стомната ви сега може да е празна, но тя лесно се пълни. Нещата стават лесно за онзи, който знае.

Упражнение: Ръцете са пред гърдите с дланите надолу, върховете на средните пръсти са допрени. Десният крак, добре изпънат, бавно се изнася напред. Ръцете се движат в полукръг, настрани и назад. Клякане долу на земята; ръцете се движат в полукръг напред, след което се връщат в първото си положение – пред гърдите. Ръцете се движат в полукръг назад, с бавно издигане. Ръцете описват кръг надолу със слабо приклякане и се изнасят напред, докато се върнат в първото си положение – пред гърдите. Същото упражнение

се повтаря с изнасяне на левия крак напред – три пъти напред и три пъти назад.

Ако държите крака си разслабен, няма да имате никакъв контакт със силите на Природата. Ето защо кракът винаги трябва да бъде опънат, с израз на воля. Ако издигнете ръката си нагоре и не я изпънете, вие няма да имате контакт със Слънцето. Ще стъпвате стройно, за да бъдете във връзка с теченията, които идат отляво и отдясно на вас. Всяко упражнение е добре използвано само тогава, когато имате контакт с живите сили на Природата, със силите на Земята и със силите на Слънцето. Ще правите това упражнение в продължение на десет дни, всяка сутрин по шест пъти.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ТРИТЕ СЪСТОЯНИЯ: S, R, T

Трета лекция
29 ноември 1925 г.

ТРИТЕ СЪСТОЯНИЯ: S, R, T

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Прочете се резюме от темата „Значение на водорода, кислорода, азота и въглерода в живота и в Природата“.

Прочетоха се четирите теми върху „Най-новото в музиката, във философията, в математиката и в живота“.

Допуснете, че някой учител иска да осмисли единицата пред своите ученици, т.е. да я направи жива. Как ще постигне той своята цел? В Природата има ред елементи, които се означават все с единици. Всички тия единици еднакви ли ще бъдат? Ако започнете например с неорганичната материя и вървите постепенно към органичната и преминете в областта на подсъзнателната, съзнателната, самосъзнателната и свръхсъзнателната материя и означите елементите на тези различни области все с единици, ще си приличат ли те помежду си? – Няма да си приличат, разбира се. Единицата скъпоценен камък се различава от единицата житно зърно или от единицата бръмбар, или от единицата птица и от единицата млекопитаещо животно. По този начин ние виждаме как единицата постепенно се увеличава, изменя се по форма, по съдържание и по смисъл и така минава в различни фази на живота.

За следния път пишете върху темата *Кой е най-умният бръмбар?*

И тъй, когато окултната наука си служи с една от тия единици, всяка от тях представлява известен символ, който показва, че единицата е в процеса на своето развитие, на своето проявяване. В такъв случай всяко нещо, па и всеки

човек, представлява единица в прогрес. Знаете ли какъв е вашият коефициент? Това са задачи, които вие трябва да решавате. Когато човек се домогва до нещо съществено в своя живот, той преживява една малка радост. Защо? – Неговото висше съзнание, или разумният живот в него, съзнава, че е придобил малко знание, домогнал се е до някаква малка истина. Знанието пък създава разширение на съзнанието. Истинската наука седи в разширението на съзнанието. Понякога се явява привидно разширение на съзнанието, но то се причинява от приливи и отливи в умствения свят на човека. Някои хора мислят, че са учени, само поради това, че понякога имат прилив, разширение на съзнанието. Тия хора, като остаряват, започват да отричат всичко, което са поддържали в младините си. Това се дължи на отлива, който става в тяхното съзнание. Други пък в младините си са били безверници, а като остареят, в съзнанието им настъпва прилив и те започват да вярват в Бога, стават религиозни. И двете положения се дължат на приливи и отливи в живота им. Значи някои хора започват младините си с отлив, а свършват старините си с прилив; други хора започват с прилив, свършват с отлив. Обаче когато човек дойде до състояние, при което съзнанието му не минава във фази на приливи и отливи, а върви прогресивно, разширява се непрекъснато, той се озарява от вътрешна Светлина. Мисълта му става ясна, светла, а чувствата му се обновяват. Този човек вече започва да разбира своя личен живот и да го отделя от духовния.

Много духовни хора, които работят съзнателно върху себе си, често се заблуждават, като мислят, че са освободени от своя личен живот, т.е. от живота на личността. Мъчно е човек да се освободи от своята личност. Колкото е лесно негърът да се освободи от своя черен цвят, толкова е лесно човек да се освободи от личния си живот. Единственото нещо, което може да облекчи в това отношение съзнателния негър, е той да се убеди, че черният цвят в него е свойствен на материята и му е наложен отвън. Причината за този черен цвят, за тези сенки, се дължи на известен род материя, която про-

никва през съзнанието на негъра. Всички съвременни учени: философи, математици, естественици – вършат отлична работа в света. Със своите малки мотички те разработват човешкия мозък и по този начин хвърлят повече светлина в съзнанието му. Виждате, че някой учен с години разработва малка част от мозъка, с площ, голяма около 1 сантиметър, но работи, постоянства. Той непрекъснато вдига и слага на едно и също място своята мотичка, голяма като връх на игла, но посажда, култивира нови идеи.

Питам: задавали ли сте си въпроса как се заражда човешката мисъл и отде иде тя? По какъв начин се предава мисълта от един човек на друг? Как се произнасят съвременните психолози по тези въпроси? Те казват, че мисълта на хората се дължи на тяхната голяма чувствителност, но на кое място в мозъка е центърът за възприемане и предаване на мислите – не знаят. Окултната психология дава сложни обяснения по тези въпроси, защото тя има предвид четирите тела, които функционират едновременно у човека. Официалната психология едва се справя с психическите функции на физическото тяло, а окултната психология борави, освен с функциите на физическото, още и с функциите на астралното, умственото и на причинното тяло. Тези тела едва сега се организират в човека. Колкото и да не е организирано още нашето тяло, в него има области, дето мисълта се развива, но къде са тези области, не се знае точно. Човек трябва да прави ред опити, докато намери къде именно е мястото, при което се произвежда мисълта. От това място излиза бяла, приятна светлина. То се намира на главата някъде. Когато краищата на пръстите у човека са много чувствителни, той с пипане ще намери тази част от главата, дето се отделя светлина, а ние знаем, че светлината е признак на мисълта. Идеите в човека растат по същия начин, както и растенията. Когато живеете с глупави хора, в които не се събира тази светлинна енергия, у вас не се събужда интелектуален стремеж. Живеете ли обаче с умни хора, у които тази светлинна енергия се събира и предава, вие ще забележите в себе си интелектуален стремеж – вие взаимно ще си влияете.

В света, в който живеем, само единицата функционира. Двойката представлява дроб, т.е. единица, разделена на две. В това отношение двойката представлява отражение на единицата. Числото три съществува като отражение на единицата. Всъщност числото три само не съществува. Питам: кое е реалното в човека? Мнозина ще отговорят, че душата е реалното в човека. Душата може ли да се вижда? За да се види душата, съзнанието на човека трябва да бъде будно. Когато се отнася до ума и до интелекта на човека, те могат да се видят и при обикновено съзнание. Онези, които работят с висшата математика, знаят, че умът, интелектуалната сила в човека са резултат на нещо. Съзнанието пък представлява външното облекло на душата. Когато съзнанието на някой човек е будно, около него се забелязва мека, приятна светлина с елипсовидна форма. В горната част на тази елипса, гдето е мястото на главата, на мозъка на човека, светлината там е по-ярка, по-силна. При по-напредналите хора светлината на тази елипса е по-ярка не само на мястото, където е мозъкът, но и в центъра на елипсата. При най-напредналите същества светлината на елипсата е навсякъде еднакво силна. Такива същества са устойчиви, положителни в себе си – те не правят никакви компромиси в своя живот. Ако при тези същества дойде някой човек с нечисти мисли и желания, той веднага ще се почувства смутен, ще иска да се освободи от тяхното присъствие. Защо? – Понеже в постъпките на тия същества няма никакви задни цели.

Който иска да се повдигне, да облагороди сърцето си и да просветли ума си, трябва да работи съзнателно върху себе си. В съзнателната работа няма критика, но има пресяване. Да критикувате своите мисли и чувства, значи да ги осакатите. Да пресявате нещата, значи така да ги прекарвате през филтър, че непотребните от тях да преминат през филтъра и да паднат долу, а върху филтъра да останат само чистите и възвишените. Като казвам *нечисти мисли и желания*, подразбирам чуждите мисли и желания, които се натрапват на човека. Човек представлява клетка от Великия организъм на Живота, вследствие на което в него са

складирани освен неговите желания, още и желанията на милиарди същества.

Една от опасностите, на които са изложени всички хора в света, е пресищането. Ако някой човек пее 1-2 години редовно, най-после той може да се пресити и да каже: "Не искам вече да пея!" Пазете се от пресищане! Човек трябва постоянно да разнообразява живота си. Във всички отрасли на съвременната наука, както и в музиката и в изкуствата, също тъй има голямо еднообразие. Еднообразието се дължи на това, че тия учени свеждат всичко повече към външната, към видимата страна. Старите математици обаче са изчислявали с голяма точност какви ще бъдат хората на XX век: какъв ръст, какви очи ще имат и т.н.; те са предсказвали още с ред изчисления с какви мисли ще се занимават тия хора, какъв ще бъде техният обществен строй, и т.н. Всички тия данни са предсказани с ред математически изчисления, направени още преди хиляди години. Техните научни изчисления и предсказания съответстват на събитията и условията в сегашните времена. Те са предвиждали всички тия неща. Какво показва това? – Че тия хора са виждали. Значи виждането е знание, виждането е разбиране на отношенията, които съществуват между нещата. На философски език казано, това подразбира следното: съзнанието на по-напредналите хора обхваща съзнанията на другите същества. При това всяко съзнание, което прониква през другите съзнания, трябва да се пази да не спъва тяхното развитие. Ако съзнанието, което прониква другите, внесе и най-малката дисхармония в тях, то се обвързва кармически с дадените съзнания. Всеки крив образ, всяка крива мисъл, всяко криво заключение в човека опетнява неговото съзнание.

Мнозина питат: „На какво се дължи неуспехът във възпитанието на младежта?" – Между съвременните учители и ученици липсва взаимна хармония. Като влезе учителят в клас, учениците започват да го разглеждат от горе до долу, веднага си съставят криво заключение за него и му изваждат някакъв епитет. Като схване техните мисли, и учителят си съставя лошо мнение за учениците. На такава база именно

започват отношенията между учители и ученици. При такова положение на нещата и възпитанието се опорочава. Какви са резултатите на съвременната наука? Какво приложение има тя в живота? Ще кажете, че благодарение на успехите в математиката и геометрията днес се построяват железници, правят се шосета, градят се къщи и т.н. Наистина, точните изчисления, до които е дошла математиката, са неоценими, но същите изчисления се прилагат и при далекобойните оръдия, с които се убиват хиляди и милиони хора. Химията също така има голямо приложение в живота. Тя е допринесла много блага на човечеството, но същата химия си служи днес най-усилено с различните отровни и задушливи газове, с различни експлозивни вещества и за унищожението на човешкия живот. Значи науката днес няма приложение във възпитанието на чвека, тя няма приложение в неговия морален и нравствен живот.

Както официалната наука, така и окултната, имат не само теоретическо значение, но и практическо. Всяко знание, за да оживее, трябва да се приложи. Например излиза един ученик да решава задачи по математика. Обаче той е слаб по този предмет, не може да решава самостоятелно. Тогава направете следния опит. Нека излязат двама ученици, силни математици, и да турят ръцете си на челото на слабия ученик, където е математическият център. Като се изредят двамата ученици, няма да мине много време, и слабият ученик ще започне да мисли, да работи върху зададената задача, и ще я реши. Това се дължи на факта, че силните ученици по математика чрез своя контакт са предали част от своята енергия на слабия ученик. Тази енергия пък събужда дейността на неговите математически способности и той започва да мисли, да разсъждава. По този начин могат да се предават енергиите от един човек на друг в различните центрове на мозъка. Това може да се използва само като подбудително средство, а по-нататък ученикът сам трябва да продължи работата си.

Индусите различават в човека три състояния. Те са следните: *Sattwa – S, Radjas – R, Thamas – T.* Думата *Sattwa* оз-

начава състояние, което ние можем да преведем чрез думите *любов към истината*. Когато човек се намира под влиянието на това състояние, той е тих и спокоен, в него отсъстват всякакви користолюбиви мисли и желания – в съзнанието му има светлина и разширение. Това състояние е присъщо на високо напреднали хора в духовно отношение. Такива са били светиите, но не всички от тях. Много светии се намират във второто състояние. Хората от второто състояние – *radjas* – са волеви, деятелни във всяко отношение. Те са добри хора, правят добрини, но ако другите не обърнат внимание на техните добрини и не им отдадат заслуженото, ако не им благодарят, те се озлобяват. За всяко добро дело те искат името им да се запише някъде. Това показва, че нейде в съзнанието им има тъмнина.

Хората от състоянието *sattwa* употребяват сладки храни. Хората от състоянието *radjas* употребяват повече солени, кисели, лютиви храни. Повечето от тях са месоядци. Ще кажете: „Не могат ли тия хора да се откажат от месото и да станат вегетарианци?“ – И да се откажат от месото, те пак са месоядци още. Защо? Техните родители, техните деди и прадеди са били месоядци. Човек не може изведнъж да стане вегетарианец. Може ли вълкът да стане агне? Вълкът може да стане тревопасно животно дотолкова, доколкото и кучето се отказва от месото, когато господарят му дава да яде хляб. Кучето яде хляб, когато господарят му дава, но всякога предпочита месо. Истинският вегетарианец трябва да се е родил такъв и месото да не го съблазнява никак. Погледне ли към месото и му се прияде, той се е съблазнил вече, а с това опетнява съзнанието си. Хората от състоянието *thamas* са по-лакоми – ядат, каквото им падне. Те не обичат нито да работят, нито да мислят, нито да учат. Мързелът е присъщ на тях. Те са подобни на кучетата, на котките. Всички сте наблюдавали как постъпва котката, когато иска да влезе в стаята на господаря си. Тя се приближава до стаята на господаря си, очиства краката си и започва да мърка, да се умилква около него, с което иска да каже: „Както виждаш, чиста съм“. Нека ѝ падне само една мишка между краката,

и нейната чистота ще се провери. Тя я сграбчва и цяла я изяжда. Къде остава нейната чистота?

Казвам: чистотата трябва да проникне цялото съзнание на човека. Някой взема храната с немити ръце и казва: „Нищо, и с немити ръце може да се яде. Бързам сега. Кой ще си губи времето?“ – Не, най-първо ръцете си измий и после яж. Друг някой вземе хляба, погледне го и вижда, че е окалян малко. Казва: „Нищо, и така ще мине.“ – Не, изчисти го и тогава яж. Ако пък не ядеш, още по-добре. Представете си, че някой от вас е гладен, не е ял три дни. Някой ви дава изкалян хляб. Как трябва да постъпите? Ако се откажете да ядете хляба, вие сте в състоянието *s*; ако го изчистите отгоре и ядете, вие сте в състоянието *r*; ако го ядете изкалян, както ви го дават, вие сте в състоянието *t*. Значи за съграждането на своя характер човек трябва да използва всичко, което се изпречва на пътя му. За тази цел той трябва да изучава всички външни и вътрешни прояви на своето естество. Да изучавате мисълта си – това е била една от задачите на древните философи. Като изучите мисълта си, ще се заемете да изучавате вашите желания от новото гледище; най-после ще изучавате и душата си в благородните пориви, на които се крепи законът на Любовта. Изучите ли тези неща, ще се доберете и до всички отрасли на новата, положителна наука, която ще ви помага във всички нужди на живота. Когато казвам, че ще се доберете до Новата наука, с това ние не отричаме сега съществуващата, но въставаме само срещу кривите преводи, които тя е направила от Природата. Например някой учен придава на едно същество качества, които то не притежава. В това седи кривият превод. Когато естественикът описва един бръмбар например, той трябва да влезе в неговото съзнание, да разбере напълно неговия живот, вътрешно и външно, и така да го обясни на другите. Иначе той непременно ще направи някаква грешка в своето описание. Насекомите, колкото и малки да са по отношение на нас, и те мислят. Наблюдавайте как постъпва осата със своите жертви. Някоя оса хване един паяк, бодне го слабо с жилото си: парализира го само, не го умъртвява. Защо не го

умъртвява изведнъж? – Защото иска да запази за личинките си прясна, а не развалена храна. Ако го умъртви и след това го даде на личинките, тази храна ще бъде вече развалена.

Казвате: „Тия неща са дребни. Те не играят голяма роля в целокупния живот на човека.“ Малкото камъче събаря колата. Често човек отпада духом, започва да отбягва хората, животът му се обезсмисля, от всичко е недоволен. Коя е причината за всичко това? Ако речете да търсите причината за вашите състояния, не можете да я намерите. Защо? – Тъй микроскопическа е тя! И тази малка причина се дължи на някакво криво, на някакво лъжливо схващане за нещата. Малка е причината, но тя разваля хармонията. Всеки човек, който иска да живее духовен живот, трябва да знае, че духовният живот е свързан с абсолютната хармония. За да не нарушавате своята вътрешна хармония при всеки случай, вие трябва да знаете в кое от трите състояния се намирате – *s, r* или *t* – и веднага да можете да се справяте с материята и със същствата около вас. Никой човек не живее сам, изолиран от другите. Всички същества си влияят взаимно едни на други. Като спите вечер, става обмяна между вас и всички хора, с които живеете. Дали съзнавате това, или не, то е друг въпрос. Вие давате нещо и вземате нещо. Ставате сутрин бодър, весел – спечелили сте нещо. Някога ставате неразположен духом – изгубили сте нещо. Цяла нощ съзнанието ви ходи на едно място, на друго: лута се, търси загубеното. Ако го намери, успокоява се, ако не го намери, продължава да търси.

Като ви давам тези обяснения, аз искам да привикнете да разглеждате нещата критично, а не да придобиете еднообразна мисъл. Сега, при пробуждане на съзнанието, много от вас се индивидуализират. Пазете се от това състояние. Всички вие сте в състоянието *r,* а в състоянието *s* няма нито един от вас. Като ученици вие трябва да работите умерено, да не прахосвате своята енергия. Пред ученика седят три рода сили, с които той трябва да работи: първо, Божествени сили, които изискват съзерцание; второ, духовни сили, които изискват активност – това е работата на неговите чувства; трето, физически сили – това е слизането за работа в материалния

свят, за което се изисква будност на съзнанието. Работата във физическия свят е свързана с изцапване. Дойдете ли до това положение, обърнете се за помощ към другите два вида енергии и постоянно правете съединения, синтези.

И тъй, ще се учите да различавате трите състояния в себе си. Когато имате разширение в съзнанието си, полет нагоре, вие сте под влиянието на състоянието *s*. Когато искате да си откъснете някой плод направо от дървото, вие сте под влиянието на силите *r*, които действат по права линия. Когато сте индиферентни, вие сте готови да ядете храна, каквато ви попадне, и не правите избор, тогава вие сте под влияние на силите *t*. Такива деца ядат гнили плодове, пръст и др. При тези сили човек често изпада в атавизъм. Срещате някой човек, който е бил чист, спретнат, но сега го виждате отпуснат, небрежен, нечист: иска да умре, не му се живее. Идеята му да умре е правилна по отношение на това само, че той иска да се освободи от състоянието, в което е изпаднал, обаче изборът му е крив. Смъртта не е единственият начин за освобождаване от това състояние. Какъв смисъл има смъртта за тебе, ако и след това ти носиш в съзнанието си мисълта за своята черна кожа? Какво си придобил? – Нищо. Смъртта има смисъл само тогава, когато след нея съзнанието ти е освободено от мисълта, че имаш черна кожа.

Казвам: всички трябва да работите върху новото в математиката, във философията, в живота и в науката, за да се внесе разширение и полет в съзнанието ви, активност и предпазливост в чувствата ви, за да се пазите от лошите навици на вашето минало. Само по този начин вие ще бъдете бодри и весели и с будно вътрешно съзнание. В Разумната Природа всичко говори за великата Радост на душата. Като се приближавате до Божествения свят, ще забележите, че там навсякъде вее интелигентност и разумност. Там има изобилие от знания, от музика, от песен и от Любов. Започнете ли да слизате към физическия свят, от там вее вече студенина, ограничение – всеки се свива в черупката си. Най-големият студ е във физическия свят. Толкова голям е вече студът, че ледът започва да се троши. Колкото повече се увеличава сту-

дът, толкова по-трошливи стават телата. В това отношение и големият студ може да развали хубавите чувства у човека. Много ниската температура и много високата температура са опасни за обикновените хора. Само адептите и Великите Учители могат да преминават направо от едно състояние в друго, без да се повредят.

Ученикът трябва да се пази както от големия студ, така и от голямата горещина. Той не трябва да се излага на тях. Ученикът може да оперира само с такава топлина, при която глината му не се топи, и с такъв студ, при който камъните му не се рушат. Животът функционира правилно при обикновена топлина и при обикновен студ. Това са практически правила, които всеки от вас може да приложи в миниатюра в живота си. Правете малки опити върху съзнанието си, за да придобиете разширение и полет.Приложението на тия правила ще ви даде поне малки резултати.

Тайна молитва

ВЛИЯНИЕ НА СВЕТЛИНАТА И НА ТЪМНИНАТА

Четвърта лекция
6 декември 1925 г.

ВЛИЯНИЕ НА СВЕТЛИНАТА И НА ТЪМНИНАТА

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Пишете върху следните теми:
Еволюция на елементите.
Най-умният бръмбар.
Какво мислят птиците?

В миналата лекция говорих за трите състояния на човека: *satwa, radjas, thamas*. Състоянието *satwa* означава пълно безкористие и истина. Състоянието *radjas* се отличава с голяма деятелност, с голяма активност. Състоянието *thamas* се отличава с голяма инертност, която граничи до леност. Когато се намира в това състояние, човек изпада в пълно безразличие. За него нещата се обезсмислят. Какво ще яде, как ще се облича, какви мисли ще го вълнуват – това не го интересува. Храната му може да бъде прясна, може да бъде и развалена; дрехите му могат да бъдат скъсани, стари; мислите и чувствата му могат да бъдат от нисък характер. Ако в него не е останала никаква свещена идея, и духовното не го интересува.

Сега, като знаете отличителните черти на тези състояния, всеки момент можете да определите в кое от тях се намирате. Разумната Природа използва тия сили, тия състояния, обаче човек още не може да ги използва. Например наблюдавайте човека, който се намира в състояние *satwa*, т.е. във възвишено състояние, и говори все за велики работи: за братство, за равенство, за Любов между хората, и вижте как ще постъпи, когато се срещне със своя длъжник, на когото е дал десет хиляди лева назаем. В първо време той започва да морализира

длъжника си, да го увещава да върне парите, но като види, че длъжникът му не мисли за плащане, тогава изпада във второто състояние – *radjas*, става активен и по адрес на своя длъжник нахвърля безброй думи: че е нечестен човек, нехранимайко и т.н. По този начин той изгубва равновесието си, а с него заедно изгубва и състоянието *satwa*.

Трите състояния у човека съответстват на три различни възрасти в него. Докато е млад, човек се намира в състояние *satwa*, в Божествено състояние. Тогава всичко около него му се вижда красиво, възвишено. Той е готов на всякакви жертви. Като стане трийсетгодишен, от тази възраст нататък той става силно активен и е готов срещу всички спънки и препятствия да излиза с нож – да воюва, да се бори с тях. Като остарее, човек се отделя вече на почивка, т.е. минава в *thamas*, в състояние на постоянно недоволство. Със своето крайно недоволство той става посмешище за всички. За да не изпада в това състояние, човек трябва да работи върху себе си, да усилва вярата си.

Питам: може ли човек да убеди хората да вярват в това, в което и той не вярва? Във Варненско някъде живял един селянин, Нойчо, който имал голямо въображение, но съвсем неконтролирано, вследствие на което изпадал в много фалшиви положения. Например често той се увличал от въображението си и разправял на селяните, че бил богат, че имал чифлици, говеда, ниви, пълни хамбари с жито, а всъщност нищо нямал, бил беден човек. Мнозина вярвали на думите му и го считали за богат човек. Една вечер няколко селяни се събрали в кръчмата да пият. Между тях бил и Нойчо. От дума на дума той отворил разговор за иманярите и казал, че на еди-кое си място край селото имало заровено злато. Като го слушали, селяните се въодушевили и всеки от тях взел мотика на рамо и тръгнал за посоченото от Нойчо място с цел да копае, да намери заровеното злато. Нойчо седял и гледал как един след друг селяните излизали от кръчмата и отивали да копаят. И той повярвал на думите си, взел мотика на рамо и тръгнал след тях. „Ще отида и аз да копая, че ако наистина се намери злато, да взема дял от него.“ Към коя категория ще отнесете този човек?

Някои хора постъпват точно обратно на Нойчо. Те имат всичко, богати са, но постоянно се оплакват, че нямат нищо. Следователно, докато е в широкия свят, човек трябва да мине през трите състояния, да придобие опитности и знания. Тогава ще разбере, че докато минава през кални, мочурливи полета, той трябва да бъде облечен със стари дрехи. Дойде ли до подножието на върха, дето има хубава, росна зеленина, и започне ли да възлиза нагоре, той трябва да облече нови, чисти дрехи. Там няма кал, няма опасност да се изцапа. Тъй щото, минавате ли през поле във време на дъжд, вие непременно ще се окаляте. Такова нещо представлява светският живот. Той е поле с глинеста почва, напоено с вода. Дето стъпиш, ще загазиш и ще се окаляш. Тази е причината, поради която хората са недоволни от светския живот и търсят духовния. Кое прави човека доволен? Представете си, че едно дете се готви да декламира някое стихотворение. То цяла нощ чете, учи стихотворението, радва се, че ще декламира. Поглеждате го – на лицето му е изписано доволство. Коя е причината за задоволството на детето: самото приготвяне, стихотворението или възможността да излезе на сцена пред публика? Доволството на детето се заключава в самото приготвяне. То му дава възможност да задоволи своя вътрешен стремеж да се прояви. Кои са причините за горенето на телата? За да гори едно тяло, необходим е въздух, главно кислород. Без кислород никакво горене не може да стане. Кислородът, който помага на горенето, представлява мисълта. Горивните материали, дървата и въглищата, представляват чувствата.

Животът се проявява при хармонично съчетание на мислите и чувствата у човека. Дето има Живот, там има доволство. Значи без мисъл Животът не може да се прояви. Ние живеем, понеже преди нас Бог е мислил и продължава да мисли. Следователно, каквото ние преживяваме, това представлява израз на Божията мисъл. Който живее добре, той добре е разбрал Божията мисъл. Който живее зле, той зле е разбрал Божията мисъл. В това няма никакво изключение. Ще каже някой, че не е като обикновените хора. По какво се различава от тях? – По две неща: той може да бъде или на

по-високо стъпало от тях, или на по-ниско. Това подразбират думите, че някой човек не е като обикновените хора. Той не е като обикновените хора, когато става въпрос за работа. Дойде ли се до ядене, там вече всичко разбира. Той лесно може да се справя с яденето, да различава доброто от лошото ядене, но чувалите не може да вдига – там е необикновен човек. Той мисли за себе си, че е поставен при изключителни условия. Изключителните условия, това са минусите на неговия живот. Това са отрицателните числа: -1, -2, -3, -4, -5, -6, -7, -8, -9, -10. От минус десет нататък не може да отиде. Като мине кръга на отрицателните числа, той става активен и положителен.

Изобщо всяко активно състояние в Природата се сменя с пасивно; пасивното пък – с активно. Има и междинни състояния, но главните са активно и пасивно. Чрез математиката човек може точно да определи след колко време дадено състояние ще се смени и с какво състояние именно ще се смени – с активно или с пасивно. Забелязано е обаче, че две активни или две пасивни състояния не могат да вървят едно след друго. В това отношение всеки има опитности. Излезе някой на сцената да декламира едно стихотворение. Всички са доволни от него, ръкопляскат му. Ако рече втори път да декламира нещо, и той няма да бъде доволен от себе си, и публиката няма да е доволна от него. Виден проповедник излиза на амвона да проповядва. Той е доволен от себе си, говори вдъхновено, красноречиво и всички слушатели излизат възхитени от проповедта. На другата неделя същият проповедник излиза да говори, но мисълта му не върви гладко, думите му се преплитат и вместо да се оправи, той все повече се забърква. Като излезе от събранието, не иска да среща хора, с никого не иска да говори. Като се върне у дома си, мълчи, недоволен е от себе си. След това трябва да минат три-четири дни, докато се освободи от нараняванията, които е получил. Можете ли да си дадете отчет на какво се дължат тия състояния? Такива състояния са преживели и преживяват и учените хора. Един учен започва някакво изследване. Работи една година с въодушевление: прави опити, изчисля-

ва, пише. На втората година дойде един упадък в духа, в импулса му, и той напуща работата си – не се интересува вече от този въпрос. На третата година отново се въодушевява, дойде му някаква нова идея и той пак започва да работи. Това са приливи и отливи, които следват човека в пътя на неговото развитие. Приливите и отливите са състояния, които господстват в животинското царство. Това са състояния на същества с по-нисък уровен от човешкия. Дойдете ли до тези състояния, вие трябва да бъдете будни, да ги използвате и веднага да се повдигнете нагоре.

Като се наблюдавате, вие можете да правите барометрични изследвания, да видите как варират вашите състояния. Такива наблюдения можете да правите и с вашите близки. Един ден срещате един ваш приятел весел, добре разположен. Като го проследите, ще видите, че след два-три часа състоянието му се е изменило: той е неразположен, отпаднал е духом, изглежда като мокра кокошка. Защо е станало това? – В първия случай времето е било приятно – бил е хубав слънчев ден. Той е гледал наоколо си, радвал се: птичките пеят, цветята цъфтят, хората го гледат приветливо, засмяно. Не се минава много, времето се разваля: дъжд вали, светка се, гърми. Никой не обръща внимание на приятеля ви. Той се връща у дома си мокър, кален, недоволен – приливът се сменя с отлив. Значи от една страна външните условия у човека, а от друга страна вътрешните условия са причина за промяната на състоянията му. Настроенията на човека се дължат на физическите условия, т.е. на промените, които стават в самата Природа. Известно ни е, че човек се намира под влияние на природните сили. Те обуславят неговите настроения и състояния на приливи и отливи. Като знае това, човек въстава срещу силите на Природата, не иска да им се поддава. Щом се яви вятър, той започва да се бори с него, да му се противопоставя. Ще се бори час, два, три, пет, най-много десет часа. След това ще падне на земята от умора и ще отстъпи. За да не губи силите си и за да не става нужда да се бори с Природата, човек трябва да знае кога да започва работата си. Затова той трябва да се обръща към своя вътрешен бароме-

тър, който струва милиони. Има нещо у човека, което всякога му подсказва кога да започне работата си. Някой тръгва на работа, но вътрешният глас му казва: „Не излизай днес на работа.“ – „Защо?“ – „Ще има голям вятър, буря, земетресение.“ – „Не, не ме е страх. Аз съм герой.“ Излиза на работа и се случва точно така, както му се казва. Той се бори с вятъра и бурята, пада, става, докато най-после се връща у дома си изнемощял, измъчен и казва: „Много изгубих днес!“ – Изгубил си, защото си се борил с голямата мечка. Голямата мечка е опасна, тя е като отровните змии. Мнозина са се борили с нея, но само светиите са ѝ надвивали. Като я хване, светията я подържи малко в ръката си, стисне я веднъж-дваж за врата и после пак я пусне на земята.

И тъй, вслушвайте се в своя вътрешен глас, в онова дълбоко вътрешно чувство, което някога се явява като силен подтик да направите нещо. Щом почувствате този подтик в себе си, веднага мислите и чувствата ви се хармонизират. Понякога в ума ви блесва мека, приятна светлина и вие виждате всичко, което предстои да стане. Това вътрешно ръководство у човека, което се проявява като тих глас, като светлина или като чувство, ние наричаме вътрешен барометър. Слушайте този барометър! Ако го слушате, ще имате по-малко страдания. Иначе докато мислите, че външните знания само ще ви помогнат, вие сте на крив път. Знание, което не се прилага, изтощава човека. Например каква полза, че знаете да вадите квадратен или кубически корен от числата, ако тези действия нямат никакво приложение в живота? Можете ли да вадите квадратен и кубически корен от злото и от Доброто? Колко е квадратният корен на числото две, на десет и т.н.?

Когато работите с числата, вие се спирате върху това, от колко единици е образувано всяко число. Числото шест например е образувано от шест единици. Числото две е образувано от две единици. Обаче това не е достатъчно. Вие трябва да знаете при какви условия се е родило всяко число. Числото две се е родило при големи борби. Тогава в цялата Природа, в Космоса са се явявали огньове, светове са се разделяли, ангели са падали. Епохата, през която се е

образувало числото две, е забележителна с голямо творчество, но и с големи борби, с големи падания и ставания. Когато двама души се събират на едно място, те имат условия да се карат. Човек сам със себе си не може да се кара. Трима души не могат да се карат. Те не могат да въстанат един против друг. Събират ли се десет души, те веднага ще се разделят на две партии и ще почнат да се карат. Светът е създаден при раждане на числото две. Тази епоха е забележителна с творчески дух. Тогава някои ангели са паднали и са слезли на Земята, а други са останали на Небето. Те и досега пазят местата си. Тогава се е явил законът на поляризирането. Всяко творчество изисква някаква жертва. По-добре е да се поляризират нещата, но Животът да се осмисли, отколкото да цари навсякъде мъртвило и мрак. За да се роди някаква идея, в ума на човека трябва да стане известно раздвояване. Човек ще даде нещо от себе си, но в замяна на това ще спечели друго. Казвате: „И питата да бъде цяла, и стомахът – сит.”– Не, за да бъде стомахът сит, питата непременно трябва да пострада.

Като прилагате този закон в живота си, вие ще видите какво представлява поляризирането и защо то съществува в света. Какво приложение има числото две в живота? – Числото две се намесва при зараждането на всяка мисъл, на всяко чувство и на всяко действие на човека. При това положение непременно ще дойдат изпитания и страдания, но вие трябва да се радвате, защото имате възможност да разберете значението на това число. Съвременните хора разбират най-добре числото две. Защо? – Защото страдат. Дето има страдания, там присъства числото две. След числото две се явява числото четири. Вие мислите, че числата вървят по своя естествен ред: 1,2,3,4,5... Не, първото число, което се е явило на света, е две; после се е явило четири, а след него – три. Когато се е явило числото три, светът се е оформил, т.е. самоопределил се е и е взел права посока. Хората разбират само числото две, а числото четири, което сега влиза в света, още не го разбират. Четири е човешко число. Щом се разбере числото четири, тройката ще дойде в света. Числото

три се отнася към Божествения свят. Квадратът, т.е. числото четири, представлява човешкото в света. Триъгълникът, т.е. тройката, представлява Божествения свят. Когато човешкото и Божественото се съединят, те образуват дома, т.е. става появяването на числото пет – на петоъгълника. Сега дръжте в ума си мисълта за числото две. Знайте, че числото две всякога носи със себе си нещо хубаво. Началото може да бъде лошо, но краят е всякога добър.

Първо упражнение: Изнася се десният крак напред. Ръцете са настрани, а после отпред на гърдите, с длани надолу. Пръстите на ръцете са добре опънати едни срещу други и са допрени с върховете си. Прави се широк полукръг с ръцете настрани и хоризонтално те добре се изпъват. Правят се полукръгове с ръцете напред и бавно се прикляка, при което ръцете се поставят в първото си положение – пред гърдите, с дланите надолу. Става се, като се прави широк полукръг с ръцете, които хоризонтално и силно се изпъват настрани. След това се изнася левият крак напред и се прави същото упражнение. После пак десният крак се изнася напред. Всичко се повтаря три пъти с десния крак напред и три пъти с левия.

Второ упражнение: Ръцете са силно изпънати настрани, изнесени са хоризонтално с дланите надолу. Правят се трептения на китките: отначало леко, с постепенно усилване и отслабване. Същото се прави няколко пъти.

Трето упражнение: Лявата ръка е изпъната настрани. Дясната прави широк полукръг напред и отива над лявата и се плъзга от върха на пръстите ѝ, като се движи бавно, по дължината на цялата ръка, до рамото. След това същата ръка минава бавно пред гърдите, под брадата, докато се опъне настрани и така остава в същото положение. След това лявата ръка прави широк полукръг напред и започва бавно да се движи върху дясната, от пръстите до рамото. Това упражнение се прави три пъти с лявата ръка и три пъти с дясната, при което мисълта е силно съсредоточена. През време на упражнението ръцете трябва да бъдат силно обтегнати.

Четвърто упражнение: Ръцете са изпънати настрани. Поема се въздух, кой колкото може. След това става бавно спущане на ръцете надолу и бавно издишване на поетия въздух, със слаби прекъсвания. През време на поемането и издишването на въздуха мисълта трябва да бъде силно концентрирана. При издишването се брои до двадесет.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

СИМВОЛИ В ПРИРОДАТА

Пета лекция
13 декември 1925 г.

СИМВОЛИ В ПРИРОДАТА

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Нарисувайте на дъската следните предмети: копие, чук, чаша за пиене на вода, светилник със свещ, чешма с каменна курна, плодно дърво и книга. Сега онези от вас, които се занимават с астрология, нека се опитат да поставят всеки един от тези предмети до съответна за тях планета. Например на коя планета ще поставите копието?

Отговор: *На Марс.*

Чука?

Отговор: *На Сатурн, наречен в гръцката митология Кронос.*

Копието е направено за бой, за биене; чукът – за трошене на камъни, нужни за строеж. Някога чукът може да падне и върху главата на човека, но случайно. Чукът има две служби, вследствие на което мъчно може да се постави при една определена планета. Донякъде само той може да се намести при Сатурн. Къде ще поместите чашата?

Отговор: *На Луната.*

Плодното дърво?

Отговор: *На Венера.*

Светилника със свещта?

Отговор: *На Слънцето.*

Книгата?

Отговор: *На Меркурий.*

Следователно силите, енергиите, които човек употребява за ползване или за прилагане на тия предмети, са различни. Тези енергии са в зависимост от енергиите на мозъчните центрове, които вземат участие при служене с един или с друг от тия предмети.

Сега пък помислете на кои удове в човешкото тяло отговарят изброените предмети. На кой уд отговаря чукът?

Отговор: *На юмрука.*

Копието?

Отговор: *На езика.*

Светилникът със свещта?

Отговор: *На мозъка.*

Чашата?

Отговор: *На сърцето.*

Чешмата?

Отговор: *Също на сърцето.*

Всеки предмет представлява известен символ в Природата. Вие трябва да изучавате символите, с които Природата си служи. Те са нейният език. Същевременно трябва да изучавате теченията в Природата, за да можете лесно да се справяте с тях, когато минават през вашия организъм. Щом се намерите в някоя непозната местност, по теченията, които циркулират в нея, вие можете да се ориентирате къде се намирате. Всяко нещо в Природата е поставено точно на място. И всяко разместване на силите в Природата създава известна дисхармония. Например ако чашата, чешмата или друг някакъв предмет поставите там, дето не е мястото му, непременно ще се създаде някаква дисхармония. Природата не търпи никаква дисхармония. Като изучавате астрология, вие също така трябва да спазвате закона на символите, за да можете да се ориентирате. Като наблюдавате съзвездията, ще видите, че едни от тях имат форма на триъгълник, други – на четириъгълник, трети – на петоъгълник; някои пък са подобни на животни, на различни неодушевени предмети. При това важно е положението на съзвездията. Някои от тях са на изток, други – на запад, трети – на север или на юг, и т.н.

Сега ще ви задам въпроса: каква е била целта на Природата, когато е създавала ябълката? Каква идея се крие в ябълката? Не е лесно да се отговори на този въпрос, понеже Природата съзнателно крие своите цели. Тя се открива на истински посветените, на ония, които следват нейните за-

кони. Природата си служи със символи, които трябва да се разбират. Символите, които ви дадох днес, са наредени систематично, по определен план. Например първият символ, който ви дадох, беше копието. Значи за да извоюва свободата си, човек трябва да има копие. После той трябва да има чук, с който да се огради. Чукът представлява алхимическата сила у човека, с която той трябва да постави всяко нещо на своето място. Следователно човек употребява копието като средство за защита от по-нискостоящите от него същества. Чука пък употребява за организирането на неорганическата и органическата материя, т.е. за създаването на здрава, солидна ограда около себе си. Понякога човекът употребява чука и копието за борба срещу паразитите. Като хване някой паразит в главата си, той го поставя на единия си нокът, а с другия като с чук го смачква, разрушава формата му. С това човек иска да каже на паразита, че не трябва да бъде паразит, т.е. да живее на гърба на други същества. На същото основание, когато човек забележи в себе си едно паразитно желание, той веднага трябва да го постави между двата си нокътя, като между чук и наковалня, за да му покаже, че не е този пътят, по който трябва да се развива. Всяко паразитно желание или състояние у човека се движи само в едно измерение, а едното само измерение не е присъщо на човека. Всички мисли, чувства и желания на човека трябва да се движат по пътя на трите измерения. Не се ли движат по този път, те са паразити и като такива трябва да се премахнат, т.е. да се превъзпитат. Не давайте място на паразитни състояния в себе си, нито им давайте условия да растат у вас. Не може да очаква никакъв успех онзи, който дава място на паразитни навици, състояния или желания в себе си. Паразитизмът атрофира всичко благородно и възвишено у човека.

Докато Природата е вложила у човека ред дарби и способности, той трябва да работи върху себе си, да ги развива, а не да очаква на другите хора и да мисли кого как да използва. Това, което Природата е вложила у човека, той трябва да го тури в действие. Когато човек започне да работи и влезе в контакт с другите хора, тогава Невидимият свят ще му дойде

на помощ. Тогава само хората, с които е в контакт, доброволно ще му предложат услугите си. В този род услуги има естествена обмяна: един работи за всички и всички – за един. Така работят учените хора помежду си. Един химик започва едно изследване, като същевременно се ползва от изследванията на ред още химици, които са работили и работят в това направление. Така постъпват и астрономите, и математиците, и духовните хора помежду си. Те взаимно си разменят мисли и си помагат. По този начин могат да се избегнат всички спорове в света. Представете си, че седем души искат да работят, но нямат нужните пособия за това. Ако на едного от тях се даде копие, останалите ще бъдат недоволни, че нямат работа, и ще започнат да спорят. Обаче ако на едного се даде копие, на втори – чук, на трети – книга, на четвърти – светилник, на пети – чешма, на шести – чаша, и на седми – ябълка, те ще бъдат доволни, защото всеки поотделно ще започне работа, а същевременно ще може да помага и в работата на другите. Който има копие, той ще започне да се справя с низшия живот в себе си и около себе си, а в услуга ще му дойде онзи, който има чук в ръката си. Който има книга, той ще започне да чете, но в услуга ще му дойде онзи, който има светилник и свещ. Който има чешма на разположение, той ще започне да напоява жадните; пък този, който има чаша в ръката си, ще му услужи – ще налива вода в чашата си и ще раздава на жадните. Тъй щото всички ще се стремите да си услужвате, да се опознавате взаимно. Кой ще дойде в услуга на онзи, който има ябълка в ръката си? Значи всички хора трябва взаимно да си помагат. Например някой страда и мисли, че в света няма подобни на неговите страдания. Други пък мислят, че не могат да му помогнат. Не, всички хора на Земята решават мъчни задачи.

Тъй щото, когато решавате своите задачи, вземайте участие и в задачите на ближните си, взаимно си помагайте. Когато човек разрешава своите мъчнотии, едновременно с това той разрешава мъчнотиите и на другите хора. Същото се отнася и до учените хора. Когато някой учен работи самостоятелно в известна област на науката, той се свързва с умо-

вете на всички учени, които работят в същото направление. По този начин те си помагат взаимно. При това положение само човек може да дойде до вътрешно разбиране на великите природни закони. При това положение само той може правилно да работи, без да изразходва излишна енергия.

Съвременните хора напразно изразходват своята енергия. Защо? – Не знаят как и кога да употребяват копието, т.е. езика си. Копие, с което не можете да воювате, копие ли е? Копието може да се превърне в перо. Питам тогава: перо, с което не можете да пишете, перо ли е? Чук, с който не можете да чупите камъни, чук ли е? Свещ, с която не можете да си служите, свещ ли е? Книга, от която нищо не можете да научите, книга ли е? Каква книга е тази, от която хората нищо не могат да научат? Тази книга трябва да се разкъса и да се употреби за увиване на халва. Копието, чукът, книгата, свещта, чешмата, чашата, ябълката са символи, на които могат да се уподобят известни човешки състояния, за да се използват за работа. В това отношение човек понякога представлява отворена книга, по която може да се чете. Понякога представлява празна чаша, в която може да се налива някакво съдържание. Каквото и да представлява човекът, важно е и той сам, и окръжаващите да придобият нещо от неговото състояние. Ако сте свещ, която не свети, каква е тази свещ? Какъв смисъл има човешкият ум, ако в продължение на 20 години нищо не е разрешил? Ако някой се хвали, че е завършил два факултета, но продължава да повтаря чужди работи, какъв смисъл имат двата факултета? Каква свещ е тази, при която могат да се четат едни и същи работи? На всеки ум Природата е дала специална работа. От всеки ум тя иска да роди нещо ново, нещо особено. Не се стремете да създадете нещо, което друг някой е създал. Природата не търпи еднообразие. Всеки човек трябва да бъде разнообразен, оригинален и гениален за себе си, а не за хората. Въпрос е още доколко е истински гениален този, когото хората признават за гениален. Какво нещо е гениалността? На гръцки език думата *гениус* означава раждане. Оттам произлиза и думата *гений*. Геният ражда, а инженерът увива, опакова нещата.

За да се създаде у човека творческа мисъл, в ума му трябва да влизат нови струи, нови течения. Това може да се постигне чрез изучаване на символите в Природата. Всеки символ, с който Природата си служи, внася в човешкия ум, както и в целия му организъм, известно обновяване. Като знаят това, лекарите използват силите на Природата за лекуване на някои болести. Например за някои нервноболни те препоръчват светлината като лечебно средство, за други препоръчват четене на книги, за трети – работа с чук, с копие и т.н. Каквито природни символи и да се използват за лекуване на болни, целта е чрез тях да се отвлече вниманието на болния от болестта, на която той напълно се е поддал. Апатичният човек, който е изгубил смисъла на живота, може да се възвърне към живот, като го поставят на един планински връх, който се спуща с голям отвес надолу. Положението, в което този човек се намира, стимулира енергиите в организма му, и той слиза между другарите си обновен. Състоянието, което ще преживее на върха, ще го застави да мисли, да търси път как по-лесно и безопасно да слезе от стръмния връх. Ако дадете копие или чук в ръката на болния, с копието той ще се защитава, а с чука ще започне да работи, ще го дига и слага, вследствие на което ще подобри състоянието на своя организъм.

Сега, ако всички изброени предмети трябва да се подарят, запитайте се кой какъв предмет би желал да има. Ако на някого подарят копие, за какво ще го използва? Копието може да се превърне в перо за писане. Всички предмети, всички символи, с които Природата си служи, са живи, вследствие на което могат да се трансформират. Само мъртвите неща не могат да се видоизменят. Ако някой ви подари мъртво копие, то ще си остане само копие, за нищо друго не можете да го използвате. Живо ли е копието, много нещо може да излезе от него. От живото копие военният може да направи перо и да стане учен. Ако някой от вас получи подарък един жив чук, в какво ще го превърне? От ръцете на зидаря живият чук може да мине в ръцете на скулптора. С какво можете да заместите книгата? – С човешката памет. Понеже в книгата

се записват всички неща, както в паметта си човек записва всички свои мисли, впечатления и преживявания, затова книгата и паметта са синоними. Като знаете всичко това, вие можете да свържете тия символи в едно, да създадете от тях нещо цяло. Чашата представлява мастилница, в която наливате мастило. Копието е перото, с което пишете. Книгата представлява паметта, върху която човек пише. Ябълката пък представлява онези материали, с които човек се храни и от които получава жизнена сила.

Както виждате, вие можете да превеждате символите в Природата и да образувате от тях ребуси или да развивате цели разкази. Нека някой от вас се опита да състави един разказ от седемте символа. Природата си служи с ред красиви символи, които съвременната наука може да използва в своята работа и да ги приложи в живота. За онзи, който разбира символите на Природата, те са добър импулс, добър подтик за работа. Като се свързва с Природата чрез символите, човек ще дойде до създаване на висок идеал в себе си, който от нищо да не се засяга. Изворите на вашия идеал трябва да бъдат толкова високо поставени, че нищо да не може да ги размъти. В пътя на своето движение водите на вашия извор могат да се размътват, но главата на извора трябва да остане винаги чиста. Вътрешно изворът не трябва да се размътва. Същото може да се каже и за вашата свещ. През каквито бури и ветрове да минавате, вашата свещ не трябва да изгасва. Изгасне ли, светлината на свещта ви е била слаба. Слабата светлина всеки може да изгаси, но силната – никой. С други думи казано: обикновената мисъл всеки може да заличи, но необикновената никой не е в състояние да изгаси. На какво може да се уподоби чукът? – На човешката ръка. Човешката ръка пък символизира волята. Ето защо всеки трябва да знае, че чукът, т.е.човешката ръка, или волята, не се дава назаем, не се дава на чужди хора. Природата не позволява това. В чука, като символ на Природата, се крие онази първична творческа сила, с която човек започва да работи. Желанието у човека да работи, да се прояви, е вечно и произтича от Разумния принцип на Битието. Преди да се приложи чукът,

словото се проявява. Щом се чуе словото, това показва, че копието, т.е. езикът е започнал да действа. Значи копието заповядва на чука да започне работата си. Онези от вас, които са художници или любители на рисуването, нека наредят тия седем символа в кръг и тъй да ги съпоставят един с друг, че да образуват приятна, хармонична картина.

Като имате пред себе си картината на дадените седем символа, вие можете да размишлявате върху тях, докато те оживеят в съзнанието ви. Щом оживеят, вие ще се свържете със силите, които работят чрез тях, и ще видите, че те съществуват не само извън вас, но и в самите вас. Колкото повече мислите върху символите, пред вас ще се разтваря обширен свят за наблюдение и изучаване. Всеки символ отделно може да даде материал за цяла лекция. Днес на всички в класа подарявам една малка сбирка от седемте символа. Ще вземете сбирката си и ще си отидете у дома. През цялата седмица ще ги преглеждате, ще размишлявате върху тях, за да видите какви нови идеи ще дойдат в ума ви. Каквито идеи минат през ума ви, записвайте ги. Колкото обикновени да ви се виждат, не се смущавайте – всичко записвайте. След време, като ги прочетете, тогава ще разберете дали са хубави, или не. Има неща, които първоначално изглеждат гениални. Колкото повече време минава, те стават все по-обикновени, по-прости. И обратно: някои работи в началото са обикновени, а с времето стават все по-необикновени, почти гениални. Човек не може изведнъж да оцени хубавите работи. Времето цени нещата. Някои работи с времето стават ценни, а някои се обезценяват. Символите, с които Природата работи, преживяват времената. Тъй щото изучавайте тия символи, за да се ползвате от силите, които са свързани с тях. Те отговарят още и на известни състояния на човешката душа.

Тайна молитва

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ПРИЛОЖЕНИЕ НА СИМВОЛИТЕ

Шеста лекция
20 декември 1925 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ НА СИМВОЛИТЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Сега да се спрем пак върху седемте символа, да видим какво е приложението им в живота. Ако войникът намери копието, той ще се радва, че има оръжие, с което да се защитава срещу неприятеля. Представете си, че някой човек си строи къща и му трябва чук. Ако намери един чук, той ще се зарадва, че може да си послужи с него при строежа на своята къща. Друг човек пък отива на кладенеца да вади вода, но не намира никаква кофа. Поглежда натук-натам и наблизо някъде намира една малка кофичка. Това е чашата, която се е превърнала в малка кофа. Той изважда от джоба си едно въже, връзва кофата за него и бързо я спуща в кладенеца. Кофата се напълва с вода и той се радва, че ще задоволи жаждата си. Изтегля кофата навън и пие от нея. Значи едно движение надолу и едно нагоре разрешават въпроса за жаждата. Един човек минава през гората, но замръква там. Да продължи пътя си навътре не се решава. Слънцето отдавна е залязло и той не вижда къде да върви. Спира се замислен, но напипва в джоба си свещ и кибрит. Веднага запалва свещта и продължава пътя си. Той започва да разсъждава, че там, дето Слънцето е залязло, свещта може да продължи неговата работа. При това положение свещта се осмисля. Ако сте пътник, който минава през някое безводно място, вие в скоро време ще ожаднеете и ще се измъчвате от жажда. Обаче срещнете ли една чешма, мъката ви ще се превърне в радост. Ще се приближите към чешмата, ще извадите чаша от торбата си и ще утолите жаждата си. Вървите по-нататък, но Слънцето грее силно, вследствие на което умората ви расте все повече и повече. Пред вас се изпречва едно дърво с

надвиснали плодове. Приближавате към него и виждате, че това са зрели, хубави ябълки. Сядате под сянката на ябълката, отваряте торбата си, изваждате от нея парче хляб, откъсвате една ябълка и започвате да ядете. Тази ябълка ще ви създаде голяма радост, защото утолява глада ви, а същевременно използвате и нейната сянка. Всяко дърво, което има плод, може да причини радост на човека. Като задоволи жаждата, глада, умората си, човек ще потърси някоя книга, от която да чете и да се развива.

Книгата е най-важното нещо за духовното повдигане на човека. Като имате тия седем символа на разположение, направете опит да ги съчетаете в една хармонична картина. Според нареждането на символите се съди за състоянието на човека. Тези символи могат да се групират по два-три заедно, да образуват нещо цяло. Копието и чукът си хармонират; чашата, чешмата и ябълката – също; книгата и светилникът със свещта – също. Така ще ги наредите, че да образувате от тях естествена картина на живота. Например ще нарисувате един войник с копие в ръка, с което е наранил едно сърце. По-нататък, едно до друго – чешма, чаша и ябълково дърво. След това ще нарисувате свещ, книга и човек, който чете. При чука пък ще нарисувате къща, която един зидар гради. Близо до къщата ще нарисувате двама души, които гледат как се строи, мислят кога ще бъде готова, за да влязат да живеят в нея. Кълвачът кълве тук-таме по дърветата, търси червеи, а косът, като намери готова дупка, използва я за къщичка. Кълвачът разрешава въпроса за прехраната, а косът разрешава жилищната криза. Като имате тия символи на разположение, съчетайте ги в каквото положение искате. Вместо двама души около къщата, вие можете да нарисувате ученици, които гледат как се гради училището им. Както и да съпоставите тия символи, светилника със свещта ще поставите най-горе, понеже тя осветява всички неща. Наляво ще поставите чешмата, чашата и ябълката, понеже те представляват чувствата. Надясно ще поставите книгата, а отдолу – чука.

Когато си служат със символи, хората трябва да имат предвид значението на мястото, посоката или времето, когато даден символ се изнася. Например не е все едно дали копието се държи в лявата, или в дясната ръка. Не е все едно дали светлината иде отдолу, или отгоре. Природата, както и Невидимият свят, си служат със символи, които употребяват точно на определено време и място. Когато иска да подскаже на някой човек, че ще научи нещо ново, Невидимият свят му създава сън, че пие вода от чист планински извор. Ако иска да го предупреди, че ще развие силата си, Невидимият свят му създава сън, че носи копие в дясната си ръка. Ако насън му дадат един чук, това показва, че ще придобие някакво изкуство. Ако сънува, че държи празна чаша в ръката си, това показва, че надеждите му няма да се сбъднат. Ако сънува, че яде плодове, ще преживее нещо неприятно. Ако сънува, че му дават пари, ще говорят нещо лошо по негов адрес. Ако сънува, че по главата му лазят паразити, пари ще получи. Значи парите са паразити – като тези, които нападат човека. Ако сънува, че носи запалена свещ, която не изгасва на вятъра, това предсказва нещо добро. Изгасне ли свещта, това е лош признак. Ако сънува, че пълни и изпразва една чаша, това показва, че му предстои чистене и на физическия, и в Духовния свят. Преди да напълните чашата с вода, вие я измивате добре. След това я пълните и пиете от нея. Тъй щото, изпаднете ли в лошо разположение на духа и се почувствате изоставени, без приятели в света, приложете към себе си метода на празнене и пълнене на чашата. Измийте добре чашата, напълнете я с вода и пийте от нея. Като черпите вода от извора, размишлявайте върху изворите в Природата. Има два вида извори: едни от тях текат постоянно, а други – само когато валят дъждове. Бъдете от първите извори, които непрестанно текат. Ако сте извор, който постоянно тече, хората ще ви посещават. Не само хора, но всички живи същества ще ви посещават. Около вас ще се чуват песни, гласове – никога няма да бъдете изоставени. Ако извирате постоянно и давате от себе си безкористно, животът ви непременно ще се изправи.

Който прилага положителните методи в живота си, без да очаква нещо, той ще има резултати. Положителната наука и философия, положителният живот всякога носят добри резултати. Човек трябва да си служи със символите на Природата, но съзнателно. Например детето не може да си служи с копието и с чука. Силният, разумният човек употребява на място и копието, и чука. Обаче попаднат ли в ръцете на детето, те ще създадат ред пакости и нещастия. Те са методи за възрастни, за разумни хора. С чашата, с чешмата, с ябълката и децата могат да си служат. На чешмата могат да кацат и птички, и насекоми, и пеперуди. Чешмата и плодното дърво са символи, близки до материалния свят, затова с тях могат да си служат всички живи същества. Дойдете ли до книгата и до свещта, ще знаете, че с тях могат да си служат само разумните, възрастните хора. Колкото и да чете от книгата, детето нищо не може да разбере. Като порасне и придобие опитности, като стане ученик, то може да се ползва от книгата. Ако дадете свещ и кибрит в ръцете на дете, то веднага ще я запали, ще я изгори. Детето не мисли, че свещта денем не му е нужна. Ще я запали да изгори, а вечер, когато му потрябва, ще седи на тъмно. Значи свещта, книгата, копието и чукът са за възрастните хора, а чашата, чешмата и ябълката са за децата. Чешмата символизира живота. Това показва, че животът е започнал с чешмата. После се е явила ябълката. С явяването си ябълката е внесла жизнени сили в човешкия организъм. Най-после се е явила чашата като символ на неизпълнените човешки желания. Тя създава разочарования в живота. Каквото се налее в чашата, човек трябва да го изпие. Съдържанието в чашата не може и не трябва да седи дълго време неизползвано. Ето защо, когато човек намисли да прави нещо, той трябва веднага да пристъпи към реализирането му. Не отлагайте нещата! Щом желанията ви са добри, веднага пристъпвайте към реализирането им. Отлагате ли ги, чашата може да се строши. Щом чашата на човека се строши, той непременно ще пострада.

И тъй, седемте символа, които ви дадох, както и всички останали, с които Природата си служи, са методи за работа.

Разумният човек може правилно да използва символите на Природата. Когато разумният човек вземе копие в ръка, това показва, че той има насреща си неприятел, с когото трябва да воюва. За да се справи с него, той трябва да вземе всички предпазни мерки. Нито копието, нито чукът са страшни, но човек трябва да знае как и кога да ги употребява. Не може ли да ги използва, т.е. да ги тури на работа, те нищо не струват. Някой се хвали, че е завършил гимназия или университет, но сам не знае защо ги е завършил и къде може да приложи знанието си. Знанието е на мястото си само тогава, когато може да се впрегне на работа. Когато копието попадне в ръката на хирурга, с него той може да помогне и на приятеля, и на неприятеля си. Как? – Ще мушне мястото, дето е цирея му, и нечистата материя ще изтече навън. При това положение и двамата ще му благодарят, че ги е освободил от болка и зараза. Копието трябва да се употребява разумно. Това се отнася до всички критици. Критикът трябва да употребява копието, т.е. езика си, само по отношение на болни места. Щом види някое болно място, той трябва да го бодне, за да изтече нечистата материя навън. Къде може да се приложи чукът? Дето има любов, там именно чукът се прилага. Казваме: Бог е Любов. Как се проверява тази Любов? Срещате един човек, който се оплаква, че няма къща, няма къде да живее. Щом се обърне към Любовта, тя удря с пръчицата си, с магическия си чук, и къщата веднага се съгражда. Понеже този човек е уповавал на Любовта, тя му казва: „Влез в тази къща и не се страхувай от условията на живота.“ Който търси Любовта и уповава на нея, той всякога ще може да излезе над мъчнотиите и страданията.

Сега начертайте един триъгълник, страните на който да се намират в отношение 5: 5: 10. В съзнателния живот триъгълникът символизира Духа. Числото пет пък показва деятелността на човека в живота. Когато някой човек греши, това се дължи на волята, главно на сърцето му, а не на неговия ум. Когато чувствата се намесват в работите на човека, той започва да се колебае и се спъва. Колкото близо да е човек до Истината, щом чувствата му се намесват в

някоя работа, всичко пропада: и Любов, и живот, и музика. Защо? – Защото чувствата представляват гъста среда, в която пречупванията на светлината и отклоненията ѝ от правата линия са големи. Въз основа на това всеки човек трябва да знае в каква среда живее, за да определи ъгъла на своето отклоняване от правия път. Числото десет е положително. Следователно то представлява рядка среда. Двете петорки в числото десет имат смисъл само в Разумния живот. Ако животът не е разумен, те не проявяват своето действие. Ако един разумен човек види триъгълника, той ще чете по него като по книга: колко ученици са присъствали в клас, какво им е говорено и т.н.

Това са малки неща, но който знае малките работи, той ще знае и големите. Например срещате един хиромантик и той веднага започва да чете по линиите на ръцете, по формата и големината на пръстите. Как чете, няма да обяснявам. Хиромантията е наука, която всеки може да провери. Виждате двама души на възраст по 33 години, еднакво високи, но с различно дълги пръсти на ръцете. У единия от тях показалецът е дълъг 7 см, а у другия – 12 см. Това различие на пръстите се дължи на различните опитности в миналите животи. Който има дълги пръсти изобщо, а показалецът му е 12 см дълъг, това показва, че той обича да се меси в чужди работи, да настоява на своето. Същевременно той обича да се занимава с отделни факти. Вторият, който има показалец, дълъг 7 см, не се интересува от отделни факти. Той се интересува от общи работи. Между числата 7 и 12 има известно отношение. Какъв е резултатът между тях, това е неизвестно. Обаче за хиромантиците числата са живи. Чрез ред наблюдения и съпоставяния на фактите те са дошли до правилни заключения. Не е лесно да се определи човешкия характер по пръстите, по линиите на ръцете, но днес усилено се работи в това направление. Един ден науката ще се домогне до абсолютни резултати. И астрономите днес определят разстоянието между Слънцето и Земята приблизително. Ще дойде ден, когато това разстояние ще бъде точно определено. За да се дойде до абсолютните величини в науката, за това се изискват не само

външни, но и вътрешни методи. Задачата на окултната наука не седи в изправяне на погрешките на хората. Който греши, той сам трябва да изправя погрешките си.

Сега да се върнем към числата. Числото пет е число на чувствата. То има свои добри и лоши страни. На колко можете да съкратите числото пет? – На пет, т.е. само на себе си. На колко можете да съкратите числото десет? – На две, на пет и на десет. Всяко число, делено само на себе си, дава единица. От това гледище единицата показва произхода на нещата. Тя е абсолютна мярка, с която се измерват всички величини. В този смисъл единицата представлява разумното начало в света. С единицата разумният човек може да мери всички неща. Като прилага единицата навсякъде, той ще придобие истинско знание. С каква мярка си служат някои учени? – С нулата. Те я вземат като пределна мярка, над която вървят положителни величини, а под нея – отрицателни. Когато единицата, абсолютната мярка на нещата, се постави пред нулата, образува се числото десет – число на положителни, творчески енергии. То показва какво може да извърши човек при дадени условия. По числата могат да се определят развиващите се събития в света.

Ученикът трябва да работи с числата, да прави измервания, наблюдения, изучавания, да види какви сили се крият в тях. В това отношение той не познава даже себе си. Измервали ли сте височината и широчината на челото си, дължината на веждите, на носа си, за да знаете колко са големи? Ако в продължение на десет години човек може да продължи носа си само с един милиметър, в умствено отношение той е постигнал много нещо. Съществуват известни отношения между числата, които отговарят на дължината на носа, на веждите, на ушите на човека и на неговите умствени способности. Тези числа не са случайни, те отговарят на вътрешните сили и способности на човека. В това отношение същества от висшите светове, които се занимават с човека, имат точни данни. Те знаят за всеки човек колко косми има на главата, на веждите, на брадата, както и по цялото си тяло. Те знаят още каква е дължината и дебелината на тия косми, по колко сантиметра

нарастват те всяка година. Те държат точна и подробна сметка за развитието на човека от раждането до смъртта му. Онзи човек, който не разбира и не вярва в тия неща, би помислил, че слуша приказка от „Хиляда и една нощ“. Сегашните хора са повече суеверни, отколкото вярващи. Кажете ли на човека това, което му се иска да стане, той ще ви повярва. Ако на човек със силно критически ум, който има желание да забогатее, кажете, че на еди-кое си място има заровени пари, той ще повярва и ще отиде да копае. Човек е склонен да вярва в това, което отблизо засяга неговия живот.

Има един ден през годината – за едни народи това е първи май, а за други – първи април, когато на всички хора, млади и стари, ученици и учители, се позволява съзнателно да си правят шеги, да се лъжат, за да се изпитват едни други доколко са умни и досетливи, доколко съзнанието им е будно. Учениците особено се радват на този ден, защото имат възможност свободно да се пошегуват с учителите си. Когато някой от учителите влезе в клас, един от учениците става от мястото си и съобщава на учителя например това, че пощальонът му е донесъл една важна телеграма. Учителят напуща класа, пита разсилните за телеграмата, но те нищо не знаят. Влиза в учителската стая, пита колегите си за телеграмата: те нищо не знаят, но започват да му се смеят, казват му, че навярно учениците са се пошегували с него. Едва тогава той се досеща, че днес е определеният ден за шега, и не се сърди. Значи човек е готов да вярва във всяко нещо, което очаква или което иска да бъде.

В един от университетите на американските щати се случила следната забавна шега. Един от председателите на Щатите имал син в университета. Той пожелал един ден да отиде при ректора на университета, за да го запита как работи синът му. Той впрегнал своя лек кабриолет с един кон и тръгнал с него към университета. Като стигнал до университета, той оставил кабриолета си вън и влязъл при ректора. В това време група студенти решили да му устроят една шега: разглобили кабриолета на части и една по една ги качили на покрива на университета. След това качили и

коня. Сглобили кабриолета, впрегнали коня и слезли долу. Кабриолетът с коня заедно изглеждал като паметник. Когато председателят на Щатите излязъл вън, останал учуден, че кабриолетът му го нямало. Погледнал натук-натам, но не го видял. Потърсил хора, студенти наоколо си, за да запита не са ли видели кабриолета му, но никого не намерил. Най-после погледнал нагоре и за свое голямо учудване и изненада той видял на покрива на университета своя кабриолет с коня заедно. Как е станало това, кой го е направил, той не могъл да разбере. Посмял се на тази чудна шега и влязъл в университета, за да помоли няколко студенти да му услужат, да свалят по някакъв начин кабриолета му от покрива на зданието. Студентите веднага излезли вън да видят какво има на покрива. Сериозни, като че нищо не знаят и никого не подозират, те се наели да услужат на председателя на Щатите, за което били богато възнаградени.

Коя е причината за тия шеги? – Духовитостта на младите. В този род шеги не се крие никаква злоба, никакво лошо намерение. Такива шеги стават и в живота на хората. Невидимият свят им устройва ред шеги, чрез които изпитва тяхната вяра, съобразителност, умение и т.н.

Упражнение: Дясната ръка се поставя на лявото рамо. Десният крак се изнася напред, силно изопнат, а левият крак от коляното надолу бавно прикляка към земята и после бавно се издига нагоре. След това лявата ръка се поставя на дясното рамо, левият крак се изнася напред, а десният крак се свива в коляното, бавно се огъва надолу, а после бавно се издига.

Това упражнение има за цел да кали волята, да концентрира ума, за да контролира проявите и на най-малките удове. Като правите упражнението, съзнанието ви трябва да е будно, всякога да присъства. Щом сте неразположени духом, правете това упражнение и ще видите какви резултати ще имате. Правете това упражнение десет дни наред всяка вечер преди лягане по три пъти.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ПЪЛНЕНЕ И ПРАЗНЕНЕ

Седма лекция
27 декември 1925 г.

ПЪЛНЕНЕ И ПРАЗНЕНЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме от работите върху „Най-любимата ви тема“.

Чете се темата „Еволюция на елементите“.

За следния път пишете върху темата „Най-полезното растение“.

Геометрията се занимава с изучаване на различните фигури и тела. Какво представлява кръгът според съвременната геометрия?

Отговор: *Пространство, заградено с крива линия, на която всички точки са еднакво отдалечени от една вътрешна точка, наречена център.*

Според нас кръгът представлява хармоничните възможности на Разумния живот. Възможностите, които се крият в кръга, са възможности на целия Космос. Тия възможности са в зависимост от всички планети. Човек представлява един малък свят, микрокосмос. Да познаваш човека, това значи да познаваш цялата Вселена, големия свят – Макрокосмоса. Когато наблюдавате промените на Луната, вие се спирате върху фазите на нейното пълнене и празнене и вадите ред научни заключения. Например, когато се празни, Луната оказва един род влияния върху явленията в Природата; когато се пълни, тя оказва съвършено противоположни влияния върху явленията в Природата. Когато садите боб, царевица, пшеница, любеници или друго нещо, добре е това да става в периода на пълнене на Луната. Пълненето на Луната внася подтик, импулс за растене на растенията. Но в това време те не могат да растат. Те имат само вътрешен подтик за расте-

не, обаче самото растене спира. Щом Луната започне да се празни, и растенето на растенията започва. Значи светлината на Луната при пълненето ѝ се отразява отрицателно върху растенето, т.е. това спира растежа на растенията. Същият закон се отнася и до растенето на човека. Когато болният иска да се излекува от болестта си, лекарите му препоръчват да гледа Луната, когато се празни, и да се свързва с нея. Пълни ли се Луната, той трябва да затваря кепенците на прозорците си, за да не прониква светлината ѝ в неговата стая. Става ли въпрос за слънчевата светлина, там и болният, и здравият трябва да се излагат на нейното благотворно влияние.

Когато изучавате характера и способностите на човека, виждате, че върху тях са оказвали влияние условията, при които даден човек се е родил, виждате влиянието на различните планети върху него: на Луната в различните ѝ фази, на Слънцето и т.н. Идеите на човека растат и се развиват в периода на празнене на Луната, а добродетелите – в периода на нейното пълнене. Пълненето на Луната се отразява благотворно върху ония хора, които искат да се развиват духовно. И Венера има същите фази на пълнене и празнене, както Луната. Изобщо в пътя на своето движение всяка планета има свои специфични фази, през които минава. Различните фази се отразяват различно върху различните хора. Венера например действа върху чувствата на човека. Растенето и развитието на човешките чувства става в периода на празненето на Венера.

И тъй, ще знаете, че влиянието на планетите върху човека е неизбежно. Защо? – Защото те влияят и върху Земята. Щом влияят на Земята, върху която живеем, неизбежно ще влияят и върху нас. Планетите са живи, разумни същества. Следователно влиянията им върху хората представляват разумни отношения. Днес планетите се разглеждат като символи, но в бъдеще, когато човек достигне високо развитие, той ще проникне в тяхната същина, ще разбере какви тайни се крият в тях. Забелязано е, че Луната в своите фази на пълнене и празнене се отразява особено чувствително върху някои натури: когато Луната се пълни, те са неспокойни, не могат

да спят. Щом Луната започне да се празни, те се успокояват. Безпокойството, което някои хора изпитват при пълнене на Луната, се дължи на излишната енергия в тях, която се отразява върху мозъка, върху дробовете или върху стомаха им. Как могат да се справят с тази енергия? Те трябва съзнателно да работят върху себе си, да намерят начин, чрез който да се справят с излишната енергия.

Сега аз говоря по въпроса за влиянието на планетите, за да си обясните всички ваши прояви и по този начин да поставите живота си на солидна основа – да знаете кога как да постъпвате. За тази цел вие трябва да се заемете с възпитание на волята си. Който има възпитана воля, той знае кои от желанията си трябва да ограничи и на кои от тях да даде път да се реализират. Същото се отнася и до мислите на човека. Който има възпитана воля, той знае на кои мисли да даде път и кои да ограничи. Че някоя лоша мисъл минала през ума ви, това ни най-малко не ви дава право да я допуснете в себе си, да ѝ дадете възможност да се реализира. Човек трябва да пресява мислите си, да дава ход само на ония от тях, които носят благо както за него самия, така и за неговите ближни. Българите имат една поговорка, която може да се приложи за дадения случай. Те казват: „Не всичко, което хвърчи, може да се яде.“ Значи всяка мисъл, която минава през човешкия ум, не може да се реализира. И всяко желание, което минава през човешкото сърце, не може да се реализира. Ако всички мисли и желания на човека се реализират, това значи да се предизвикат големи нещастия в живота му.

Понякога нереализираните идеи причиняват по-голяма радост на човека, отколкото реализираните. За изяснение на тази мисъл ще приведа следния пример. Вие сте пътник, предстои ви обаче да минете от единия бряг на една река на другия и оттам нататък да продължите пътя си. Реката е дълбока, не можете да я преминете, освен ако знаете да плувате. Вие не знаете да плувате, но отдалече още виждате, че има мост, през който можете да минете. Тъкмо се радвате, че сте видели моста, когато един човек ви пресреща и ви предупреждава по никой начин да не минавате през моста, защо-

то гредите му са съвършено изгнили. В първия момент вие се сепвате, оставате недоволни, че желанието ви да минете през реката и да продължите пътя си остава нереализирано. Обаче, като помислите малко, недоволството ви се превръща в радост, че животът ви е спасен. Вие казвате: „Благодаря на Бога, че с нереализирането на своето желание можах да спася живота си.“ Представете си, че ви предстои да минете от единия бряг на реката на другия, но без мост. Знаете, че тази река няма мост, и разчитате на изкуството си да плувате. Тъкмо се готвите да преплувате реката, когато един човек ви настига и ви казва, че малко по-надолу от мястото, дето се намирате, е построен нов, здрав мост. Вие веднага се отправяте към моста, доволни и радостни, че идеята ви да преминете реката се реализира по-лесно, отколкото сте очаквали.

Това са примери, които често се срещат в живота. Случва се понякога, че гредите на моста, през който трябва да минете, са изгнили. Какво трябва да правите тогава? За предпочитане е десет години да чакате, докато се постави нов, здрав мост, отколкото да минете през изгнилия мост и да намерите смъртта си. И най-малкият, и най-неинтензивният живот е за предпочитане пред смъртта. Представете си, че един ваш познат дойде при вас и ви предложи да влезете с него в едно търговско предприятие, като ви казва, че за една година само ще спечелите големи суми. Вие се полакомите и колкото спечелени пари имате, влагате ги в предприятието. И той влага своите пари. Започвате предприятието с двеста хиляди лева. Цяла година работите усърдно, но в края на годината, вместо да спечелите нещо, вие изгубвате всичко, което сте вложили. Предприятието ви пропада напълно и на вас ви предстои отново да работите, за да си върнете вложените двеста хиляди лева. Колко години трябва да работите, за да си върнете тия пари?

Съвременните хора се намират пред такива свои желания, за реализирането на които внасят по двеста хиляди лева основен капитал, но в края на краищата всичко изгубват. И след това години наред трябва да работят усилено, да изживеят ред терзания, за да възстановят загубата, която са пре-

търпели. Струва ли си за едно преходно желание да излага човек живота си на карта? За да се изплати дълг от двеста хиляди лева, са нужни най-малко седем години, ако се плаща месечно по три хиляди лева. Ще кажете, че човек трябва да живее. Какъв живот е този, който е пълен с терзания? Да живее човек седем години в радост и да спечели двеста хиляди лева, това има смисъл. Но да живее седем години в терзания, за да изплати двеста хиляди лева дълг, такъв живот няма смисъл. В такъв живот няма никакво растене. Животът има смисъл, когато човек расте, развива се и принася плод. Този живот наричаме ние разумен, правилен. Това значи да върви човек в правия път.

Какво представлява правият път? – Правият път подразбира съприкосновение с реалността на живота. Оттам и всяка права мисъл, всяко възходящо желание също така подразбира съприкосновение с реалността. Само такива мисли и желания могат да се реализират. Само такива мисли и желания са в състояние да усилят вярата на човека. Следователно не се стремете към реализиране на такива мисли и желания, които не могат да усилят вярата ви. Щом се колебаете или съмнявате в една работа, не пристъпвайте към реализирането ѝ. У всеки човек има едно вътрешно чувство, вътрешен усет, който му подсказва дали ще има успех в това, което предприема, или няма да има. Който слуша това свое чувство и му се подчинява, той никога няма да сгреши. Каквито противоречия и да срещате отвън, щом това чувство ви подсказва да започнете една работа, започнете я без страх и колебание. В правотата на това чувство няма никакво изключение. Ако то не подсказва на човека да започне ли дадена работа, или не, в помощ ще му дойде умът. Умът ще започне да съветва човека: „Започни тази книга. Като я напишеш, критиката ще се произнесе добре за нея, тя ще се търси много и ти ще се прославиш.“ Напишеш книгата, напечаташ я, но в края на краищата не само че не се прославяш, не само че не търсят книгата ти, но тя минава съвсем незабелязано, а ти пропадаш материално и морално. И след това втори път не помисляш да пишеш нещо.

Съвременният свят е пълен с критици, но най-голям критик от всички е Луцифер. Той е сведущ във всички области на живота: и в науката, и в религията, и в изкуствата. Той познава психиката и на младия, и на стария в подробности. Той знае кого къде да пипне. Докато застави човека да влезе в някакво предприятие или да започне някаква работа, той употребява всичкото си красноречие. Хване ли се човекът на мрежата му, тогава пък ще употреби всичкото си изкуство да му противодейства, докато той се провали. Дето Луцифер влезе, там прах и пепел се вдига. Влезе ли между двама души, които се обичат, в скоро време те започват да се карат – отношенията им се развалят. Единият казва, че е на особено мнение по въпросите, и другият казва, че е на особено мнение. Никакво особено мнение нямат тези хора, но Луцифер е влязъл между тях и ги е разделил. Единият казва, че бобът трябва да се сее през март, за да стане по-добър. Другият казва, че за да стане по-добър, бобът трябва да се сее през април. И така спорът започва. Защо спорят? – Ако е въпрос за две мнения, нека направят опит. Нека единият посади боба през март, другият – през април, и ще видят кой от двамата е прав. Опитът разрешава въпросите, а не спорът. Според земеделците житото се сее два пъти през годината. От Димитровден до декември месец се сее зимница, а през пролетта – летница. Според законите на Природата всякога може да се сее. Ако времето не позволява да се сее на физическия свят, то позволява да се сее в Духовния или в Умствения свят.

От астрологическо гледище през кои знакове слизат хората на Земята? – През всички знакове. Обаче успехът в живота им не е еднакъв. Някои хора идат на Земята при благоприятни съчетания на планетите, вследствие на което работите им вървят добре. Някои хора идат при неблагоприятни съчетания на планетите, вследствие на което работите им не вървят добре. Значи както не може да се сеят боб или други храни по всяко време, така и за идването на човека на Земята се изисква благоприятно време. Не дойде ли човек при благоприятни условия, все ще има нещо в живота му да куца.

Например, ако човек има силно развито въображение, като слуша някой музикант да свири, или като чете произведенията на някой писател, той започва да им приписва качества, по-високи, отколкото те в действителност имат. Той ги счита за гениални, но не минава година-две, и се разочарова от тях. На какво се дължат разочарованията? – Разочарованията се дължат на факта, че въображението на даден човек е минало през периода на празнене на Луната. Защо хората се хвалят? – В повечето случаи хваленето има за основа нещо користно.

В баснята „Петел и лисица“ се разправя как лисицата се спряла под едно дърво, на което петелът стоял, и започнала да го хвали за голямото му изкуство. Защо го хвалила? Защото петелът държал в устата си парче сирене. Поласкан от хвалбите на лисицата, петелът започнал да кукурига: отворил устата си и сиренето паднало на земята. Лисицата взела сиренето, изяла го и след това се обърнала към петела с думите: „Ти си голям простак, нищо не разбираш от живота, никаква философия нямаш.“ На следната година лисицата пак видяла петела на дървото със сирене в устата и започнала да го хвали с цел и този път да вземе сиренето му. Петелът погледнал към нея, спокойно изял сиренето си и след това започнал да кукурига. Лисицата му казала: „Петльо, както виждам, много си поумнял.“ – „Да, добре научих урока, който ми предаде. Като учителка ти ми предаде добър урок, който аз научих и веднага приложих.“ Тъй щото дойде ли някой да ви хвали, че сте голям певец, музикант, писател или художник, ако държите в устата си парче сирене, първо изяжте сиренето, а после проявете дарбата си, за която ви хвалят. Иначе, изяде ли лисицата сиренето, ще ви нарече простак и ще си замине.

Всички поговорки, всички примери из живота не са нищо друго, освен израз на промени, които стават в човешката душа. Докато стигне своя висок идеал, човешката душа минава през ред съмнения, колебания, противоречия. Днес се стреми към наука, на другия ден се отказва от науката. – Не, колкото повече знания има човек, толкова по-добре: и

той ще се ползва от знанията си, и ближните му ще се ползват. Когато лисицата изяла сиренето на петела и го нарекла простак, с това тя искала да му каже, че трябва да има повече сирене, че и той да си хапне, и за нея да остане малко. Това е свободно тълкуване на баснята с цел да се примирят противоречията. Следователно, каквито и да бъдат подтиците на хората за придобиване на блага, те трябва да имат предвид, че от благата им трябва да се ползват и техните ближни. Това е начин за примиряване с противоречията в живота.

Сега от всички се иска да изучавате фазите на пълнене и празнене на Луната, за да разберете отде произтичат противоречията и да можете да се справяте с тях. Каквито процеси стават с Луната, такива стават в ума и в сърцето на човека. Умът и сърцето се пълнят и празнят, както Луната. Обаче това не става едновременно. Когато умът се пълни, сърцето се празни; когато сърцето се пълни, умът се празни – става пълна компенсация. Празненето се компенсира с пълнене, а пълненето – с празнене. Когато умът почива и събира енергия, сърцето се пълни и работи, изразходва енергия. И обратно: когато умът се пълни, сърцето се празни, т.е. почива. Когато казваме, че умът на някой човек се изпразва, това не значи, че той оглупява, но умът му се освобождава от един род енергия, за да събере нова, която да му даде нов подтик, нови сили. Забелязано е, че при явяването на нова култура в живота на хората настъпва умствен, или според някои – морален упадък, и хората започват да живеят нашироко, започват да търсят удоволствия. Това значи, че сърцето на хората започва да се пълни за сметка на ума. Щом новата култура се възприеме от хората, умът им започва да се пълни, а сърцето – да се празни. Тогава се явяват страдания, несгоди за хората, но те се компенсират с придобиване на новите идеи.

Придобиването на една нова идея се придружава с някаква жертва. Човек трябва да пожертва нещо от своите чувства, за да придобие една нова идея. Като знаете това, не се стремете да реализирате всички свои желания наведнъж. В даден момент можете да реализирате само едно свое желание. Невъзможно е да реализирате всички свои

желания в един ден. Всяко желание и всяка мисъл трябва да се реализират точно на времето си. Като постъпвате така, вие постепенно ще разрешавате въпросите на живота без никакви противоречия. Тогава ще се стремите и към науката, и към изкуствата, и към религията, без да се спъвате в тия неща. Науката, религията, изкуствата не трябва да бъдат за вас спънка, но подтик, импулс да вървите напред. Като работите по този начин, вие ще развивате творческия си ум. Умът на човека твори, а сърцето прави връзки. Сърцето свързва хората, т.е. създава отношения между тях. Сърцето има на разположение много юлари в складовете си. Като хване някого, то веднага го свързва. Щом е дошъл на Земята, човек все ще бъде вързан някъде, но трябва да се моли някой разумен човек да го върже. Няма по-страшно нещо за човека от това, да го върже някой глупак. Щом се обърнете за помощ към сърцето, трябва да бъдете готови то да ви върже. Сърцето казва: „Понеже познавам природата ти, зная, че обичаш да риташ, затова първо ще те вържа, ще те подкова и тогава ще ти помогна. Пътят, по който вървиш, е каменист, и като риташ, ще се нараниш и никаква работа няма да свършиш. Като те подкова, това ще бъде добре и за мене, и за тебе."

Не е страшно човек да бъде вързан, но той сам трябва да се връзва и да се развързва. Като се връзва, да не прави такива възли, че да не може после да се развързва. Когато слуша сърцето си, човек се връзва. Когато слуша ума си, човек се развързва. И тъй, докато слуша сърцето си, човек се завързва. Докато слуша ума си, човек се развързва. Щом слуша и ума, и сърцето си, човек ще знае как да се връзва и развързва. Това значи: когато умът и сърцето са в хармония, човек ще знае как да се връзва и развързва. Следователно, за да знаете как да се връзвате и развързвате, вие ще слушате едновременно и сърцето, и ума си. Това е една от красивите страни на живота. Има случаи, когато човек трябва да бъде вързан. Връзването подразбира съприкосновение с реалността. Свързване и залепване са две различни неща. Тъй щото, човек трябва да се свърже и по този начин да влезе в съприкосновение с реалността, без да се прилепи до нея. Всяко прилепване е

придружено с обелване на кожата. Ако човек се прилепи, т.е. ако се залепи към нещо и пожелае после да се отлепи, той е осъден на обелване на кожата. Следователно, за да пазите равновесието си, вие трябва да слушате и ума, и сърцето си, да знаете как да се връзвате и развързвате.

За изяснение на процесите *връзване и развързване* ще си послужим с два символа. Да бъдеш вързан – това значи да бъдеш посаден в земята, т.е. да бъдеш растение. Растението може да расте и да се развива само когато е посадено в земята. На същото основание казваме, че докато не се свърже със Земята, човек не може да расте. Щом се освободи от положението на растение и мине в положението на животно, човек се развързва от Земята. Значи растенията са свързани със Земята, т.е. живеят по пътя на сърцето си. Животните са развързани от Земята, т.е. живеят по пътя на своя ум. Аз не вземам растенията и животните във формата, в която днес ги виждаме, но ги разглеждам като символи. Растение е всичко онова, което расте и се свързва с околната среда; животно е всичко онова, което се движи и се освобождава от връзките на своето минало.

За да реализира една своя идея, човек непременно трябва да се свърже. Как ще придобиете известно знание, ако не се свържете с университета и ако не прекарате там четири години? След това ще се развържете и ще излезете вън от университета. Човек не може да не се свързва, но връзките му трябва да бъдат разумни. Човек трябва да знае защо се връзва и защо се развързва. Иначе и завързването, и развързването ще бъде глупаво. Такива връзки правят и децата, но нищо не се ползват от тях. Някое дете ще се покатери на едно дърво, ще намери яйца в някое гнездо, ще ги разчупи, т.е. ще ги развърже, без да придобие нещо. Каква полза е допринесло детето на яйцата, като ги е освободило от черупката им? – Никаква. Какво ви ползва помощта на някой човек, който се опитва да ви освободи, както освобождава яйцето от черупката му? Истинско освобождаване е онова, което се извършва по органически начин, както стават живите процеси в Природата. Растенето е процес на свързва-

не, а развиването – процес на освобождаване. Развиването на Духа подразбира освобождаване от връзките на неговото минало.

И тъй, процесът на еволюцията не е нищо друго, освен освобождаване на човешкия Дух от връзките на неговото минало. Щом се освободи от тия връзки, и да слезе пак на Земята, той много ще мисли по какъв начин да се свързва. Човешкият Дух слиза на Земята за придобиване на опитности, т.е. за търсене на приключения. И най-напредналите същества, като живеят хиляди години на Небето в пълна хармония, най-после пожелават да слязат на Земята, за да придобият някаква специална опитност, да имат някакви приключения. Срещате един млад момък, добре изхранен, хубаво облечен, любимец на майка си и на баща си. Един ден дойде в ума му идеята да напусне бащиния си дом, да отиде по света да странства. Напуща майка, баща, напуща дома си и тръгва. Странства година, две, три, десет, изхарчи парите си, огладнее, осиромашее, и току-виж, решава да напише на баща си любезно писмо: „Мили татко, направих голяма грешка, че не изпълних твоя съвет. На своя глава реших да странствам из широкия свят, но всичко изгубих: здраве, сила, красота, пари. Днес съм в положението на последен сиромах. Моля ти се, прати ми пари да се върна при вас. Ще ви слушам, ще правя, каквото ми кажете. Не се живее лесно в чужбина, далече от майка и от баща.“ Така пише и Духът на Своя Небесен Баща след дългото си странстване на Земята. Като се върне при Баща си, той се радва, че е придобил една голяма опитност, и знае вече как да се свързва и как да се развързва.

Първо упражнение: Заставаме изправени стройно на крака. Ръцете са пред гърдите, с допрени пръсти и с длани, обърнати надолу. Десният крак се изнася напред, добре изпънат. Ръцете се разтварят настрани в широки полукръгове. Бавно се прикляка с леко докосване на лявото коляно до земята. Ръцете се прибират към гърдите и бавно се издигат нагоре. Същото упражнение се прави още един път с изнасяне на левия крак напред. Цялото упражнение се прави три пъти с десния крак и три пъти с левия.

Второ упражнение: Заставаме прави, с прибрани крака. Ръцете са пред гърдите, с върховете на пръстите едни срещу други и с длани, обърнати надолу. Дясната ръка прави движение в полукръг, настрани и се прибира на мястото си пред гърдите. Същото прави и лявата ръка. Това се повтаря няколко пъти ту с дясната, ту с лявата ръка. После двете ръце се изнасят настрани, прави се леко трептене на цялата китка с постепенно усилване, отслабване и спиране. Трептенето на китката се прави три пъти.

Трето упражнение: Ръцете са пред гърдите – в същото положение, каквото и при двете горни упражнения. Бавно разтваряне на ръцете настрани с дълбоко поемане на въздух. Прибиране на ръцете с бавно издишване на въздуха. Така се вдишва и издишва по три пъти. Бавно сваляне на ръцете надолу.

Тайна молитва

ДЕСЕТ ДУМИ

Осма лекция
3 януари 1926 г.

ДЕСЕТ ДУМИ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме на темата „Еволюция на елементите“.

Чете се темата „Най-умният бръмбар“.

Сега да излязат десет души и да напишат по една дума, но естествено, както обикновено пишат. Написаха се следните думи: *начало, истина, виделина, правда, проникване, вдъхновение, майка, красота, дух, безконечност.* Като разглеждате написаните думи, виждате, че всички са написани съвършено различно поради това, че са писани от различни хора. В думата *начало* буквата *Н* е отделена от останалите пет букви. Случайно ли е това, или не? В думата *истина*, писана от друг, всички букви са свързани. В думата *проникване* представката *про* е отделена от останалата част на думата. Защо първият, който излезе да напише една дума, написа именно думата *начало*? Размишлявайте естествено, обективно по въпроса. Ако отидете при земеделец, който изкарва жито, той ще ви даде жито; ако отидете при такъв, който изкарва царевица, той ще ви даде царевица. Изобщо всеки човек може да ви даде това, което той сам е произвел, което е негово произведение. Следователно, когато човек пише или говори, написаното или изказаното е негово произведение. Тогава можете ли да кажете каква е била подбудителната причина, че първият, който излезе пред дъската, написа думата *начало*?

Вторият, който излезе пред дъската, написа думата *истина*. Какво знаете за Истината? – Истината прави човека свободен. Тя му развързва ръцете, дава му условия, простор,

работници, които да градят, да поставят начало на замисленото от него работа. Свободата дава възможност на човека да пристъпи към известно начало, което той си е поставил. Обаче за да пристъпи към съграждане на нещо високо в себе си, човек се нуждае от Виделина – третата дума. Дето има работници, там трябва да се приложи Правдата, навреме да им се плаща. Каква връзка може да има между думите *проникване* и *градеж*? Между градеж и сеене има известна връзка. Следователно, когато сее, човек очаква семето да поникне, да покълне. И когато говори нещо, той пак очаква да види изграденото, да се издигне то над земята. Какъв градеж е този, в който няма никакво издигане на това, което се гради? Когато работниците градят, те трябва да вършат всичко с вдъхновение. Вдъхновението изисква безкористие, както майката отглежда детето си. Който работи безкористно, с вдъхновение, само той има условия да се радва на плодовете на своя труд. Който работи с вдъхновение, безкористно, той има Дух и сила да победи всички мъчнотии, да се справи с трудностите на живота. Така завършена работата, тя е дело на Вечността.

Сега, както видяхте, десетте видимо случайно избрани думи дадоха възможност за развиване на една лекция. Те представляват десет необходими елемента за развиване на една лекция. Значи всяка работа трябва да има начало. Началото представлява човешката глава. Дето има глава, там има и начало на нещата. Истината пък се изразява в човешкото лице, главно в очите. В обикновения живот Истината се изразява в свободата, която можем да дадем както на себе си, така и на другите. По-нататък вие сами помислете на кое място в човешкото тяло можете да поставите Виделината, Правдата и т.н. Също така помислете защо всички хора не пишат еднакво. Защо например някои хора пишат буквата *д* нагоре, а други – надолу? Нали правилата, по които учителите учат децата да пишат, са еднакви? В първо отделение всички деца пишат буквите по един и същи начин, но впоследствие всяко дете започва да изменя начина на писане на буквите и в течение на две-три години всяко дете има свой

строго определен почерк. Защо? – Защото в почерка се влага нещо индивидуално. Изобщо почеркът на човека изразява неговия характер. Всички промени, които човек претърпява, се отразяват и върху неговия почерк. Който знае да чете по почерка, той може с най-големи подробности да опише характера и индивидуалността на човека.

Буквите, с които съвременните хора си служат, са взети от египетските знаци, от йероглифите. Буквата *Н* в думата *начало* представлява течение, движение между две успоредни линии. Напречната линия е течението. Успоредните линии пък представляват отношение между две разумни същества. Всяко отношение между две разумни същества създава условия за мисъл. Колкото по-правилни са отношенията между тия две същества, толкова по-правилна е мисълта им. Буквата *Н* представлява още река, през която е прехвърлен мост. Само между два бряга може да има течение. Буквата *А* представлява семе, което има условия да порасте, да покълне. Като се постави в земята, семето се пуква и пуща коренчета надолу и стъбълце нагоре.

Казвам: начало може да има само там, дето има условия за проява на това начало. Началото представлява съвкупност от закони, с които органическият живот започва. Това означава буквата *Ч*. Значи органическият живот се изразява чрез растене. Буквата *Л* представлява остър ъгъл, приблизително равен на 30 градуса. Същевременно буквата *Л* представлява закон на противоречие. Думата *любов* започва именно с буквата *Л*. Значи Любовта е закон, който противодейства на низшите прояви на човешкото естество. Да любиш, това значи да въздействаш на своите лоши пориви. Докато не ограничи своите низши прояви, човек не може да люби. С други думи казано, Любовта изисква жертва. Който люби, той непременно трябва да пожертва нещо от себе си. Който разумно жертва, той е истински човек – човек на Любовта. Числото пет представлява човека на добродетелите, а същевременно изразява петте фази на развитие, през които човекът е минал в органическия свят: през растенията, през рибите, през птиците, през млекопитаещите и сега, в петата фаза – във фазата на човека.

И тъй, като изучавате почерка на човека, ще дойдете до положение да разбирате човешкия характер. Кръглите букви говорят за човек с добро разположение на духа. Острите, ъглести букви говорят за нервен човек, със сприхав характер. Когато буквите излизат извън реда на обикновеното писане, това показва голяма самоувереност, голяма самонадеяност. Когато в почерка на човека буквите не са установени, а са разнообразни и се приспособяват според условията, това говори за голяма практичност. Такъв човек предпочита един заек в кошарата, отколкото два в гората. Когато буквите са тънки, деликатни, това говори за човек с мекота, която е наследил от майка си. Този човек върви по женска линия. Широките, обемисти букви говорят за човек със силно въображение и с чувство към красотата. Той има желание да обръща внимание на хората. Когато буквите са свободно написани, без никакви правила, това говори за човек с голям жест в живота. Той е щедър, свободен човек. Дребен, ситен почерк показва пестеливост. Който има такъв почерк, той казва, че човекът не трябва да се простира нашироко. Когато някой започва в писането си добре, коректно, но към края изпуща по една буква или не довършва думите, това показва, че работите му започват добре, но не се довършват. Той всякога оставя нещо незавършено. Когато буквите са едри, равномерни, добре заловени една за друга, това говори за разумен човек, който не е разточителен, който знае как да се справя с енергиите на своя организъм.

Сега, като знаете, че почеркът е във връзка с човешкия характер, вие можете да се упражнявате в това направление, да се самовъзпитавате. Чрез постоянни упражнения в писане вие можете да се освободите от някои свои недъзи и да развиете в себе си известни добродетели. Който е нетърпелив, той трябва всеки ден да пише поне по половин час. Ще вземе писалката и ще пише красиво, спокойно, без бързане. По този начин той ще развие своето търпение и чувство към красивото.

Като изучавате почерка на хора от различни нации, ще видите, че те коренно се различават в характера си. В бъл-

гарите е забележително това, че те нямат нищо общо в почерка си: нито във формата на буквите, нито в посоката на писането. Всеки българин пише съвършено своеобразно и се различава по почерка си от другите българи. Когато буквите *а* и *о* са отворени отгоре, това показва голяма откровеност. Добре е човек да бъде откровен, но той трябва да знае кое къде да говори и доколко да се отваря. Някои хора са откровени повече, отколкото трябва. Други пък са затворени повече, отколкото трябва. Това са крайности в характера, които трябва да се възпитават. Изобщо забелязано е, че характерът на човека се отразява не само върху неговия почерк, но и върху отделните удове на неговия организъм – върху пръстите на ръцете, върху чертите на лицето и т.н. Нека всеки от вас се опита да напише едно изречение, в което да влизат десетте думи. Думите трябва да бъдат в този ред, в който са написани.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ДЕЙСТВИЕ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

Девета лекция
10 януари 1926 г.

ДЕЙСТВИЕ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме на темата „Най-умният бръмбар“.
Чете се темата „За какво мислят птиците?”
За следния път пишете върху темата „Най-полезното растение“.

Представете си, че две същества се намират на двата бряга на голяма, бързотечна река, широка един километър. Как могат да се срещнат тези две същества? – Като минат през моста на тази река. Ако реката е много тясна, няма нужда от мост. Те лесно могат да я прескочат. Но понеже тя е много широка, мостът е необходим. Следователно малките мъчнотии лесно се преодоляват, а за големите се изисква мост. Ако срещне малка рекичка на пътя си, човек веднага я прескача, не търси никакъв мост. Дойде ли до голяма река, той започва да търси мост. Малките и големите реки представляват малки и големи мъчнотии в живота. Човек лесно се справя с малките мъчнотии. Обаче дойде ли до голямата мъчнотия, той започва да търси мост. – Не, никакъв мост не е нужен. Ще дойде човек до мъчнотията, ще огледа обстановката и ще се върне назад, за да намери друг път за преминаването ѝ. Когато двама души се намират на двата бряга на една широка и дълбока река, по-добре е да не се срещат. Съвременните хора са майстори в извършването на престъпления. За да не прибягват често към престъпления, Провидението ги е поставило на далечно разстояние едни от други: да не се срещат, да не си пакостят. Когато добрите хора се намират на голямо разстояние едни от други, те ще намерят естествен път да се срещнат. За да преминат

препятствията, те няма да търсят мост, но ще се качат на някой планински връх и оттам ще слязат.

Кога се ражда злото в човека? – Когато не може да постигне желанията си. Щом не може да постигне желанията си, той започва да се разочарова и в него се раждат лоши мисли и чувства. Очите му започват да потъват, образуват долини. Лошите мисли и желания парализират мозъчните клетки, вследствие на което енергиите в мозъка не вървят нагоре, а слизат надолу, в низходяща посока. Енергиите в човешкия мозък се разделят на три главни области: първата област е зад ушите, дето функционират низшите енергии. Тази област може да се уподоби на ада в човека. Втората област обхваща енергиите, които функционират в полето на челото – това е човешкият живот. Третата област обхваща енергиите в горната част на мозъка, дето функционират висшите морални чувства. Тази област може да се уподоби на рая в човека. Следователно, когато човек противодейства на своите морални чувства, енергията от тази област слиза долу, зад ушите, в ада. За да не става това, човек трябва да дава ход на своите добри желания, а не да ги подпушва.

Пазете следното правило: никога не противодействайте на вашите добри мисли и желания. Противодействайте на своите лоши мисли и желания, на своите лоши наклонности. Какво представляват злото и Доброто? – Те са енергии, които действат навсякъде в Природата. Като работите с Доброто, вие неизбежно ще познаете и злото. Днес човек е поставен на полюса на Доброто, с него да работи. Единственият негов стремеж трябва да е насочен към Доброто. Докато проявява Доброто, човек всякога има условия да се развива правилно, постепенно да навлиза в идеите на новата култура, на новия живот. Щом не проявява Доброто, той не може да се развива правилно, вследствие на което осакатява ума, сърцето и волята си. В резултат на това неговата енергия се складира в областта зад ушите. Ако търсите този човек, вие ще го намерите или на игрищата, да се проявява като пехливан, или по кръчмите. Красотата на човешкия живот се заключава в мисълта на човека. Няма по-красиво нещо в живота на

човека от неговата мисъл. Няма по-красиво нещо в живота на птицата от чувството ѝ към цветовете и към музиката. Тази е причината, поради която някои птици пеят хубаво и са напъстрени красиво, с разноцветни пера.

Сега нека някой от вас да каже три думи, от които да образува едно изречение. Първата дума да започва с буквата *Д*, втората с буквата *О*, а третата с буквата *Ч*. Състави се изречението *Духът обича Чистотата*. Под *чистота* тук се разбира чистотата на мисълта. Това изречение може да се видоизмени в друга форма: *Дух обичен и чист*. След това можете да го предадете в музикална форма:

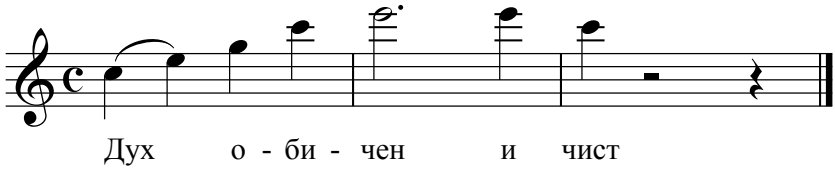

Тъй изразена, мелодията показва, че Духът стои далече някъде и може само да се идеализира. Като се пее горната мелодия, може да се приглася само с думата *Дух*. По този начин Духът се приближава към човека.

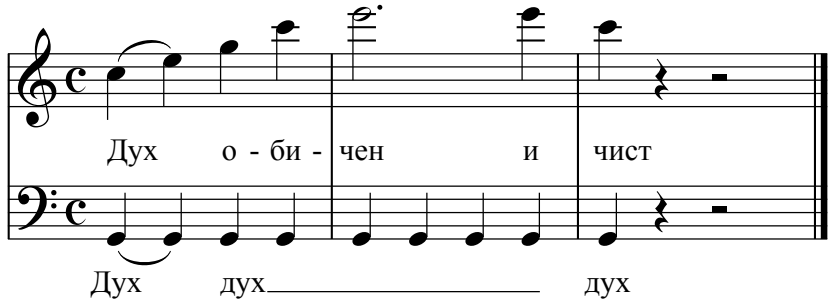

Като ученици вие трябва да си служите с музиката за трансформиране на енергиите. Щом забележите известен застой на енергиите си, започнете да пеете, да отпушите центровете си, за да потече енергията през тях. Например някой казва, че не е музикален. По този начин той сам се подпушва. Когато някой не се проявява в музикално отношение,

това още не значи, че той не е музикален. Музиката у него е в потенциално състояние, а у други – в кинетическо. Дали музиката в човека е в потенциално, или в кинетическо състояние, той трябва да се стреми към нея. Със своя стремеж той ще помогне и на онези, които се проявяват в музиката. Много певци и музиканти дължат своя талант на хора, които не са проявени като музиканти, но носят музиката в себе си. Ако скъсат връзката си с тези хора, те изгубват таланта си. Това става не само с музикантите, но и с поетите и писателите. Все трябва да има някой човек или предмет, който да ги вдъхновява: Природата със своите планини, гори, реки, морета, цветя. Човек все трябва да има някакъв външен подтик, който да го импулсира. Зад всичко това седи нещо далечно. Зад човека, зад човешкия Дух седи Бог. Когато поетът се разочарова от живота на Земята, той отлетява към Небето. Оттам той пак слиза до човешкия живот, дето отново започва да търси красиви форми. Красивите форми са носители на красиви идеи. Ако красивата форма се разруши, с нея заедно изчезва всякаква субективна и обективна мисъл. Всъщност нищо в света не изчезва, нито се разрушава или създава, но само се видоизменя.

Упражнение: Всички, наредени в кръг и изправени, поемат един канап. Един от учениците държи края на канапа, който се предава от един на друг. Кълбото се развива, докато обиколи всички ученици. Всеки ученик хваща канапа с две ръце и го поставя пред гърдите си. Дясната ръка се изнася в диагонал напред, а лявата – надолу, колкото канапът позволява. Ритмично клякане, при което дясната ръка се спуща. Клякането се ускорява постепенно. Двете ръце се издигат нагоре. Бързо и ритмично клякане, при което и двете ръце се спущат до земята. Дясната ръка се изнася напред, а после и двете ръце се вдигат нагоре. Бързо, ритмично клякане, при което и двете ръце се спущат до земята.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ИЗВАЖДАНЕ

Десета лекция
17 януари 1926 г.

ИЗВАЖДАНЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме на темата „За какво мислят птиците?"

Четоха се темите „Най-полезното растение".

За следния път пишете върху темата „Най-силната гласна и най-меката съгласна в българската азбука".

За да напишете тази тема, трябва да се спрете внимателно върху всяка буква от азбуката – без никаква философия, без никакво умуване. Произнасяйте спокойно буква след буква и наблюдавайте какво въздействие ще окажат буквите върху вас. За вас е важно какво впечатление вие ще придобиете от всяка буква, а не какво другите хора казват. Сега нека излязат вън, пред черната дъска, десет души, пет братя и пет сестри, и всеки да напише по две числа и по една буква. Първият ще напише две числа, които трябва да се съберат; вторият ще напише числа, които да се извадят; третият – да се умножат; четвъртият – да се делят, и т.н. Написаха се следните аритметически действия и букви:

5 + 3 = а
9 – 4 = О.
2 × 4 = К.
8 : 2 = Д.
9 + 2 = б.
10 – 2 = ж.
7 × 3= П.
5 : 2 = Н.
4 + 4 = Л.
7 – 2 = В.

Това е една задача, която трябва да разрешите. Кое число се среща най-много в тази задача? – Числото две. След него – числото четири, а останалите числа се срещат по два и по един път само. При това, забелязва се, че резултатът на четири от тези действия е все осем. Какви думи можете да образувате, които да започват с десетте букви, написани на дъската? – Вода, лодка, кола, плава, кожа, болка, вложа, влакно и т.н. Нека всеки от вас се опита да състави едно изречение, в което да влизат думи с начални букви от десетте, които

написахте. Наблюдавали ли сте какво влияние оказват различните числа върху човека? Всяко число има определено значение. Например тройката представлява закон за размножаване. В действието *5 + 3* тройката е вътре, което показва, че човек трябва да расте, да се размножава отвътре, а не отвън, и то с действието събиране. При действието изваждане, *9 – 4*, имаме числото четири, което е положително число. Следователно, когато се натъкне на някакъв кармически въпрос, човек трябва да действа смело, съобразително, веднага да го разреши. Числото *9* е резултат. Веднага ще извадите перото и ще започнете да плащате. Ще извършите изваждането, *9 – 4*, т.е. ще платите, без да отлагате. При умножаването на числата *2 × 4* имате едно пасивно число и друго – положително. И двете са Божествени числа. Числото *8* е число на безконечността, на Вечността. Ето защо, когато работите за Истината, не очаквайте бързи резултати. Резултатите на Истината са във Вечността. Истината не се занимава с дребни, с материални работи. Който търси Истината, той трябва да бъде човек с жест. Той трябва да има голямо търпение.

Освен по този начин, вие можете да се спрете на числата и от астрологическо гледище, да видите кое число с коя планета е свързано. Например числото четири е свързано с Юпитер, девет – с Луната, пет – с Меркурий. След това разгледайте цветовете на плодните дървета и вижте по колко листа има всеки цвят. Цветовете на черешата, сливата, ябълката и крушата са съставени от по пет чашелистчета и пет венчелистчета. Защо именно тези цветове имат по пет, а не по шест листа? Добре е да изучавате астрологията, да знаете всяко плодно дърво с коя планета е свързано. Като знаете това, разумно ще се ползвате от плодовете. Ако искате да се ползвате от добрите влияния на някоя планета, ще употребявате такива плодове, които са свързани с нея. Наблюдавали ли сте върху себе си какво влияние оказват например черешите? – Черешите внасят радост и веселие в човека. Човек трябва да наблюдава влиянието на плодовете не само върху физическото си разположение, но и върху своя характер, за да се ползва от тях като метод за възпитание на децата. Човек не трябва постоянно да употребява един и същи

плод, но да го взема само тогава, когато иска съзнателно да се ползва от неговото добро въздействие. В това отношение могат да се дадат ред правила, но има една опасност, която днес още не позволява това.

Опасността седи в критичността на човешкия ум. Западният човек има силно критичен ум. Ако му се дадат някакви методи и правила, той започва да философства и по този начин разваля работите. Западният човек работи с опити. Той трябва да прави много опити, сам да дойде до известно заключение. Като мине през гъстата материя, тогава ще започне да пъпли от долу на горе, към високия връх. Щом стигне върха, той ще си даде сметка колко енергия е изразходвал и тогава ще си отговори струва ли си човек да изразходва толкова много енергия, за да се качи на върха, или е по-добре да запази енергията си и да предпочете пътя на малките съпротивления. Източният човек е майстор на слизането. Дойде ли обаче до качването, там той се обленява. Например индусите са пред самите Хималаи, но не правят опити да стигнат върха. Англичаните обаче са предприели много експедиции към Хималаите и не престават още да предприемат такива. Техните опити са оправдани. Те вървят в духа на окултната наука, която казва: никога не се произнасяй за нещо, преди да си го опитал. Който е опитал нещата, той има право да разсъждава. Докато няма още никакви резултати, той трябва да мълчи, както пилето мълчи в яйцето. Докато не дойде денят на излюпването му, то мълчи, спотайва се в яйцето. Щом излезе от яйцето, пилето има право вече да се произнася за света. Следователно, докато се намира при неблагоприятни условия в живота, човек трябва да се вглъби в себе си и да мълчи. Щом излезе от неблагоприятните условия, той може вече да говори върху онова, което е научил. Докато яйцето лежи 21 дни под квачката, ние не можем да кажем, че то се намира под ограничителни условия. Обаче минат ли 21 дни и пилето не излезе от яйцето, за него настават вече ограничителни условия. Ако яйцето не се използва навреме, то започва да се разваля. От гореказаното можем да извадим следното заключение: за реализирането на човешките мисли и желания се изисква определено време, определен

срок. Ако този срок се продължи или намали, заедно с това се губят възможностите за тяхното реализиране. Ето защо, докато яйцето не е пролежало 21 дни под квачката, то не трябва да се вади, но и повече от 21 дни не трябва да се задържа под квачката. Този закон се отнася и до семенцата, и до плодовете.

Този закон се отнася и до вътрешния, психически живот на човека. Всяка мисъл, всяко желание на човека, което е в хармония с Природата, винаги внася разширяване, вътрешна лекота. Щом не е в съгласие с Природата, човек изпитва вътрешно стеснение, вътрешно ограничаване. Сега, като останете свободни, правете наблюдения върху своя почерк, както и върху почерка на близките си, за да изучавате човешкия характер. Наблюдавайте накъде завършват буквите – нагоре или надолу, надясно или наляво. Същевременно изучавайте четирите математически действия и приложението им в живота. Например изваждането има приложение при търсене на нашите погрешки, както и тия на нашите ближни. Дойде ли въпрос до погрешките, човек трябва да бъде абсолютно справедлив, безпристрастен, да ги тегли на точни везни: нито да ги преувеличава, нито да ги намалява. Само по този начин човек може да създаде в себе си устойчив характер, само така той може да уравновеси силите на своя организъм.

Упражнение: Всички наредени в кръг, един до друг. Ръцете назад, силно изпънати. Десният крак напред, силно изпънат. Бавно клякане при положение на ръцете първо хоризонтално напред, после настрани и назад. Това движение на ръцете се повтаря няколко пъти ритмично. Изправяме се: левия крак изнасяме напред, добре изпънат. Клякаме, изнасяме ръцете напред хоризонтално, после настрани и назад. Изправяме се, изнасяме ръцете настрани, после ги поставяме пред гърдите. Пръстите на ръцете са един срещу друг, с дланите надолу. Правим широки полукръгове с ръцете напред, настрани и сваляме ръцете надолу.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ГЛАСНИ И СЪГЛАСНИ БУКВИ

Единадесета лекция
24 януари 1926 г.

ГЛАСНИ И СЪГЛАСНИ БУКВИ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме на темата „Най-полезното растение“.

Чете се темата „Най-силната гласна и най-меката съгласна“.

Когато пишете темите си, вие трябва да бъдете свободни, да не се смущавате. Всяка тема е упражнение на ума. За да напише нещо, човек трябва да мисли. Буквите, с които си служите в езиците, се вземат вместо числа. Защо с буквите *x, y, z* се изразяват неизвестни величини?

Отговор: *Математиците са се условили с първите букви на азбуката да означават известни величини, а с последните – неизвестни.*

Според мене *x* се взема като неизвестно, защото представлява кръг, разделен чрез диаметъра на две равни части, които по неизвестен начин са се обърнали и са образували тази буква. Как са се обърнали двете половини на кръга, за да образуват буквата *x*, това именно е неизвестно. Ние искаме да знаем коя сила, коя причина е разделила кръга на две равни части и по неизвестен начин ги е обърнала, а после ги е съединила и е образувала *x*. Същата причина, същата сила действа и върху житното зърно, посадено в земята, и го заставя да се пукне и да покълне. Като дойдем до буквата *y*, виждаме един символ, с който египтяните представяли човека, обърнат с главата надолу. Ние не можем да си обясним защо човек се е обърнал с главата надолу. В бъдеще тази буква трябва да се обърне, да представи човека, застанал в право положение, с главата нагоре. В положението на буквата *y* се

намират и растенията. Главата на растенията и до днес още е заровена в земята. Буквата *z* пък представлява кръг, напречно разделен на две части. Под влиянието на някаква сила тези две части неизвестно как са се обърнали и са образували *z* – знак за размножаване. Значи във всеки знак, във всяка буква е скрита една идея. В това отношение буквите представляват фигуративно изразени идеи. На вас като ученици не ви остава нищо друго, освен да изучавате идеите, които се крият в буквите.

Кои букви се посочиха за най-силни гласни и за най-меки съгласни? – Буквите *а, о, и, у* се посочиха като силни гласни, а буквите – *х, м, л, с* – като меки съгласни. Ако съедините гласните *а, о* със съгласната *х*, ще образувате частиците *ах, ох*, които са общи за всички народи – за англичани, германци, французи, българи, турци и т.н. Как определяте мекотата на съгласните букви? – По начина на изговарянето. Колкото по-малко съпротивление се изпитва при изговаряне на дадена буква, толкова по-мека е тя. С буквата *м* и с някои гласни се образуват сричките *ма, мо, ми, му* или *ам, ом, им, ум*. Гласните ли смекчават буквата *м*, или *м* смекчава гласните? Гласните ли предават качества на съгласните, или съгласните – на гласните? Като изговаряте съгласните букви, наблюдавайте кои органи вземат участие: езикът, небцето или устните. Същевременно наблюдавайте какво напрежение изпитвате при изговаряне на различните съгласни. Когато произнесете звука *м*, усещате спиране на устните. Когато произнесете звука *х*, усещате спиране около ларинкса, в дъното на езика. При изговаряне на звука *л* езикът спира на небцето. Буквата *с* пък означава звук, с който си служат змиите и гъските. Когато чуе този звук, човек взема предпазни мерки. Този звук предупреждава човека да не падне в пропаст. Някои животни си служат със слога *му*. Кравата мучи. Буквата *м* е символ на нещо. Тя означава субстанционално състояние на материята. Същевременно тя изразява и потенциално състояние на материята. Следователно думата *мама*, образувана от двете срички *ма-ма*, представлява материята, от която човек е направен. Под думата *мама* разбираме това, което ни е дало

форма, и това, което се проявява у нас. Слогът *ма* се повтаря два пъти. Англичаните обичат да съкращават думите, затова често си служат със слога *ма*.

Сега, като изучавате силата на гласните букви и мекотата на съгласните, вие можете да се ползвате от тях като метод за трансформиране на състоянията си. С някои от буквите ще можете да трансформирате един род състояния, а с други – друг род състояния. Представете си, че сте студент, който е пропаднал на изпита. Как ще си въздействате: с гласните или със съгласните букви? Ще изговаряте една, втора, трета буква от гласните и от съгласните, докато неразположението ви напълно изчезне. Всяко неразположение, било физическо или психическо, се лекува по два начина: или с метод, подобен на причината, която го е предизвикала, или с метод, противоположен на причината. Например измръзнали ръце и крака се лекуват със студено, а не с топло. Изгорени удове от организма се лекуват с топло. Те се намазват с дървено масло, понеже то поглъща топлината в себе си и по този начин освобождава организма от излишната енергия, която е приел чрез изгарянето. Когато организмът е простуден, той е погълнал особен род енергия, която не е в хармония с него. За да трансформира тази енергия, човек се нуждае от външна помощ.

Лесно се говори за трансформиране на енергиите, на състоянията на човека, но мъчно се постига това трансформиране. Какво е положението на студента, който е пропаднал на доктората си? Той е работил, чел, писал е и в един момент се вижда пропаднал. Като се върне у дома си, той седне на стола, отпусне главата си и започва да мисли: „Какво направи професорът с мене? Насади ме в земята, както насаждат растенията.“ Това означава клюмналата глава. Обаче туй не го задоволява. Той става от стола, нервно се разхожда из стаята си и разговаря мислено с професора: „Защо ме скъсахте? Защо ме насадихте в земята? Това е несправедливо.“ След туй отново сяда на стола, започва да свива юмруци и да се заканва на професора си. Като помисли малко, пак става от стола, започва да се разхожда, като си казва: „Защо ли си

въобразявам? Аз нищо не мога да му направя, но ще започна усилено да работя, да уча, да преработя доктората си, и пак ще го представя пред комисията.“ Щом дойде до това разсъждение, той вдига главата си нагоре и започва спокойно да се разхожда из стаята. Това са психологически състояния, които всеки човек преживява. Когато страда, човек сяда, става, движи се. Без тези движения той не би могъл да издържи големите душевни напрежения. Седи, мисли, учудва се, заканва се: „Хм, ще му дам да разбере!“ После му дойде някаква светла идея в главата, веднага скача от стола си и радостно извиква: „Ха, така ще постъпя, за да покажа, че и в мене има благородство, характер.“ Когато в душата на човека стават ред вътрешни процеси, той трябва да ги изрази чрез някакви символи. Ако го наблюдавате, ще видите каква буря става в него: тя ту утихне, ту отново се яви, докато най-после въпросът се реши. Не е лесно да се справя човек със своите вътрешни преживявания. Като знаете това, не го съдете, но старайте се по някакъв начин да му помогнете.

Да се върнем пак към гласните и съгласните букви като метод за трансформиране на състоянията. Щом сте неразположени или скръбни, започнете да си въздействате първо със съгласните букви, а после с гласните. Ако при изговаряне на всички съгласни и гласни букви състоянието ви не се измени, започнете да ги комбинирате в срички. Като правите това упражнение, забелязвайте при кои съгласни или гласни състоянието ви се е изменило. Правете това упражнение със себе си или с някой ваш приятел и вижте какво заключение ще извадите. Работете с буквите десет вечери наред, по половин час, между девет и десет часа. Наблюдавайте внимателно въздействието на буквите върху вашия психически живот. Това е наука, която има приложение в живота. Съзнателно или несъзнателно, човек си служи с нея. Съгласните букви представляват затваряне на известни енергии в човека, а гласните – отваряне пътя на тези енергии, даване възможност те да се проявят, да излязат навън. Значи чрез съгласните букви човек си служи като със спирачки, за да не дава ход на някои свои енергии.

Изобщо буквите могат да се използват при различни случаи в човешкия живот. Някой ученик започва да развива дадена тема. Седне на стола, вземе писалката, но не му дохожда наум какво да пише. Нека не се мъчи да измисля нещата, но да започне да изговаря ту една гласна, ту една съгласна, да ги съчетава в срички. Няма да се мине много време и в главата му ще влезе някаква малка, светла мисъл. Така той ще разбере, че отделните букви, както и съчетанията им в слогове, представляват сечива, пособия, с които опитният майстор може свободно да работи. Често хората употребяват слога *ох*. Какво показва този слог? – Той показва, че човек се е отклонил от правия път, в който Природата го е поставила. Той е излязъл от естествения кръг на своето движение. Същевременно частицата *ох* показва начина, по който човек може да се върне в правия път.

В математиката хиксът означава движение на кръга в безкрайност и връщането му назад. Следователно, когато човек се изгуби някъде в безконечността, той не продължава да върви напред, но се връща назад. Това значи, че когато направи една погрешка, човек се връща назад. За да изправи погрешката си, човек трябва да я прекара два пъти през ума си: да я изповяда пред себе си, да я изповяда и пред хората. За да се освободи от терзанието на една своя погрешка или на един свой грях, човек трябва да се изповяда пред своите ближни. Такъв е законът. Една погрешка, една болка се лекува, когато излезе наяве. Например някой се разгневи и от гняв пореже пръста си. Кой как го види, все го пита защо ръката му е превързана. Той може да каже истината, но може и да не я каже. Ако каже истината, раната му ще зарасне по-скоро. Той ще мине през големи изпитания, но и много хора ще му се притекат на помощ. Едни ще му помагат, а други ще го морализират, ще го питат защо е бил толкова глупав, защо не се е въздържал, и т.н. Всичко това той ще трябва да издържи, но в края на краищата ще се освободи. Ако не каже истината, малцина ще знаят погрешката му, но раната му мъчно ще зарасне, няма кой да му помогне.

Когато изправя погрешките си, човек трябва да бъде смел, решителен. Когато изправя погрешките си, той не върши това за хората, но за Великия принцип, на който служи. Като ученици от вас се иска морален устой. Вие трябва да имате морален устой не само в един случай, но във всички случаи. На сто случаи в живота ви може да има най-много десет изключения. Колкото повече погрешки върши човек, толкова по-неблагоприятна е средата, в която живее. Например гладният човек има най-много условия да греши, защото живее в гъста среда. В желанието си да задоволи своя глад, той прави много погрешки. Любознателният, който търси средства да си достави някаква книга, прави по-малко погрешки, защото средата, в която живее, е по-рядка. Моралният човек пък прави най-малко погрешки. Средата, в която той живее, е още по-рядка. Следователно колкото по-гъста е средата, в която човек живее, толкова по-големи са съпротивленията и противодействията на неговия път.

Сега можете да зададете въпроса: „Какво трябва да прави човек, за да избегне глада?“ – За да избегне глада, човек не трябва да поставя спирачки на своите естествени желания. Забелязано е, че след известни болести в човека се развива голям глад. Докато е болен, лекарите и близките му го поставят на строга диета. Като започне да оздравява, гладът се проявява в него и той усилено се стреми към ядене. Следователно спирачките, които се поставят в живота на човека, не трябва да бъдат големи. Те трябва да се турят постепенно, незабелязано. Това зависи от разумността на човека. Колкото по-разумен е човек, толкова повече спазва законите на Природата. Щом спазва законите на Природата, той ще бъде свободен от нейните спирачки. Обаче обикновеният човек, който не живее според законите на Разумната Природа, има обикновена опитност, с обикновени резултати. Обикновеният човек колкото печели, толкова губи. Разумният човек всякога свършва с изобилие.

Ако искате да знаете как сте прекарали деня, като обикновен или като разумен човек, всяка вечер преди да си легнете употребете 10-15 минути мислено да си дадете отчет

какво сте правили през деня. Спомнете си къде какво сте казали, какво сте направили, и т.н. И ако след всичко това намерите в себе си една малка придобивка, туй показва, че сте прекарали деня добре, като разумен човек. Колкото малка и да е придобивката, тя е ценна. Само по този начин човек може да разработва своя характер. Само по този начин Природата може да му разкрие своята съкровищница. Тя ще му разтвори касите си – да взема колкото и каквото иска. Природата има доверие само на онези, които имат морален устой. Който си позволи да проникне инкогнито в силата, в тайните на Природата, той ще изпита нейния камшик върху гърба си. За да спечелите доверието на Природата, вие трябва да живеете по нов начин, а не както сте живели някога, в миналото си. Като влезете в Новия живот, вие ще имате микроскопически резултати, едва забележими, но това именно трябва да ви радва. Докато сте на Земята, вие можете да бъдете обикновен човек, на никого неизвестен, но на Небето ще бъдете на всички известен. Затова е казано: „Невъзможното за човека е възможно за Бога."

Упражнение: Всички прави, ръцете настрани. Дясната ръка прави широк полукръг отпред, като се поставя върху рамото на лявата, която е напред, отдето се спуща надолу, по дължината ѝ, до китката. При това движение на дясната ръка се произнася високо звука *а*... Дясната ръка се движи нагоре по лявата до рамото. После минава пред гърдите, хоризонтално, настрани и се спуща надолу. Същото движение прави лявата ръка върху дясната, при което пак се произнася звука *а*. Така могат да се произнасят и други звукове – гласни *о, и* и съгласни – *м, л*... Като правите това упражнение, наблюдавайте да видите какво въздействие ще окаже върху вас.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

МАТЕМАТИЧЕСКИ ЗАДАЧИ

Дванадесета лекция
31 януари 1926 г.

МАТЕМАТИЧЕСКИ ЗАДАЧИ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Сега ще ви задам въпроса: има ли някакво съотношение между звуковете и идеите на човека? Ако има такова съотношение, в какво именно се заключава? Представете си, че до вас достигат някакви звукове от цигулка. Можете ли да възприемете тези звукове, без да си представите, че зад цигулката, която произвежда тоновете, седи някое разумно същество? Няма движение в Природата, колкото и да е малко, в което да не се крие живот. Думата *живот* започва с буквата *ж*. В тази буква диагоналите са най-дългите линии. Първото ограничение в живота е кръгът. Той има четири важни точки – точките, в които два перпендикулярни диаметъра пресичат кръга. Обаче, като се движат диаметрите, с тях заедно се движат и точките. Следователно всички точки на окръжността стават важни. Точките на окръжността са точки и на живота. Двете точки са отрицателни (магнетични), а двете – положителни (електрични). Геометрически тази идея може да се изрази с буквата *ж*. Ако точка *C* на чертежа представлява центъра на Земята, а точките *A* и *B* – тела, които се движат към *C*, то движението на тия тела към *C* ще бъде най-трудно в съседство със самия център *C*. Тук те ще срещнат най-големи съпротивления, най-големи

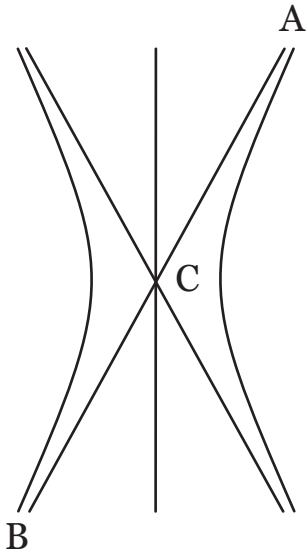

мъчнотии. Каквито усилия да правят, те не могат да пробият центъра на Земята. С физическото си тяло човек не може да стигне до центъра на Земята, обаче с астралното си тяло може да достигне.

Този закон се отнася и до психическия живот на човека. Колкото повече той навлиза към центъра на кръга, толкова по-големи са страданията му. Когато се намери пред известна мъчнотия, човек се затваря в кръг. За да се справи с тази мъчнотия, той трябва да дойде до центъра на кръга, до най-трудните условия, и оттам да започне да възлиза нагоре. Тъй щото най-страшно е, докато човек дойде до центъра. Стигне ли до центъра, нагоре от него лесно се излиза. Когато навлиза към центъра на Земята, човек трябва да разпери крилата си, да слиза леко, без сътресения, без никакви наранявания. Това се постига само при пълно съзнание, при присъствие на ума, при спазване на връзката между Бога и душата. Само при тези условия човек може да преодолее всички мъчнотии и страдания и да излезе от тях неповреден. Първите християни са знаели тези закони и са поддържали връзката си с Бога чрез постоянна молитва.

По същия начин и учените разрешават мъчнотиите си. Вместо молитва те държат в ума си някаква висока идея. При всяко разрешаване на задачите си те излизат все от тази идея и към нея се връщат. При разрешаване на задачите има три важни положения: работи се или с отрицателни величини, т.е. под влияние на отрицателни сили в Природата; или с положителни величини, т.е. под влияние на положителни сили в Природата; или чрез примиряване на положителните и отрицателните величини, т.е. чрез равенството. Дето има равенство, там действат разумни сили по всички направления. Когато работите в математиката с положителни и отрицателни величини, най-после трябва да намерите метод, чрез който да подчините тия величини на едно равенство. Значи решаването на задачите не се заключава само в оперирание със знаците на дадените величини, а в превръщане на величините. Например, ако съберете *(a+b) + (a-b),* ще получите *2a*, ако ги извадите, ще получите *2б*. Представете си, че

a е ябълчна семка, а *b* – почвата, в която тази семка се посажда. Като поникне семката и израсне, тя поглъща част от елементите на почвата и се превръща в $a^2 + b^2$. Ако съберем и извадим $a^2 + b^2$ и $a^2 - b^2$, пак ще получим $2a^2$ и $2b^2$.

Каквито обяснения да дадете на тези действия от гледище на физическата математика, те са необясними. Обаче психическата, или духовната математика, може да ги изясни, понеже тя борави с живи сили, които се движат в повече от три измерения. При растене на ябълчното дърво почвата постепенно губи потенциална енергия. Щом потенциалната енергия на почвата се изчерпи, ябълката престава да се развива. Тя спира своето растене. Щом е дошъл на Земята, човек се нуждае от физически, от материални условия за развитие. Няма ли такива условия, той престава да се развива. Сега, като ви давам тия примери, имам предвид да разсъждавате върху всички аритметически и алгебрически действия, било от елементарната или от висшата математика, да ги превеждате правилно, за да се ползвате от тях. Не ги ли разбирате, вие можете да се натъкнете на някой житейски въпрос от висшата математика и да преживеете голямо противоречие. Да се натъкне човек на някое противоречие, това значи да се намери в тресавище, на колеблива почва. В такова положение може човек да се намери и в науката. В математиката например може да се дойде до положения извън физическия свят, дето нещата стават невидими, а при това те трябва да се допуснат, че съществуват, т.е. съществуват като действителни. Казвате, че извън физическия свят друг не съществува. Защо? – Защото познавате само света на трите измерения. С други думи казано: за вас извън трите измерения друго не съществува. Въпреки това днес висшата математика говори не само за четвърто измерение, но и за пето, за шесто, за седмо измерение.

За да се разберат тези отвлечени въпроси, трябва да се приеме, че в Природата съществуват много възможности, които човек не познава. Човек познава само няколко положения и от тях вади своите заключения. Човек знае само онези прояви на живота, които произлизат от проявите на

вчерашния ден. Обаче за проявите на човешкия живот има много възможности. Днешният ден представлява условия за утрешния. Възможно ли е това? – Възможно е. Как може да се докаже? – Това може да се докаже по математически начин. Допуснете сега, че *а* представлява жито, което първо е било в хамбара, а после е било посадено в почвата *б*. Тогава ще имате едно отрицателно положение, т.е. изпразване на хамбара. След време житото ще израсне, ще се увеличи, като вземе известни елементи от почвата, и ще се превърне в a^2. При това положение ще имаме един положителен процес, т.е. придобиване на нещо, прибавяне на нещо към житото. Новото жито, което е израсло на нивата, може ли да се събере в същия хамбар? – Не може. По количество то се е увеличило значително. Тук процесите стават във възходяща степен. Това показва, че в живота се работи едновременно с положителни и с отрицателни величини, и то не само в права линия, но и в други посоки и положения, които трябва да се имат предвид. Има положителни и отрицателни величини възходящи, както и положителни и отрицателни величини низходящи.

И тъй, ако положителните величини са в низходяща посока, материята се увеличава, но същевременно става негодна за организиране. В нея става вътрешно гниене. За да се отстрани гниенето, материята трябва да се изсуши. Увеличаване и намаляване на материята, т.е. сгъстяване и разредяване, става навсякъде в Природата. Когато почвата например се втвърди, тя става много гъста, негодна за използване. За да се смекчи, непременно трябва да дойде дъжд. Как можете с математически величини да изразите слънчевите лъчи, дъжда, сушата? Като правите тези изчисления, вие трябва да вземете под внимание и времето. Щом работите с тези величини, вие трябва да ги превърнете в еднородни и тогава ще извършите с тях ред алгебрически действия. Като работите с алгебрата, трябва да дойдете до положение да я внесете в себе си. Тялото ви представлява почвата, а идеите – това са семенцата, които посаждате в тази почва. Когато се намирате пред известни мъчнотии, това показва, че семенцата ви са повече, отколкото почвата може да приеме и да им даде

условия за развиване. Който иска да развива повече идеи, отколкото условията му позволяват, той не се съобразява със законите на Природата. Според законите на Разумната Природа една идея може да се развива само в определено за нея време и място. Две идеи не могат едновременно да се развиват. За даден момент вие трябва да държите в ума си само една основна идея. Щом реализирате тази идея, тогава само можете да се спрете върху друга някоя, но винаги между реализирането на една и на друга идея се изисква известен интервал от време. Който наруши един от законите на Разумната Природа, той ще се намери пред големи мъчнотии.

Съвременните хора се радват, когато работите им вървят добре. Те трябва да имат предвид на какво се дължи тази радост – дали успехът им не е като този на житните зърна, паднали на камениста почва, между трънните или на пътя. Ако успехът им има за основа камениста почва, той скоро ще рухне. Ако успехът им е израснал между трънните, той непременно ще се заглуши. И най-после, ако е на пътя, птиците ще го изсобат. Всяка идея, поставена на пътя, между трънните или на камениста почва, не може правилно да се развива, не може да даде никакъв плод. Ето защо, като е дошъл на Земята, човек трябва да проучва пътищата, при които идеите пропадат, както и тия, при които идеите правилно се развиват. Почвата, на която трънните растат, е добра, но първо те трябва да се махнат, и тогава житото да се посади. Каменистата почва е неблагоприятна за житото, но от нея могат да се извадят хубави камъни за градеж. Разумният човек, който разбира живота, няма да сади жито на камениста почва, но ще използва тази почва за каменна кариера и по този начин ще си създаде добро положение. Пътят пък, по който се движат хора и коли, не е годен за посаждане на жито. Той служи като средство за съобщаване. Съвременните хора слушат да им се говори по различни въпроси, но в края на краищата казват: „Това не ни интересува днес. Това не е важно за нас.“ Прави са тия хора. Има нещо, което в дадения случай е важно за човека, но въпрос е дали това, важното, може да допринесе нещо за неговото щастие. Може би това, което днес е важно за човека, утре

ще му донесе най-голямото нещастие. Значи човек трябва да разбира важността на нещата и да знае към кои от тях да се стреми. Това се отнася не само до хората вън от вас, но и за самите вас. Ученикът трябва да разсъждава правилно, да разбира важността на малките и на големите работи.

Един рибар взел своята въдица, закачил я на едно колче на брега на реката и я пуснал във водата. След това той се отдалечил от брега и отишъл у дома си да свърши някаква работа. В туй време, като видяла отдалече още въдицата, една любознателна рибка се заинтересувала от това, което се люлее във водата. Приближила до въдицата и видяла нещо особено. Отворила устата си да го опита, но веднага усетила, че устата ѝ се закачила за това особено нещо и не могла да се откачи. Натук подскочила, натам подскочила, не могла да се освободи. В това време един пътник минавал край брега и като видял, че рибката подскача от едно място на друго, запитал я: „Какво правиш тука?“ – „Играя хоро, но не зная как да се откача от това хоро. Ако обичаш, помогни ми да се освободя.“ Пътникът бил прочут мъдрец. Той влязъл в положението ѝ и казал: „Слушай, ти си се наела с работа, която не е за тебе. Ти искаш да учиш дължината на радиусите в кръга, но тази наука е мъчна, не е за тебе още. Ела сега по-близо до мен.“ Рибката се приближила до брега, мъдрецът извадил кукичката на въдицата от устата ѝ и казал: „Хайде, бъди свободна! Иди отново във водата да плуваш и разправи на другарките си, че не е време още да се занимават с изучаване на радиусите на кръга.“ Рибката заплувала леко във водата и благодарила на пътника за свободата, която ѝ дал. Наистина, рибката трябва да благодари на този пътник именно, защото ако рибарят беше дошъл по-рано от него, тя щеше да се намери в свят, чужд за нея.

Какво заключение можете да извадите от този пример? – Той показва, че в човека има ред мисли и желания, за реализирането на които не е дошло още време. Следователно човек не трябва да се интересува от ония мисли и желания, за реализирането на които не е дошло времето. Започне ли да се интересува от тях, те непременно ще му донесат ред

страдания и нещастия. Ще дойде рибарят и ще го закачи на въдицата си. След това той ще се блъска на една и на друга страна в мисълта си, за да разреши по някакъв начин въпроса как да се освободи от страданията. Когато човек мисли правилно, все ще срещне мъдреца, който ще го освободи от въдицата. В дадения случай мъдрецът представлява интуицията в човека, която единствена може да му помогне, да го освободи от ограниченията на неговата обикновена мисъл. Докато интуицията не дойде в помощ на човека, той ще се намери в положението на учен, който изучава научни въпроси, за които не е готов. Интуицията му ще го запита: „Какво правиш тука?“ – „Играя хоро, движа се по дължината на окръжността с цел да изуча нейните радиуси.“ Интуицията ще му отговори: „Днес ти не можеш да изучиш този въпрос. Обаче един ден, когато дойдеш на по-високо стъпало на развитие, когато станеш господар на положението, тогава ще разрешиш този въпрос. Това значи: остави настрани всички ония мисли и желания, за които не си готов. Когато станеш господар на себе си, тогава започни да ги изучаваш.

Сега да се върнем към формулата $a + b$. С a ние означаваме човешкия ум, с b – човешкото сърце. Как можем да изразим тази формула словесно? Ние можем да кажем: възможностите на ума и възможностите на сърцето се равняват на възможностите на волята: $a^2 + b^2 = c^2$. Значи силите на ума и на сърцето се вливат във волята като притоци. С други думи казано: силите на водата (a) и силите на въздуха (b) произвеждат известен резултат (c): $a^2 + b^2 = c^2$. Водата – това са чувствата на човека, въздухът – това е неговата мисъл. Волята се проявява само под влияние на човешките чувства и мисли. Воля има само там, дето има мисъл и чувства. Без мисъл и чувства волята не действа. Всеки волеви акт се диктува от онези мисли и чувства, които действат в даден момент. Затуй казват: „Човек е това, което мисли и чувства.“ Ако мислите и чувствата на човека са положителни и възходящи, те ще произведат съответни резултати. Силата на човешката воля зависи от силата на неговите мисли и желания. Колкото посилни са образите на човешките мисли и желания, толкова

по-активна е волята му. Кажете на човека, че еди-кой си е негов неприятел, и се отстранете. Този образ ще израсне в него и ще му даде сила, подтик да се бори с неприятеля си, да му се противопоставя. Достатъчно е човек да има силен образ за нещо, за да бъде всякога нащрек. Някои хора се страхуват от змия, други – от мишка. Опитайте се само да произнесете думите *змия* или *мишка* пред тези хора, за да разберете колко са активни. В тях веднага се събира всичката скрита волева дейност и те могат да бягат, да се крият. Някои смели, отлични плувци се боят от пиявица. Като дойде въпрос до плуване, те са готови да плуват с километри във водата, но видят ли пиявица, веднага отстъпват, връщат се назад. Те се ужасяват от вида на пиявицата, дори и в шише да я видят. Човек трябва да се изучава, да знае кои образи парализират неговата воля и да им противодейства. Той трябва да си послужи с методи, които да възстановят равновесието му. Образът на змията действа върху някои хора отрицателно. Как могат да се освободят от този страх? – Като приложат във волята си нещо положително. В дадения случай любовта ще спаси положението. Казано е в Писанието: „Любовта изключва страха. Вярата изключва суеверието.“ Значи Любовта ще изпъди страха от човека навън, а вярата ще внесе Светлина в неговия ум. За да се домогне до вярата, човек трябва да изучава пътищата на Светлината.

Днес хората говорят за всичко: за любов, за вяра, за братство, за равенство и т.н. Обаче те не са се спирали върху близки до тях въпроси, от които зависи тяхното благосъстояние. Например как са разрешили въпроса за яденето? Знаят ли каква храна трябва да употребяват в понеделник, каква – във вторник, в сряда, в четвъртък и т.н. Знаят ли какво да ядат сутрин, какво на обед и какво вечер? Ще кажете, че това са прости работи, с които човек не трябва да се занимава. Според вас достатъчно е човек да се нахрани, а кога каква храна е ял, това не е от значение. Или ще кажете, че колкото е по-пищна храната, толкова по-добре за човека. – Не е така. Въпросът за храненето е математическа задача, която, колкото и да е проста, непременно трябва да се разреши. Докато не разрешите тази задача правилно,

всичките ви усилия към велики и сложни задачи ще бъдат безуспешни.

Щом разрешите въпроса за храненето, ще ви се наложи разрешаването на задачата за съня, за спането. Знаете ли в колко часа трябва да си лягате и в колко да ставате? Ще кажете, че това зависи от условията. – Не, външните условия на живота не могат да изменят законите на Разумната Природа. Тя строго е определила за всеки човек кога да си ляга и кога да става. Следователно всеки човек трябва да намери определения за него час за спане. Кокошката например ляга преди залез слънце и става преди изгрев. Да разреши човек правилно въпроса за храненето, за спането, това значи да е постигнал известна хармония между своите мисли и чувства. Щом е постигнал това тониране, той е готов вече правилно да разрешава всички останали въпроси. Той ще ги решава правилно и бързо, докато другите хора ще употребяват месеци и години. Те ще иждивяват много енергия, докато дойдат до микроскопически резултати. Свежест, бодрост е нужна за човешката мисъл. Не е ли бодра, няма ли нужната Светлина, тя не може да се справи с противоречията в живота. Природата не познава никакви противоречия. Тя не допуща никакви обезсърчения. „Ама ние страдаме. Не вижда ли Природата нашите сълзи, нашите мъчнотии?“ Когато види сълзи в очите ви, Природата казва: „Умни са моите деца. Те са отворили своите извори да поят градинките си.“ Когато види, че сълзите на хората престават, Природата се радва и казва: „Умни са моите деца, защото имат ключове, с които отварят и затварят своите извори – според нуждите си.“ Види ли, че някой човек се е отчаял и е намислил да се хвърля от канара, Природата казва: „Това мое дете е решило преждевременно да хвърчи. Един ден то ще си научи урока.”

И тъй, изучавайте езика на Природата. Влезте във връзка с нея и започнете да мислите правилно. – „Ама ние учим много.“ – Не е въпрос в многото учене. Малко трябва да учи човек, но разумно. И каквото научи, да го приложи в живота си. Днес хората много учат, малко придобиват.

Много работят, малко се ползват. Днес хората пипат нещата, а не виждат. Който е развил в себе си ясновидство, той работи с виждане, а не с пипане. Така той ще се освободи от ненужния материал, който обременява нервната му система. Обаче, докато живее при неблагоприятни условия на живота, човек се нуждае от много неща. Щом много учи, а малко придобива, това говори именно за неблагоприятните условия, при които се намира. Който се е тонирал, за три часа учене, но с любов, той придобива много. Не е така за всички хора. Ако обикновеният ученик или студент учи по три часа на ден, той не може да успее. Това се отнася до съзнателните ученици, до ония, които са във връзка с Живата Природа и следват нейните закони. Природата дава на човека време и енергия, като му заповядва да пести енергията за сметка на времето. Тя не позволява да се харчи енергията ѝ напразно. Природата разполага с изобилна енергия, но на никого не позволява да иждивява енергията ѝ напразно. Който наруши това правило, той е осъден на страдания. Тази е причината, поради която на ученика се препоръчва съзнателна работа върху себе си, за да хармонизира своите мисли и чувства, да дойде до положение разумно да иждивява енергията на Природата. Който пести своята енергия, той печели – той не остарява преждевременно.

Днес всички хора се оплакват от преждевременно остаряване. Защо? – Защото прахосват своята енергия. Разумен човек е онзи, който от младини до старини остава бодър, способен за работа. Разумният човек не се влияе от външните условия. Че имало бури и ветрове, че валели дъждове: той знае, че всичко това е на мястото си. Бурите ще дойдат и ще заминат. Дъждовете ще валят и превалят. Това са природни процеси, които трябва да изпълнят своето предназначение. От ученика обаче се изисква да мисли право, да чувства право и да действа право.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

РЕАЛНИ ВЕЛИЧИНИ

Тринадесета лекция
7 февруари 1926 г.

РЕАЛНИ ВЕЛИЧИНИ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

За следния път пишете върху темата „За какво мисля сега?”

Това *сега* е всякога: то няма начало, няма и край. Всякога има настояще, всякога е сега. Съвременните хора се страхуват свободно да изказват мнението си по различни въпроси. Защо? – Защото се страхуват да не се изложат. Може би това, което мислят, да не е в съгласие с мнението на другите или да е някакво крайно мнение, крайна идея. Ако някой им е поверил някаква тайна, те пак се страхуват да се изкажат, за да не издадат тайната. Човешкият ум е станция, през която минават писма, телеграми от един човек до друг, от една държава до друга, а даже и от Земята до Небето и обратно. Следователно, ако човешкият ум като една станция е приел някакво устно или писмено съобщение във вид на писмо или телеграма, той няма право да предава това, което е чул: той няма право да издава чужди тайни. Човек има право да предава само онова, което се отнася до самия него. Обаче всичко друго, което не се отнася до него, представлява държавна тайна, или тайна на Природата. Никой няма право да изнася тайните на Природата. Щом някой наруши този закон, Природата затваря ключовете на станциите си за него. Какво трябва човек да казва: това, което е направил вече, или което мисли да прави? Има смисъл човек да говори за това, което е направил, защото е придобил някакъв резултат или някакви опитности. Обаче да говори за това, което мисли да прави, без да го е направил, няма смисъл. Той не знае дали, като мисли да направи нещо, ще има възможност да го реализира.

Има три начина за изнасяне на работите, които човекът е направил: да ги изнесе така, както са станали; да ги преувеличи или да ги намали. Всеки факт трябва да се изнася така, както е станал. Ако искате да кажете нещо за приятеля си, изнесете една от неговите основни черти, по която той се отличава от другите хора. Вие можете да изнесете една от неговите основни черти на ума, на сърцето или на волята му. Какво можете да кажете за неговия ум? Ако кажете, че той има светъл ум, това е обща черта. Даже ако кажете, че той е поет, музикант или художник, и това е общо казано. Вие трябва да изнесете онази черта от неговата поезия, която го отличава от всички поети. Много поети, музиканти и художници съществуват, но всеки от тях има своя индивидуална, специфична черта в своето творчество. На същото основание може да се зададе въпросът, каква е разликата между човека и животното. Присъщи на животното са отрицателните качества. Понеже са живели при неблагоприятни условия, животните са развили ред отрицателни качества в себе си: съмнение, подозрение, страх, завист, ревност и т.н. Тези качества се срещат във всички животни, от най-малките до човека. Следователно всички отрицателни прояви на човека се дължат на времето, когато той е минавал през животинското царство. Те са остатъци от животните. Те представляват животинското естество на човека. Всички чувства или прояви на животните не говорят за някаква слабост. Например страхът, който е силно развит в животните, даже и у човека служи като предпазна мярка, за да се пазят от опасностите в живота. Кой не бяга от мечка? Кой не се крие от стихиите на Природата? Колкото и смел да е човек, все ще трепне сърцето му, когато се намери пред някаква голяма изненада, опасност или стихия.

Някога живял на Земята един човек, който не знаел какво нещо е страх. Тръгнал да пътува, да намери страха, за да види от какво се страхуват хората. Той пътувал през морета и океани, борил се с вълните, но страх не изпитал. Катерил се по планински върхове, нападали го диви зверове, но страх не изпитал. Борил се с природни стихии, с болести, но все

още не познавал страха. Един ден седнал на една поляна да закуси. Отворил торбата, извадил хляба си от нея и с хляба заедно изскочила мишка. Той трепнал силно и изпуснал хляба от ръката си. След това той казал: „Разбрах какво нещо е страхът.“ Какво показва този пример? – Че причината за страха може да бъде много малка. Човек може да се уплаши от нещо малко. Не е нужно да се изпречи пред него някакъв голям звяр, за да го уплаши. Една малка мишка е в състояние да причини страх на човека. Българите изнасят тази идея чрез поговорката: „Малкото камъче прекатурва колата.“ По отношение на психическия живот тази поговорка може да се изрази с думите: „Най-малката отрицателна мисъл е в състояние да измени разположението на човека.“ Малкото камъче, което прекатурва колата, може да бъде една отрицателна дума, една отрицателна мисъл или едно отрицателно чувство. В буквален смисъл обаче малкото камъче не може да прекатури колата.

Сега ще ви запитам: кой е най-важният въпрос за вас днес? Защо Менделеев[1] постави златото в първата група на елементите в своята таблица? Според кое отличително качество го постави в първа група?

Отговор: *Според валентността му.*

От коя валентност е златото?

Отговор: *От първа и трета валентност.*

Каква е разликата между калая и оловото?

Отговор: *Те влизат в една група, но се различават по атомните си тегла. Калаят е по-лек от оловото. Различието в атомните тегла им придава различни физични свойства. Обаче в химическо отношение и двата метала имат нещо общо, поради което са поставени в една група.*

Ако сравним златото с калая и оловото, златото минава за благороден метал, а калаят и оловото – за неблагородни. Благородството на златото се дължи на неговата еволюция. Поради интелигентността и благородството на неговите атоми то е от по-висока еволюция в сравнение с всички неблагородни метали. Обаче има разлика и в самите атоми

на златото. Например златните атоми, които влизат в състава на растенията, се отличават от тия, които влизат в състава на животните. Последните пък се различават от златните атоми, които влизат в състава на човешкия организъм. Значи както златните атоми биват от различна степен на интелигентност, според мястото, дето се намират, така и атомите на останалите елементи се различават по степента на своята интелигентност. Колкото по-висока е еволюцията на дадена форма, толкова по-високо интелигентни са атомите, които я съставят. За да дойде до по-голямо развитие, атомът трябва да мине през четирите царства: минералното, растителното, животинското и царството на човека. Според това, какви атоми на елементите влизат в човешкия организъм и от кое царство идат, те произвеждат в него ред дисхармонични или хармонични състояния. Колкото по-устойчиви са атомите на дадени елементи, които влизат в състава на човешкия организъм, толкова по-добри качества придават на характера на човека.

И тъй, всеки елемент внася в човешкия организъм добри и лоши качества. Разумният човек обаче използва добрите качества, добрите влияния на елементите, а за лошите се затваря. Ще се запитате какво лошо влияние може да окаже златото. Златото развива алчност в човека. Ако се стреми към златото само като към метал, който скъпо се цени, човек става алчен. В него се внася идеята, че без пари не може да живее. Вложи ли тази идея в себе си, направи ли я плът и кръв на своя организъм, човек мъчно може да се освободи от нея. За предпочитане е той да има повече органическо злато, отколкото външно, материално. Ако не се пристрастява към златото, добре е човек да има поне една златна монета и да я прехвърля от ръка в ръка, за да възприеме част от енергиите на това злато. Книжните банкноти, колкото и много да са на брой, не могат да произведат такъв ефект, какъвто произвежда златната монета. Книжните пари са мъртви. От тях човек не се повдига, но издребнява. При анализа на кръвта химиците са намерили известно количество органически свързани метали, обаче злато не са намерили. Това не значи,

че в кръвта на човека не съществува органическо злато. То съществува, но те не са могли да го открият. Защо? – Понеже златото оказва влияние върху висшите прояви на човешкия характер. Следователно то се намира в особено ефирно, фино състояние на материята, която мъчно се поддава на анализ. В златото е складиран голям запас от енергия, която се намира в кондензирано състояние. Който разбира законите на алхимията, той може да разтвори, да разреди тази енергия и да използва скритата сила в златото за своя организъм. Тъй щото, правилно е хората да обичат златото, но те не могат да се ползват от неговите енергии.

Засега хората се ползват от златото дотолкова, доколкото им е нужно в техния физически, материален живот. За да може човек правилно да се ползва от енергиите на елементите, които влизат в състава на неговия организъм, той трябва да работи върху себе си, върху своя характер. Като работи съзнателно върху себе си, човек ще измени схващанията си и ще започне да живее според законите на Живата Разумна Природа. По този начин той ще се освободи от противоречията, на които се натъква цялото човечество. Докато се натъквате на противоречия, които не можете да разрешите, вие всякога ще бъдете с охлузена кожа. Това не трябва да ви плаши. Какво страшно има в това, че някой охлузил кожата на ръката си? Щом кожата на ръката ви се охлузи, ще я намажете с малко зехтин, ще я превържете и ще я оставите да зараства. Щом я оставите спокойно да зараства, раничката ще се покрие с коричка, която, без да я чоплите, сама ще падне. Под нея ще се яви нова, здрава кожа. Ето защо, ако искате раната ви лесно да оздравее, оставете я на действието на Природата. Тя има грижата за всички нарушения на нейните закони. Тя е в състояние сама да коригира всичко. Докато човек непрекъснато чопли своите рани, т.е. своите недъзи, той всякога ще усложнява положението си, от малка рана ще си създаде голяма язва. Тъй щото, видите ли някаква рана в себе си, погледнете я, превържете я и си кажете: „Ще оздравее.“ Не се борете с недъзите си, но развивайте своите добри черти. Ползвайте се от тях и уповавайте на силите в

Разумната Природа. Ако искате да изправите своите недъзи, дайте подтик на разумния живот в себе си. Недъзите, които имате, не са само ваши. Те са недъзи на цялото човечество, придобити от хиляди и милиони години насам, откак животът съществува. Като знае това, човек не трябва да се смущава от недъзите си, но трябва да ги изправя.

Сега нарисувайте един малък кръг и проследете пътя на движението му. Да означим този кръг с буквата *A* (фиг.1)

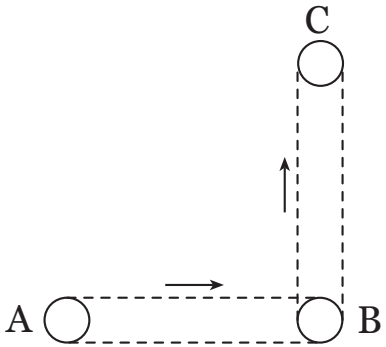

Фиг. 1

Без да се увеличава, кръгът *A* може да се движи надясно, да дойде в точка *B*. Оттам той може да се движи нагоре, към точка *C*. Значи на физическия свят кръгът може да се движи от едно място на друго, да мени посоката си. Движението на кръга *A* представлява движение на мисълта. Мисълта обаче, като мени мястото си, заедно с това тя се трансформира. Кои мисли могат да се трансформират: добрите или лошите? Може ли лошата мисъл да се трансформира в добра? Лошата мисъл може да се замести с добра, но не и да се трансформира в добра. Същото може да се каже и за лошите чувства на човека. Лошите и добрите чувства на човека се определят от външните стимули в него. Например ако върху ръката на някой човек поставят нагорещен въглен, той ще усети болка, която ще събуди в него неприятно, болезнено чувство. Обаче ако в окото на човека пуснат мек светлинен лъч, той ще изпита приятно, радостно чувство.

Както виждате, външният стимул събужда в човека приятни и неприятни чувства, но сами по себе си чувствата и мислите не могат да бъдат лоши. Щом се отстранят стимулите, които произвеждат неприятните чувства, с тях заедно изчезват и лошите чувства. Ако в окото на човека влезе една прашинка, тя ще му причини болка, която пък ще извика в него неприятно, болезнено чувство. Какво показва това? – Това показва, че прашинката като стимул не е попаднала на място. Тя не трябва да влиза в окото на човека, но трябва да отиде в пространството, между водните капчици, и да докара дъжд. Дъждът ще се отрази благоприятно върху растенията. Човек трябва да съзнава, че прашецът, който влиза в него, не е случайно явление, но той сам го е привлякъл. По същия начин вие сами привличате мислите от пространството. Вие считате, че някои мисли са лоши, а някои – добри. Обаче лошите за вас мисли за Природата са добри и потребни. Ако не се нуждаеше от тях, Природата не би ги допуснала. Щом ги допуска, тя намира, че те съдържат в себе си елементи, нужни за общия живот. Допуснете, че бащата на някого от вас е химик, има своя лаборатория с различни киселини и отровни съединения и строго ви е забранил да пипате шишетата с различните киселини. Един ден вие влизате в лабораторията на баща си без негово позволение и започвате да отваряте ту едно, ту друго шише, да опитвате съдържанието им. След малко започвате да се оплаквате от разстройство на стомаха. Отивате при баща си и го питате защо езикът и устата ви са изгорели, защо стомахът ви е разстроен. Баща ви веднага разбира, че сте влизали в лабораторията и че сте пипали киселините. Той казва: „Щом си нарушил моята заповед, ще носиш последствията на това нарушаване.”

Когато синът иска да влезе в лабораторията на баща си, или в широк смисъл на думата, в лабораторията на Живата Природа, той трябва да се свърже с нея и заедно да започнат да изучават нейните елементи и закони. Това се отнася до мислите и чувствата на човека. Дойдете ли до някаква мисъл или чувство, не бързайте да ги приемете в себе си, докато предварително не проучите техните качества и зако-

ни, които ги управляват. Кои са отличителните качества на добрата мисъл? – Добрата мисъл трябва да се движи. При това движението ѝ трябва да бъде строго определено – около Слънцето. В дадения случай Слънцето представлява център, около който мисълта постоянно се движи. Както Земята непрестанно се движи около оста си и около Слънцето, така и добрата мисъл трябва да спазва тези два центъра на движение. Двата центъра, това са два полюса, между които мисълта се движи. Докато мисълта не се движи между полюси, тя е в потенциално състояние. Щом започне да се движи между два полюса, тя е в кинетическо състояние, т.е. започва да се проявява.

Не само мислите имат две състояния – потенциално и кинетическо, но и самият човек. Докато е буден, с будно съзнание, човек хроникира всичко, което става около него; заспи ли, той нищо не може да хроникира. Той не знае какво става около него, нито какво става на Земята. Има същества, които хроникират всичко, което става на Земята. Затова обаче се изисква непреривност в съзнанието. Ще дойде ден, когато и човекът всякога ще има будно съзнание. Тогава той ще знае къде какво се върши всеки момент. При сегашното си развитие човек не може да схваща всичко, което става на Земята, защото не може да издържи това. Ето защо, когато човек минава през опасни места, съзнанието му се помрачава; щом мине опасната зона и излезе на красиво място, съзнанието му отново се просветлява. За всеки човек има тъмни зони на съзнанието, през които той неизбежно трябва да мине. Всеки ден човек минава по един кръг на съзнанието, като ту слиза до Ада, ту се качва на Небето; ту нагребва нещо и се пълни, ту излива нещо от себе си и се празни. Отгоре той нагребва чиста вода, отдолу – кал и тиня. Само така може да се обясни защо някога човек е добър като ангел, а някога – лош, гневен, недоволен от себе си, от всички хора. Той не вярва на никого, не вярва и на себе си. Човек може да се съмнява, да не вярва, но само за даден случай, а не през целия си живот. Някой се съмнява, че може да научи урока си. Обаче това се отнася само за един урок, а

не за всички уроци. При това, ако в дадения момент не може да го научи, в друг някой момент ще го научи.

Всички хора говорят за реални неща, но ако ги запитат коя мисъл, кое желание на човека е реално, те не могат да отговорят. Представете си, че пътувате през един горещ летен ден и цели три дни не сте пили вода. Гърлото ви е засъхнало, краката ви са се подкосили от жажда, едва се движите. Обаче срещате един човек и го питате знае ли къде има вода. В дадения момент не ви интересува нищо друго, освен водата. Мисълта ви за водата и желанието ви да пиете от нея е единственото реално нещо за вас. Този, когото срещате, ви казва, че на половин километър разстояние от вас има чист извор. Вие веднага се зарадвате, лицето ви светва, усилвате крачките си. Значи за човека е реално само онова, от което той се нуждае в дадения момент. Щом се домогне до реалното, човек дохожда до особено мнение за нещата. При реалното обаче особени мнения не съществуват. Като придобие реалното, към което се е стремил, тогава човек прави избор на нещата. Ако е на планината, тогава започва да избира този или онзи път, да сяда на това или онова място. Следователно човек може да бъде на особено мнение само след като е задоволил някое свое основно желание.

И тъй, кои са най-важните елементи, от които човек се нуждае? – Най-важни и необходими елементи за човека са вода, въздух, огън и земя. Защо, след като има тия елементи, човек пак е недоволен? Изкуство е човек да бъде доволен при незадоволените си желания. Кое е по-добре: да се задоволяват желанията на човека, или да не се задоволяват? На сто желания колко трябва да се изпълнят? Правили ли сте изчисления колко на сто от вашите желания са задоволени? Например желанието на детето да израсне се е сбъднало, но толкова ли е израсло, колкото е желало? Всички хора са имали желание да станат умни, красиви, силни, но желанието им реализирано ли е така, както са го мечтали? Защо човек не може да реализира едно свое желание така, както иска? – Защото няма съответни органи за него. Как може да свири на цигулка човек, който има само по един пръст на ръцете

си? Той все може да свири, да дрънка на нещо, но не така, както желае. Когато иска да постигне нещо велико, човек трябва да има по пет пръста на ръцете си, а не само по един. Може ли човек с по един пръст на ръцете си да излезе на конкурс с човек, който има по пет пръста? Такъв конкурс е невъзможен. Който се реши да излезе на такъв конкурс, той непременно ще пропадне и после ще каже, че съдбата му е тежка, че Природата не го е надарила, както трябва, и т.н. Погрешката не е в Природата, но в човека, който не е работил върху себе си да развие всички пръсти на ръцете си. Пръстите на ръцете представляват проявени разумни сили в човека. Хиляди и милиони години е трябвало човек да работи съзнателно върху себе си, докато израснат пръстите на ръцете и на краката му.

Една от теориите на съвременните учени твърди в алегорична форма, че възможностите за развиване на човешката душа се крият в различните форми на живота, които са изложени по витрините на Духовния свят. Докато не е слязла още на Земята, човешката душа обикаля тия витрини и сама си избира такъв костюм, такава дреха на живота, каквато ѝ хареса. Там има безброй форми, като започнете от най-малките до най-големите. Щом се облече в една от тия форми, душата веднага се усеща ограничена и започва да рита. Тя рита, докато се освободи от формата, в която се е облякла. Щом съблече тази форма, душата отново се връща в Невидимия свят, но вече богата, с опитности. Значи от избора на дрехата, в която душата се облича, зависи какъв става човек. Ако е бил недоволен от дрехата си, като дойде повторно на Земята, човек става внимателен и започва да мисли каква дреха да облече. Същият закон се отнася и до човешките мисли и желания. Каквато мисъл избере човек в живота си като основа, такъв става. Тази мисъл упражнява известно влияние върху него. Човек не може да избегне влиянието на своите мисли, както и последствията от тях. Ето защо, когато човек избира форма, дреха, в която да се облече, тя трябва да бъде красива, идейна, защото в нея се крият възможностите за проява на неговия Дух и ум, на

неговата душа и на неговото сърце. Колкото по-красива и идейна е човешката форма, толкова по-благоприятни са условията за развиването ѝ.

Като ученици от вас се иска живот без съмнения и колебания. За да не се съмнявате, съзнанието ви трябва да бъде будно, а мисълта ви – трезва. Само при тези условия ще можете да използвате живота. Сега вие се силите да придобиете нещо, да станете някаква видна личност, без да подозирате, че Природата е предвидила за вас нещо повече от това, към което се стремите. Какво по-голямо благо можете да желаете от това – да направите разходка до Слънцето, до Юпитер, до Венера или до друга някоя планета? Природата е приготвила за всеки от вас по един безплатен билет за такава разходка. Като заспи, човек получава по един безплатен билет за някое близко пътешествие. Той пътува през гори и планини, през морета и океани, среща се с хора, следва разни училища, държи изпити и т.н. Като стане сутрин, той е доволен или недоволен от това, което е видял насън. Колко по-красиви са пътешествията до планетите!

Сега ви препоръчвам като метод за работа, за приложение, закона на Любовта. Чрез този закон вие можете да влезете във връзка с всички ваши напреднали братя в Невидимия свят и да се ползвате от техните знания и опитности. Не можете ли да направите това, свържете се поне с вашите съкласници от провинцията. Всеки от вас трябва да им пише поне по две-три писма в месеца, да предаде основните мисли от лекциите и беседите, които слуша тук. За следния път нека всеки от вас да пише по десет важни въпроса, които го интересуват в дадения момент.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

МИКРОСКОПИЧЕСКИ ДОБРИНИ

Четиринадесета лекция
14 февруари 1926 г.

МИКРОСКОПИЧЕСКИ ДОБРИНИ

Верен, истинен,чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се темата „Какво мисля аз?”
За следния път пишете върху някоя свободна тема и върху темата „Метод за правилно мислене“.

Съвременните хора се страхуват от страданията и се стремят да ги избегнат. Те не знаят, че живот без страдания и без радости е живот на малките камъчета, които съставят скалата. Какво щяха да научат хората, ако бяха събрани на едно място като малките камъчета в скалата? – Те нямаше да научат нищо. Само едно щяха да имат – спокойствие. Обаче състоянието на покой е временно: то не може да продължи много. Тъй щото, когато хората избягват страданията и търсят само радости, те доброволно се излагат на огън. Да живее човек само в радости, това значи да бъде жив опечен. Това е все едно да се излагате под непрестанното действие на слънчевите лъчи без капка вода в устата. Какво щеше да бъде вашето положение, ако трябваше с години наред да се греете на слънце? Не е нужно години наред да се греете на слънце, за да усетите нужда от вода и сянка. Ако се изложите на действието на слънчевите лъчи един-два часа само, вие веднага ще потърсите вода да утолите жаждата си. Следователно, когато сте радостен, не се отказвайте от малкото облаче, от което ще капне малко дъждец. В този смисъл скръбта, страданието не е нищо друго, освен малко облаче, което носи влага всред радостите на живота. Тази влага внася освежаване в радостта. Страданието именно осмисля радостта. Без облаци на небето Слънцето би изсушило, би стопило всичко живо. Ако има само облаци и мъгли, и те могат да

унищожат живота. Страданията и радостите са две крайности в живота, които правилно се сменят. Както горещият слънчев ден се сменя с облачен, дъждовен, така и радостта се сменя със скръб. Който познава закона за трансформиране на състоянията, той лесно може да смени едно лошо състояние или неразположение на духа с добро.

Сега ще ви дам един метод как да постъпвате, когато сте изпаднали в лошо състояние, т.е. когато сте неразположени. Представете си, че не сте яли три дни, а сте беден, нямате пари да си купите хляб. Поглеждате дрехите, обущата си, чудите се отде да намерите пари да си купите здрави дрехи и обуща, да се освободите от скъсаните. Ето какво трябва да направите. Седнете някъде и почнете да си въобразявате, че сте цар, с мантия и корона на главата, че управлявате хиляден народ. Каквото заповядате, веднага се изпълнява. Пред вас тичат десетки слуги и слугини, услужват ви, поднасят ви пищни, вкусни яденета. Дето погледнете около вас – къщи, градини – всичко е на ваше разположение. Като отвлечете мисълта си от всекидневното положение, в което се намирате, и започнете да мислите върху други работи, ще излезете от лошото си разположение. Ако не успеете да смените състоянието си изведнъж, поне ще почнете да се смеете, като се видите от последен бедняк в положението на цар. Мрачните, отрицателните състояния, които човек преживява, са чужди, и той трябва да се освободи от тях. Когато някой отчаян, обезсърчен човек върви по улиците, той оставя своите мрачни мисли и състояния по пътя, през който минава. Ако се случи някой човек да мине по същия път, той ще възприеме тези мрачни мисли като неканени гости и ще счита, че са негови. Както силният може да нападне някой слаб човек и да го бие, така и силната мисъл може да нападне някой човек, да му се наложи и да произведе в него цяла пертурбация. Следователно, когато се натъквате на мрачни мисли или състояния, започнете да си въобразявате, че сте цар и се ползвате от всички царски права и привилегии. Действително, сам за себе си човек е цар. Някога, в своето минало, поне един път той е бил цар, но е забравил това. Ако

пък в действителност не е бил цар, поне на сцената, като актьор, все ще е имал роля на цар. Ако по този начин човек не може да трансформира състоянието си, нека започне да се моли, да чете или да работи нещо. Когато Невидимият свят създава специална работа на човека, той има предвид да впрегне енергията му, да отклони вниманието му от мрачните състояния, на които човек се е натъкнал, и по този начин да му помогне.

Като ученици, покрай обикновените ви работи и задължения, вие се приготвяте за някаква специална работа. Например някой от вас е чиновник, по цели дни пише или преписва едни и същи работи; друг някой е учител и по цели дни се занимава с прилагане на педагогически правила. Ако работите на човека вървят по шаблонен ред, какво ще придобие той в края на живота си? – Нищо особено. Ето защо, за да оправдае идването си на Земята, всеки човек, а по-специално ученикът, трябва да възприеме новото и да го приложи в обикновените си работи. Само по този начин той ще осмисли живота си и ще внесе в него истинска, чиста радост. Задачата на ученика е между обикновените си работи да внесе необикновеното, Божественото. Най-малката Божествена мисъл е в състояние да придаде нещо за съграждане на човешкия характер. Обикновените мисли и чувства не оставят дълбоки следи в човешкия живот. Обаче необикновените мисли и чувства оставят бразди в душата на човека. Те го повдигат, водят го към възвишен, велик свят. Те придават нещо към устойчивостта на човешкия характер. Като знаете това, не щадете времето си за микроскопически добрини и за реализиране на малки, микроскопически Божествени подтици. Не се оправдавайте с нямане на време. Изкуство е човек да направи някое малко добро не когато е свободен, но когато е много зает с работа. Така направено, това добро представлява основен камък на неговата бъдеща сграда. Срещам един отчаян, измъчен човек, който мисли да се самоубие. Приближавам при него и тихо му пошепвам да направи една разходка до Витоша. Той ме погледне, нищо не казва, но става и тръгва за планината. Срещам го вечерта, но

вече радостен, насърчен, с нови сили за живот. Какво е станало с него? Той е видял по пътя камъни, растения, животни, извори, които са го навели на някакви необикновени мисли. Тези мисли са внесли в него нещо ново: те са му дали някакъв урок, който го е освободил от отчаянието. Ето защо, дойде ли у вас мисълта да отидете на Витоша, не разсъждавайте много. Съсредоточете се в себе си, за да разберете отде иде тази мисъл, и тръгнете. Тази разходка непременно ще внесе във вас нещо ново.

Мъчнотиите и страданията в живота идат с единствената цел да заставят човека да излезе от обикновените условия на живота и да влезе в необикновените, да познае красотата и величието на Природата, да разбере смисъла на Живота. Човек трябва да се въоръжи срещу мъчнотиите в живота, да се справи с тях по най-правилен начин. Кой е виновен за мъчнотиите, на които хората се натъкват? – Никой друг, освен те самите. Ако някой тръгне бос по планината и нарани краката си по острите камъни, Природата ли е виновна за това, или той сам? Щом е така, човек трябва да се въоръжи срещу острите камъни, за да не го нараняват. Естеството на камъните е такова, че не могат да не нараняват босите крака на хората. Като са знаели, че ще срещнат мъчнотии в живота си, всички животни – риби, птици, млекопитаещи, са взели мерки да се оградят от тях. Например, за да не наранява краката си, конят си е направил копита. Въз основа на същия закон и хората трябва да развиват своите способности, за да могат да си помагат с тях. Да се прояви човек, това не значи още, че трябва да покаже своите отрицателни качества. Отрицателното в човека представлява наклон, път на слизане. Ако е въпрос до отрицателната страна в човека, това не е нещо ново. Отрицателното съществува и в животните. Ако ограничите едно животно, и то ще се обезсърчи. За да се обезсърчи човек, не се изисква някакъв голям талант. Да се съмнява човек или да се гневи, и за това не се изисква голям талант. Обаче, за да прояви човек Доброто в себе си, това изисква усилие. Ако човек се намери пред някакво обезсърчение, съмнение или пред друго някакво отрицателно чувство,

той трябва да му противопостави Доброто и по този начин да спре слизането си по наклон. За това се изисква усилие на човешкия Дух. Да направи усилие човек, това не значи, че той трябва изведнъж да скъса въжето на ограничението. Не, постепенно, конец по конец трябва да къса въжето. Важно е човек да постоянства, да прилага волята си.

При сегашните условия човек не може да постигне всичко изведнъж. С очите, които днес има, той не може всичко да вижда. За да вижда всичко, човек трябва да разполага с особен орган. Тогава той ще вижда не само това, което става пред него, но и това, което се върши зад него. Той ще вижда и през прегради. Обаче така могат да виждат само истински културните и благородни хора, защото те няма да злоупотребят с това, което виждат. Ако ясновидството се развие в обикновените хора, те ще направят ред погрешки и престъпления. В това отношение Природата знае на кого какви способности да даде. Докато човек не е развил своите висши чувства, Природата не може да му даде необикновени дарби и способности. Тя му е дала много работа, много занимания, за да не скучае, да не се отегчава. Веднъж дошъл на Земята, човек трябва да учи, да мисли. Всяка вечер или сутрин той трябва да употребява по 10-15 минути за размишление, да си отговори на въпросите защо е дошъл на Земята, какъв е смисълът на живота и т.н. Чрез мисълта си човек черпи енергии от Природата. Така той си пробива път и през най-непроходими места и се свързва с великото, с мощното в Природата.

Ако не можете изведнъж да си отговорите на някой въпрос, не се обезсърчавайте. Постоянствайте ден, два, три и повече, докато се свържете с мисълта на по-напреднали от вас същества, които веднага ще ви помогнат. В Природата съществува закон на взаимодействие, на взаимопомощ. Според този закон мисълта, която достига до човека, е толкова по-права и велика, през колкото повече умове е минала, без да се накърни нейният подтик, нейната сила и чистота. Тази мисъл е Божествена. Само чисти и благородни души могат да възприемат Божествените мисли, без да накърнят тяхната чистота и сила. Само такива души са в

състояние да реализират тия мисли. Колкото повече такива души съществуват на Земята, толкова по-висока ще бъде и културата на хората. Обикновените, посредствените хора и да възприемат някоя Божествена мисъл, те я изопачават, вследствие на което тя губи своя естествен ритмус. Мисълта трябва да бъде ритмична. Без ритъм нещата са обикновени, плоски. Това не значи, че обикновеният човек не може да стане необикновен. Всеки може да развие своите дарби и способности. Усилие се иска от човека – нищо повече. Всеки човек трябва да работи върху себе си, за да развие това, което Природата е вложила в него. Когато работи съзнателно върху себе си, само тогава човек вижда своята сила. Тогава той се натъква на ред изкушения, на ред вътрешни мъчнотии. Само така човек може да опита силата на своя характер. Лесно е да бъде човек носен на ръце, но мъчно е сам да ходи. Докато е на Земята, той трябва да уповава на краката си, да не разчита на никакви превозни средства: автомобили, файтони, железници, параходи. Някога превозните средства могат да дойдат на помощ на човека – това е друг въпрос. Обаче в себе си човек трябва да разчита само на краката си. Когато пожелае да тръгне някъде, веднага ще стане и ще реализира желанието си. Рече ли да уповава на железница или на параход, той трябва да чака определен час, според тарифата им. Ако пък рече да уповава на кола или на файтон, пак трябва да чака известно време, докато впрегнат конете. Не само това, но колко пъти човек е би излаган на изненади, на катастрофи. Някъде е ставала катастрофа с железница, другаде – с параход, а на трето място – с кола. Колко хора са пострадали от обръщане на коли и от падането им в пропасти.

И тъй, не търсете лесния път. Особено ученикът трябва да води спартански живот, да не се плаши от мъчнотиите в живота. Когато попадне в някоя гора, човек не трябва да търси други удобства, освен тези, които Природата му предлага. В този случай той трябва да вземе пример от птиците. Както птиците правят гнездата си от мъх, шума и клончета, така и човек може да събере мъх, шума и храсти

и да си направи легло за нощуване. Съвременните хора са недоволни от условията, в които живеят, и ако нямат меко, удобно легло, те се оплакват, че са спали на голи дъски. Нищо лошо няма в дъските, но ако човек спи на дъсчено легло, за предпочитане е леглото му да бъде от чамови дъски. Чамът придава духовност на човека. Когато ученикът сгреши нещо, той трябва да спи няколко вечери на чамово легло. Щом изправи погрешката си, той може да смени леглото си. И без да е сгрешил, добре е от време на време да спи на чамови дъски. Които търсят удобства в живота, те си правят пухов юрган, пухов дюшек, за да им е меко и топло. Други пък правят юрганите и дюшеците си от вълна. Пухът и вълната като удобства са за онези хора, които обичат да си угаждат. Ученикът трябва да гледа на живота сериозно. Той трябва да държи съзнанието си винаги будно, да не греши. Когато сгреши, трябва да приложи някакъв метод за изправяне на погрешката си. Добре е в такъв случай да спи няколко вечери на борови дъски, без възглавница, за да се свърже с бора, да приеме някои от неговите качества. Като се свърже с бора, той ще разбере неговия живот, условията, при които се е развивал и е живял. Борът внася импулс в човека да расте нагоре. Същевременно той смекчава неговия характер. Борът е голям идеалист, а дъбът – материалист. Като спи върху борови дъски, човек се калява. Добре е в едно отношение човек да бъде спартанец, а в друго – изнежен. Голямата изнеженост се наказва от Природата. Тя изопачава човешкия характер. Мнозина смесват мекотата с изнежеността. – Не, голяма е разликата между мекота и изнеженост. Мекотата е качество на човешкия Дух.

Сега да се спрем върху някои от написаните от вас десет въпроса. Защо човек се е отделил от Бога? – Защото главата му е станала дебела. Еднообразието отдалечава човека от Бога. Еднообразието ражда недоволство. Хората са недоволни, когато не са почитани. Всеки човек иска да бъде уважаван и почитан. Това желание е естествено, но то трябва да се оправдае. Всеки човек може и трябва да бъде почитан заради Божественото в него. Следователно, за да бъде почитан, чо-

век трябва да даде ход на Божественото в себе си. Изобщо, за да развивате в себе си каквото и да е чувство или каквато и да е способност, вие трябва да се движите в съответна среда, между хора, у които тези чувства и способности са добре развити. Ако искате да развивате милосърдието си, дружете с милосърдни хора. Ако искате да развивате математическия си център, идете при някой виден математик, който може да хвърли светлина в ума ви, за да придобиете импулс към работата си. Като работите усилено и с обич върху математиката, вие постепенно ще развивате своя център. Какво трябва да се направи, за да се обичат хората? – Светът е пълен с обич, но обичта е потънала дълбоко в човешките сърца и трябва да се вади със сонда. Обич има не само в човешките сърца, но навсякъде в Природата. Въздухът е пълен с обич, но трябва да знаете как да я извадите оттам. Кой е органът на любовта в човека?

Отговор: *Сърцето*.

Така мислят хората, но всъщност със сърцето ли човек люби? Забелязано е, че когато започва да люби, сърцето на човека започва да се вълнува, стомахът му се разстройва, а мозъкът отказва да мисли. Колкото е по-гореща любовта на човека, толкова повече удовете на неговия организъм се разстройват и отказват правилно да функционират. Знае се при това, че Любовта не причинява пакости на човека. Тогава кой е органът на Любовта? Вие нямате право да товарите сърцето си с излишна работа, с излишни желания. Задачата на сърцето не е да люби, да желае това или онова. Неговата работа е в кръвообращението. Претоваряте ли го с излишна работа, ще го разстроите, а щом сърцето се разстрои, ще се разстроят стомахът и мозъкът. Това общо разстройство на организма ще застави всички клетки да обявят генерална стачка, да се откажат да работят. Каквото човек предприема, то трябва да е в съгласие с всички клетки на неговия организъм. Ако всички клетки дадат съгласието си господарят им да обича някого, само тогава той има право да прояви любовта си. Не е позволено да се упражнява никакво насилие върху клетките. Те са разумни и могат

да преценят на коя любов трябва да се даде ход и на коя – не трябва. Това, което съвременните хора наричат любов, не е нищо друго, освен временно удоволствие, каквото е пиенето на спиртни питиета. Днес се напие човек, утре го виждате изтрезнял. Истинската Любов подзразбира проява на целокупния човек, който разбира езика и законите на Живата Природа и се разговаря с нея. Човекът на Любовта е човек на разумната жертва. Той е смел и решителен, никога не се обезсърчава. Той постоянно се разширява. Ако видите, че някой се стеснява, ограничава по ум и по сърце, той няма Любов в себе си. Видите ли някой прегърбен, който едва се движи, който не обича да ходи, този човек няма любов в себе си. Любещият човек е пъргав, подвижен, умен, съобразителен във всички свои действия.

Любовта е среда за душата. Попадне ли в естествената си среда – Любовта, душата правилно се развива, а оттам умът, сърцето и волята също правилно се развиват. Усилията, стремежът на човечеството днес се свежда именно към това – да намери своята естествена среда на живот и там да работи. Мнозина са намерили вече своята първоначална естествена среда на развитие и са започнали да работят; други са на път да я намерят, да започнат правилно да работят. Едно трябва да се знае: рано или късно всички хора ще дойдат до своята естествена среда на развитие и ще почнат съзнателно да работят. Като ученици вие трябва да се спирате върху малките, върху микроскопическите си прояви, да се наблюдавате, да контролирате волята си, да видите как постъпвате. От всички се изисква крайна деликатност, като се започне от най-малките, та до най-големите ви прояви. Вие трябва да се вглеждате едни в други, да си помагате, да вземате участие в мъчнотиите си. Някои са съвършено безучастни към страданията на ближните си. Минават – заминават покрай тях, като че не ги виждат. Ако вие като хора не си съчувствате, не може да става въпрос за съчувствие към животните и растенията. Някой минава покрай няколко деца и вижда, че те си играят с една птичка, измъчват я. Той спира пред тях, поглежда ги, засмива се и си заминава. Той казва: „Птичка е

това!“ Значи щом е птичка, може да се измъчва. – Не, който е милосърден и състрадателен, той ще се спре пред децата, ще им даде няколко лева за птичката, ще я тури в джоба си и след малко ще я пусне на свобода. Следователно страданията и мъчнотиите, които човек преживява, не са нищо друго освен затвор, клетка, в която немирни деца са го поставили, за да го измъчват.

Няма човек в света, който да не е попадал в капан, поставен от неразумни същества на пътя му. След големи страдания и плачове възвишени, разумни същества от Невидимия свят слизат да го освободят. Като се освободи, човек забравя да благодари за свободата, която тия същества са му върнали. Той мисли, че сам се е освободил. Докато е в капана, човек се обезсърчава, отчайва се, иска да се самоубие, но щом излезе от капана, всичко забравя и казва, че не струва човек да се отчайва. Той не трябва да забравя, че някое разумно същество е платило за него, за да го освободи. Много пъти човек попада в такива капани, докато най-после научи урока си, и като ги види след това, отдалече още бяга. Светът е пълен с разумни същества, които помагат на човека, освобождават го от робството и от ограниченията, в които е попаднал. Който помага на ближните си, и на него помагат. Правете добро, без да се страхувате. Започнете от микроскопическите добрини и вървете към по-големите. Не се страхувайте, че ще изгубите времето си. За едно микроскопическо добро не се изисква даже и минута. Като работите по този начин, вие постепенно ще се приготвите за възприемане на новото, за придобиване на Новия живот. Новото прониква в науката, в религията, в изкуствата, в музиката, в поезията и литературата – в Целокупния Живот. Стремете се към Новия живот, който осмисля всичко.

Първо упражнение: Ръцете горе, с длани, обърнати напред, с преплетени палци. След това ръцете се разделят, като описват широк полукръг назад, със силно изпъване. Ръцете се изнасят напред; прикляка се, прави се загребване с ръцете. Изправя се тялото, ръцете са пред гърдите, с длани, обърнати надолу, и с пръсти един срещу друг.

Второ упражнение: Всички са прави, с ръце, спуснати надолу. Десният крак и дясната ръка се изнасят надясно (първо кракът се изнася, а после ръката). Вниманието, мисълта се концентрират от крака към ръката. Същото упражнение се прави с левия крак и с лявата ръка.

Трето упражнение: Прави се силно, ритмично движение на ръцете в кръг: нагоре, назад (тялото се изпъва силно), надолу с приклякане; следва загребване и изправяне на тялото нагоре. (*Това упражнение се прави няколко пъти с ускоряване и забавяне, но всякога ритмично.*)

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ИЗРАЗИТЕЛНО ЛИЦЕ

Петнадесета лекция
21 февруари 1926 г.

ИЗРАЗИТЕЛНО ЛИЦЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се темата „Десет важни въпроса“.

Четоха се темите „Какво мисля аз?“ и свободната тема.

Фигура 1 представлява два трапеца: единият – в право положение, а другият – обърнат с основата нагоре. В органическия свят всяка линия, права или крива, има смисъл. Горният трапец представлява глава на китаец. Челото на китайците има форма на трапец. Обективният ум в тях е силно развит. Горната крива линия представлява чело на европеец, на човек от бялата раса. Когато горната основа на трапеца започва да се увеличава, да расте нагоре, това показва, че вътрешните условия на организма се подобряват. Щом условията се подобряват, човек придобива повече сили да противодейства на мъчнотиите. Колкото повече скулите на лицето се издават, а бузите хлътват навътре, толкова по-слаба е стомашната система на човека. Когато стомашната система е слаба, човек се поддава на песимистични състояния. Това се дължи на факта, че храносмилането не става правилно. Щом храната не се смила добре, и кръвта не може правилно да се пречиства. Тогава в организма на човека около ставите се натрупва полуорганическа материя във вид на утайки. Тези неправилности в организма създават неразположения на духа и човек започва да мисли криво. За да не изпадате в песимизъм, чрез силата на волята си вие трябва да работите за подобряване на

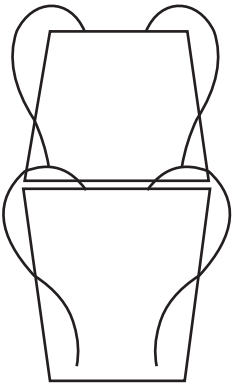

Фиг. 1

стомашната си система. Гледайте се в огледало и работете с мисълта си, докато изправите мускулите на лицето си. Мускулите на лицето трябва да бъдат пластични, да изразяват и най-малките прояви на вътрешния, душевния живот на човека. Ако лицето не изразява душевния живот на човека, то е подобно на маска. Това е анормално изражение на лицето. Изразителното лице външно може да е спокойно, но същевременно то изразява вътрешния живот на човека. Всеки момент съзнанието на човека трябва да е будно, да контролира мускулите на лицето, за да не се отпущат. Всички мускули са създадени от разумни сили. Ако един мускул само е атрофирал, човек се лишава вече от действието на една разумна сила в своя организъм. Всички мускули, всички нерви, артерии са създадени от разумни същества. Всяко нарушаване или прекъсване функциите на тия мускули, нерви и артерии води към дисхармония в живота. Хармонията в живота се обуславя от правилната функция на всяка клетка, на всеки уд в човешкия организъм.

Като знаете това, не се стремете да отричате значението на малките неща в живота. Всяко нещо, което Разумната Природа е създала, е на мястото си и не може да се отхвърли. Има неща, без които може, но има неща, без които не може. Например човек не трябва да има гуша, не трябва да има слаб стомах и не трябва мускулите на лицето му да са хлътнали. Природата не обича скелети. Даже камъните тя облича с мъх и лишеи. Затова, каквото ви липсва, ще гледате да го придобиете. Каквото Природата ви е дала, ще гледате да го задържите. Една от задачите на ученика е да работи върху лицето си, да го направи изразително. В изразителното лице има черти, които никога не се менят. Обаче всички мускули около тях са в постоянно движение. Лице, по което всеки може да чете, представлява добре написана книга. При един виден френолог дошъл един господин, който го помолил да му каже нещо. Френологът пипнал тук-таме главата му и казал: „Ще ме извините, господине, но нищо не мога да ви кажа.“ – „Защо?“ – „Много ситно е писано върху главата ви, не може да се чете.“

Човешкото лице и човешката глава представляват книги, върху които Природата е писала с красив и четлив почерк. Който погледне лицето или главата на човека, той трябва да прочете нещо, което да го зарадва, и като го прочете, да каже: „Прочетох една страница от една велика книга и останах доволен.“ Радвайте се, когато лицето ви се мени, когато мускулите изразяват вътрешните промени, които стават във вас. Всяка промяна на лицето е израз на живот. Лицето е израз на човешката душа. Красивото, изразително лице дава импулс за работа, за наука, за изкуство, за поезия и т.н. Красивото лице изключва всякакъв песимизъм. Лицето на човека може да се изкриви от страдания, но временно само. Когато човек осъзнае, че страданията са благо за него, той постепенно изправя лицето си и го довежда до онази красота, към която се стреми. Колкото повече се стеснява долната част на трапеца, толкова умът става по-подвижен. Ако трапецът се превърне в конус (фиг. 2), равновесието му се изгубва. Той не може да седи на една точка само, на върха си. За да запази равновесието си, този конус трябва да се движи много бързо, т.е. да бъде в непрекъснато движение. Щом спре движението си, конусът пада на земята и се обръща с върха нагоре. Щом изгуби равновесието си, с него заедно губи и силата си.

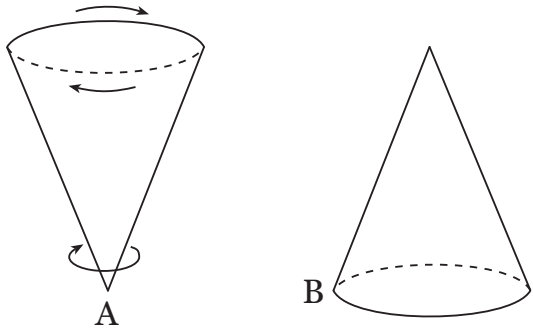

Фиг. 2

И тъй, лице, което има форма на конус в положение *A*, с върха надолу, показва човек с добър, с подвижен ум. Когато лицето взема положение *B*, което представлява конус с върха

нагоре, това показва животинско състояние. Този конус не е нищо друго освен образ на животно с рога и копита. Ако искате да напишете писмо на някой свой приятел, с което да му съобщите, че работите, че мислите добре, това можете да изразите символично с конус, обърнат с върха надолу. Ако искате да му пишете, че не работите умствено, че умът ви е в застой, можете да начертаете конус с върха нагоре. Приятелят ви ще разбере, че сте изпаднали в животинско състояние. Такива писма представляват езика на Природата, с който хората в бъдеще ще си служат. Ако разбират символите, с които Природата си служи, съвременните хора биха могли в най-големи подробности да гадаят по земните пластове, по техните огъвания и напластявания, да разберат кога какви сили са действали, вътрешни или външни. Земните пластове са писма от далечното минало на Земята, по които учените четат и превеждат. В това отношение истинските учени са ясновидци. Чрез концентриране на мисълта си към известен предмет те се домогват до ония абсолютни истини, до които обикновеният ум не може да проникне.

Работете съзнателно върху лицето си, за да го направите по-красиво, по-изразително от това, което имате днес. Най-малкото постижение в тази задача ще възнагради труда ви, усилията ви. Това ще бъде придобивка, която човек ще занесе със себе си. Само такива придобивки са реални. Всяка друга придобивка, която човек не може да вземе със себе си, е временна, нереална. Реално е само онова, което Духът и душата носят със себе си. Можем ли да постигнем това? – Каквото желаете, можете да постигнете, но не изведнъж. Щом останете свободни, работете върху лицето си. Ако дойдат изкушения, да ви нападнат отвън или отвътре, дайте им работа да разрешават задачата на конусите. Щом ги турите на работа, те постепенно ще утихнат, докато съвсем изчезнат. „Накарайте мързеливия на работа, да ви даде ум“ – така казва българската поговорка. Казвам: „Дайте работа на дявола, за да не ви изкушава, да не ви безпокои.“ Един англичанин имал две кози и една маймуна. През деня козите прекарвали в планината, а вечер се прибирали у дома си, дето маймуната

ги чакала с нетърпение да поиграе с тях. Щом ги виждала, тя започвала да чисти козината им от наболите се по нея цигански тръни. Когато не намирала тръни по козината им, маймуната започвала да скача по гърбовете им, да ги дърпа за брадите, за ушите, да си играе с тях. Козите врякали, теглили се, но маймуната продължавала да си играе. Най-после трябвало да дойде господарят да освободи козите от разигралата се маймуна. Така постъпва дяволът с човека. Когато не намери тръни по кожата му и няма какво да чисти, той се качва на гърба му и започва да го тегли, да го измъчва. Причината, поради която дяволите мъчат хората е, че нямат работа, няма с какво да се занимават. Хората имат крива представа за дявола. Той не е добър, но не е толкова лош, колкото си го представят. Понеже няма работа, дяволът измисля хиляди неща, с които изкушава човека и го кара да греши.

Сега, за да се освободите от изкушенията, от лошите влияния в живота, покрай обикновените си задачи вие трябва да си създадете особени задачи, да се стремите към някакъв висок идеал. При каквито условия и да се намерите, не се обезсърчавайте. Работете за реализиране на вътрешните си задачи. Всеки от вас трябва да си купи по едно малко огледало, в което да се оглежда често, особено когато е неразположен. Щом сте неразположени, огледайте се веднъж, два пъти и вижте за колко минути ще измените лицето си. Като се оглеждате, изучавайте отличителните черти на недоволството, на гнева, на завистта и т.н. Отбелязвайте какви промени стават с очите, с цвета на лицето, на устните ви и т.н. Някога лицето става бледо, а някога – червено; някога очите се замъгляват, погледът става мрачен, устните побледняват. Всяка промяна на лицето е израз на нещо. Понякога лицето става дълго, бузите хлътват. Защо? – За това има ред причини, които трябва да се изучават. Всяко живо същество е изложено на промени. Човек трябва да изучава тия промени, да упражнява мозъка си, да го държи в постоянно движение. Щом искате да измените лицето си, да го направите по-изразително, трябва да се обърнете за помощ към мозъка си. Ако искате да знаете какви промени

са станали и стават в мозъка ви, ще се обърнете към лицето си. Изучавайте лицето си, както астрономът изучава небето.

Желая ви всеки от вас да създаде от себе си нов тип. Българинът трябва да преобрази лицето си, да го направи красиво, изразително, то да служи за образец на новия човек, на новия тип. Подвижният ум създава пластично, подвижно лице, върху което идеите се отпечатват като върху чувствителни стъкла. Лицето на човека трябва да говори. То трябва да представя стопанина на къщата. Като стопанин на къщата лицето ще се грижи за нейното благосъстояние и навреме ще взема мерки за най-малките повреди и нарушения. Красивото, което човек носи всебе си, трябва да бъде изразено в главата, в лицето, в ръцете, в краката, в цялото му тяло, а най-после и в словото му, израз на което са неговите мисли, чувства и постъпки. След това идат душата и Духът му като последни изразители на човешката красота и величие. Това са степени на човешкото развитие, които го водят от видимия към невидимия свят. Като говоря за човешката красота, аз имам предвид не само външната, но и вътрешната красота.

Поставете си за цел всеки от вас да предаде на лицето си някакъв специфичен израз. Като се погледнете, един в друг да виждате образ на милосърдие, на разумност, на благородство, на ученост. Всеки от вас да се заеме да изработи някаква добродетел в себе си, която да се изрази на лицето му. Работете усилено с мисълта си в това направление и вижте какво можете да постигнете. Направете този опит за седем дни. Всяка сутрин или вечер отделяйте от времето си по 10-15 минути за размишление върху образа, който искате да създадете. Седем дни по 15 минути правят 105 минути. Интересно е да видите какво можете да постигнете за това време. Ако искате да придобиете израз на милосърден човек, трябва усилено да мислите върху милосърдието. Представете си мислено, че отивате в дома на една бедна вдовица с няколко малки деца. Майката цял ден тича, работи, за да изкара за хляба на децата си. Като си представите тежкото положение на тази вдовица, проследете какви чувства се събуждат у вас.

След това огледайте се в огледалото да видите какъв израз има лицето ви. После си представете, че искате да помогнете на тази вдовица. Бръкнете в джоба си, но не намирате нищо. Вземате пари назаем и купувате хляб, сирене, чай, захар – и всичко това занасяте на бедната вдовица. Наблюдавайте се вътрешно – да видите каква радост и доволство ще изпитате. Огледайте се пак в огледалото да видите очертана ли е радостта на лицето ви. Като направите този опит мислено, направете го и в действителност. Само по този начин ще можете да развиете в себе си милосърдието. Следователно, като ученици вие трябва да работите с мисълта си, за да развивате в себе си всички ония чувства и способности, чрез които можете да предадете на лицето си изразителност и красота.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

СТРАДАНИЕ, ТЪРПЕНИЕ, ОПИТНОСТ И ЗНАНИЕ

Шестнадесета лекция
28 февруари 1926 г.

СТРАДАНИЕ, ТЪРПЕНИЕ, ОПИТНОСТ И ЗНАНИЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме от свободната тема. Чете се темата „Метод за правилно мислене“.

За следния път всеки от вас да напише по една дума – съществително, прилагателно, глагол, каквато пожелае, и пред нея да постави едно число. След това ще наредим думите според числата, които са пред тях, като започнем от единицата, да видим какво може да излезе от тези думи и числа.

Кой е най-важният въпрос сега за вас? Колко е часът сега?

Отговор: *Осем*.

Коя планета оказва влияние след осем часа? Какво разбирате от знаците, които виждате на дъската? Какво означава ъгълът?

Отговор: *Всеки ъгъл означава пространство, ограничено от два лъча, които излизат от една обща точка*.

Колко градуса е този ъгъл?

Отговор: *Около 30 градуса*.

Отде излиза този ъгъл?

Отговор: *От центъра на кръга*.

Всеки ъгъл се разглежда като централен ъгъл, който се самоопределя. Тъй поставен ъгълът, той представлява буквата *Л*, начална буква на думата *любов*. Като сила Любовта заема известно пространство и действа върху телата като топлинна енергия. Чертичката над кръгчето представлява почва, в която *Себе*-то се посажда. Самото кръгче е посаденото *Себе*.

Знакът *б* представлява посоката, по която трябва семето да расте. Последният знак представлява разпукване на *Себе*-то. Следователно знаците, представени на фиг. 1, не са нищо друго освен буквите в думата *любов*.

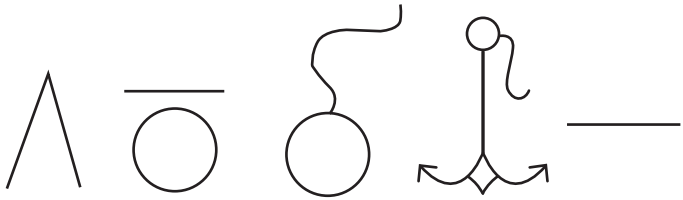

Фиг. 1

В буквите на тази дума е означен целият процес на Любовта. Когато този процес се извършва в душата на човека, само тогава той може да почувства силата на Любовта. Когато семената на Живота се посадят в душата като в почва и възприемат топлинните и светлинните енергии на Любовта, те започват да се разпукват, да покълват, да растат, да цъфтят и да връзват плод. Семената могат правилно да се развиват само при импулса на Любовта. Щом мине през тези процеси, човек започва да мисли, да разсъждава. И тъй, кръстът представлява страданието, котвата – мисълта, а Любовта – светлинните и топлинните лъчи, които слизат от Слънцето. Докато не разчлени думата *любов* и не разбере силите, които тя крие в себе си, човек не може да разбере дълбокия ѝ смисъл, не може да я приложи в живота си. Любовта съдържа светлина, топлина, мисъл, условия за растене, за цъфтене, за връзване на плод. Който разбира елементите на Любовта и ги прилага, той правилно разбира Живота. Щом правилно разбира Живота, той е свободен от страдания. Който не разбира правилно Живота, страданията неизбежно го следват. Ако можете правилно да изговорите думата *любов* и да почувствате съдържанието ѝ, вие ще можете да я приложите.

Всяка дума съдържа известна сила в себе си, която трябва да се използва. Можете ли да се ползвате от силите, от соковете, които думите съдържат в себе си, вие сте разбрали

техния смисъл. Ако някоя дума е обезсоляла, заместете я с друга. Днес думата *любов* се е толкова обезсолила, че вместо да повдига хората, тя ги кара да се срамуват от нея. Щом е така, нека я заместят с друга някоя, която не е изгубила още солта си. Например заместете думата *любов* с думите *благост, обич*. Напишете думите *обич, живот, знание*. Произнесете ги няколко пъти и вижте какво влияние ще окажат върху вас. Когато някой изучава музика или някаква наука, но нещо не му върви, нека напише думите *търпение, разумност, мисъл, правда, работа, труд, постоянство,* и като ги изговори няколко пъти, да види коя от тях ще му създаде подтик за работа, коя ще му помогне да преодолее мъчнотиите си.

Фиг. 2

Какви сили съдържа думата *постоянство*? На фиг. 2 са представени и елементите на думата *постоянство*.Чашата показва, че който постоянства, той е или жаден, или гладен. Чашата символизира уста. Когато види плодове в някоя градина, детето влиза вътре без позволението на пъдаря и си откъсва плод. Ако пъдарят го изгони от градината, то ще обикаля, ще се озърта да не го види някой и пак ще си откъсне плод. Тук детето проявява голямо постоянство. И животните постоянстват, когато искат да постигнат някое свое желание, особено когато са жадни или гладни. Кръгчето след чашата представлява гърлото, през което минава сдъвканата в устата храна. След кръгчето иде чинията, в която се поставя сдъвканата храна. Това е стомахът, който обработва и смила храната. Знакът *T* представлява ключ, който отваря пътя на храната, т.е. отвежда я в друг затворен кръг – в областта на червата, дето тя окончателно се преработва. Оттук хранителните сокове се разнасят по цялото тяло. Това се представя със знака *E*, с буквата *E*, която

е знак за размножаване. Значи който постоянства, само той има придобивки, само той жъне плодове. И тъй, колкото и да е безсъдържателна една дума, все-таки тя крие в себе си известни елементи, които могат да образуват сложно тяло. Какво представлява точката? – Нищо. Обаче ако се движи, точката ще образува права линия. Ако линията се движи, ще образува плоскост. Ако плоскостта се движи, ще образува тяло – куб. Какво заключение можем да извадим от това? – Че разумното движение на малките величини в живота създава големи, съзнателни величини.

Всяка дума представлява резултат на нещо. Първоначално думите са били къси, съставени от по един слог. Впоследствие, с развиването на човешките органи, както и на мозъчните центрове, думите са ставали все по-дълги – двусложни, трисложни и т.н. Първобитният човек си е служил със звукове. Колкото повече се е развивал умствено, толкова повече се е обогатявал неговият говор, обогатявала се е неговата реч. Когато мозъкът на човека заболее, той първо изгубва способността да произнася съществителните имена, после – глаголите и прилагателните имена, и най-после – съюзите. Когато започне да оздравява, по същия начин се възстановява способността му да си служи първо със съюзите, после с прилагателните имена, с глаголите, и най-после – със съществителните имена. Това показва, че съюзите са от най-стар произход, а съществителните имена – от най-нов произход.

За да развие своята реч, човек е работил хиляди години върху себе си, постоянствал е, правил е ред усилия. Мнозина си служат с думата *постоянство*, без да разбират нейния дълбок смисъл. Кой човек може да се нарече постоянен? – Постоянен е онзи, който в преследване на някоя своя идея минава спънки, противоречия, несгоди, но върви напред, не се връща. Ако 99 пъти го нахокате за нещо, в правотата на което е убеден, и на стотния път той пак ще дойде при вас да ви говори за същото. Да постоянстваш един-два пъти само за постигане на нещо и после да се откажеш от него – това не е никакво постоянство. Това е опит само за развиване на постоянството. Да постоянстваш в нещо – това значи да го постиг-

неш. Когато развива постоянството в себе си, човек трябва да го различава от нахалството. Който има постоянство, той е умен човек; нахалният обаче е глупав. При постоянството разумът взема участие, а при нахалството разумът отсъства. Постоянството прави човека съвестен, то го заставя да обмисля всяко нещо, което предприема, и да не бърза. Нахалният човек не е съвестен, той е бърз, всичко иска да постигне изведнъж. За да развие човек постоянство в себе си, Невидимият свят го излага на мъчнотии и страдания. Като страда, като се мъчи, човек започва да мисли, да развива постоянство.

Преди да е страдал, преди да е познал мъчението, човек е нетърпелив, непостоянен. Най-малката болка го плаши. Стомах ли го заболи, глава ли го заболи, той започва да се движи в стаята, да ляга и да става от леглото. Ако болката му не мине скоро, той вика лекари, вика приятелите си и започва да се оплаква. Не, заболеете ли, не бързайте да викате лекар. Приложете един, втори, трети метод, концентрирайте мисълта си към болката и няколко пъти си кажете: „Ще оздравея.“ Някога можете десет пъти само да си кажете, че ще оздравеете, и така ще стане, а някога е необходимо хиляда пъти да си кажете, че ще оздравеете. Колкото пъти и да изговорите тези думи, не се обезсърчавайте. Постоянствайте и ще получите добри резултати. Така можете да лекувате и себе си, и приятелите си. Като ученици дръжте в ума си мисълта: болестите имат възпитателно значение за човека. Болестите каляват човешкия организъм и продължават живота му. Забелязано е, че хора, които в детинството си са боледували, те са калили организма си, направили са го по-издръжлив към болести, към страдания. Който в детинството си, в младините си не е боледувал, нито пък е страдал, още при първата физическа болест или страдание той ще се повали на земята – не може да издържа. В този смисъл страданията са упражнения за каляване на организма както във физическо, така и в психическо отношение. От една страна страданията пречистват организма физически, а от друга – обновяват мисълта на човека. Великите мисли се раждат и узряват само при страдания. Най-хубавите, най-великите произведения на

учени, на философи, на поети и писатели са създадени във време на страдания. Те са работили при най-неблагоприятни условия, но чрез постоянство, чрез мисъл и работа всичко са преодолели.

Красивите и великите работи се създават при мъчнотиите на живота. Такъв е законът. Колкото по-големи са мъчнотиите ви, толкова по-големи блага те крият в себе си. Това не значи, че човек сам трябва да си създава мъчнотии. Често човек сам си създава страдания и мъчнотии. – Не, тези страдания са ненужни и трябва да се избягват. Какво представлява търпението и как се придобива то? Страданията раждат търпението. Търпението пък създава условия за опитности. Опитността носи знания. Значи страданието, търпението, опитността и знанието представляват една непрекъсната верига. Някой казва: „Много страдам.“ – Придоби ли търпение? – „Никакво търпение не съм придобил.“ – Щом не си придобил търпение, ти още не познаваш страданието. Това, което наричаш страдание, не е нищо друго, освен промеждутъчни състояния на страданието.

Когато човек припадне, той изгубва съзнание. Това наричаме прекъсване на съзнанието. Всяко прекъсване на съзнанието поставя човека в ненормални състояния. Такова нещо представляват и промеждутъчните страдания. За да не се прекъсва съзнанието му, човек трябва да учи, да работи върху себе си. Често страхът, уплахата стават причина за прекъсване на съзнанието. Прекъсване на съзнанието става всякога, когато двойникът напуща тялото. За да се върне двойникът в тялото, трябва да се направят няколко паси по гръбначния стълб на човека. Заспиването на човека е пак прекъсване на съзнанието, което се дължи на друга причина – на пирамидалните клетки в мозъка. Когато човек е бодър, отпочинал, пирамидалните клетки в мозъка са в нормално положение: една до друга, допрени с крачката си. Щом се натрупа много млечна киселина в мозъка, пирамидалните клетки изгубват първото си положение, вследствие на което човек изпитва умора, сънливост и заспива. За да не изпада в такова състояние, човек трябва да държи съзнанието си будно, за да контролира

клетките на мозъка. Не може ли да контролира клетките на цялото си тяло, човек заболява, става ленив, своенравен.

Много болести се дължат именно на индивидуализирането на някои от клетките на човешкия организъм. Следователно, когато клетките на човешкия организъм решат да живеят самостоятелно, далече от живота на цялото, те се групират в известни области на организма, дето образуват свое собствено тяло. Тези израстъци в организма на човека са наречени от учените тумори. Те живеят за сметка на целия организъм и се хранят от неговите сокове. Ако чрез силата на мисълта тези новосъздадени клетки могат да се убедят, че мястото им не е в човешкия организъм, те постепенно ще почнат да намаляват, докато съвършено изчезнат. Прилагайте мисълта си при лекуването. Лекувайте себе си, лекувайте и своите ближни. Мисълта е сила, която трябва да се впрегне на работа. От мисълта на човека зависи по-лесно или по-мъчно ще може да излекува някой болен. Лесно или мъчно, това не е важно. Важно е, че всички хора имат условия да прилагат мисълта си, да работят с нея. Двама души, вярващи, с убеждения, отишли да лекуват един свой приятел, който страдал от силно главоболие. Те искали да впрегнат мисълта си на работа и по този начин да му помогнат. Какво излезло накрая? И двамата се върнали болни: единият се върнал с болки във врата, а другият – с болки в гръбнака. Това показва, че болният имал по-силна мисъл от тяхната и повлиял и на двамата. Те приели неговото болезнено състояние и се върнали у дома си болни. Ето защо, когато лекува някого, човек трябва да държи съзнанието си будно, да има положителна мисъл и да не се страхува, че може да заболее, да приеме състоянието на болния. Който лекува болни, той все ще почувства състоянието на болния, но това е само отражение на неговата болест, а не истинско заболяване. Има органически болести в живота, но много от болестите на хората са дошли по пътя на внушението. Като знае това, човек трябва да провери откъде е дошла болестта му и като разбере, че е чужда, пак по закона на внушението да се освободи от нея. По пътя на внушението идат не само болести, но и

мрачни, отрицателни мисли и чувства, съмнения, обезсърчавания. Ученикът трябва да има будно съзнание, да следи мислите и чувствата си, за да знае отде идат, и чуждите да туря настрана, а със своите да работи.

Сега да се върнем към търпението, страданието, опитността и знанието. Страданията създават търпението. Търпението е преходен стадий за придобиване на опитности. Опитностите са условия за придобиване на знания, а знанието е необходимо за живота. Страданията представляват неорганизиран свят. Търпението пък представлява резултат от обработването на неорганизираната материя и от изпичането ѝ в приготвената вече пещ. Като изучавате явленията в живота и Природата, забелязвате едно повторение. Ако едно явление е станало пред 22 години, след 22 години ще се повтори същото – това е законът за периодичност на явленията. Например, ако животът на някой човек започва добре, постепенно той върви все по-добре, докато дойде до най-високата точка – най-добре. След това настава слизане, което започва със страдания – зле, по-зле и най-зле. Щом дойде до най-ниската точка на страданията, пак започва изкачване – добре, по-добре, най-добре. Разумният човек минава тези периоди без сътресения, в пълна хармония. Тъй щото, ако преди 22 години някой човек е завързал приятелство с един добър човек, след 22 години ще се запознае и ще стане приятел с друг добър човек. Ако преди 22 години е преживял някаква голяма неприятност, след 22 години ще преживее друга, подобна на първата. Това преповтаряне на явленията учените наричат приливи и отливи в Природата.

Сега ще ви дам една малка задача. Нека всеки от вас си обещае да пише поне по едно писмо в месеца до братята и сестрите от Специалния клас в провинцията. Те минават тежки състояния, а трябва да се подкрепят. Когато минават мрачни състояния, те се намират в положението на бедни хора, които се нуждаят от помощ. Помогнете на бедните, за да помогнат и на вас.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ДУХОВНА МЕКОТА

Седемнадесета лекция
7 март 1926 г.

ДУХОВНА МЕКОТА

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме на темата „Метод за правилно мислене“.
Чете се темата „Една дума и едно число“.

Числата, които бяха написани в темите, се поставят в три реда, като се отбелязва кое число колко пъти се повтаря.

	I	II	III
Числото	1 – 9 пъти	2 – 2 пъти	3 – 6 пъти
„	4 – 3 пъти	5 – 4 пъти	6 – 4 пъти
„	7 – 11 пъти	8 – 4 пъти	9 – 3 пъти
„	10 – 4 пъти	11 – 1 път	12 – 11 пъти
„	13 – 3 пъти	14 – 2 пъти	15 – 0 пъти
„	16 – 2 пъти	17 – 1 път	18 – 1 път
„	19 – 0 пъти	20 – 1 път	21 – 2 пъти
„	22 – 0 пъти	23 – 0 пъти	24 – 1 път
„	37 – 1 път	38 – 1 път	
Всичко:	33 пъти[2]	16 пъти	28 пъти
	3 + 3 = 6	1 + 6 = 7	2 + 8 = 10

И тъй, общият сбор на числата от първия ред е 33, със сума от цифрите, равна на 6. Общият сбор на числата от втория ред е 16, със сума от цифрите, равна на 7. Общият сбор на числата от третия ред е 28, със сума от цифрите, равна на

10. Значи имаме числата 6 – неутрално число, 7 – творческо число, и 1 – също творческо число. Между тези числа липсва числото на мекотата – 2. Сумата от числата в първия ред е 33, които цифри дават 6 – неутрално число, резултат. Това число показва, че силата ви е употребена за счукване на чакъла на ситно, т.е. за превръщането му в пясък. Като се достави този материал, дохождат майстори да го обработват. Наистина, сумата на числата от втория ред е 16, т.е. 6 + 1 = 7. Числото 7 е творческо. Значи майсторите започват да градят блокове. Обаче градеж без мекота води към разрушаване.

Не е достатъчно човек само да роди нещо. Като го роди, той трябва да го отгледа. Много идеи може да роди човек, но ако не знае как да ги отгледа, те нищо не го ползват. Да раждате идеи, без да ги отглеждате, това значи да ги посявате между тръни и камениста почва. Резултатите на това посяване ще бъдат такива, каквито са резултатите на житното зърно, посадено между тръните и на камениста почва. Числото 1, единицата, която е общият сбор на числата от третия ред, е творческо. То групира идеите около себе си, без да ги отглежда. *Аз*-ът – това е числото едно, единицата, която отделя човека от всички хора. Щом се отдели от хората, човек може да влезе в спор с тях. Кога се явява спор между хората? – Когато се срещнат две единици. Едната единица е генерал, иска да учи хората. И втората единица е генерал, със същото желание – да учи хората. Щом тези единици се срещнат на едно и също поле, те непременно ще се стълкновят. Единицата е положително число. Две положителни величини, събрани на едно място, взаимно се отблъскват. Като единици в живота те са живи числа, които се стремят да заемат едно и също пространство. При това положение борбата е неизбежна. Ако двама души едновременно искат да сеят една нива, в края на краищата те ще започнат да воюват помежду си. Обаче ако между тях влезе разумният принцип – принципът на мекотата, на високия морал, той ще раздели нещата, ще ги поляризира.

Всички хора говорят за мекота, но не знаят как да я придобият. Няма защо да я придобиват. Мекотата е в самия чо-

век. Той трябва само да я прояви. Преди да разорете нивата си, пръстта е корава, на буци. Щом я разорете и дъждът падне върху нея, пръстта омеква. Мекотата е в самата пръст, но ралото и дъждът я заставят да прояви своята мекота. Можете ли да кажете същото и за камъка? Камъкът е твърд. За да го смекчите малко поне, вие трябва да го прекарате през огън. Следователно, за да прояви мекотата си, пръстта се нуждае от дъжд и от влага. Камъкът обаче може да прояви мекотата си само при огън. Ето защо, ако желанията ви имат свойства на пръстта, залейте ги с вода да се смекчат и тогава пристъпете към реализирането им. Ако желанията ви са от рода на камъка, първо ги турете в пещ да се опекат, после ги залейте с вода и най-после ги приложете. Като знаете това, вие трябва да внимавате да не изгубите влагата си и да не се втвърдите. Когато личните чувства в човека вземат надмощие, той загубва влагата си и се втвърдява.

За да не се създават дисхармонични състояния, човек трябва да развива своите мозъчни центрове отпред на челото и горе на главата, дето са моралните му чувства. Само така той ще хармонизира състоянията си. Когато личните чувства в човека са силно развити, те привличат голямо количество кръв към себе си за сметка на другите чувства. Щом личните чувства са чрезмерно развити, те пречат за нормалното развитие на останалите чувства. Когато личните чувства, егоистичните чувства и чувството за самозапазване в един човек са силно развити, те събуждат в него жестокост, коравина, отмъстителност и злопаметност. За да се справи с условията на своя живот, човек трябва да изучава естеството си, да познава силите, енергиите на своя организъм. Ако не познава силите, които действат в него, чрез тях той може да привлича такъв род енергии, които не са му потребни. Например водата, която е известна със своята мекота, при дадени условия създава големи пакости. Достатъчно е да ѝ се даде голям наклон, за да разруши и изкорени всичко, каквото срещне на пътя си.

Същото може да се каже и за мисълта на човека. Ако на силната мисъл се даде наклон,тя може да помете всичко,

каквото срещне на пътя си. Кои чувства развиват мекота? – Моралните и обществените. Човек, в когото тези чувства са силно развити, съзнава, че всички хора имат право да живеят, имат право да участват в общите блага на живота. Когато изучавате човека, разглеждайте го в момента, в който се проявява, и не казвайте за него, че е добър или лош. Моментът, в който човек решава да бъде добър или лош, е извън времето и пространството, но резултатите на това се явяват във времето и пространството. Например за известно време човек е бил в добро разположение на духа, но изведнъж става някаква промяна и той изгубва разположението си. В кой момент е станала промяната, и той сам не знае. Защо не е могъл да схване този момент? – Защото съзнанието му не е било будно. Съзнанието на човека трябва да бъде будно всеки момент, за да следи отде иде неприятелят. Това значи да тури човек шлема си, за да се пази от нажежените стрели на дявола. Среща ви един човек и ви спира, иска да изкаже мнението си за вас. Не любопитствайте да чуете мнението му за вас, но му предложете да го заведете в някоя гостилница, да си хапне. Речете ли да го изслушате, вие ще чуете такива неща, които ще ви струват скъпо. Ако го срещнете втори път и разберете, че той не се е отрекъл от желанието си да каже какво мисли за вас, пак го угостете.

Това е приложение на даден морал. Това значи да постъпва човек разумно, без да отстъпва от своите идеи. В повечето случаи хората нямат добро мнение едни за други. Защо? – Понеже се осланят на лични впечатления. Щом видят някого, те веднага се произнасят какво впечатление им е произвел. И ако се случи този човек да се прояви зле, те веднага се убеждават в правотата на своето впечатление. Както лесно се създават впечатления, също така лесно се изменят. Днес мислите добре за един човек, утре мислите зле. За да имате доброто мнение на обществото, вие трябва да имате будно съзнание, всеки момент да сте готови да угаждате на хората. Това е голямо изкуство. Да угажда човек на хората, това значи да се превърне в хамелеон, всеки момент да се мени.

Сега, като говорим за човека, ние имаме предвид неговото сложно естество, както и пътищата, през които е минал. Сегашното състояние на човека, неговите мисли, чувства и действия, се обуславят от миналите му съществувания. Следователно сегашният живот на човека е резултат на редица минали съществувания. За да се измени лошото в живота на човека, мисълта му трябва коренно да се преобрази. Това значи той да започне да живее и мисли по нов начин. Само новият живот, новата мисъл е в състояние да измени лошото наследство на човека. Ако не можете да измените мисълта си, животът ви ще върви по стария начин. Старият живот е живот на обиди, докачения, съмнения, колебания и т.н. Докато човек се сърди и докача за нищо и никакво, никой не може да му помогне. Каквото направите на този човек, както и да му говорите, той все недоволен ще остава. Никой не може да угоди на този човек. Ако речеш да изнесеш някоя негова погрешка, той веднага ще каже, че погрешката му не е голяма. Прав е той, погрешката му не е голяма, но трябва да се изправи.

И тъй, за да работите правилно, за да имате добри резултати, вие трябва да проявите мекотата си, да я приложите в живота. Лесно може да се провери дали сте проявили мекотата си, или не. Ако не можете да търпите хората и се дразните от тях, вие не сте проявили още своята мекота. Щом забележите това, потърсете човек с мекота и го поставете между вас. Той ще послужи като трансформатор: ще трансформира енергиите ви и вие ще започнете да се търпите. Докато човек не прояви мекотата си, той мъчно може да се възпитава. Каквото и да му се каже, колкото и внимателно да се изнесат погрешките му, той се ожесточава, озлобява, обезсърчава и след големи страдания започва да се смекчава и разкайва. Най-добрият метод за възпитание на човека е да бъдете слепи за погрешките му, да желаете доброто му, без да му правите някакви забележки. Ако на всяка стъпка правите забележки на човека, вие ще си навлечете ред неприятности. Този метод е по-лесен, но последствията му са лоши. Ще дойде някой да ви казва какво мисли за вас. Няма защо

да го слушате. Ако има някой, който може да каже най-лошото за вас, това сте вие сами; и ако има някой, който може да каже добро за вас, това сте пак вие самите. Ученикът трябва да знае това и да го прилага както за себе си, така и за другите. Мисли ли така, човек лесно може да трансформира енергиите си. Обаче, за да мисли по този начин, той трябва да има будно съзнание. „Какво ще кажат хората за мене?“ – Кой каквото иска може да каже, но никой не може да каже за човека толкова лошо нещо и толкова добро, колкото той сам може да каже за себе си.

Не е важно за човека какво хората мислят за него, нито това, което той мисли за себе си, но е важно какво Бог мисли за него. Лошото в човека не е нищо друго, освен сянка, която той хвърля зад себе си. Ако този човек е планина като Хималаите, да му мислят онези, които са зад него, на северните склонове. Онези, които са на юг, дето Слънцето силно грее, те ще се пекат на слънце и ще се радват. Добър е човек, когато попаднете на южните и на източните му склонове. Попаднете ли на северните и на западните склонове на човека, вие виждате лошото в него и го наричате лош. Искате ли да видите доброто в този човек, изменете положението си – идете на южните и на източните склонове или качете се на неговия планински връх. Вие трябва да направите усилие, да се качите на върха на планината. Следователно, който иска да бъде добър, той трябва да направи усилие да се качи на върха на планината. Кои хора трябва да живеят по планинските върхове? – Учените, т.е. хората на мисълта. Обаче хората на чувствата трябва да живеят по широки, обширни долини. Оттук човек трябва да определи кое го движи в живота – мисълта или чувствата. Справедлив трябва да бъде човек. Щом държи съзнанието си будно, той всякога ще може справедливо да преценява погрешките си, да различава кога какво върши – добро или зло. Същевременно, като работи върху себе си, човек трябва да проявява мекотата си. Ако няма нужната мекота, нека посещава болни, страдащи, които могат да събудят в него състрадание. Някои хора плачат музикално

и събуждат в човека чувство на състрадание. Други пък плачат немузикално и по-скоро дразнят хората, отколкото да предизвикват в тях състрадание.

Колкото и да се пази от хората, човек все ще се натъкне на тяхното влияние, но и той ще им влияе. Никой не може да се освободи от закона на влиянието, нито от закона на внушението. Божественото съзнание регулира всички влияния. Когато живее в пълна хармония с обкръжаващата среда, човек е напълно свободен. Обаче ако не е дошъл до тази хармония, това не значи, че трябва да се страхува да влиза в отношение с хората. Щом се страхува, той привлича отрицателните сили в Природата и става страхлив. Ако не се страхува, той се свързва с положителните сили в Природата. Понякога положителните сили създават на човека толкова нещастия, колкото и отрицателните. Тъй щото, когато се свързва с положителните сили, човек трябва да знае как да се свързва с тях. Защото и най-малкото престъпление, създадено от действието на положителните сили върху човека, води също към затвора, както и влиянието на отрицателните сили. Осъдили едного за кражба и го турили в затвор между големи разбойници и престъпници. Като влязъл между тях, те го запитали: „Защо те осъдиха? Защо те водят тук?“ – „Откраднах един хляб.“ – „Така ли? Мястото ти не е между нас.“ Те се нахвърлили върху него, набили го и го изтласкали навън. „Ти опорочаваш нашето изкуство. Ние не се занимаваме с такива дребни работи. Скоро вън.”

И тъй, като живее, човек трябва да бъде или добър, или лош. Среден път в живота няма. За да бъде добър, човек трябва да прояви своята духовна мекота. Мекотата се обуславя от две качества: благост и разумност.

Задача: Имате четири хамбара с по десет килограма жито. Колко е всичкото жито?

Отговор: *40 килограма.*

Ако посадите всичкото жито на нивата, колко жито ще остане?

Отговор: *Нищо няма да остане. Хамбарите ще бъдат празни.*

За колко време ще бъдат празни?

Отговор: *До края на лятото, когато новото жито се ожъне и прибере от нивата.*

Повече или по-малко жито ще имате сега в хамбарите?

Отговор: *Най-малко десет пъти повече.*

Значи 40 килограма жито, посадени на нивата, ще дадат нови 400 килограма. Тъй щото, когато кажем *нула*, разбираме известни условия, които сами по себе си нищо не могат да дадат. Ако четири разумни сили дойдат в помощ на нулата, те ще извлекат нейните скрити енергии, в които има живот. Числото четири има значение в духовния, в психическия живот на човека. Като завъртите четири пъти колелото на кладенеца, на четвъртия път ще извадите вода. Като поставите яйце под влиянието на четири сили, пиленцето ще излезе. Кои са тези сили? – Квачката, топлината, светлината и самото яйце. Следователно, всяко имагинерно, или въображаемо число, умножено само на себе си четири пъти, става реално или положително. Математиката работи с въображаемите числа така, както и с положителните. Това показва, че тези числа не са въображаеми, в смисъл несъществуващи, но са числа от свят, съвършено различен от физическия.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ФОРМИ НА СЪЗНАНИЕТО

Осемнадесета лекция
14 март 1926 г.

ФОРМИ НА СЪЗНАНИЕТО

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме на темата „Число и дума“.

Често се говори за положителни идеи, за положителни, за съществени величини. Кои са положителни идеи и кои не са? Ако напишете на черната дъска или на хартия числото 10 000 лева, можете ли да докажете, че имате тия пари на разположение? Кое от двете изречения: „Аз повдигам ръката си“ и „Аз повдигам планината“, написани на дъската или на хартия, са реализуеми? Човек може да вдигне ръката си, но не може да вдигне планината. Лесно е да се повдигне едно число в квадрат, но и до днес още не е намерена квадратурата на кръга. Следователно, както е възможно да се повдигне дадено число в квадрат или в друга някаква степен, така е възможно повдигането на ръката. Както не е възможно да се изчисли квадратурата на кръга, така не е възможно да повдигне човек планината. Каква е разликата между възможните и невъзможните идеи, или между реализируемите идеи? Различието в тези идеи се заключава в степента, до която е достигнало съзнанието, което ги разглежда. Следователно, когато казваме, че човек повдига ръката си, възможността за реализиране на тази идея се заключава в човешкото съзнание. Когато става въпрос за повдигане на планината, имаме предвид съзнанието на същества от Духовния свят – ангелите. Кажем ли обаче, че Земята може да се повдигне, имаме предвид Божественото съзнание. Само Бог е в състояние да повдигне Земята. Значи невъзможните работи за физическия свят са възможни за Духовния. Невъзможните пък за Духовния свят са възможни за Божествения. Това показва,

че съществуват три форми на съзнанието: физическо съзнание, което функционира на физическия свят; духовно – в Духовния свят, и Божествено – в Божествения свят. Физическото съзнание представлява малък прозорец, през който минава малка част от слънчевите лъчи. Духовното съзнание е голям прозорец, през който минава голяма част от слънчевите лъчи. Божественото съзнание е неограничено пространство, през което минават всички лъчи на Слънцето. Когато се казва,че невъзможното за човека е възможно за Бога, имаме предвид ограниченото, човешко или физическо съзнание, и неограниченото – Божественото съзнание.

Какво представлява Земята? Земята може да се уподоби на параход, който пътува в безбрежното пространство, със строго определен път и предназначение. От време на време, през период от хиляди години, Земята се спира ту на едно,ту на друго пристанище, дето оставя част от пътниците си и продължава до последното пристанище. Напредналите същества излизат от орбитата на Земята и влизат в други планети, при нови условия на живот. За съществата, които живеят във физическото съзнание, това е непонятна идея. Те не могат да си представят защо са дошли на Земята, къде ще отидат, и т.н. За да разбере живота на различните съзнания, добре е човек да прави опити със себе си, да знае в кой момент кое съзнание се проявява в него. Когато човек мисли, че много знае, нека вземе една задача от висшата математика и да се опита да я реши. Ако може да решава сложни задачи от висшата математика или да свири сериозни класически парчета, той има положителни идеи в себе си.

Човек трябва да изпитва нещата, не да си прави илюзии, да мисли,че много знае или че всичко знае. Ще каже някой, че може да вдигне планина. За физическия свят това е невъзможно. За Духовния и за Божествения свят това е възможно. В човека се крият ред сили, които днес не са проявени. Ще дойде ден, когато тия сили ще се пробудят и той ще може да върши такива неща, за които днес не може да мисли. Например има хора, които носят в себе си особени сили за лекуване. Те могат да лекуват такива болести, които

минават за неизлечими. Те са родени лекари. Вземете най-простото нещо, брадавичките, които излизат на някои хора. Лекарите ги горят с електричество, с различни киселини, но те постоянно излизат. Обаче дойде ли някой от родените лекари, той вземе малко сол, натърква с нея брадавичката и на другия ден брадавичката я няма. Този лекар разбира психологията и физиологията на човека, знае къде и при какви условия е нарушил той хармонията си. Като го постави при условия да възстанови хармонията си, болният оздравява. Ако някъде в мозъка се събере вода, тя създава ред анормални състояния, които нарушават хармонията на целия организъм. Защо? – Мозъкът е място, в което само светлина може да влиза, но не и вода. Ако разбира този закон, човек може сам да се лекува, да се освободи от тази вода, която е сбъркала своя път.

Новата мисъл иде в помощ на човека да преустрои неговата мозъчна нервна система. Коя мисъл ви занимава тази вечер най-много?

Отговор: *Как се придобива търпение.*

За да придобие търпение, човек трябва да има три качества: здраво тяло, здрав ум и здрава воля. Здраво тяло е това, което е добре организирано, в което няма никакви мазнини, никакви излишъци. Здравото тяло подразбира абсолютна хармония между клетките на мозъка, на дробовете, на стомаха – на всички удове. При това положение човек изпитва радост и като мисли, и като чувства, и като действа. Това значи нормално състояние на организма. Нормалният човек върши всичко с приятност. Той никога не се претоварва с излишна работа. Той предприема само толкова работа, колкото може да извърши. Той върши всичко по закона на свободата. Сутрин, щом стане от леглото си, човек трябва да се изпита здрав ли е, или не. Ще се наведе към земята, ще я поздрави; после ще се изправи нагоре към небето, ще благодари и ще започне работата си. Първата работа на човека след ставане от сън е да измие очите си. Отде и кога се е явил обичаят да мие човек очите и лицето си? Не само човек се мие, но и някои животни. Котката например често се мие.

И тъй, човек трябва да се грижи за тялото си, да го държи в нормално състояние. Клетките на човешкия организъм трябва да се обновяват, да бъдат винаги млади. За да не остарява преждевременно, човек трябва да внимава да не се пресилва с работа. Търпеливият спазва този закон.Той всичко върши с радост, но никога не се претоварва. Той не се обижда. Каквато обидна дума да му се каже, той всякога ще намери нещо добро в нея и ще я използва за своето повдигане. Кажете ли думата *сатана* на някого, той веднага ще се обиди. Защо? – Той счита, че тази дума е лоша. Частичката *sat* означава проява на Божествената сила в света. Когато човек се проявява, едновременно се раждат и Доброто, и злото. Когато кажат на някой човек *сатана*, станал ли е сатана? Отде произлиза думата *сатана*? – От Сатанаил. Когато паднал, Сатанаил станал сатана. Думите *Сатанаил, Кришна, Христос* са синоними. В написването на тия имена е станало известно преобразование. Така се реформират и буквите. На български имаме буквата *х*, а на латински *h*. Латинската буква *h* е обърнато надолу *у*. Като се заличи долната част на буквата *у*, образува се латинската буква *и*. Българската буква *п* е латинското *н*, а *т* – латинското *м*.

Има ли някакъв закон, на който се подчиняват тия промени, или те са случайни? Които не разбират закона за превръщане на величините, те мислят, че тия неща са случайни. Обаче които разбират този закон, те знаят дълбокия смисъл на тия превръщания. Представете си, че имате две шишета с по 10 килограма съдържание: едното е пълно с вода, а другото – със злато. Първото шише лесно можете да носите, но второто ще ви затрудни. Съдържанието на първото шише лесно можете да дадете на когото и да е; обаче дойде ли до съдържанието на второто шише, много ще мислите. За да дадете част от златото, което е в шишето, това значи да сте готови на жертва. Това показва, че за постигане на известни идеи се изисква готовност от човека да жертва нещо от себе си. За постигане на някаква висока идея се изисква съответна жертва като разменна монета. Освен това материалът, от който е направено шишето, не е в състояние

да издържи тежестта на златото. Оттук вадим заключението: има високи идеи, на които човек, както днес е организиран, не може да издържа. Материята, от която той е направен, не може да издържа на техните вибрации.

Първо упражнение: Ръцете са пред гърдите, една срещу друга, с длани, обърнати надолу и с допрени пръсти. Ръцете се спущат надолу, после се издигат нагоре, правят полукръг настрани. Кляка се и леко се допират ръцете до краката. Бавно се издигат тялото и ръцете. Ръцете са нагоре, после настрани, надолу, след това се кляка и ръцете се допират до краката. Това упражнение се прави няколко пъти.

Второ упражнение: Ръцете правят полукръгове настрани, нагоре, надолу (няколко пъти). Ръцете се издигат нагоре. Дясната ръка прави полукръгове настрани, после се спуска надолу. Кляка се, прави се гребане с дясната ръка, която после се приближава към лявата. Същите движения прави и лявата ръка. (Когато едната ръка описва кръгове надолу, другата ръка стои нагоре.) Сменят се ръцете няколко пъти.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ЖИВА РЕЧ

Деветнадесета лекция
12 март 1926 г.

ЖИВА РЕЧ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

За следния път пишете върху темата „Жабата като символ“.

Напишете едно изречение от 3 до 5 думи най-много.

Уточнение: *Написва се изречението „Само Истината води към Живота“.*

Според вас кои думи в това изречение са положителни и кои – отрицателни? – Думата *живот* е положителна. Думата *води* подразбира известно ограничаване. Така написано, изречението представлява костелив орех. За да извадите силата от това изречение, вие трябва да знаете закона за превръщане на енергиите, трябва да знаете как да нареждате думите. Думата *само*, с която започва изречението, означава разнищване: знанието се нуждае не от нищене, а от тъкане. Ако написаното изречение е съставено от положителни думи, защо сутрин, когато ставате от сън, или при случай на страдания, не го изговаряте в себе си? Когато е в страдания, в нужди или в лишения, човек прибягва към това, което му е необходимо. Гладният търси хляб, жадният – вода, ученикът – книга, и т.н. Като намери хляб, гладният веднага започва да разговаря с него, дава му добър прием, освежава се и след това написва няколко вдъхновени думи. Следователно всяко изречение, всяка дума има смисъл само когато е преживяна.

Ако напишем изречението „Животът носи Истината“, разбрано ли е то? И то не е разбрано. Кой живот носи Истината? Ще кажете, че Божественият живот носи Истината. Животът е един, той не може да бъде човешки и Божествен. Когато казваме *Божествен живот*, ние имаме предвид съзнателния,

разумния живот на човека, който върви във възходяща посока. Тъй щото ние казваме *Божествен живот* по нямане на думи, които да определят качествата на Живота. Думата *Божествен* не придава нещо особено на Живота. Значи изречението „Животът носи Истината“ е непълно. Какво ще разберете, ако кажа думите *жива истина*? Може ли да става въпрос за Истината, че е жива? Това са разсъждения, с които целя да си съставите нов език, да съпоставяте нещата. Човек може да говори красноречиво, поетически или музикално, но във всеки говор все има някакъв дефект. Някой поет пише: „О, водице, красива моя другарко в живота.“ – Това е мисъл, поетично изказана, без да изразява Истината. Водата не може да бъде другарка на човека, понеже не върви с него. Като стигне до някой извор, човек се навежда, пие от него, напълва си едно шише и заминава – нито водата го следва, нито той върви с нея. Някой казва: „Миличка, много те обичам!“ Щом каже тези думи, той изпитва срам, стеснение в себе си. Защо? – Разбира, че е пресилил факта. Той е казал нещо, което не е Абсолютна истина. Природата не обича лъжата. Когато човек каже нещо, което не е вярно, той изпитва известно стеснение, срам, недоволство.

Думата *обич* включва в себе си три качества: съзнателна мисъл, съзнателно чувство и съзнателно действие. Когато човек придобие тези качества, само тогава изречението „Истината води към Живота“ придобива смисъл. И при това положение между думите на това изречение има известна празнина. Който се занимава с живата реч, той може да запълва празнините между думите в изреченията. Ученикът трябва да запълва празнините между думите, да прониква в тяхното съдържание и да извлича силите, които се крият в тях. Тъй както се говори днес, това е езикът за обикновените хора, за масата. Буквата *с* в думата *само* означава закон за промени, пълнене и празнене на Луната. Буквата *а* означава семе, което трябва да се посади в земята. Тя представлява първият принцип в живата реч – посаждането. Буквата *м* предствлява материали, които семето извлича от почвата и започва да расте, да се развива. За да израсте една мисъл и да

почне да се развива, тя трябва да черпи материали от *м* – закона на материята. Буквата *м* представлява първичната материя, от която живите същества черпят сокове за поддържане на своя физически живот. Буквата *о* означава възможностите, които семето може да реализира всеки даден момент. Тъй щото, когато чуете думата *само*, в ума ви трябва да изпъкнат всички познания за силите, които се крият в нея. Каквато дума и да чуете, вие трябва да разбирате нейния вътрешен смисъл. Това значи познаване на езика, с който си служите. Колкото по-сложно е изречението, толкова е по-неразбрано. Ученикът трябва да изучава буквите като символи. Например буквата *н* означава отричане от реалността, а буквата *и* – потвърждаване на реалността. Буквата *н* представлява закон за примиряване, за справяне с противоречията на живота. Лесно се пише буквата *н*, но мъчно може човек да тегли една права линия между две противоречия и да ги примири. Ако може да направи това, той владее живия език, живата реч, с която Разумната Природа си служи. Който може лесно да се справя с противоречията на живота си, той може да пише цели изречения, съставени от живи думи, от живи, подвижни думи.

Седи един човек в затвора, осъден на десетгодишен затвор за десет хиляди лева дълг. В ума му седи мисълта за десетгодишния затвор и за десетте хиляди лева. Той не вижда никакъв изглед за освобождаване. В един момент вратата на затвора се отваря, един негов приятел влиза и му казва: „Имаш десет хиляди лева!“ Какво става със затворника? – Мисълта за затвора се стопява пред него като сняг и той се вижда свободен, със светнало лице. Изречението „Имаш десет хиляди лева“ не е изказано по правилата на граматиката, но съдържа живи думи. Това изречение е смислено. То произвежда по-голям ефект, отколкото ако дойде някой от затвора и започне да говори така: „Вашият високоуважаем благороден приятел дойде и прояви необикновен жест. Той разпореди да ви се дадат десет хиляди лева срещу дълга, за да го изплатите и да излезете от затвора.“ – Това е една официална реч, която не може да произведе такова действие, каквото произвеждат

думите: „Имаш десет хиляди лева!“ Те са кратка, отривиста и смислена реч. Тя внася живот в човека.

Сега, като ученици на окултна школа, от вас се иска всяка ваша дума, всяка ваша мисъл, всяко ваше чувство и действие да произвеждат живот. За да произведат живот, те трябва да включат Истината в себе си. Намираш се в затвор, осъден си за десет хиляди лева дълг. Ставаш една сутрин и Божественото в тебе ти казва: „Не се смущавай, имаш десет хиляди лева!“ Истината в тебе ти подсказва това и те успокоява. – „Коя истина?“ – Една е Истината, която носи Свобода и Живот. Сама по себе си Истината не съществува. Тя е атрибут на Бога. Тя е израз на Божието величие. Когато Бог иска да се изяви по някакъв начин, Той се изявява чрез Истината. Любовта е друг атрибут на Бога. Мъдростта е трети атрибут, и т.н. Много атрибути има Бог. Кажете ли нещо за Истината, ще знаете, че тя представлява Разумното начало, в което живеете и се движите, към което имате отношения. Казвате ли нещо за Истината, Разумният живот трябва да затрепти във вас, да чувате неговите звуци, които се приближават и отдалечават от вас, за да понесат мисълта ви по вълните на живота тихо и спокойно.

В продължение на десет дена, сутрин, на обяд или вечер, наблюдавайте мисълта си и вижте каква основна идея ви занимава. Щом се домогнете до тази идея, дръжте я в ума си да видите как ще се развие. Същевременно нека всеки от вас да си напише едно изречение и да проследи какво въздействие произвежда то върху него. Ако е написано правилно, съобразно със законите на живата реч, въздействието от изречението ще продължи дълго време. Обаче ако не е написано според законите на живата реч, въздействието, което изречението е произвело върху вас, скоро ще изчезне. Не само цели изречения могат да въздействат върху човека, но даже и отделни срички. Например сричката *ти* в думата *истина* и сричката *во* в думата *живот* оказват силно влияние върху човека. Произнесете тия срички няколко пъти да видите какво влияние ще окажат върху вас. От сричките *ти* и *во* може да се образува глаголът *отивам*. Буквата *т* е силна.

Горната черта на тая буква означава известно препятствие. Тази буква означава още и котва – знак, който представлява сила, която се стреми от центъра на Земята към центъра на Слънцето. Тази сила се движи във възходяща посока. Буквата *и* в сричката *ти* представлява безкрайно движение на силите. Значи Истината съдържа в себе си сили, които непрестанно се проявяват. Буквата *с* в думата *истина* означава закон на промени. Буквата *н* означава закон за примиряване с противоречията на живота. Буквата *а* съдържа условия за израстване на зародишите, вложени в човешката душа, както и за тяхното узряване.

И тъй, за да разбере Истината, човек трябва да отвори прозорците на ума и на съзнанието си, да я възприеме и разработи. Щом е дошъл на Земята, човек има какво да учи. Той постепенно ще върви от нисши към висши области на науката. В българския език думата *истина* започва с буквата *и*, във френския – с буквата *v*, в английския – с *t*. Значи, когато се стреми към Истината, българинът започва с безконечното; англичанинът започва с големи противоречия, с върхове и долини в живота; българинът започва една работа и не я свършва. Англичанинът обаче, щом започне една работа, непременно ще я свърши докрай. Буквата *v*, с която започва думата *истина* във френския език, показва, че французинът приема Истината по свой начин, с вътрешно противодействие. Буквата *v* представлява рога като на козел. Този знак е взет от старите езици. Латинската раса си служи и до днес с този знак, който показва стремеж към Земята. Славяните са взели този знак, но са го обърнали с върха нагоре – така той показва стремеж към Слънцето, към Първата Причина. Оттук виждаме, че буквите, с които си служат народите, представляват символи на нещата. Всеки народ си служи с такива букви и думи, които отговарят донякъде на неговото умствено и духовно развитие. По азбуката на всеки народ се съди още и за неговата култура. В немски език първата буква на думата *истина* е *w*, което показва, че за немеца Истината е свързана с гъстата материя. Буквата *и*, с която българите пишат Истината, представлява

празна чаша. С това българинът казва: „Ако ми сипете нещо в чашата, от своя страна и аз ще ви дам нещо. Ако нищо не ми налеете в чашата, и аз нищо няма да ви дам.“ Едно нещо трябва да имате предвид: всяка дума трябва да съдържа поне една положителна сричка, на която да се крепи мисълта ви. За да бъде речта на човека жива, във всяко изречение трябва да има поне една положителна, възходяща дума, или във всяка дума трябва да има поне по една положителна сричка. Това трябва да знае всеки окултен ученик. Само така той ще може да се домогне до живата реч, до Живото Слово, което повдига и съживява. За обикновения човек е достатъчна официалната реч – речта на етикециите: високоуважаеми, високоблагородни и т.н.

Като изучават различните отрасли на съвременната наука, хората се стремят да ги прилагат в живота си. Колкото по-голямо практическо приложение има дадена наука, толкова повече хората се интересуват от нея и я изучават. Значи всяка наука има известно отношение към физическия, духовния, даже и към Божествения живот на човека. Достатъчно е една наука да се докосне до Божественото в човека, за да му даде условия да се прояви. Например преди хиляди години на Земята са съществували известни зародиши, които са се развивали добре, понеже тогавашните условия са били благоприятни за тях. Днес обаче те не съществуват, т. е. не могат да се проявяват и развиват, понеже условията им не са благоприятни. Днес те са в латентно, почиващо състояние, но ако се поставят при благоприятни условия, те могат да проявят живота. Такива зародиши съществуват и в човешката душа. Те чакат време и условия за своето развитие. Ако попаднат при добри условия, те започват да се развиват и проявяват живот. Ето защо, от човека зависи да развие ли своите дарби и способности, които като зародиши се крият в него, или за дълго време още да ги остави в спящо състояние.

Науката в широк смисъл на думата има за цел да приготви благоприятни условия за човека, при които да се проявяват силите на ума, сърцето и волята му. За да създаде тези условия в себе си, човек трябва постоянно да упражнява ума,

сърцето и волята си, да им доставя нужния материал, с който да ги подхранва. За да се ползва правилно този материал, в помощ на човека иде положителната наука. Тази наука може да му въздейства във всички направления. Коя е положителната наука? – Това е науката, която води към придобиване на Истината. Казано е в Писанието: "Истината ще ви направи свободни." Тя ще освободи човека от мъчнотии и несгоди, от страдания и противоречия, от падания и ставания, от обезсърчавания. Тя ще въведе човека в Царството Божие. За да придобие тази наука, човек трябва да изучава и прилага Божиите закони. Вън от тези закони никаква свобода, никакви отношения не могат да съществуват между хората. Следователно, който иска да изучава Божествената наука, той трябва да изучава Божествените закони така, както музикантът изучава законите на музиката и ги прилага. Истинският музикант трябва да свири не само онова, което музикантите преди него са свирили, но и той сам трябва да съчини нещо. Веднъж има ли музикално чувство в себе си, човек трябва да работи върху него, трябва да му дава храна, да го подхранва. Художникът, лекарят, философът, поетът също така трябва да работят върху себе си, да привлекат ония сили, които са необходими за подхранване на техните дарби. Не могат ли да привлекат съответни сили за своите дарби, те не могат да бъдат духовни хора. В каквато област на науката иска човек да прогресира, такива сили трябва да привлича към себе си.

Като ученици, от вас се иска смелост и благородство. С тези качества вие можете да напреднете в науката. Тя е необходима и за този, и за онзи свят. Науката, музиката, изкуството осмислят живота и помагат за разрешаване на трудните задачи, които се срещат в него.

Упражнение: Ръцете се издигат нагоре с длани, обърнати напред. Бавно се кляка с ръце в същото положение. Ръцете правят полукръг надолу до краката. Ръцете се вдигат настрани и нагоре. Издига се тялото, а ръцете в полукръг се спущат надолу. Упражнението се прави няколко пъти.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ДОБРО И СВОБОДА

Двадесета лекция
28 март 1926 г.

ДОБРО И СВОБОДА

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се темата"Жабата като символ".
Тема за следния път: „Произход на десетичната система"

Какво ще получите, ако съберете 2 и 2?
Отговор: *Четири*.

Като числа две и две са равни помежду си, понеже съдържат еднакво число единици. Обаче можете ли да съберете два коня като равни величини? – Не може. Преди всичко два коня могат напълно да се различават един от друг. Можем да ги сравняваме само по отношение на тяхната сила. Следователно можем да събираме конски сили една с друга, но не самите коне. Как ще съберем двама души, ако единият е химик, а другият – естественик? В дадения случай ние можем да събираме родовете, а не видовете. Често хората употребяват термина *двойка* за означаване на двама души, били те мъже, жени или мъж и жена. В това отношение има естествени, има и неестествени двойки. Например неестествена двойка е събирането на мъж и жена. Мъжът и жената са полюси, но от две различни единици. Природата си служи с естествени двойки. Естествена двойка например е магнитът, в който се съдържат два полюса: северен и южен. Дето има двойки, там всякога се забелязва движение. В прав смисъл на думата под *двойка* се разбира сила, която има две противоположни прояви, т.е. две противоположни движения. Казваме за някой човек, че има една идея. За друг казваме, че има две идеи и считаме, че той е раздвоен и не може да се разчита на него. За трети пък казваме, че е двоеумен човек и

не му вярваме. И в Писанието е казано: „Двоеумният човек е непостоянен във всичките си пътища.“ В този смисъл двойката подразбира раздвоен, двойствен човек – човек с две идеи. Хората се страхуват от раздвояване, т.е. от участие на двойката в живота. Наистина, опасно нещо е раздвояването, но за да се избегне опасността, раздвояването трябва да се превърне в поляризиране. И тогава казваме, че като процес поляризирането съществува навсякъде в Природата: в растенията, в животните и в хората. Единият полюс в растенията е в корените им. Те представляват лошото, отрицателното в живота, защото са посадени в гъста среда. Другият полюс – това са клоните, които представляват доброто, положителното в живота. Те растат в рядка среда.

Сега, като ученици, вие трябва да работите върху себе си, да развивате доброто, положителното в характера си. Българинът има една лоша черта: той започва работите си с жар, с увлечение, но никога не ги довършва. Като знаете това, пазете се да не правите и вие същата погрешка. Дойде ли въпрос за работа, бъдете като англичаните. Англичанинът започва добре и свършва добре. Даде ли някакво обещание, той непременно ще го изпълни. Той е точен, изпълнителен и в най-малките си задължения. Един българин си изписал книги от Англия и от изпратената сума останали да му дължат един шилинг. За тази сума той получил от книжаря повече от десет писма с молба да му се отговори да изпратят ли тази сума, или ще иска някаква книга срещу нея. Тъй щото, като ученици, започвайте работата си като англичани и свършвайте я като англичани. И българинът има нещо английско в характера си, но то не е още разработено. Англичанинът обмисля нещата добре. Когато се яви нещо ново, той не бърза веднага да го приложи. Но щом се убеди в практичността на нововъведеното, приема го без никакво колебание. Например, когато електрическото осветление се въведе в Америка, в Лондон продължаваха да си служат с газово осветление. Те пратиха хора да го проучат на място добре и като се убедиха в преимуществата на електричеството пред газовото осветление, приеха го навсякъде. Като приемат нещо, те го прилагат изцяло.

Като ученици вие трябва да се ползвате от всички науки, чрез тях да трансформирате състоянията си, да развивате известни центрове. Например изучаването на геометрията ще ви помогне да развиете въображението си. Без въображение вие нищо не можете да постигнете. Представете си, че имате седем куба, поставени един до друг. Ако преместите седмия куб и го поставите в средата, между останалите шест, с него заедно ще се изместят всички кубове, защото са тясно свързани помежду си. Вие трябва да знаете какво място ще заеме всеки куб. Вземете 20-25 такива куба, стените на всеки от тях различно боядисани, и ги размествайте. Правете опит да видите какво положение ще заемат кубовете при разместването си. Един от тях трябва да бъде централен, а останалите да се местят около него. Като правите размествания на кубовете, по този начин ще развивате въображението си.

Днес вие виждате човека радостен, разположен, утре радостта му се превръща в скръб. Радостта и скръбта на човека се дължат на промени, които стават в съзнанието му. Ученикът трябва да изучава промените на своето съзнание от гледището на живата геометрия и да следи кой център в съзнанието му като централен куб никога не изменя своето място. Скърбите и радостите показват, че с тях заедно човек мени мястото си в пространството. Когато скърби, човек се свързва със същества, които седят по-ниско от него. Техните вибрации, техните състояния са дисхармонични и не отговарят на неговите. Тази е причината, задето в скръбта си човек чувства понижаване на състоянието си. Едно трябва да знаете: състоянията, които човек преживява, не са индивидуални, но колективни. Чрез тях той изразява едно общо състояние. Ще кажат: „Не сме ли свободни да се проявяваме независимо от другите хора?“ – На Земята човек не може да бъде абсолютно свободен. Той е свързан с много същества в системи и от хармонията или дисхармонията между тях зависи и неговото състояние. Пък и състоянието на тия същества зависи от неговата вътрешна и външна хармония и дисхармония. Такава хармония или дисхармония съществува и в инструментите. Пианото например има 52 клавиша, които са поставени на местата си. Всеки клавиш е доволен от мястото си, което

заема. Ако някой виртуоз започне да свири на пианото, всички клавиши ще бъдат доволни от хармонията, която съществува между тях. Защо? – Защото той знае кой клавиш кога да се пипне. Обче ако някое дете започне да пипа клавишите, ще се произведе голяма дисхармония. Самите клавиши няма да бъдат доволни от себе си, от шума, който се произвежда. Следователно, когато сте хармонично добре разположени, това се дължи на онзи виртуоз, който пипа клавишите на вашия мозък и ги докарва в хармония. Рече ли някое дете да си поиграе с клавишите на вашия мозък, да разбърка местата на вашите мисли, вие ще изпаднете в неразположение на духа, в дисхармонично състояние.

Често същества от Невидимия свят, по развитие равни на малките деца, си играят с вас, като нарушават хармонията на цялата система, в която се движите. Като се наиграят, те казват: „Свърши се вече представлението.“ За тях това е забава, представление, но за вас е голямо страдание. Ако това става един път на десет години, лесно ще го преживеете, но какво трябва да правите, ако става по няколко пъти в седмицата? За да не изпадате често в такива състояния, вие трябва да се изучавате, да знаете коя мисъл, кое чувство и кое действие в дадения момент е ваше индивидуално, и кое е чуждо. Щом можете да различавате вашите мисли и състояния от чуждите, ще можете да се противопоставяте на последните и по този начин ще се освобождавате от тях. Това значи да бъде човек господар на себе си. Ако не сте господари на себе си, вие често ще се гневите, ще избухвате. Казвате: „Ще се разгневя, но поне ще се проявя.“ – Ако бутането на клавиша е проява на самия клавиш, прав сте. Обаче всяко бутане на един или на друг клавиш е проява на човека, който го бута, а не на самия клавиш. Начинът, по който човек свири на пианото, определя от една страна човешкия характер, а от друга – степента на неговата интелигентност. Като наблюдават разположението и състоянието на човека, висшите същества заключават дали сам човек свири на своето пиано, на струните на своя мозък, или се е оставил на други същества те да разполагат с него. Да се остави човек на деца да го управляват, това говори за отсъствие на характер, на идейност.

Във всяко нещо, което човек предприема, трябва да има дълбока вътрешна идея. За да дойде до това положение, човек трябва да се стреми към Доброто като основа на неговия живот. Човек може да бъде свободен, самостоятелен само в Доброто. Вън от Доброто никаква свобода не съществува. Злото ограничава човека, а Доброто го освобождава. Следователно свободата се добива само при правене на добро. От една страна правенето на добро е метод за придобиване на свобода, а от друга – метод за усилване на ума. Например от двама ученици по-големи условия за развиване на ума си има онзи, който помага на своите другари. Ако той е добър ученик и всеки ден разказва, обяснява уроците на другарите си, той ще ги усвои по-добре и ще засили ума си. Откаже ли да помага на другарите си, които се нуждаят от обяснение на уроците, той губи свободата си. Бъдете готови да помагате на всеки, който искрено се нуждае от помощта ви. Докато сте млади, работете за себе си, за ближните си. Под думата *младост* разбирам, че човек трябва да работи, да учи, докато Божественото е в него. Когато Божественото начало в човека е пробудено, всеки му се радва, всеки го обича. Когато почвата е девствена, растенията растат и се развиват добре в нея. Щом почвата обеднее, растенията започват да вехнат – те нямат условия да се развиват добре.

Като ученици, стремете се всяка сутрин или всеки ден да намирате в ума си поне по една нова идея. Безидейността води към остаряване. При това идеите ви трябва коренно да се различават една от друга. В разнообразието на идеите се крие красотата на живота. Божественият живот се отличава с разнообразие и изобилие, а човешкият – с еднообразие и оскъдност. Дойде ли човек до еднообразие и оскъдност, той трябва да направи стъпка напред и да мине в Божествения живот. Материализмът е област на човешкия свят. Идеализмът пък е област на Божествения свят. Материализмът си служи с няколко стереотипни фрази, с които разрешава всички въпроси. Като каже *сила и материя* – нищо повече не го интересува. Каже ли, че освен живота на Земята нищо друго не съществува, той мисли, че си е отговорил на всички въпроси. Каже ли, че животът е произлязъл от клетката,

той мисли, че е разрешил проблема на живота. Не, това е еднообразие на мисълта, което задоволява онези хора, които не обичат да мислят. Тези хора са подобни на мързеливците, които често слушате да казват: „Да имам една кука близо до себе си, че каквото ми потрябва, да го закача, за да не става нужда постоянно да се движа.“ – Какво по-добро нещо може да желае човек за себе си от това, да се движи от едно място на друго, сам да си услужва?

Задача за цяла седмица: размишление върху разнообразието и изобилието в Природата. Разнообразието и изобилието внасят красота, сила, светли мисли, подтик към нови идеи в човека. Като размишлявате върху зададената тема, вие ще се натъкнете върху ред образи и идеи, с които си служи живата геометрия. По този начин само ще разберете какви сили се крият във всяка жива, геометрическа идея, изразена чрез един или друг образ. Чрез размишление човек ще дойде до положение да си обясни всички противоречия, недоразумения и спорове в живота. Когато много хора живеят на пространство, по-малко, отколкото те трябва да заемат, между тях се явява спор. Често спор се явява и между клетките на човешкия организъм. Този спор води към заболяване на онзи орган, в който е станало стълкновение между клетките. Особено опасно е да не възникне спор между клетките на мозъка. За да избегне тази опасност, човек трябва да знае как да храни клетките на своя мозък. За това се изисква голямо знание. Мнозина търсят начин за изправяне на света, без да се замислят, че те трябва да започнат първо от себе си, да изправят своите поданици – клетките на своя организъм. Клетките на всеки организъм се нуждаят от съответна храна, която може да им достави човек – техният господар. Отношенията на човека към външния свят ще бъдат точно такива, каквито са отношенията му към неговите поданици – клетките на неговия организъм. Ако той не може да задоволи клетките на своя мозък, как ще задоволи външните хора, които нито обича, нито познава?

Външните отношения на човека се определят от вътрешните, които той има към себе си. Човек представлява голямо общество от много членове, които трябва да се превъзпи-

тат, да заживеят в единство. Когато между членовете на това общество, или между поданиците на тази държава, настане пълна хармония и единство, човек ще намери в себе си всичко, каквото търси – щастие, знание, сила, богатство. Докато не е постигнал тази хармония и това единство, той всякога е изложен на опасност да се увлече от външния свят, в него да търси своето спасение и щастие. Тъй както сега е организиран, външният свят може да вземе от човека всичко, каквото той има, без да му даде нещо от себе си. Какво особено е придобил един професор, който е работил цели 50-60 години из областта на своята наука? Той е преподавал на студенти, разправял им е своите опити и постижения, но в края на краищата нищо не е получил. Науката всеки момент крачи напред, а той е иждивил десетки години в университета да преподава своите лекции, без да придобие нещо съществено. Един ден ще го пенсионират, ще го турят в архивата на немощните, на слабите хора, докато смъртта дойде и го задигне. Смисълът на естествените науки например не седи само в това, да знае човек какви растения и животни съществуват, как живеят и се развиват, или в това как става храненето, кръвообращението в човека, и т.н. Дойде ли до това знание, човек трябва да отиде по-нататък, да намери връзка между всички системи в човека, да проникне до техния вътрешен смисъл, и т.н. Като дойде до истинската наука, до онзи простор, който тя открива, човек се подмладява, чувства се радостен и весел, че може да работи. Алхимикът знае методите, чрез които може да се подмлади. Като остарее, той извиква няколко от добрите си студенти да го пазят отвън. Той взема необходимите елементи за подмладяване и влиза в ретортата, дето прекарва цели девет месеца. Като мине това време, професорът излиза от ретортата, но вече подмладен и пречистен, с нови сили за работа и живот. Голямо търпение и самообладание се изисква от тия студенти, които знаят, че професорът им се е подложил на някакви опити, да не любопитстват да видят какво става с него в ретортата. Най-малкото любопитство от тяхна страна е в състояние да развали работата на професора им. Когато излезе от ретортата подмладен и пречистен, професорът ще разправи на студентите

си всичко онова, което е преживял. Като слушате да се говори по този начин, ще кажете, че това са неразрешени още въпроси, до които никой учен не се е домогнал.

Това са въпроси, с които се занимава Новата наука, чиито резултати ще се видят в бъдеще. След колко време ще бъде това, не е важно. Това е една светла идея, за реализирането на която усилено се работи. Не е мъчно да се подмлади човек. Достатъчно е да влезе в съзнателна връзка с клетките на своя мозък, които са интелигентни и разумни, и да се разговаря с тях. Те могат да го напътят към нов живот, към обнова. Не живее ли съобразно законите на Разумната Природа, те ще въстанат против него и ще го напуснат. Напуснат ли го веднъж, с него всичко е свършено. Те се отказват да му служат, а с това заедно и смъртта започва да го преследва. Следователно, за да продължи и за да обнови живота си, човек трябва да се съобразява с изискванията на своите разумни клетки и да задоволява техните естествени нужди и стремежи. Това може да постигне човек, като предизвика доброто в себе си. Да предизвика доброто в себе си, това значи да предизвика деятелността, мощните сили на своите клетки – те да му дойдат на помощ. За да дойде до единство със своите клетки, човек трябва да изучава самообладанието. Не е лесно човек да се владее. Ако някой се маскира и влезе в едно общество, дето всички се нахвърлят върху него с обидни думи, той ще се смее, защото никой не го познава. Обаче ако е без маска, мъчно може да издържи на всички обиди. Ето защо, когато човек трябва да мине през големи хули, обиди и поругания, Природата му налага маска, за да може да издържа. В този случай маската е на мястото си. Тя отбива всички лоши влияния, които обидните думи съдържат в себе си. Тези лоши влияния се отразяват неблагоприятно върху светлите мисли и благородните чувства на човека. Те действат убийствено върху него. Самообладанието служи за ограда срещу лошите влияния на обидните думи.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ГРУПИРАНЕ НА СИЛИ

Двадесет и първа лекция
4 април 1926 г.

ГРУПИРАНЕ НА СИЛИ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме на темата „Жабата като символ“.
Чете се темата „Произход на десетичната система“.

Сега ще ви задам няколко въпроса, върху които да размишлявате. Като ученици, вие сте изучавали естествените науки, учили сте за стоножките, за паяците и т.н. Запитвали ли сте се защо Природата е турила сто крака на стоножката? Защо е турила четири чифта крака на паяците. Както виждате, Природата си служи с ред числа: с десет, със сто, с хиляда и т.н. Оттам произлизат подразделенията на нещата на десет, на сто, на хиляда и др. От друга страна тя работи с числата седем, четиринадесет, двадесет и едно и т.н. Ние наричаме тези групи от числа гами: една гама, две гами, три гами и т.н. Изобщо Природата си служи с различни числа. В химията например виждаме как по един, по два, по три и повече атома от различни елементи се съединяват помежду си и образуват сложни тела или съединения. Това се обуславя от валентността на елементите. Коя от двете системи е по-правилна: седмичната или десетичната? – Десетичната. Кабалистите си служат повече с десетичната система. Числата, с които си служим в живота, не са абсолютно точни, заради което те са разделени на по-малки от тях. Например единицата може да се дели на десет. Получената десета част също се дели на десет, и т.н. И при това положение обаче пак се оказва известна непълнота. Тъй щото числата, както и фигурите, с които геометрията си служи, са непълни мерки. Квадратът, правоъгълникът, петоъгълникът, шестоъгълникът, кръгът представляват ограничени светове. Те са

мерки, с които можем да си служим само при известни условия. Колкото и ограничени да са тези мерки, все пак човек трябва да има знания, да си служи с тях.

В какво се заключава истинското знание? – В познаването и разбирането на първичните образи, с които Природата си служи. Геометрията, с която Природата си служи, наричаме първична, идейна. Геометрията и математиката, с които съвременните учени си служат, са преводи от образите на Природата, нагодени според условията на сегашния живот, според състоянията му. На какво се дължи остаряването? – На образуването на сложни съединения, които се натрупват в тъканите, без да може организмът да ги усвои. Ако се приеме, че клетките са безсмъртни, един ден те ще се разпаднат, ще прекъснат своята деятелност, вследствие на което човек умира. Във всеки организъм съществува една централна клетка – монада, около която всички останали клетки се групират и образуват даден организъм. Докато организмът е жив, между централната клетка и всички останали клетки съществува известна връзка. Щом тази клетка започне да се къса, клетките се разединяват една от друга, отделят се от централната клетка и организмът умира. Това наричат хората смърт, разваляне на съдружието. Както човек губи силата си и отново я придобива, както може да прогресира и регресира, същото става и с въглерода. Като минава от минералното в растителното и от растителното в животинското царство, като стигне дори до човека, въглеродният атом постепенно се развива, придобива нещо повече от това, което по-рано е имал. Както печели нещо, така той може и да изгуби. Като изгуби силата си, той става инертен, недеятелен, мъчно влиза в съединения с други елементи. Следователно всички елементи, които са изгубили своята първична сила, изгубват своята активност, вследствие на което те могат само да се наслояват, да образуват утайки, които говорят за един завършен процес. И след това трябва да минат години, за да може даден елемент отново да придобие силата си. За да влязат тези елементи в съединения, нужни им са специални условия.

На същото основание, когато казваме, че известен орган е атрофирал, това показва, че клетките на този орган са изгубили своята деятелност, своята първична сила. Ако не са изгубили силата си, изгубили са стремежа си едни към други, вследствие на което между тях не може да става никакво взаимодействие. За да не изпада в такова състояние, човек не трябва да държи дълго време в ума си мрачни, отрицателни мисли. Ако в това състояние става поляризиране в човека, т.е. така се явяват две противоположни идеи, той може да излезе от своята скръб и да смени състоянието си. Например някой човек заболява сериозно, но едновременно с това в него се явява надежда, че ще оздравее. При това положение той наистина оздравява. Обаче има случаи, когато в болния не се явява никаква надежда за оздравяване. Той казва: „С мене всичко е свършено.“ Когато в желанията на човека се яви някакво раздвояване, той се бори, но поне се движи. Обаче яви ли се в него едно отрицателно желание, без някакво раздвояване, работите му не вървят добре. С този човек всичко е свършено. Човек се натъква на големи опасности в живота си, когато в ума му се родят непостижими идеи. Има идеи, постигането на които е толкова възможно, колкото е възможно човек да прекара водата на Великия океан през отверстие, голямо като тънка игла за шев. За колко милиона години може да изтече водата през такова малко отверстие? Можете ли да прехвърлите водата на Великия океан на друго място? Или можете ли да измените посоката на движението на водата във Великия океан? Когато един континент потъва, друг се явява. Когато един човек умира, друг се ражда. Изобщо има идеи, които при сегашните условия човек по никой начин не може да постигне.

Сега да се върнем към въпроса за десетичната система. Кой е научил човека да си служи с тази система? – Тя му е останала в завещание от неговите предци. Те са първите учители на човечеството. Това, което хората днес учат, е написано от първите им учители. Всичко, каквото днешната наука познава, е предадено от първите учители на човечеството. Съвременните учени правят преводи от оригиналните про-

изведения на своите предци. Някой съвременен учен работи върху даден въпрос от науката цели 20 години и най-после открива нещо. Много естествено е, че ще открие. Като мисли усилено върху даден въпрос, той нагажда мозъка си така, че го довежда до положение да възприема мисли чрез внушение от разумни същества, които се намират във висшите светове. Този учен е трябвало да напряга мозъка си 20 години наред, докато направи връзка със същества от разумния свят. Следователно чрез мисълта си човек се свързва с интелигентни центрове във Вселената и по този начин предава тяхната мисъл. Ако цялото човечество може да направи съзнателна връзка с възвишения свят, това ще се ознаменува като нова епоха в културата. При това положение човек ще може да добива знанията си направо от този свят. Някои от посветените египтяни са придобивали знанията си именно по този начин. Те са били поставяни в магнетичен сън, през което време излизали от тялото си и се издигали високо в пространството, отдето наблюдавали Земята и разположението ѝ около другите планети. Така те са проверявали такива неща, които по никакъв теоретически начин не биха могли да научат.

Пред сегашните хора се открива още по-велико бъдеще. За тях иде нещо по-велико, по-красиво. За да дойде до Новата култура, човек трябва да се откаже от своя обикновен, дребнав живот. Дребнавият живот на човека не е нищо друго, освен живот на бръмбара, който ту излиза от дупката си, ту се скрива. Като падне някоя сламка в дупката му, той започва да се качва и слиза от нея, да я изследва, да разсъждава как се е създала. Бръмбарът не може да си отговори кой е създал сламката и как е станало това, но човек може да му обясни всичко, защото той вижда нещата. Когато в ума на човека влезе някоя нова идея, и той се намира в същото положение, в каквото бръмбарът – по отношение на сламката. Всяка нова идея за него е подобна на сламка, която пада в скривалището на бръмбара. Ако в ума на човека проникне съмнението, той веднага изскача от дупката си. Защо? – Съмнението не е присъщо на неговата душа и внася смут

в него. Той иска да се освободи от съмнението. Щом види желанието на човека за освобождаване, разумното начало в него му казва: „Време е вече да излезеш от дупката си.“ – „Какво трябва да правя?“ – „Птица трябва да станеш.“ Това са правите мисли, правите разсъждения в живота. Хората се подсмиват на бръмбарите, без да си дават отчет, че в ежедневния си живот те постъпват като бръмбари. Понякога те са нерешителни, двоеумни са като бръмбари. Като хора те трябва да бъдат смели и решителни, без страх, със строго определени идеи за нещата. Страхът може да бъде вън от тях, а не вътре в тях. Човек трябва да бъде господар на своя страх, да го управлява, както мечкарят управлява мечката. Човек трябва да тури юлар на страха си и да започне да му удря на тъпан, да го разиграе малко. Разгневи ли се човек, нека тури юлар на гнева си и да го разиграе малко. Какво виждаме днес? Наместо човек да разиграва страха, страхът разиграва човека. Наместо човек да разиграва гнева, гневът го разиграва. Това, което човек днес преживява, ще послужи като материал за бъдещата наука. Това, с което сегашната наука се занимава, науката на миналото ни най-малко не се е интересувала от него. Например съвременните учени изучават как расте ябълката, как става разклоняването ѝ, колко клончета растат отдолу и т.н. Те знаят, че първо се явяват два семедела, после още два, които се разполагат на кръст, симетрично, и постепенно се разклоняват. Двата семедела представляват две възможности при развиване на ябълката. И тъй, като дойдем до растенията, ясно виждаме двата живота: материалистичния и духовния. Първият е изразен в корените, а вторият – в клоните. Геометрически тези два вида живот могат да се представят във вид на триъгълници (фиг.1).

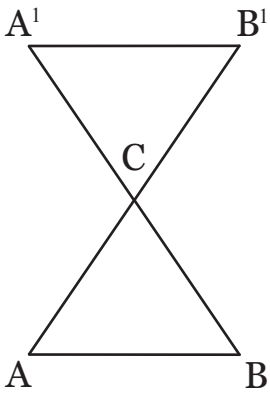

Фиг. 1

Триъгълникът *ABC* представлява материалистическия живот – живота на корените. Триъгълникът CA^1B^1 – ду-

ховния живот – живота на клоните. При правилно развиване на растенията енергиите и соковете на корените вървят към клоните, а енергиите и соковете на клоните слизат към корените. Тази обмяна помага за растене и развиване на растенията. Такава обмяна става и в човека: енергиите от физическия му живот отиват в духовния, а енергиите от духовния му живот слизат във физическия. Това значи правилна обмяна, правилно превръщане на енергиите. Енергиите от нисшия живот трябва да отидат във висшия, там да се преработят. Така преработени, те слизат отново в нисшия живот, за да го повдигнат на по-високо стъпало. Тъй щото, когато се говори за духовен живот, това не подразбира само живота на клоните, но и живота на корените – подразбира пълния живот. Духовният живот включва в себе си и физическия. Под *духовен живот* съвременните религиозни хора разбират само живота на клоните, вследствие на което в тях настава израждане. Израждането подразбира анормално състояние на човешкия организъм, в което енергиите му не се трансформират правилно. При слизане на енергиите от Духовния свят във физическия и при качването им от физическия в Духовния е нужна наука, с която човек трябва да се справя. В тези два процеса се крие смисълът на истинския живот. Следователно, ако не знае да трансформира правилно енергиите на своите нисши желания, човек може да заболее. Това заболяване ще се отрази върху чувствата му, върху неговия духовен живот. Ето защо, едновременно с анатомията и физиологията на физическото тяло, човек трябва да изучава анатомията и физиологията на астралното си тяло. По този начин само той ще може правилно да трансформира енергиите на своя организъм. Болестите на съвременните хора се дължат именно на неразбирането на закона за превръщане на енергиите. За да дойде до естествено приложение на този закон, човек трябва да живее висок морален, идеен живот. Дали ще се занимава с музика, с художество, с изкуство – за всичко се изисква идея. Някой художник рисува портрет на велик човек. Той първо трябва да спре вниманието си върху челото, върху носа и брадата му, да изчисли техните съотно-

шения, и тогава да пристъпи към работата си. За да нарисувате един човек, както трябва, необходимо е да го познавате, да знаете каква е била мисълта му, какви са били неговите чувства и постъпки.

Като пишете темите си, не трябва да вадите общи заключения от един факт само. Някой от вас е писал, че десетичната система е произлязла от това, че човек имал по десет пръста на ръцете и на краката си. Ако е така, какво ще кажете тогава за стоножката, за осмокракия паяк и т.н? В пътя на своето творчество Природата си е служила не само с една, но с много системи, които не са в противоречие. Между всички системи на Природата има пълно съотношение. Едно дете знае да брои до три. Като се върне от училище, то започва да брои пред майка си: 1,2,3. Неговата система се състои само от три члена. Друго дете брои до шест – системата му се състои от шест члена. Вие броите до милиарди, но колцина от вас са броили от едно до милион, без да се отегчат? Като дойдат до някое място, спират. Вземете житни зърна и пребройте от тях милион зрънца. Само по този практически начин ще разберете какво нещо представлява милионът.

Често се запитвате защо човек не издържа в живота. Защо не издържа на изкушенията? – Това се дължи на силно развитата стомашна система на човека. Стомахът представлява физическия живот на човека, изразен в триъгълника *ABC* на фиг.1. Ако стомашната система на някой човек е силно развита, той не може да издържа пред големи изкушения и се проявява като неморален – много яде, много пие. Той не е в сила да превърне своите физически енергии в духовни. Вторият триъгълник, CA^1B^1, представлява умствения живот на човека. Когато умствените енергии вземат надмощие в живота на човека, в него се явява желание да стане виден човек на Земята. За да не изпадне в тщеславие, човек трябва да знае как да трансформира енергиите на своя мозък. Изобщо енергиите във всички светове трябва правилно да се трансформират, за да не създават наслоявания в човека. Този закон трябва да се спазва при възпитанието на младото поколение. Веднъж дошъл на Земята, човек трябва да сли-

за и да се качва правилно. Това представлява съчетание на материалното с духовното, вследствие на което човекът ще се грижи еднакво и за двете свои естества. Материалният живот без духовния няма смисъл. И духовният живот без материалния няма смисъл. Нито Дух без материя може да съществува, нито материя без Дух. Човекът трябва да бъде духовен, но същевременно трябва да бъде и материален. Обаче между двете му естества трябва да има пълна хармония.

Материалното и духовното естество в човека са условия за постигане на възвишения живот, към който той се стреми. Като знае това, човек не трябва да отрича нито материалния, нито духовния живот. Те трябва взаимно да се допълват, всякога да са в правилна обмяна помежду си.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

МАЛКОТО СЪПРОТИВЛЕНИЕ

Двадесет и втора лекция
11 април 1926 г.

МАЛКОТО СЪПРОТИВЛЕНИЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се резюме на темата"Произход на десетичната система".

Теми за следния път:

1. *„Произход на синия цвят на окото".* Мислете върху биологическия произход на този цвят.

2. *„Защо Природата е турила по няколко чифта очи на някои насекоми, а на други – по-малко? Защо човек има само две очи?"*

Тази тема е доста трудна, но хубавите неща изобщо са трудни. Хубавите работи идат отдалече, а лошите – отблизо. Докато са далече едни от други, хората са добри приятели. Щом се сближат, те се скарват и изгубват приятелството си. Въпреки това всички хора искат да бъдат близки, да са близо едни до други. В Природата нещата са близо и далече в зависимост от бързината, с която се движат. Когато предметите се виждат ясно с просто око, те са близо. Когато не се виждат ясно с просто око, те са далече. За да видим най-отдалечените тела, ние си служим с телескопи. Като стане въпрос за човешкия Дух, трябва да знаете, че той не заема никакво пространство, както материалните тела. Обаче къде може да се локализира той? Мислете върху този въпрос. Той е интересен и заслужава да се мисли върху него. Като говорим за човека, трябва да знаем кои са неговите отличителни качества. – Човек се отличава по способността си да говори и да мисли. Колкото по-ясно се изказва човек, толкова по-умен е той. По какво се познава певецът? – По пеенето си. Колкото по-хубаво пее, толкова по-добър певец е той.

Трета тема: „Качества на идеалния човек“. Вземете тази тема за първа и пишете най-напред върху нея.

Колко центъра има окръжността?

Отговор: *Един.*

На същото основание и идеалният човек има само един център. Той не може да има нито два центъра, нито повече от два. Идеалният човек е едноцентров, а не двуцентров. От една пръскалка излизат много капчици вода, но това не показва, че пръскалките са много. Една е пръскалката, от която излизат хиляди капчици. В това отношение умът представлява една пръскалка, от която излизат много мисли. Някои от дупчиците на тази пръскалка са запушени, но след време те ще се отпушат и капчиците вода ще започнат да излизат и през тях. На научен език това подразбира: много от човешките способности не са развити, но след време те ще се развият и човешкият ум ще се прояви във всичката си пълнота. Развиването на човешките способности представлява биологически процес, който се е извършвал и се извършва от най-ранни времена дори и до днес. Има известни центрове в човешкия мозък, които са още в зачатъчно състояние. Някога и те ще се развият. Когато всички центрове на човешкия мозък са добре развити, лицето на човека започва да свети. Всяка негова мисъл и всяко негово чувство произвеждат светлина, която замества външната светлина. Този човек не се нуждае от никаква лампа. Гневът пък произвежда топлина в човека. В бъдеще тази топлина може да се използва за сваряване на някакво ядене. Щом видите, че някой човек се разсърди, веднага ще турите тенджерка с някакво ядене върху него. Както Природата използва всички енергии разумно, така и човекът трябва да постъпва. Щом използвате топлината, която се образува при гнева, с нея заедно и гневът изчезва. Висшите същества се радват на човешкия живот, на всички негови прояви. Всяка проява на хората не е нищо друго, освен извор на енергия. Разумните същества използват тази енергия на място. Те я впрягат на работа. Изобщо всяка енергия, която човек развива в себе си, е на място, ако разумно се използва.

Не се ли използва на място, тя е вредна. Като знаят това, разумните същества са будни. Те използват всяка свободна енергия. По този начин те помагат и на себе си, и на цялото човечество.

И тъй, за да може човек да се справя с всички свои енергии в себе си, били те положителни или отрицателни, той трябва да изучава закона на концентрирането. Когато е концентриран, съсредоточен в себе си, човек може да управлява своя страх, т.е. той може да го контролира. Не може ли човек да контролира своя страх, страхът ще му стане господар. Да контролира човек енергиите, които минават през него, това значи разумно да ги използва. Като изучава закона на концентрирането, човек трябва да прави опит да съсредоточава погледа си върху някой предмет, без да мигне с очите си. Правете този опит, като започнете от една минута и постепенно увеличавайте. Той помага за усилване на очите. Когато правите опита, съзнанието ви трябва да бъде съсредоточено. През това време не се позволява никакво разсейване на мисълта, нито на съзнанието. За усилване на очите добре е да излизате вечер в бурни, тъмни нощи, и да прекарвате вън, на открито, около един час. Този опит трябва да правят онези, на които очите са слаби. По този начин очите се напрягат и към тях приижда повече кръв. Добре е също така тези хора да минават през тунели, дълги два-три километра. Природата използва и тъмнината за създаване на хубави, ценни работи. Природата върши най-хубавите, най-ценните си работи в тайно, от никого несмущавана. Тя е поставила мозъка в затворена кутия – в черепа. С това тя е целила да запази мозъка от външни повреди. Както чувствителната плоча при фотографията се пази в специална касетка от влиянието на светлината, така и мозъкът е поставен в специална кутия, за да се пази от повреди. Всяка външна повреда пречи на образите, които трябва да се отпечатват върху него.

Като ученици вие трябва да изучавате самообладанието. Когато работите върху самообладанието, добре е понякога да ви изненада някой, за да видите как ще се справите. Пред-

ставете си, че вие се разговаряте с някой ваш приятел и в това време дойде някой зад гърба ви и ви удари с една тенекия. Понеже вие не сте очаквали тази изненада, веднага трепвате. Ето защо, когато говори, човек трябва да вземе под внимание всичко, което може да му се случи. Като говори, човек някога така се увлича, че като му се случи нещо, което не е очаквал, цялата му нервна система се разтърсва. Той цял се разтреперва от страх. Човек трябва да се владее, че да не трепва. При всички изненади той трябва да бъде тих и спокоен. В това отношение англичаните правят големи усилия. Някои от тях отиват в Индия и се излагат на места, дето има много зверове, като се стараят чрез концентриране на ума да останат неповредени. Наистина, когато умът на човека е силно концентриран, никакъв звяр не може да го нападне. Звярът минава и заминава покрай него, без да го докосне. Голямо самообладание се изисква за това. Докато умът на човека е концентриран, докато никакво съмнение не е влязло в него, и най-опасният звяр ще мине покрай него, без да го засегне. Влезе ли и най-малкото съмнение в ума му, той е изложен вече на големи атаки.

Един американски мисионер разправял своята опитност от живота си между диваците човекоядци. Той отишъл между тях да им проповядва, но те го заобиколили с намерение да го опекат и изядат. Той така силно концентрирал мисълта си, че успял да ги респектира. Те обикаляли около него, движели се, но не посмели да го докоснат. Той се върнал в Америка неповреден. След като прекарал 20 години между тях, той успял да обърне целия остров към християнството. Това значи самообладание. Това значи присъствие на духа. Самообладанието е качество на Духа. Придобие ли самообладание, човек е постигнал много нещо. За да дойде до самообладанието, този мисионер е прекарал големи кризи. В Природата съществува следният закон: Когато човек прекара няколко големи кризи в живота си, най-после той придобива голяма Светлина, чрез която издържа на големи изпитания и мъчнотии. Който не се е калил, той не може да издържа на големи изпитания и изненади и става жертва

на тях. В един от романите на Сенкевич[3], се разправя за някой си Хилон, който предавал християните на гонение. Като предал всички християни, и той пострадал. По този начин неговото съзнание се пробудило и той сам приел християнството. Той се проявил като голям герой. Как се обяснява неговото обръщане към Христа? За да се обърне към Христа, това се дължи на ония християни, които пострадали от него. След смъртта си те влезли в Хилон и го превзели. И тъй, самообладанието е потребно за човека. То се придобива чрез работа, чрез усилие. Днес страданията на хората идат точно навреме и намясто. Чрез тях те придобиват самообладание. В бъдеще, когато страданията няма да представляват метод за развитие, човек ще дава милиони, за да се удостои с едно страдание. Тогава всяко страдание ще бъде благо за човека.

Благата, които Невидимият свят днес ви дава, вие не ги цените. Един ден ще ги оцените, но няма да ги имате. Когато разумно понесе страданията и изпитанията си, човек се повдига в съзнанието си. Той знае вече колко е силен и какво може да направи. Представете си, че едного от вас поставят на изпит да видят има ли самообладание. Как ще го изпитат? – В момента, когато той разговаря с приятеля си, покрай него ще минат десет души и всеки от тях ще забие иглата си в ръката му: първият ще я забие на един милиметър, вторият – на два милиметра, и т.н. до десет милиметра. Ако той продължи разговора си тихо и спокойно, без никакво трепване и промяна на лицето, това показва, че има самообладание. Колко души могат да издържат на този изпит? – Нито един. Обаче този изпит е възможен. Който се е тренирал, той може да го издържи, но затова се изисква голямо самообладание. Един офицер разправяше един случай от войната, където за първи път в живота си видял проявено самообладание. Един войник бил ранен в ръката и трябвало да му се направи голям разрез. Лекарите му казали, че за да се направи операцията, трябва да го упоят. Войникът прострял ръката си пред лекаря и казал: „Заповядайте, режете!“ Лекарят погледнал войника и спокойно пристъпил към операцията. Като свършил работата си, войникът го запитал: „Свършихте ли вече?“ След

това той взел фуражката си, благодарил на лекаря и отишъл в своята част. През време на операцията нито един мускул не трепнал на лицето на войника. Той гледал как лекарят реже, като че не се отнасяло до него. Той прекарал голяма операция без никаква упойка. Това значи самообладание. Човек трябва да се упражнява – така да кали волята си, така да засили организма си, че каквото и да му дойде, да не чувства никаква болка. Той трябва да развие такова самообладание, с което да преодолява всички болки.

Питам: кое е най-същественото в дадения момент според вас? Някои ще кажат, че най-същественото за човека е да има вяра, да има будно съзнание, да има Любов към Бога и към ближния си. Всичко това е съществено за човека, но правили ли сте опит да можете с ръка само да начертаете една правилна окръжност? Ако можете да начертаете с ръка една правилна окръжност, това показва, че имате вярно око, което може правилно да мери. Човек може да чертае окръжности не само на физическия свят, но и на астралния, и на умствения. По какво се отличават тия окръжности една от друга? Представете си, че върху бяла хартия поставяте върха на един добре изострен молив. Какво ще се образува от докосването на върха на молива до хартията?

Отговор: *Точка*.

Колко измерения има точката?

Отговор: *Нито едно*.

Ако гледате един кръг отдалече, той се вижда много малък. Колкото повече се отдалечавате от кръга, толкова повече той се намалява. Най-после кръгът може да се смали толкова много, че да се превърне в точка. Точката съществува ли на физическия свят? – Не съществува. Точката се проявява само в известни силови линии. Дето се проявяват две сили, там всякога се образува точка. Тъй като е поставено далече от Земята, Слънцето изглежда много малко. Правили ли сте изчисления да видите колко пъти Слънцето е по-малко от естествената му големина? Като ученици, препоръчва ви се да работите за придобиване на самообладание. Чрез самообладанието човек асимилира излишната енергия на своя

организъм по вътрешен път и я впряга на работа. Неврастеникът обаче не може да асимилира тази излишна енергия в себе си, вследствие на което тя се разпръсква, изтича навън. Неврастенията се дължи на пропуквания в нервната система, отдето нервната енергия изтича навън. Понякога човек става неврастеник от страх. Страхът също предизвиква пропуквания в нервната система, което причинява изтичане на нервна енергия. За да се освободи от неврастенията, човек трябва да спре изтичанията на нервната енергия. Ако някой се е уплашил от змия и от уплаха е станал неврастеник, той ще се излекува пак със змия. По какъв начин? – Първо ще му се даде да пипне умряла змия. Щом придобие малко смелост, ще го заставят да пипне заспала змия зимно време. Като привикне и на това, той няма вече да се страхува от змия. Следователно това, от което се е уплашил, ще му послужи като лекарство. От змия се е разболял, със змия ще се излекува. Друг случай: ученик влиза в гостилница, поръчва да му донесат ядене. Нахранва се добре и бърка в джоба си да извади пари, да плати обяда си. Обаче оказва се, че няма пет пари в джоба си. Той се стресва силно и заболява от неврастения. За да се излекува, друг някой, който знае причината за неговото заболяване, трябва да го заведе два-три пъти на гостилница, когато е сигурен, че пак няма пари. По този начин той ще го постави в същото положение – пак да се стресне от нямане на пари. Това стряскане ще стане причина да изкорени болестта му, която някога се е причинила от подобно стряскане. Затова е казано в поговорката: „Клин клин избива.“ Щом целта е постигната, този човек, който се е наел с лекуване на болния, ще плати на гостилничаря вместо него.

Значи една и съща причина поражда два различни ефекта. За потвърждаване на последната мисъл ще приведа следния пример. Двама младоженци пътували с трен от един град до друг. В пътуването им се случило нещастие: два трена се сблъскали. От голямото сътресение младоженецът се побъркал, заради което веднага бил отведен в болница. Той прекарал там цели 16 години. Един ден успял да избяга от болницата и направо отишъл на гарата: качил се в един вагон

и потеглил занякъде, без да знае къде отива. И този път се случило същото нещастие, каквото преди 16 години: два трена се сблъскали. От голямото сътресение умът му се наместил и той оздравял. Мъжът дошъл на себе си и се върнал у дома си. На какво се дължи полудяването на хората? – Много причини има за полудяването на хората, но в дадения случай то се обяснява така: при първото сблъскване на треновете двойникът на младоженеца излязъл вън от него и се преплел с този на неговата възлюбена. При това положение и той, и тя се измъчвали, страдали, но не могли да си помогнат. При второто сблъскване на треновете, вследствие на сътресението, което болният преживял, станало разплитане на двойниците и той оздравял. Следователно, когато между двойниците на двама души става преплитане, и двамата се мъчат: единият се мъчи, че не може да се разплете, а другият се мъчи, че не може да се освободи от влиянието на първия. Щом се разплетат, и двамата благодарят, че са се освободили. Когато хората са близо, между тях става сблъскване. Щом се сблъскат, двойниците им могат да се преплетат, при което единият от тях може да се умопобърка. Когато е сам, човек никога не може да полудее, но като мисли за някого често, стават катастрофи. Ето защо, когато човек тръгне на път, когато е между много хора, той трябва да мисли само за Бога. Върви ли обаче пеш, и то сам, без хора, тогава той е свободен да мисли, каквото иска.

Веднъж като е дошъл на Земята, човек трябва да знае, че каквото и да се случи в живота му, всичко е строго определено според разумните закони на Природата. Възвишените същества, които ръководят човешката еволюция, познават добре законите и постъпват съобразно тях. Че някой прекарал десет години в лудница, това не е важно. За тях е от значение той да научи урока си. Ако го е научил, те са доволни от него; ако не го е научил, той може да прекара още 20 години в лудница. Те не гледат на живота като обикновени хора. Ако някой е научил закона на Живота, те веднага прекратяват зададената задача, като му дават нова. Не е ли научил още урока си, те му оставят същия урок, макар и за 20

години още. Че някой се молел по три пъти на ден, че се молел 20 години наред, това нищо не значи. Той пак може да не получи никакъв отговор от Бога. Апостол Яков казва: „Постоянно се молете!“ Това значи: постоянно се молете, за да изпълните великия принцип на Живота – Божията Любов. Щом приложите тази Любов в живота си, вие ще се домогнете до Щастието, което е в самите вас. Щастието на човека е заключено в самия него, а външният свят, хората, представляват условия за постигане на Щастието. Сега всичко, каквото ви говорих, представлява странични мисли. За вас е важно да работите за развиване на самообладание. Всички трябва да имате такова самообладание, че и с тъпан да бият на ушите ви, да не се стряскате. Който се самообладава, той не се страхува от нищо. Мнозина се страхуват от пчели. Този, който е придобил самообладание, пчели не го жилят. Те жилят всеки, който не може да се самообладава.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

КАЧЕСТВА НА ЗДРАВИЯ ЧОВЕК

Двадесет и трета лекция
18 април 1926 г.

КАЧЕСТВА НА ЗДРАВИЯ ЧОВЕК

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление
Чете се темата „Качества на идеалния човек“.

Тази вечер ще говоря върху темата „Качества на здравето, или качества на здравия човек“. По какво се отличава здравият човек от болния? – Болният не яде, понеже няма апетит; здравият яде някога повече, някога по-малко. Когато апетитът на здравия е много голям, това показва някаква болезненост. Здравият яде умерено и с разположение и стомахът му всякога е в изправност. Здравият никога не преяжда. Колкото и сладко да му е яденето, щом дойде до момента, когато изпитва най-голяма приятност, той спира – винаги оставя място в стомаха си поне за още двайсет хапки. Който преяжда, той се намира в болезнено състояние. Здравият човек се отличава от болния още и по дишането си. Той диша ритмично, плавно, без никакво хъркане или задушаване, каквото се чува в болния. Той може дълго време да ходи, без да се запъхтява. Какво е главоболие, той не знае. Мисълта му е спокойна, равна, без напрежения. Умствено той може да работи продължително, без умора.

Сега какъв смисъл има за вас, че знаете качествата на здравия човек? – Когато човек знае нещо, той може да се освободи от известни заблуждения в себе си. Някой мисли, че е абсолютно здрав, но след няколко месеца или години заболява. Той се чуди отде му дойде тази болест. – Много просто. Тази болест е била в него в зародишно състояние. Тя е чакала най-малкия повод, за да се прояви. Нормално развитият човек няма никакви зародиши от болести в себе си. Ако искате да знаете дали ви предстои някаква болест или някакво болезнено състояние, наблюдавайте ноктите

си. Появи ли се на ноктите някакво бяло петно, ще знаете, че ви предстои да минете известна болест. Ако петната се явяват на лявата ръка, те имат едно значение; ако се явяват на дясната ръка, те имат друго значение. Изобщо най-малкото бяло петно на ноктите е признак за някакво болезнено състояние. На тези петна българите гледат точно обратно: те мислят, че белите петна носят щастие на човека. – Никакво щастие не носят. Ако в изгубването на парите има щастие, тогава и белите петна носят щастие. Те представляват щастие на изгубените пари. Белите петна на ноктите говорят за голямо напрежение на нервната система, което води към заболяване. Щом забележите едно бяло петно на ноктите си, веднага вземете мерки: внесете в ума си някаква велика, възвишена идея, която успокоява нервната система. Ноктите ви трябва да бъдат чисти, без никакви бели петна. Тези петна се явяват още и при големи душевни сътресения. Няма нищо страшно в появяването на белите петна. Те са предупредителни белези, които карат човека да вземе мерки срещу тях, т.е. срещу болезненото състояние, което предстои да дойде. Ние наричаме белите петна ветропоказатели. Те показват, че предстои буря, срещу която трябва да се вземат известни мерки. Като не знаете какво става в организма ви, вие казвате: „Не съм разположен нещо. Станал съм нервен, упорит, гневен, не давам да ме докосне човек.“ Причината за това неразположение се крие в нервната система, в която има излишък от нервна енергия. Човек трябва да намери начин да се освободи от тази енергия в себе си. Как ще се освободи? – Чрез ред упражнения. Ще кляка, ще става ту с левия, ту с десния крак. Славяните са до известна степен песимисти, но за да се освободят от този песимизъм, те употребяват ред игри. Казачокът на руснаците, ръченицата на в българите не са нищо друго освен методи за освобождаване от този вътрешен песимизъм.

Като ученици вие трябва да бъдете будни, да се стремите към запазване на здравото състояние на организма си. За тази цел, като ходите на екскурзии, избирайте ония места, които са добре огрявани от Слънцето. Това са южните склонове на

планината. Почивате ли на северните склонове, има опасност от простуда. Изобщо, седнете ли някъде на почивка, избирайте такива места, които да ви разполагат приятно, да чувствате разположение. Когато сядате на земята, дръжте съзнанието си будно, защото всички болести се дължат на разсеяност в съзнанието, на прекъсване на връзката в съзнанието. Съмнението например, макар и да има психическа причина, предизвиква прекъсване на съзнанието. За да не заболява човек, съзнанието му трябва да бъде или съвсем будно, или никак. Забелязано е, че хора, които не мислят, които не се безпокоят, не заболяват. Значи във всички случаи на живота си човек трябва да бъде или със съвършено будно съзнание, или съвършено да се абстрахира от онова, което върши. Природата не търпи средни положения. Когато съзнанието на човека е будно, той е на бойното поле, на първа линия, дето очаква неприятеля си. Ако неприятелят му го нападне, той веднага е готов да го отблъсне.

За да разберете дали можете да се концентрирате, или дали съзнанието ви е будно, направете следния опит: като отидете на екскурзия сред планината, вземете със себе си някоя книга за четене или задачи по алгебра и геометрия и вижте ще можете ли да прочетете нещо от книгата или да решите една-две задачи спокойно, без да се поддавате на външните условия. За да учи добре, човек се нуждае от самота, от проста, скромна обстановка, която да не го разсейва, да не отвлича вниманието му. Ученикът най-добре учи в стая, просто мебелирана: със стол, маса, печка, с шише вода и с книги. Ако в стаята има картини, украшения, вниманието му се отклонява от тях и той не може да учи добре. Същата обстановка се налага и на музикантите: да имат скромна стая, без украшения. Който иска да учи, той трябва да бъде доволен от най-простата обстановка. Обстановката трябва да бъде проста, но красива. Красотата се изисква навсякъде в живота.

Сега напишете дробите *1/2* и *2/10 000 000*. Коя от двете дроби е по-малка?

Отговор: *Дробта 2/10 000 000 е по-малка от 1/2*.

Защо?

Отговор: *Защото единицата е разделена на много дребни частици, десетомилионни, от които са взети само две.*

Кое е заставило хората да делят числата на по-малки от тях? Например трима души трябва да разделят сто лева помежду си. По колко лева ще получи всеки от тях?

Отговор: *По 33 лева и ще остане един лев.*

Като разделят и последния лев, всеки трябва да получи по 33 стотинки, но пак ще остане една стотинка. Кое е направило хората толкова дребнави, че да делят и стотинките? Защо трябва да ги делят на дребни частици? Не може ли останалите стотинки да се дадат на един човек? Ако претеглите един килограм жито и преброите зрънцата, ще видите, че те са на брой около 16 000. Значи всяко житно зрънце представлява *1/1600* от килограма. Обаче тази *1/1600* част от килограма съдържа всички зрънца в себе си. Защо? – Защото тя е получена от жива единица, която може да расте и да намалява. Както числата в математиката биват цели и дробни, така и мислите биват цели и дробни. Следователно човек трябва да знае всяка мисъл, с която в даден момент си служи, цяло число ли е, или е дроб. Като изучавате този въпрос, вие ще знаете колко време е нужно на дадена мисъл, за да се превърне от дроб в цяло число. Така човек може да изчисли колко време е нужно на дробта *1/16 000*, за да се превърне в цяло число 16 000? За колко време едно житно зрънце ще даде 16 000 зрънца? – За две години. В две години има 730 дни. Всеки ден от двете години е допринесъл нещо от себе си за придобиване на 16 000 зрънца.

Тъй щото, ако искате да реализирате една ваша идея в продължение на две години, вие трябва да вземете под внимание всеки ден. Не само дните трябва да се използват разумно, но и всеки час от деня. Ако в продължение на две години човек използва разумно всеки ден и всеки час, той ще реализира идеята, която желае. Затова обаче не се изисква бързане, а постоянство, непреривност в работата. Съвременните хора обичат работите им да се уреждат

изведнъж, почти без усилия. Като не успяват в нещо, те роптаят, протестират, искат да се наложат на Природата. Обаче каквото и да правят, в края на краищата виждат, че нещата не стават така, както ги желаят. Например някой иска да замине за Варна. Какво по-лесно от това? Ще извади 400 лева от джоба си и ще замине. Тръгва той от приятел на приятел да иска пари назаем, но те нямат да му услужат с цялата сума. Един му дава 50 лева, друг – 20 лева, трети – 30 лева и т.н. Той се принуждава да събира тия пари на части, на всекиго да разправя защо трябва да отива във Варна, кога ще върне парите им и т.н. Както виждате, работата не става, както той я желае. Не само това, но ако не изплати задълженията си според обещанията, които е дал на приятелите си, Природата ще го държи отговорен. Природата обича да балансира взиманията и даванията си: каквото тури от едната страна на везните си, да балансира с това, което е поставила на другата страна. Тя обича да уравновесява силите си.

Този закон се прилага в живота на всеки човек, на всяко разумно същество. Например някой иска да стане виден поет или виден музикант. Знаете ли колко и какви усилия трябва да направи той, докато постигне своето желание? Каква пот трябва да потече от челото му, докато той стане виден поет или музикант. Скъпо се плаща за едно голямо постижение. При това този музикант развива в себе си голяма чувствителност, вследствие на което преживява тежки страдания. Излезе да свири пред публика, но чувства нейното неразположение или разположение към себе си. И тук трябва да прилага волята си, да преодолее тези енергии, за да може да свири добре. Не може ли да се справи с тях, той трябва да изразходва много вътрешна енергия от себе си, да се освободи от всичко отрицателно, което се е наслоило върху него. Който иска да придобие нещо велико в себе си, той трябва да го изплати със съответна на него цена. Природата не дава нищо даром. Обикновеният цигулар малко плаща, а гениалният – десетократно. Плащането, за което говоря, не е нищо друго, освен страданията, които човек преживява на Земята. Колкото по-велик е човек, толкова повече страда. Природата

определя гениалността и величието на хората според страданията, които те понасят. Степента на страданията определят величието на човека. Като дойде някой велик, гениален човек на Земята, хората започват да го товарят: те го товарят, той носи; увеличават товара му, той пак носи. И най-после, като няма с какво повече да го товарят, те казват: „Сега вече можеш да си вървиш."

И тъй, страданията откриват вътрешния смисъл на живота. Мнозина мислят, че само глупавите хора страдат. – Не, само добрият, разумният, гениалният, светият човек страда. Глупавият, обикновеният човек само скърби и се мъчи. Какво нещо е страдание, той не знае. Който не разбира смисъла на страданията, той роптае против тях, оплаква се от съдбата си, търси виновници за страданията си, иска да ги тури на гърба на другите. Такъв човек минава пред нас за обикновен човек, който не е дошъл още до положението да прояви своята гениалност и разумност. Реши ли човек в себе си да носи страданията си с радост и търпение, той проявява вече своята разумност. Не след дълго време този човек ще стане гениален. Следователно при сегашните условия на живота страданията представляват един от добрите методи за развиване на човека. Помнете: бурите на живота неизбежно ще дойдат и ще засегнат всички хора. При това ще знаете, че само гениалните, само високоорганизираните хора страдат. Чрез страданията се проверява доколко нервната система на човека е добре организирана. Високоорганизираният човек никога не може да се умопобърка от страдания, колкото големи и да са те. Да се умопобърка човек, да не може да се владее – това говори за някакви анормални състояния в него. Всички аномалии в живота на човека водят към умопобъркване. Високоорганизираният човек не губи присъствие на духа си. Той притежава велико самообладание. От него лъха мекота и благородство. Когато някой се ожесточава от страданията, той едва е започнал да се организира.

Причината за полудяването на сегашните хора се крие в техните минали съществувания. Днес те се натъкват само на някакъв повод за полудяване, но причината се крие в тях.

Както малката искра може да причини голям пожар, така и един малък повод в живота на човека може да причини големи катастрофи. Представете си, че на сто километра разстояние от вас е валял силен дъжд. Два-три дни след това близката река до града ви приижда. Коя е причината за това? – Силният дъжд. Той е валял и превалял, но прииждането на реката е последствие на силния дъжд. Тя изкоренява дървета, завлича къщи и т.н. Вие не виждате и не знаете причината за тия нещастия, но се намирате пред последствията на някаква незнайна за вас причина. Тъй щото болестите, от които съвременните хора страдат, не се явяват сега. Те крият своите зародиши в човека и чакат само най-малкия повод, за да се проявят. Ако вземете яйца от орел и от змия, вие не можете да се произнесете какви качества се крият в тях. Обаче те като се излюпят, вие ще видите орела с неговите характерни качества и змията – с нейните. Качествата на орела и на змията отпосле ли се създадоха? – Не, те бяха в яйцата. Достатъчно беше да се дадат условия на тия яйца, за да се излюпят такива, каквито ние ги познаваме. Същото може да се каже и за човека: всяка мисъл, всяко чувство, всяко желание и действие на човека не са нищо друго, освен измътени яйца, които са чакали да се проявят. Техният произход се крие някъде в далечното минало на човека.

Като ученици вие трябва да правите разлика между мъчение, скръб и страдание. Обикновеният човек се мъчи, а гениалният страда. Който се мъчи, той се дразни, гневи се и в това положение е подобен на мухи, които хапят. Когато времето се разваля, по хоботчетата на мухите се събира повече електричество и те започват силно да хапят. Като знаят, че човек е добър проводник на електричеството, те го хапят, за да се освободят от излишната енергия в себе си. Когато времето е добро, мухите не хапят. Езикът на човека представлява острието, хоботчето на мухата. Когато времето започва да се разваля, т.е. когато човек се мъчи, на езика му се натрупва повече електричество, от което той започва да се дразни и търси начин да се освободи от него. Ако някой го предизвика, той веднага се нахвърля с езика си върху него

и по този начин се освобождава от насъбралото се излишно електричество.

Упражнение: Щом забележите в себе си готовност да хапете с езика си, направете следното упражнение: Дясната ръка вдигнете нагоре, силно изпъната, а лявата спуснете надолу. Бавно клекнете с допиране на лявото коляно до земята. С голямо съсредоточаване на мисълта изговорете думите, отправени към себе си: „Готов ли си още да говориш?“ После вдигнете лявата ръка нагоре, а дясната спуснете надолу. Бавно клекнете с допиране на дясното коляно до земята и изговорете същите думи. Като клекнете и станете няколко пъти, мъката и дразненето ви ще изчезнат. Чрез това упражнение, чрез клякане и ставане, чрез докосване на ръцете до земята, вие ще прекарате електричеството в земята и ще се освободите от него.

И тъй, болестите, мъченията, скърбите в живота на човека имат за цел да възстановят неговото нормално състояние. Като им дойде някаква болест, даже и учените хора и безбожниците изпадат в лековерие. За да се излекуват, те започват да вярват на всички: кой каквото ги съветва, те са готови да изпълняват. Безверникът лесно става лековерен, но вярващият – никога. За следния път искам десет ученици да направят упражнението, да видят какъв резултат ще имат. Това упражнение внася успокояване в нервната система. Щом се раздразните, веднага направете упражнението. То ще даде по-добри резултати, отколкото инжекциите и лекарствата, с които лекарите си служат. Тъй щото, когато се набере много електричество на езика, на носа или на ръцете ви, правете упражнението по три пъти наред. По този начин именно ще се освободите от излишната енергия в организма си.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

РАБОТА В СЪЗНАНИЕТО

Двадесет и четвърта лекция
25 април 1926 г.

РАБОТА В СЪЗНАНИЕТО

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се темата „Произход на синия цвят на окото“.

Упражнение: Всеки от вас да си избере една идея, върху която да се съсредоточи за пет минути. Сега, като изучавате почерка на хората, виждате голямо разнообразие, което съществува между тях. Някои започват писмата си спокойно, с едри букви, щедро написани, а колкото отиват към края, завършват с дребни, ситни букви. Други пък обратно: започват със ситни букви, а свършват с едри. Изобщо в началото, когато започва да пише нещо, човек е внимателен, пише красиво, чисто, четливо. Към края на работата си той е небрежен, прибързан – къде довършил думата, къде не я довършил, къде изял по една-две букви, и т.н. Може ли този човек да се оправдава с нямане на време? – Не. За да бъде почеркът един или друг, причината се крие в човешкия характер. Изобщо едрите букви говорят за естествена щедрост на човека. Когато някой започва с едър почерк, а свършва с дребен, това показва, че той в началото на живота си е щедър, а завършва с пестене. Други някои започват с пестеливост, а свършват с щедрост. Като пишат, някои хора започват по права линия, но колкото отиват към края, те изкривяват реда надолу или нагоре. И това не е случайно явление. На какво се дължи това? Забележете, че когато заекът се уплаши, започва да бяга, да криволичи ту нагоре, ту надолу, и като му мине страхът, той се връща на същото място, отдето е започнал да бяга.

Същото може да се каже и за човека: когато престане да се страхува, той се връща на мястото, отдето е тръгнал, т.е. отдето се е отклонил. Значи след като слиза надолу, след

като се качва нагоре, най-после човек се връща на първото си място. Когато пише, меланхоличният, обезсърченият незабелязано изкривява реда надолу. Буквите му са тънки, едва се забелязват. Здравият човек има устой в ръката си, затова почеркът му е установен. Ако искате да знаете какво е състоянието ви, още със ставането си сутрин начертайте няколко прави, успоредни линии. Колкото линиите са по-прави, толкова по-устойчиви сте. Като ученици вие трябва да работите съзнателно върху себе си, да се упражнявате във всички направления. Природата обича упражненията. Тя изисква от всеки човек съзнателна работа.

Задача: За следния път искам всеки от вас да начертае по сто успоредни линии, на разстояние половин сантиметър една от друга. Извършете задачата за пет дни: всеки ден чертайте по двайсет успоредни линии. При това отбележете кой ден кои линии сте чертали, за да сравните състоянията, които сте имали през петте дни: в понеделник, вторник, сряда и т.н. Посоката на линиите да бъде отвесна. Като започнете да чертаете линиите, първо ще се концентрирате и след това спокойно, без бързане ще пристъпите към работа. Ако линиите не излизат съвсем успоредни, не се смущавайте. Важно е да проверите какво въздействие оказват върху психиката ви. Когато сте неразположени духом, начертайте сто отвесни, успоредни линии, и неразположението ви ще изчезне. Така ще калите и волята си. Успоредните линии са знак за разумност. Когато спазвате еднакво разстояние между тях, същевременно вие се нагаждате към разумния живот.

Ако почеркът на човека все повече се изостря, това показва, че той става все по-нервен, все по-нетърпелив и подозрителен. Забележи ли това, той трябва да вземе мерки, да закръгли почерка си, а заедно с него да смекчи и характера си. Носът на нервните хора постепенно започва да се изостря, а това не трябва да бъде. Човек трябва да има остър, буден ум, но не и остър нос. Казано е в Писанието: „По плодовете им ще ги познаете.“ Това се отнася не само до човека, но и до растенията, до плодните дървета. По формата на ябълката ще познаете кое дърво е ябълково. По формата на крушата

ще познаете самото дърво. Изобщо продълговатите плодове представляват интелигентността, а валчестите, кръглите – живота на чувствата. Те наподобяват хората със сангвиничен темперамент. Когато буквите на някой човек в началото са дебело написани, а към края стават тънки, това показва, че той е волева, активна натура: започва твърдо, свършва меко. Други пък пишат точно обратно: започват меко, а свършват твърдо. Когато някой ученик се оплаква, че не може да учи, нека направи опит да рисува круши с дългнеста, крушообразна форма. Щом нарисува една круша, след това да нарисува и самото дърво. Още докато рисува крушата, той ще се свърже с нея и ще почувства вътрешно успокояване. При каквото положение и да се намира, каквито състояния и да преживява, човек трябва да се свързва с Живата Природа във всички нейни форми и прояви. Плодовете не са нищо друго освен съвкупност от енергии, които функционират в тия форми. Следователно иска ли човек да развива в себе си някакво красиво чувство, нека рисува с цветни моливи различни плодове и цветя: ябълка, круша, слива, роза, карамфил и т.н. После нека прави опити да ги рисува във въображението си, но така ясно, така живо, че да изпъкнат пред него в истинската си форма.

Природата обича разнообразието. Тя изисква от човека да работи върху себе си, да развива всички мозъчни центрове. Те трябва да бъдат в постоянно движение. При това енергиите в мозъка трябва да се разпределят правилно. Случва се, че в някои центрове приижда повече кръв, натрупва се повече енергия и ако не може да се справи с нея, човек заболява. Едно трябва да знае човек, а именно: нищо не става без причина. Щом знае това, той не трябва да се страхува нито от заболявания, нито от мъчнотии и страдания. За да заболее, човек трябва да е нарушил някакъв Божествен закон. За да не заболява, да не остарява, човек трябва да живее нормално, според законите на Разумната Природа. Докато живее нормално, човек никога не може да заболее.

Първо упражнение: Всички са прави, със свободно спуснати ръце надолу. Изнасят се ръцете напред, с пръсти едни

срещу други и с длани, обърнати към тялото. В това положение ръцете се опират до гърдите. Описват се кръгове настрани и надолу. Пръстите на ръцете са едни срещу други, а ръцете се изнасят напред. Това упражнение се повтаря няколко пъти. При описване на първите кръгове настрани едновременно издигаме десния крак настрани. При вторите кръгове изнасяме левия крак настрани. Така правим упражнението няколко пъти, при което се изнася ту десният, ту левият крак.

Второ упражнение: Всички са прави. Ръцете описват кръгове настрани. Срещат се с пръстите и с длани, обърнати към гърдите, където се опират. Ръцете се свалят надолу. После описват кръгове настрани и т.н. При първото описване на кръгове с ръцете повдигаме първо десния крак. При второто описване на кръгове повдигаме левия крак и т.н.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ВЛИЯНИЕ НА ЦВЕТОВЕТЕ

Двадесет и пета лекция
2 май 1926 г.

ВЛИЯНИЕ НА ЦВЕТОВЕТЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се темата „Защо насекомите имат много очи?"
Чете се резюме на темите „Произход на синия цвят на окото" и „Качества на идеалния човек".

Какво е имала предвид Природата, когато е създавала очите? Къде се получава образът на предметите в окото? В жълтото петно на ретината. Изучавайте влиянието на цветовете върху очите. Правете опити с различни цветове, за да видите какво е влиянието на всеки цвят поотделно. Например първия ден наблюдавайте влиянието на червения цвят, втория ден – на портокаловия цвят, и т.н. Същевременно добре е да проследите влиянието на различните цветове през различни часове на деня: сутрин от 4 до 5 часа около изгрев Слънце; от 7 до 8 часа след изгрев Слънце; около обед от 11 до 12 часа и след обед – от 4 до 5 часа. Добре е за тази цел да си служите със стъклена призма. Такава призма, която разлага слънчевите лъчи, съществува и в човешкия мозък. Който е развил в себе си тази призма, той може да се лекува с нея. Ако гърлото ви боли, вие можете да отправите към него портокаловия цвят. След известно време вие ще почувствате поне малко подобряване. Човек може да се ползва не само от цветовете на спектъра, но и от неговите светлинни лъчи. Ако мозъчната призма на някой човек не е развита, той може да се лекува със стъклена. Пък и да е развита донякъде, за предпочитане е да се ползва от стъклена призма, защото мозъчната изисква по-голямо напрежение на мозъка, по-голямо концентриране на мисълта. Който не разбира законите, при които може да си служи с тази призма, той ще се почувства

зле. Защо? – Защото само в някои мозъчни центрове нахлува повече кръв, а в други не става никаква промяна. Това нееднакво разпределяне на кръвта в мозъчните центрове се отразява болезнено върху целия организъм. Забелязано е, че при лекуването на мозъка, вместо да се подобряват, мнозина заболяват повече вследствие на прииждането на кръв само в някои центрове за сметка на други, в които не приижда никаква кръв.

Когато мисли, човек никога не трябва да се безпокои. Всяка мисъл, която безпокои човека, ограничава чувствата му и пречи на неговото кръвообращение. Който много се безпокои, той лесно заболява, лесно може да се парализира. Когато изгуби богатството си, човек лесно се парализира. И свещеници, и учени, и лекари се парализират все по причина на ограничаване на чувствата. И тъй, преди да е заболял още, човек може да се лекува с цветните лъчи. Седемте цвята представляват седем разумни свята, които изпращат на Земята по един цветен лъч. Седемте цвята пък представляват слънчевия спектър. Колкото по-силен е цветът, толкова по-близо е до нас светът, който изпраща този цвят. От цветовете на дъгата можем да познаем към коя област се движим. Колкото повече се отдалечаваме от един свят, толкова повече и цветът на този свят отслабва. Колкото повече се приближаваме към даден свят, толкова и неговият цвят става по-силен. Кой цвят преобладава на Земята? – Зеленият цвят. Всички същества на Земята са потопени в зеления цвят. Същевременно ние сме свързани с всички планети и слънца, както и със съществата, които ги населяват. Светещата раса обаче представлява същества, които са творчески. Те творят, съграждат Вселената. За нашето зрение те са невидими. В бъдеще, когато зрението на хората ще се развие, те ще виждат светлината, която светещата раса носи в себе си. Те ще виждат светлината и на онези звезди, които днес не виждат. Животните например не виждат звездите. Те даже не повдигат главите си да погледнат нагоре. Понякога кучето лае на Луната. Защо? – Защото вижда нещо. Забелязано е, че кучето никога не лае на неодушевени предмети. Щом лае

на Луната, това показва, че за него тя е одушевен предмет. В това отношение кучето се проявява като ясновидец. То вижда нещо, което човек не вижда.

И тъй, започнете ли да изучавате цветовете, например червения цвят, изучавайте го не само като впечатление, но и като символ, който ви се изпраща от един разумен свят, за да го разгадаете. Съществата, които изпращат Живот на Земята, изпращат червения цвят именно като символ на Живота. И червеният цвят от своя страна е съставен от седем цвята с различна интензивност на вибриране и с различен брой вибрации. Човек с добре развито око може да различава седем краски на червения цвят и разумно да се ползва от тях. Тези краски са негативни и трябва да се превърнат в положителни. Те представляват написана книга, която трябва да се разгадае. Не се ли разгадае, тя остава като старина, от която малцина могат да се ползват. Който може да раздели седемте краски на червения цвят една от друга и да използва всяка от тях според нейните качества, той ще се почувства напълно ободрен. Червената светлина се препоръчва за малокръвни. Ако могат правилно да възприемат праната на червения цвят, те ще я препратят към клетките на своя организъм и ще се обновят.

Хората могат да се ползват от цветните лъчи за лекуване. За да дойде до известни резултати, човек трябва да прави много опити. Направи ли само един опит, той лесно може да изпадне в съмнение. Когато се лекува, човек трябва да е уверен в метода, който прилага. Само по този начин той може да очаква положителни резултати. Несполучливите опити представляват спирачки в живота на човека. Те внасят в него съмнение, което нищо не допринася. Когато страдате от главоболие, очеболие, правете опити с цветните лъчи, за да видите как ще се отразят върху организма ви. Всеки сам трябва да дойде до положителни резултати, да види какво действие ще му окажат цветовете. Много начини има, по които човек може да се лекува, но лекуването с цветни лъчи е един от най-евтините. Колкото и да е евтин този начин, човек все трябва да плати нещо. Ако доброволно не иска да плаща, Природата насила ще го застави да плати.

Природата иска да научи човека да се жертва. Тя иска да научи човека на щедрост. Ако той не иска доброволно да упражнява щедростта, Природата ще го застави насила да бъде щедър. Как? – Чрез болести. Срещате един горд, надменен човек, който се крие от хората, защото счита, че не е като тях. Той се мисли за нещо особено. Природата не търпи такива прояви. За нея всички хора представляват един общ организъм. Тя ще застави този човек да признае всички хора около себе си и да им благодари за всичко, в което те могат да му услужат. Природата ще му изпрати някаква болест и ще го тури на легло. Като дойде лекар да го лекува, той на първо място ще му препоръча мляко от здрава крава. Какво ще прави този човек? – Ще прати слугите си да търсят млекар или овчар, който има здрави, доброкачествени крави. Като намерят такъв човек, ще му платят скъпо, само за да се ползват от млякото на неговите крави. Щом оздравее, гордият ще потърси овчаря и ще му благодари. Така само той ще разбере, че не може да се изолира от хората. Всеки човек е на мястото си и може да ви бъде полезен тогава, когато най-малко се надявате. Няма нещо отрицателно в човека, за което Природата да не го е наказала. И за най-малката лъжа Природата наказва. Някой обича да послъгва, но иска да се изправи, да се освободи от този недъг. Какво прави Природата тогава? – Щом този човек си позволи да излъже, веднага езикът му се изприщва. Щом престане да лъже, пришките изчезват. Причината за всички язвички в стомаха се крие все в лъжата. Лъжата изменя химическия състав на кръвта и на тъканта на организма. Как се обяснява тази промяна в организма? – Със страха. Като излъже, човек започва да се страхува, а този страх произвежда свиване на кръвоносните съдове, както и на тъканите. Страхливият започва да става подозрителен – във всичко се съмнява. Страхът влияе върху човешките мисли, чувства и действия. Подозрителният не вижда нещата, както трябва, вследствие на което изважда криви заключения за тях.

Изобщо Природата обича естествените неща: естествените мисли, чувства и действия. Тя не обича да поставяме

прегради на това, което отначало е наредила. Дойдем ли до наредбите и законите на Природата, ние трябва свещено да ги пазим. Никой няма право да пристъпва нейните прегради. Например аурата на човека е естествена преграда. Щом е така, никой няма право да влиза без позволение в аурата на когото и да е. Дойде ли някой човек при вас, той трябва да седи на разстояние 50-70 сантиметра. Наруши ли това разстояние, приближи ли се много до вас, той създава дисхармония в отношенията ви. Тази дисхармония се дължи на неправилна обмяна между енергиите на двамата. Който е чувствителен, той възприема тази неправилност в обмяната и започва да страда. Когато учителят говори на учениците си, те се натрупват около него, приближават главите си един до друг, но тук не става неправилна обмяна. Тук няма опасност от никакво стълкновение между тях. Защо? – Защото мисълта на всички е съсредоточена към един общ предмет. Обаче ако двама души с две противоречиви мисли се приближават един до друг на разстояние, по-малко от 50 см, те се стълкновяват. Аурите им се преплитат и между тях става неправилна обмяна. Щом почувстват такава дисхармония, те веднага се отдалечават. Не пристъпвайте онази свещена преграда, която Природата е поставила. И тъй, който влезе в областта на Разумната Природа, той трябва да пристъпи към нея със свещен трепет и с благоговение. – „Не съм ли свободен да се движа според законите и наредбите на моя трен?“ – Не, влезеш ли в пътищата на Природата, ще спазваш нейните закони. Тя не обича да преграждате пътя ѝ, да поставяте нови прегради. Като не спазват законите на Разумната Природа, хората се стълкновяват едни с други, ожесточават се помежду си и в края на краищата казват: „Човек за човека е вълк.“ – Каква философия има в тази мисъл? За добрия човек обаче не е така. Той не казва, че човек за човека е вълк. Напротив, той се ползва от силата на вълка. Динамичен е вълкът. Забелязано е, че в козината на вълка не се вдъят никакви паразити.

И тъй, учете се сами да се лекувате. Който е развил чрезмерна чувствителност в себе си или страда от неврастения,

нека използва синия цвят на светлината. Всяка сутрин да прави обливания със сините лъчи на светлината върху главата, гърдите и стомаха си. Изобщо добре е човек да отправя сини, жълти или портокалови лъчи към онези органи на тялото си, в които чувства излишна енергия. Понякога на някои места в организма на човека става известно подпушване, което създава анормални състояния. Той трябва да облива тялото си със сини и жълти лъчи на светлината. Човек може да приема тези лъчи от Слънцето. Първоначално той ще си служи със стъклена призма. С помощта на тази призма човек може да получи слънчевия спектър на стената. Като получи спектъра, той трябва да съсредоточи вниманието си към синия цвят и да се опита да го възприеме в себе си. След това нека затвори очите си, за да види може ли същият цвят да се отпечата в мозъка му. Като прави тези упражнения, той ще може, когато пожелае, да произведе синия, жълтия или който и да е цвят в мозъка си и да се лекува. Когато правите тези опити, в първо време ще настане в съзнанието ви голяма тъмнина. След известно време върху мозъка ви като върху екран ще блесне малка светлинка, както когато се зазорява на хоризонта. Тази светлинка постепенно ще се увеличава, докато се засили толкова, че може да лекува. Правете този опит по няколко пъти на ден, докато придобиете резултат. Вие можете да използвате цветните лъчи направо от Слънцето, но трябва да знаете под какъв ъгъл да отправяте погледа си. Започнете ли да гледате направо в Слънцето, вие ще възприемете такива лъчи, които ще ви се отразят вредно. Когато слънчевата светлина е силна, вие трябва да я приемете през клепачите си. Тогава тя става приятна и действа лековито върху човека. Най-лековити са слънчевите лъчи сутрин, от 8 до 9 часа. Към обед лъчите са много силни и не действат добре върху човешкия организъм. Ранните слънчеви лъчи действат особено добре върху анемични хора. Днес всички хора говорят за Светлината, но ако ги поставят на изпит, едва ли ще могат да докажат нейното влияние върху човека. Това е въпрос на концентриране, на наблюдение. Човек трябва да прави ред опити. Всеки ден, през различни часове

на деня, той трябва да се излага на слънце, докато мозъкът му привикне на действието на слънчевите лъчи.

Хората не познават още какво нещо е Слънцето. Те познават донякъде само физическата му страна. За да не се влюбват в Слънцето, Мойсей е забранявал на еврейския народ да му се кланя. Когато отношенията на хората към Слънцето станат съзнателни, когато те привикнат на неговите лъчи и могат разумно да ги използват, тогава Слънцето ще им покаже истинската красота, която крие в себе си.

Като правите опити за изучаване на влиянието на цветните лъчи върху мозъка си, стремете се направо да възприемате слънчевите лъчи. Ако опитът ви излезе сполучлив, след като сте гледали десет секунди направо в Слънцето, затворете очите си и вижте какво ще се яви пред вас. След известно време в хоризонта на зрението ви ще се яви малка светла точка, която представлява Слънцето. Тази точка започва да се движи бързо: ту слиза надолу, ту се качва нагоре, като постепенно се отдалечава и става по-светла, докато приеме човешки образ. Образът става все по-светъл, но постоянно се отдалечава и намалява пак до малка светла точка. В това време се спуща една завеса, която отделя физическия от Духовния свят и пред вас настава голяма тъмнина. На другия ден ще повторите опита. Ако опитът излезе сполучлив, пред вашето зрение ще се яви светлата точка, която ще се превърне в човешки образ и после като светла точка отново ще се крие. Понякога месеци наред можете да правите опита и той всякога да излиза несполучлив. Светлият образ се явява само тогава, когато човек се намира при добро и повдигнато състояние на духа. Който може да види този светъл образ пред себе си само за един момент, той така се ободрява и развеселява, че с дни се намира под неговото влияние. Той се намира в положението на Наполеон, когато виждал своята звезда. Когато виждал своята звезда, Наполеон лесно решавал задачите си. Щом изгубвал звездата си, той изпадал в мрак и съмнение.

И тъй, когато около човека се явяват светли точки, които се движат с голяма бързина, това показва, че той прежи-

вява нещо приятно. Ако между светлите точки има и черни, това предсказва на човека някакво болезнено състояние. Щом светлите точки изчезнат, а останат само черните, човек заболява вече. Черните точки се виждат и с отворени очи, а светлите – само при затворени очи. Светлите точки не са нищо друго освен електрически светлинки, малки резервоари на енергия. Цялото пространство е пълно с електричество. Светлите точки, които виждаме в пространството, са резултат на обмяната, която става между материята и електрическата енергия. Светлите точици, които са много ярки, имат материален или полуматериален характер, докато цветните се отнасят към област вън от материалния свят. Те не съществуват в пространството, нито могат да се видят с просто око или с микроскоп. Обаче те съществуват в субективното схващане на човека. Следователно, за да се домогне до тия знания, човек трябва да работи върху себе си, за да се повдигне. В пътя на своето повдигане, в пътя на придобиване на положителни знания, човек се натъква на ред препятствия. Природата е турила на пътя на човека много прегради, големи и малки, с които той сам трябва да се справя. На всеки, който иска да мине през тези прегради, Природата задава въпроса: „Готов ли си да минеш през тези прегради? Ако си готов, мини през тях. Ако не си готов, върни се назад.“ Дойдете ли до една от свещените прегради на Природата, спрете се и се запитайте: „Готов ли съм да мина през тази преграда, или не?“ Не е забранено да минавате през тези прегради, но първо трябва да изпитвате силите си и после да ги минавате. Докато не познавате силите си, не правете никакви опити.

Сега направете едно просто наблюдение върху себе си само за пет минути, по три пъти на ден – сутрин, преди обед и вечер, да видите какво влияние ще окажат върху вас всички цветни лъчи на дъгата, като започнете от червения и дойдете до виолетовия цвят. При това следете какви цветове произвежда изговарянето на думите *любов, мъдрост, истина* и др. Любовта трябва да произведе червен цвят, Мъдростта – жълт, Истината – син. Ако при изговаряне на тия думи пред вас не изпъкнат техните цветове, това показва, че вие сте

изгубили първичния език, на който тия думи са били изговаряни. Всяка дума, при изговарянето на която не се произвежда съответстващ цвят, не е естествена, не е първична дума. В нея е вложен някакъв чужд елемент, от който тя трябва да се освободи. Казват за някого, че лицето му е пожълтяло, че е станал като светия, че е придобил голяма мъдрост. Когато лицето или тялото на човека пожълтяват, това показва, че умствената му енергия се е отбила от своя път и е слязла на физическия свят. Следователно умът на човека трябва да зрее, да пожълтява, а не тялото му. Тялото не се нуждае от жълт цвят. Всяка дума, всеки цвят трябва да бъде на своето място. Не са ли на мястото си, те не произвеждат нужния ефект.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

МЯСТО НА ДОБРОДЕТЕЛИТЕ

Двадесет и шеста лекция
9 май 1926 г.

МЯСТО НА ДОБРОДЕТЕЛИТЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Как бихте представили символически Доброто?

Отговор: *Във вид на плод.*

Любовта?

Отговор: *Във вид на сърце.*

Значи сърцето е място, дето постоянно стават втичания и изтичания. На какво можете да уподобите Истината?

Отговор: *На запалена свещ или на пламък.*

Мъдростта?

Отговор: *На един добре узрял плод.*

За следния път направете опит да поставите всички добродетели – Любов, Мъдрост, Истина, Правда, Добродетел, милосърдие, кротост, въздържание, търпение на съответно място в човешкото тяло. Ще видите на какво можете да уподобите добродетелите. Като разглеждате плодовете в Природата, ябълката и крушата например, виждате, че те се различават по форма, по цвят, по вкус и т.н. Какви причини са създали това различие: външни или вътрешни? Ако изследвате соковете на ябълката и на крушата, ще видите, че в химическо отношение те се различават едни от други. Образуването на соковете е умствен процес. Значи ябълката и крушата се различават и в умствено отношение. Изобщо където се извършва химически процес, там има разумен живот. Горната част на крушата обикновено е заострена, а ябълката е валчеста. Има ябълки, на които горната или долната част понякога е заострена, но изобщо ябълката е валчеста. Обаче от формата на ябълката или на крушата не може да се съди за направлението на соковете – дали текат надолу, или нагоре. Като изучавате естествените науки, можете да се спрете

върху следния въпрос: „Защо листата на тополата не окапват всяка есен по един и същи начин?“ Който е наблюдавал това явление, той е забелязал, че някоя есен листата на тополата окапват първо горе и в средата, а по-късно, към края на есента – в долната част. Друга есен се забелязва точно обратното: първо окапват долните листа, а после горните. Някога пък окапват средните листа, а после останалите. По това явление съдят за зимата – кога ще бъде най-студена: в началото, в средата или в края. Това показва, че дървото е чувствително и може да предскаже кога ще бъде най-студена зимата: в началото, в средата или в края си.

Учените са наблюдавали следното явление в живота на растенията: като посадят едно дърво при някой сипей, изложен на слънце, след време от корените на това дърво започват да излизат клончета. Това се дължи на особен род спящи пъпки при корените, които при дадени условия могат да се развиват в клончета, а при други – в стъбла. Този закон се отнася и до човека. Например ако на човека се отнемат духовните елементи и се заместят с материалистически, той ще се превърне в корен, т.е. ще стане материалист. В него ще се развие симпатичната нервна система за сметка на умствената. Това е забелязано в българите. Срещате някой селянин – сух, слаб като чироз. След време селяните го избират за кмет на селото си. Какво става с този човек? – Не се минава много време, година или две най-много, той надебелява, развива благоутробие и всякаква сухота в него изчезва. На какво се дължи това надебеляване? – На развиване на симпатичната нервна система. В симпатичната нервна система се крият корените на живота. Щом се дадат условия на корените да се развият, човек надебелява. Отнемете ли богатствата на човека, той започва да мисли и отслабва. Слабият, сухият човек повече мисли, а пълният повече чувства. Философите, критиците са повече слаби, сухи хора. Те мислят много.

Значи ако човекът е поставен при благоприятни условия за развиване на неговия ум, той ще има добре развито тяло. В това отношение светлите идеи играят роля на невидимо Слънце. Те упражняват влияние върху развитието на мозъч-

ната система. Те внасят повече Светлина в ума, а с това подобряват културата не само на отделния човек, но и на цял народ. Този народ минава за идеен. Когато един народ стане безидеен, това показва, че му са дадени добри условия за развиване на корените на неговия живот, т.е. на симпатичната нервна система. Този народ става материалист и в него се развива съответна култура. Ако отидете в Америка, ще видите, че у американците е силно развита мозъчната система, вследствие на което те са повече сухи, слаби хора. Обаче как ще си обясните факта, че между американците именно, които са много енергичен и здрав народ, има толкова много неврастеници, колкото в никой друг народ? Това явление може да се обясни като някаква предпазна мярка от страна на Разумната Природа. Понеже американците са склонни към материализъм, затова симпатичната нервна система у тях постоянно се атакува, за да не би мозъчната им енергия да слезе долу, в стомаха, и да благоприятства за развиване на материализма. По този изкуствен начин Природата тонира нервната система на американците. Американецът изпива по една-две големи чаши горещо кафе и веднага след това изяжда една голяма порция ледено. Така той разваля зъбите си, разстройва стомашната си система. Това е крив начин на хранене, но за да го предпази от материализма, от чрезмерно развиване на симпатичната нервна система, Природата го е оставила да живее временно с това заблуждение. Днес американците усилено работят именно в това направление – как да се освободят от неврастенията.

Не само американците имат страдания, но всички съвременни хора са изложени на страдания. Всички хора търсят начин да се освободят от страданията. Те не подозират, че страданията са благо за тях. Ако съвременните хора не страдаха, те щяха да бъдат крайни материалисти и в това отношение между тях и млекопитаещите почти нямаше да има разлика. Каква култура можете да очаквате от човек, който има пълни хамбари с жито, пълни складове с вина, с храни и т.н.? Този човек не мисли за нищо друго, освен за ядене и за пиене. Какъв смисъл има такъв живот? За материалиста

по-добър живот от този няма. На другата страна на живота пък срещате един сух, слаб човек, който по цял ден чете и размишлява. Той яде сух хлебец, но и на това е доволен. Понякога и той мечтае за богат живот, но не само че не му се дава, но му се взема и това, което има. Ако му се даде това, което иска, той ще се превърне на корен, ще стане голям материалист. Разумната Природа му казва: „Понеже богатият е взел всички материални блага и се е превърнал в корен, за тебе остават духовните и умствените блага. Ти трябва да се превърнеш на клон. Той ще живее в корените на живота, а ти – в клоните."

Това са крайности в живота, с които Природата си служи в редки случаи за разрешаване на известни въпроси. Обаче разумният човек не живее в крайности. Той уравновесява енергиите, които текат в корените и в клоните на неговия организъм. Щом соковете в неговия организъм текат правилно, той се развива нормално. Щом става въпрос за страдания, човек трябва да различава кои от тях са необходими и кои – ненужни. Има страдания в живота, през които човек неизбежно трябва да мине. Те са предвидени от самата Природа. Разумните страдания представляват необходимата тежест в парахода или в лодката, когато плуват по водите на моретата или океаните. За да могат една лодка или един параход да плуват по водата, на дъното си те непременно трябва да имат известна тежест. Тежестта уравновесява движението на парахода. Без тежест пароходът не може да се държи в равновесие. Следователно страданията не са нищо друго освен тежест, т.е. баласт, който държи в равновесие силите на човешкия организъм. Ако тежестта е необходима, за да държи парахода в равновесие, това не значи, че той трябва да се претовари. Всеки параход трябва да се товари само толкова, колкото може да издържа. Така натоварен, пароходът ще пътува от пристанище на пристанище: ще стоваря една стока и ще товари друга. Когато пароходът не се движи на повърхнината на водата, а само до известна степен е потънал във водата, това показва, че той е много натоварен. Щом стигне до пристанището и се разтовари, той олеква и плува

по повърхността на водата. Същото може да се каже и за човека. Има моменти в живота на човека, когато той се чувства много натоварен.Той казва: „Големи страдания имам.“ Какво трябва да направи тогава? – Да отиде на пристанището, да се разтовари малко, докато му олекне. Обаче влезе ли в бурното море, той веднага трябва да се натовари, да пази равновесие всред бурите на живота.

Сега кои страдания наричате големи? Ако няма къща, служба или нещо материално, човек не може да каже, че има големи страдания? Човек е богат не само когато има материални приходи, но и когато може да диша и да издиша. Какво по-голямо богатство или какъв по-голям приход може да иска човек от дишането и издишването? Който може да диша правилно, да мисли правилно и да яде правилно, той е придобил големи блага в живота. Той има условия човек да стане. Не диша ли правилно, не яде ли правилно и не мисли ли правилно, той няма условия човек да стане. Ако младото поколение работи в това направление: да диша, да мисли и да яде правилно, то ще разполага с един плюс в бъдещето си. Не работи ли, в бъдещия живот то ще носи ред минуси. Минусите се пишат с чертички, които в българския език се наричат тирета. Има писатели, които много си служат с тирета. Тези тирета не са нищо друго освен минуси в техния живот. Минусите в живота на човека говорят за един неразумно прекаран живот. Някои писатели и учени хора си служат с многоточие. Многоточието означава недоизказани мисли. Някой започва да пише: „Аз... мога...“ – Какво може този човек? Ако е умен, той от всичко се учи. Който не е умен, чрез многоточието той изказва известно съмнение. Всъщност какво означават недоизказаните работи? Какво означава многоточието? Който си служи с многоточие, той е многоцентров човек. Какво можете да очаквате от човек, който има много центрове? Сегашният живот на хората не е нищо друго освен непрекъсната верига от изпити. Днес всички хора държат матура. Някои казват: „Как ли ще преживеем?“ – Няма какво да мислите за преживяването си. Вие държите матура. Следователно или ще издържите матурата, или ще

ви скъсат. Ако ви скъсат, ще умрете, а това показва, че имате душа. Ако издържите, ще оживеете, а това показва, че имате Дух. С други думи казано: смъртта настъпва като резултат на анормалните чувства в човека. Когато чувствата на човека взимат връх над мислите, той преждевременно умира. Когато човек мисли само за ядене и за пиене, когато преяжда, той преждевременно умира. Ако човек живее разумно, той може да достигне 100-120-годишна възраст.

Изкуство е човек да издържа на външни противодействия, на външни мъчнотии и изпитания. Например срещате един радостен, весел човек. Ако му кажете, че е профан, голям невежа, той веднага се изменя. Тези думи го спъват. Какво означава думата *профан*? Англичаните употребяват думата *профейн* в смисъл на светски човек, на когото не може да се разчита. Думата *невежа* пък означава незнаещ човек. Човек трябва да дойде до такова положение, че каквито и колкото и обидни думи да му кажат, така да ги приеме, като че не се отнасят до него. Отивате при един човек и му казвате, че е заразен от туберкулоза. Той веднага побледнява, уплашва се и започва да плаче. Какво страшно има в тия думи? Той не знае ли, че рано или късно все трябва да умре? – „Поне да си поживее човек.“ – Какво ще създаде, ако живее по-дълго време на Земята? – Все ще създаде нещо. Ето, четири години вече как изучавате окултната наука. Какво особено създадохте? Някой от вас казва: „Да стана министър в България, аз зная какво ще направя.“ – И това е възможно. Всеки може да стане министър, но важно е какво ще направи като министър. Ако някой негов приятел го посети, той ще му каже да дойде друг път. Докато няма власт, човек много обещава, но щом получи власт, той се повлиява от обкръжаващата среда и постъпва по друг начин. Човек трябва да бъде доблестен, разумен, да знае как да постъпва. Представете си, че един богат, но добър господар дава всеки ден на слугата си по един килограм хляб и по десет лева, за да ги носи на една бедна вдовица. Слугата занася хляба, но парите задържа за себе си. Господарят се интересува за положението на бедната вдовица и често пита слугата си за нея. Слугата казва, че бедната вдовица е добре.

На края на годината положението на слугата се подобрява, но това на вдовицата се влошава. Ако господарят провери как слугата е изпълнил възложената му от него работа, какво ще излезе? Какво е придобил слугата със задържането на парите за себе си? – Не само че нищо не е придобил, но много неща е изгубил.

Краят на нещата е важен, а не началото им. При създаването на човека има един момент, когато той напълно се оформя. Този момент е най-важен. Той е моментът, когато се завършва създаването на дихателната система. В този момент Ангел слиза от Небето, драсва клечка кибрит и запалва огъня – животът на човека се проявява. До това време всички системи в човека са приготвени, чакат само запалването на клечицата кибрит, за да се прояви деятелността на дихателната система. В този момент детето излиза от утробата на майка си и заплаква. Плачът се придружава с първото вдишване. Детето започва вече да диша и да издиша. Докато е в утробата на майка си, детето се мъчи. Щом излезе вън от утробата, то започва да плаче. Плачът показва, че свещта е запалена. Следователно ще знаете, че реализирането на дадена добродетел е свързано с големи мъчнотии. Всяка добродетел представлява един организъм, който постепенно расте и се развива, докато се прояви дихателната система. Щом дихателната система се прояви, човек ражда една идея, която започва да свети. Светлината ѝ показва, че тя е вече запалена, т.е. че е родена. Да родиш една добродетел, т.е. да я проявиш, това показва, че връзката между човешката душа и Бога е правилна. Също така и връзката между мислите, чувствата и действията на човека е правилна. И тогава, който среща препятствия в живота си, той трябва да знае, че причината за това не седи в неговата съдба, но в неговата неразумност. Съдбата, както и Разумната Природа, са всякога добре разположени към всички живи същества по лицето на Земята.

Съвременните хора обичат да си помагат, но не знаят как. Когато дават пари на някоя бедна, но честолюбива жена, тя се обижда. Как да ѝ помогнат, без да я обидят? Те

виждат, че всеки човек има свои характерни черти, които трябва да познават, за да знаят как да се отнасят с него. Така трябва да му се помогне, че да не се засегне достойнството му. Според мене правилният начин на даване на парична помощ на хората седи в следното: ти, който помагаш, трябва да имаш една каса, пълна със злато. Ако искаш да помогнеш на някого, ще му пратиш по пощата ключа от касата си с бележка да вземе ключа, да отвори касата, която се намира на еди-коя си улица и на еди-кой си номер на къщата, да вземе колкото пари са му нужни и да върне ключа на определения номер. Когато се улесни, след година или повече, той трябва да върне парите назад. По този начин много хора ще могат да се ползват от касата, без да се накърни тяхното честолюбие. Рекат ли само да вземат, без да връщат, в скоро време касата ще се изпразни. Мнозина казват, че благата са общи за всички и очакват на другите хора – от тях да получават, а те нищо да не дават. Това не е естествено положение. Правилно, нормално положение е, когато всички вземат и дават. Това е правилна обмяна между хората. Който мисли само да взема, без да дава, той пакости сам на себе си. Той проектира тази мисъл в пространството и по този начин заразява хората с нея. Обаче ако дава и съзнава, че трябва да се дава, той проектира тази положителна мисъл в пространството и помага за развиване на щедростта между хората. Ако хората само вземат пари от касата, а нищо не дават, в скоро време касата ще се изпразни. Това е материалната страна на въпроса за взаимопомощта между хората. При днешните условия на отношенията си хората са изработили доста добри методи за взаимоподпомагане. При това всеки помага според онова, което е изработил в себе си, според своя характер.

Методите, с които светът си служи, са доста добри. Много примери има из живота, които определят характера на човека. Един беден човек проси от двама души: първият от тях е религиозен, вярващ човек, вторият не вярва в Бога. И двамата обаче са богати. Първият не дава помощ на сиромаха, а вторият дава. Просякът се обръща към последния и го пита: „Господине, кога да върна парите?“ – „Когато можеш.“

Какво показва това? – Това показва, че верующо не определя характера на човека. Има светски хора, безверници, които са по-щедри, по-благородни от вярващите. Значи в човека живеят два Бога: външен и вътрешен. Вътрешният Бог създава естествени отношения между хората. Естествените отношения между хората имат за основа Любовта и Истината. Дойде ли някой при вас да иска нещо, нито той мисли да ви излъже, нито вие него. Обаче има и изкуствени отношения между хората, които трябва да се избягват. Отива един човек при друг и мисли, че той няма да се отнесе добре с него. Ако той вярва, че Бог живее в човека, този човек ще се отнесе към него така, както Бог постъпва.

И тъй, смисълът на живота седи във взаимопомощта, във взаимното помагане. Законът за взаимопомощта гласи: никаква връзка не може да съществува между хората, докато те не са проникнати от силното желание взаимно да си помагат. Между клетките на организмите съществува едно сплотяване с цел взаимно да си помагат. В това взаимно помагане се заключава благото на целия организъм. Когато клетките се индивидуализират и всяка от тях започне да мисли и да живее за себе си, настава смърт за целия организъм. Щом организмът умре, те се разпръскват из пространството. След време те започват да тъжат едни за други, отново се събират и заживяват задружно. Законът за взаимопомощта трябва да съществува във всички общества. Те трябва да съставляват един общ житен клас, да имат желание да си помагат взаимно по мисъл, по чувства и материално.

Сега, когато говоря за Доброто, нека напишем тази дума на няколко езика: *добро* (на български) *good* (на английски) *gut* (на немски) *bien* (на френски) *bona* (на италиански). Каква е разликата в доброто на различните народи? Когато българинът пише думата *добро*, той иска да каже, че всяко нещо в живота трябва да има корени – *д*, но трябва да има и клони – *б*. Когато узрее, плодът трябва да се хване с ръка – *р*, и да се изяде. Буквата *р* е силна. Тя показва, че българинът иска да придобие Доброто чрез насилие. Тази буква препятства на българина в Доброто. В думата *радост*

буквата *a* смекчава силата на буквата *p*. В думата *good* се вижда разумността, интелигентността на англичанина. Той казва: „Всяко растене трябва да започва от корените. Когато плодът узрее, аз ще имам грижа да го поставя в хамбара.“ Българинът казва, че растенето трябва да започне от клоните. В това седи психологическото различие между българина и англичанина. Българинът вярва в щастието, а англичанинът – в работата. Той казва: „Човек трябва да работи. Времето е пари. Като работи, човек може да печели.”

Да се върнем към въпроса за страданията. Несгодите, страданията представляват малък баласт в самия живот, който внася стимул в човека. За да уякне, човешкият Дух се нуждае от външни препятствия. Чрез външни препятствия или изненади хората могат и да се лекуват. Например българите лекуват треската чрез уплаха. Върви един трескав човек по пътя, трепери от студ – тресе го. В това време от някой прозорец изливат върху него един котел студена вода. Болният се стряска и веднага оздравява – треската го напуща. Хората са възприели този метод от Природата. Например, за да освободи човека от едно зло, Природата му изпраща друго зло, по-голямо от първото. Като се намери в това положение, човек веднага се примирява с живота. И тогава той казва: „Ела зло, че без тебе е по-зле.“ Не е въпрос по този начин да се лекува човек, нито по този начин той да се справя с мъчнотиите в живота. Човек трябва да има една основна идея в живота си, която от нищо да не се разколебава. Тя трябва да бъде канара в неговия живот.

Сега на всички ви препоръчвам следното: всеки от вас да си избере някакво изкуство или занаят, но да го усвои в съвършенство. При всички случаи в живота си той трябва да разчита на това изкуство. Започнете да изучавате различни занаяти: обущарство, шивачество, плетачество, градинарство и т.н. Други пък нека изучават лечебните свойства на билките. Също така изучавайте признаците, по които да познавате промяната на времето: кога ще бъде топло или студено, дали ще вали дъжд, или не. Като научите тази част от метеорологията, тръгнете по селата да улеснявате селяните:

ще им кажете дали зимата ще бъде студена, или не, какво сено трябва да употребяват за овцете си и т.н. Изобщо вие трябва да имате такъв занаят или такова изкуство, с което да си пробивате път навсякъде.

Упражнението, което ви дадох миналата седмица за цветовете на светлината, ще го продължите още една седмица. Всеки ден ще изучавате по един цвят от спектъра. Следете кои цветове през кои часове на деня преобладават. Това е работа за вас. Червеният цвят например действа върху аурата на човека, прави го активен. Портокаловият цвят действа върху личния живот на човека, прави го голям индивидуалист. Жълтият цвят дава простор и успокояване на ума. Колкото повече навлизате в тъмните цветове, например в тъмносиния, вие усещате тъга, скръб в душата си. Светлите цветове – ясносиният, ясножълтият, действат успокоително върху нервната система. Синият цвят е среда за духовния живот на човека. Зеленият цвят регулира магнетичните и електричните течения в човешкия организъм. Той е свързан с растенето. Който иска да расте и здрав да бъде, той трябва да се свързва със зеления цвят. Виолетовият цвят има отношение към волята на човека. Като изучавате влиянието на цветовете, започнете по следния ред: понеделник – червения цвят, вторник – портокаловия, сряда – жълтия, четвъртък – зеления, петък – ясносиния, събота – тъмносиния, неделя – виолетовия.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ЗДРАВО МИСЛЕНЕ

Двадесет и седма лекция
16 май 1926 г.

ЗДРАВО МИСЛЕНЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Чете се темата „Място на добродетелите в човешкото тяло“.

Чете се резюме от темата „Защо Природата е турила на някои насекоми много очи?”

Кой въпрос ви интересува днес? Нарисувайте една круша, дърво с един плод. Какво предпочитате вие: да ядете круши или да ги садите? Обаче може ли човек да яде круши, преди да ги е сял? Посаждането винаги предшества яденето. Това показва, че реализирането на желанията е в зависимост от много неща, от известни закони. Според тези закони много от човешките желания остават непостижими. Един от тези закони гласи: човек не може да постигне дадено желание, преди да го е посадил. Въз основа на същия закон човек не може да бъде добър, преди да е посял нещо в себе си. Доброто не е нищо друго, освен Любов, изразена на физическия свят. Понеже Любовта не съществува на физическия свят, затова Доброто се явява като нещо материализирано. Когато Любовта слиза от Божествения на физическия свят, тя се превръща в Добродетел. Когато слиза в Ангелския свят, Любовта се изявява като интелигентност, като Мъдрост или като Знание. Следователно човек не може да яде, докато не е работил. Ако някой минава покрай една плодна градина, в която нищо не е сял, той няма право да яде от плодовете на тази градина. Щом нищо не е сял, той няма право да яде. Художникът рисува една картина, но докато не я завърши, не дава тя да се гледа. Имате ли право вие да я гледате, преди той да я е изложил? – Нямате право. Когато художникът

изложи картината си, всеки има право да я гледа. Следователно, когато искаш да вкусиш от плодовете на някоя чужда градина, ти трябва да се сприятелиш с този, който е садил дърветата. И тогава яденето на всеки плод, който той ще ти даде, ще бъде благословение за тебе. Значи човек няма право да яде круши или друг някакъв плод без позволение. Че е така, можете да си отговорите чрез въпроса: „Може ли пеперудата да яде круши? Може ли микробът да пие мляко?“ Това показва, че яденето представлява цял процес. Не е безразлично каква храна употребява човек. Той трябва да яде само такава храна, която може да го ползва. Каква полза може да донесе известна храна, ако тя само мине и замине през организма, без да остави нещо? Ето защо човек сам трябва да ограничава ума си от известни мисли, сърцето си от известни желания, които носят отрова в себе си. Има неща, от които човек временно поне може да се откаже. Човек не може да мисли всичко, каквото му дойде на ума. Какво ще стане с вас, ако в стаята, в която седите, внеса едно шише с отровен газ? Достатъчно е да помиришете този газ, за да избягате всички навън. Не избягате ли, нещастие ви чака. Като знаете това, вие трябва да правите избор в своите мисли и желания.

При самовъзпитанието на човека се препоръчва той да държи в ума си здрави, положителни мисли. Кои мисли са здрави? – Здрава мисъл е тази, която носи мир за душата и светлина за Духа. Здравата мисъл трябва да произвежда такава реакция в човека, която да внася разширяване на съзнанието. Ако човек е неразположен, здравата, добрата мисъл трябва да измени състоянието му в добро. Представете си, че една майка изпраща детето си за вода, но то отказва да изпълни молбата ѝ. Тогава майка му казва: „Иванчо, помисли малко, да видиш добре ли постъпваш, като не слушаш.“ Детето се замисля и след малко взема стомната и отива за вода. Последната мисъл, която изменя решението му и превръща непослушанието в послушание, е добра, здрава мисъл. Някой студент иска да завърши университет, но няма средства. В обезсърчението си той казва: „Няма да уча повече!“ Обаче един от професорите го извиква и му казва: „Знаеш ли, че ти се дават условия да

продължиш университета? Един благодетелен човек предлага една стипендия от три хиляди лева месечно за някой беден студент. Академичният съвет решава да даде тази помощ на тебе.“ Студентът се зарадва и казва: „Сега ще уча.“ Коя е добрата мисъл в този случай? Добрата мисъл е тази, която се явява в главата на професора, в решението на академичния съвет и в главата на самия студент, защото и на трите места тя съдейства за превръщането на една невъзможност във възможност. Какво още може да произведе добрата мисъл? Представете си, че срещате един млад, но знаменит лекар, който лекува болните много успешно. На младия лекар може да се даде следния съвет: никога да не говори на болния за болестта му. Щом пипне пулса му, както и да го намира, лекарят трябва да се изпълни с вяра и надежда в Бога, че болният ще оздравее. Тази положителна мисъл на лекаря ще се предаде и на болния. Щом болният се ободри и обнадежди, оздравяването му е сигурно. В такъв случай, ако болният е трескав, лекарят не трябва да му предписва 50 сантиграма хинин, каквато е дозата за възрастния, но трябва да го лекува по хомеопатически начин. Тъй щото когато лекарите и ближните на болния успеят да събудят вярата и надеждата на болния, лекуването му е сигурно. Това е един положителен и сигурен метод за лекуване. Лекарят трябва да знае, че болестите не са нищо друго, освен резултат на натрупването на излишна енергия, на излишни вещества в организма. Щом се освободи от излишната енергия, както и от излишните вещества в организма си, болният оздравява напълно. Дето се натрупват излишни енергии, излишни вещества, там се събират бацили, които са причина за различни болести. Дето има богатства, там винаги има крадци. Значи бацилите не са нищо друго освен крадци и разбойници, които влизат в човешкия организъм да крадат и убиват. Като знаят това, лекарите ги затварят в малки шишенца и приготвят от тях серуми против различни болести. С тези серуми те правят инжекции на болните и ги лекуват. Лекуването чрез инжекции е борба между апаши и апаши, на крадци с крадци. В тази борба те едни други се

унищожават. Щом борбата се свърши в ущърб на крадците, болният започва да оздравява. Грижата за болния вече се свежда към възстановяването на нормалното състояние на неговия организъм.

И тъй, болестите на съвременните хора се дължат на подпушване на енергиите в организма им. За да се освободят от това подпушване, те се нуждаят от вяра. Вярата е средство за урегулиране на подпушените енергии в човека. Понеже съвременните хора страдат от безверие, те могат да се лекуват с вяра. Когато човек заболее, първо трябва да констатира в себе си болен ли е, или минава през някакво психическо състояние, което временно се отразява върху организма като болезнено състояние. Най-опасното положение за човека е, когато вярва, че е болен, без да има някаква болест, или когато мисли, че е здрав, а всъщност е болен. Ето защо човек трябва положително да знае болен ли е, или е здрав. Той трябва да знае има ли капитал в касата си, или няма. Болен човек е онзи, който има излишна енергия в себе си. Когато енергиите на човешкия организъм имат стремеж към центъра на Земята, той заболява. За да се излекува, тия енергии трябва да се обърнат към центъра на Слънцето. Единственият метод за лекуване на различните болести се заключава в превръщане на енергиите на човека от низходящи във възходящи, т.е. трябва да се измени посоката на движението им от центъра на Земята към центъра на Слънцето.

Болестите биват физически и сърдечни, без да имат органически произход. Те се дължат на натрупване на излишни енергии в организма. Тези болести са на нервна почва. Обаче има и органически болести, които крият своя произход някъде далече, в миналото на човека. Когато някоя болест се загнезди в астралното тяло на човека, тя постепенно минава в мисълта му, а оттам и във физическото тяло. За да се излекува човек, тази болест трябва да се махне от мисълта му. Когато образът на болестта изчезне от мисълта на човека, едновременно с това тя изчезва и от физическото тяло. Много от болестите на физическото тяло се явяват като последствие на някакви заболявания в астралния и в умствения свят на

човека. Едно горчиво чувство, една противоречива мисъл причиняват физически болести. Щом се махне причината на болестта, и самата болест изчезва. Мнозина страдат от главоболие, от очеболие и се лекуват със студени компреси. Аз препоръчвам топли компреси вместо студени. Когато страдате от главоболие или очеболие, турете на слепите си очи квас, прясно приготвен. Мястото намажете с малко зехтин и отгоре турете кваса. Дръжте го на слепите очи 10-14 часа. Това можете да правите от 3 до 5 пъти седмично, според степента на болката. Квасът действа магнетично, затова го препоръчвам не само при обикновено главоболие, но и при менингит. Когато някое дете заболее от менингит, обръснете добре главата му, пригответе пресен квас и го поставете на горната част на главата и на слепите очи. Като турите няколко пъти наред квас на главата, детето ще оздравее. Изобщо ледът не трябва да се употребява при никакви случаи на възпаление. Щом имате някакво възпаление, служете си всякога с топли компреси, а не със студени. Студени компреси могат да се турят само на пълнокръвни хора. Квасът, млечният компрес са добри специалитети, които трябва да се предпочитат пред студените компреси. Когато лекувате някого, през цялото време трябва да сте в молитва, да сте свързани с Бога. Само по този начин лекуването ще бъде успешно.

И тъй, човек не може да яде круши, докато не ги е садил. Може ли човек да мисли, преди да е обичал? Мисълта ли е дошла по-рано, или Любовта? Това значи: кокошката ли е излязла по-рано, или яйцето? Божията Любов предшества мисълта на човека. Човек мисли само когато е обичан. Да мисли човек, това значи да се ползва от Божията Любов. Когато учи, човек разбира, че наистина Божията Любов действа на физическия свят. Напредналият в ученето съзнава, че светът е създаден за него, за да го изучава. С други думи казано: човек е дошъл на Земята да я изучава. Следователно, докато хората не изучат Земята добре, те не могат да се освободят от нейните прегръдки. До това време те се намират в положението на онзи млад турчин, който разговарял с баща си за уловения от него разбойник. Той казал: „Татко, хванах

един разбойник.“ – „Доведи го при мене.“ – „Не мога.“ – „Защо?“ – „Защото не ме пуща.“ Както виждам, положението на съвременните хора по отношение на Земята е същото, каквото е положението на младия турчин към разбойника. Всички мислят, че са хванали Земята, но когато пожелаят да се мръднат малко, виждат, че тя не ги пуща.

Сега пред всички хора седи една велика задача за разрешаване. Човек може да живее, както разбира, но той трябва да реши задачата си, и то разумно. Ако решите задачата си, както обикновените хора я решават, ще се намерите в положението на човек, който постоянно влиза и излиза, без да придобива нещо. Например някой взема билет за концерт. Отива на концерта, но се връща – отложил се е. Втори път пак отива – отложил се е. Така се отлага концертът ден за ден, докато най-после му върнат парите. Защо? – Певецът се е разболял. Представете си, че на един богат американец му дойде идеята да завещае пет милиона долара на някой беден студент. Ако се окаже, че този беден студент е някой от вас, за какво ще употребите тези пари? Сега всички се радвате, като че действително сте станали наследници на тази голяма сума. Всеки от вас си мисли, че може наследникът да е той. Всъщност никой не е наследник. И да не станете наследник на този голям богаташ, все ще ви бъде приятно да се говори по този въпрос. Един турчин отишъл в Цариград по работа. Като се върнал оттам, ходжата го запитал: „Какво ново има в Цариград?“ – „Последната новина е за тебе. Там се говори, че ще те направят шейх-юл-ислям.“ – „Не говори такива работи.“ След няколко дни ходжата срещнал същия турчин и му казал: „Я разправи пак, какво се говори в Цариград за мене.“ Ходжата знае, че това не е вярно, но все му се иска да чуе нещо приятно за себе си.

Сега и вие знаете, че няма да получите пет милиона долара, но ви е приятно да слушате. Мисълта за петте милиона долара весели всички. Един познат разправял, че ако спечели милион, щял да купи два автомобила: единия щял да дари на Братството, а другия щял да остави за себе си. Това показва, че парите са сила, която действа на човека.

Под влияние на мисълта за забогатяване човек става весел. Възможно ли е да дойде на ума на някой американец да направи някого от вас наследник на част от своето богатство? В дадения случай е невъзможно, но същевременно е вероятно. Отде знаете, може би още тази вечер някой американец да изпрати на някого от вас пет милиона долара. Ако вие сте чувствителни, с помощта на лескова пръчица ще можете да познаете къде има заровени пари на Балканския полуостров. Големи богатства има заровени в земята. Някои от тях са останали още от турско и от римско време. С помощта на лескова пръчица човек може да открие местата, дето има заровено злато, но той трябва да работи върху себе си. Когато развие нужната чувствителност, и без тази пръчица той ще може да открива богатства в земята. При това положение той носи пръчицата в себе си като вътрешна сила. Много време се изисква, докато човек развие тази сила в себе си, но и като я развие, той трябва да знае как да я контролира. Не я ли контролира, тя ще се превърне в болезненост. Що се отнася до печеленето на пари, това е лесна работа. Мислено или в действителност всеки човек може да бъде богат. Понеже мисълта за богатството повдига духа на човека, добре е, когато не е разположен, да си представи, че е получил голямо богатство отнякъде и с част от получените пари си е направил голям палат, цял изработен от мрамор, с красиви градини и шадравани в тях, като в приказките от „Хиляда и една нощ“. Като прави такива упражнения в мисълта си, във въображението си, човек сменя неразположението си с разположение. Ще кажете, че това е глупаво нещо. Защо? – Защото било празна работа. Значи да мисли и да си представя човек светли и красиви картини било глупава работа, а да си представя мрачни картини не е глупаво. Започва някой да си представя, че ще се разболее, че ще осиромашее, и пада духом. Според мене това именно е глупава работа. Защо трябва да си представяте такива работи, когато човек не е създаден нито болен, нито сиромах? Че се е разболял или че е осиромашал, причината за това е той сам. Мързеливият се разболява. Докато човек е буден, докато е активен и

поддържа деятелността на своите клетки, човек не може нито да боледува, нито да осиромашава.

Потенциално човек е богат, а кинетически – сиромах. Какво трябва да направи, за да подобри положението си? Той трябва да превърне потенциалната си енергия в кинетическа. Въображението в човека е сила, която може да му помогне в това превръщане. Някой иска да стане музикант. Нека си представи, че има хубава, скъпа цигулка и всеки ден свири по пет-шест часа. След това излиза на сцената и започва да свири като виден музикант. По този начин мисълта му ще слезе на физическия свят и ще започне да влияе върху музикалното му чувство. Друг пък иска да стане виден писател или лекар. И това може да постигне, като си представи, че пише велики работи или че лекува болести, за които съвременната медицина се оказва безпомощна. Съвременните хора не успяват в живота си, понеже се спират само върху едната страна на живота – отрицателната, мрачната. Животът има две страни: положителна и отрицателна. За да има ясна представа за нещата, човек трябва да гледа на тях от две страни. Така работи и Природата. И тя си служи с рай и ад. Кой живее в рая? – Работният, трудещият се, способният човек. Кой живее в ада? – Мързеливият. Ако мързеливият започне да работи, той влиза в рая; ако работният престане да работи, той слиза в ада. Работният всякога се радва, а мързеливият страда, скърби. Следователно, когато се радва, човек работи; когато скърби, той е станал мързелив. Между работата и труда има известна разлика. Работата е Божествено нещо, а трудът – не. Казано е, че човекът се мъчи, ангелът се труди, а Бог работи. Хората често се обезсърчават и казват: „За кого ще пея, за кого ще пиша, за кого ще живея?“ – За себе си. Пей за себе си, пиши за себе си, живей за себе си. Заболи ли те глава – сам се лекувай. Стани лекар на себе си. Щом можеш да правиш всичко за себе си, ти ще можеш да правиш същото и за другите.

Когато се лекува, човек от нищо не трябва да се страхува. Казано е в Писанието: „Страхливите няма да влязат в Царството Божие.“ Силната мисъл изпъжда всякакъв страх.

Човек със силна мисъл може да влезе при болни от чума, от холера и да излезе здрав и читав. От страх само човек може да заболее, без никакви бацили. Един човек срещнал на пътя си чумата. Той я запитал къде отива. Чумата му казала, че отива в Багдад. – „Колко души ще вземеш?“ – „Хиляда.“ На връщане от Багдад чумата срещнала същия човек. Той веднага я запитал: „Свърши ли работата си?“ – „Свърших я.“ – „Колко души взе?“ – „Двадесет хиляди.“ – „Нали каза, че ще вземеш само хиляда?“ – „Аз взех хиляда души, а деветнадесет хиляди умряха от страх.“ Какво показва този пример? – Че от двайсет страдания само едно е дадено от Природата, а деветнайсет – от човека, от неговия страх. Наистина, страхът причинява ред болести, страдания, мъчнотии. Значи една двайсета от страданията на човека са дадени от Природата, а деветнайсет двайсети са причинени от самия човек. Както виждате, дробите имат приложение в живота главно в процеса на растенето. Издънките на дърветата, разклоняването им не са нищо друго освен дроби, получени при раздробяването на цялото.

Единицата е цялото, а клоните и корените са дробните части. В Божествения живот обаче няма дроби. Там всички числа са цели. Дето има страдания, там има дроби. Страданията са от хората, а не от Бога. Бог дава условия на човека да учи, но ако не може правилно да използва тия условия, той страда. Да живеем – това е дадено от Бога. Да умираме – това е от хората. Да сме здрави – това е от Бога. Да сме болни – това е от хората. Отрицателните неща са от хората, а положителните – от Бога. Обаче Бог превръща всичко отрицателно в положително, в Добро. Той превръща сиромашията в богатство, невежеството – в знание. Ако искате да бъдете силни, да не се спъвате в живота си, дръжте в ума си положителни мисли за Бога. Желанието на Бога е да бъдем здрави, умни, силни. Не мислите ли така, каквото и да спечелите, ще го изгубите. Ако сте здрави, ще изгубите здравето си; ако сте богати, ще изгубите богатството си. Сега, ако някой ви обещае пет милиона лева, как ще се справите с тях? Преди още да сте ги получили, вие веднага ще им намерите

място. И в края на краищата ще си кажете: „Който е обещавал, той ще има грижата да ги достави.“ Ще кажете като Настрадин Ходжа, че който е оставил 99 лири, ще остави още една. Един ден Настрадин Ходжа минавал през един мост и понеже имал нужда от сто лири, въздъхнал дълбоко и казал: „Ако някой ми даде сега 99 лири, няма да ги взема, щом не са сто.“ Чул го един богат турчин и на другия ден, преди да мине Настрадин Ходжа през моста, той му оставил 99 лири и се скрил да види какво ще прави. Като видял парите, Настрадин Ходжа ги взел, преброил ги и продължил пътя си. Турчинът го настигнал и го запитал: „Колко лири намери?“ – „Деветдесет и девет.“ – „Нали каза, че ако не са сто лири, няма да ги вземеш?“ – „Аз зная, че който е оставил 99 лири, той ще даде още една.”

Сега и вас питам: готови ли сте да вземете петте милиона, които американецът се готви да изпрати на някого от вас? Можете ли да се справите с тях? И вие като Настрадин Ходжа ще кажете, че щом веднъж Провидението е намислило да ви облагодетелства, то знае, че вие ще можете правилно да използвате тази сума. Петте милиона представляват дарбите и способностите, които Бог е вложил в човека.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди.

СКЛОННОСТИ И РАЗНООБРАЗИЕ

Двадесет и осма лекция
23 май 1926 г.

СКЛОННОСТИ И РАЗНООБРАЗИЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Какво се разбира под думата *желание*? За мене е важно да зная вашето схващане, а не това на философите. В българския език думата *желание* започва с буквата *ж* – знак за материално състояние. Във формата на тази буква се изразяват две противоположни движения, които трябва да се постигнат. Значи, за да се реализира едно желание, трябва да има две течения в противоположни посоки, които някога ще се срещнат. Тези две движения се забелязват в растенията: корените се движат надолу, към центъра на Земята, а клоните – нагоре, към центъра на Слънцето. Корените на растенията вървят надолу, но същевременно се местят, търсят влажни места. Това показва, че и растенията се движат, не седят на едно и също място. Обаче това става много бавно. Трябва да минат стотици години, за да се види, че някое растение се е мръднало малко.

Всичко в живота е в движение. Посоката на движението е в зависимост от теченията, които го предизвикват. Не само растенията, планините и горите се движат, но и цели материци. Забелязано е, че източните брегове на Европа отиват към Азия, снишават се. Такива движения стават и на човешкото лице, благодарение на което и то се мени. Ако наблюдава челото, лицето си, човек ще забележи, че в продължение само на 10-15 години те са претърпели известни промени, които се дължат на планински течения в мозъка. Различните мозъчни центрове представляват планински върхове, отдето идат топли и студени течения. Ако мислите на човека не са хармонични, те правят лицето му несиметрично. Като се вгледате в лицето на човека, ще забележите, че то не е съвсем си-

метрично – едната страна на лицето е по-красива от другата. Изобщо, каквито движения стават във външната Природа, такива стават и в мозъка. В гънките и възвишенията на мозъка стават движения, размествания, в резултат на които в различните възрасти на човека се явяват различни идеи. Тази е причината, задето срещаме в живота хора с различни идеи: философи, музиканти, поети, писатели. Някой се занимава с философия, но след години в него става известен прелом и той се предава на поезия, на литература. Благодарение на разместванията, които стават в мозъка, човек се стреми към разнообразие. Той не трябва да бъде едностранчив в своите идеи. Понеже човек е сложно същество, той трябва да се проявява във всички посоки. Еднообразните мисли и чувства в човека създават ред страдания. Добре е умът на човека да бъде насочен в една посока, но когато кръвта се съсредоточава само в един център, явява се разслабване на нервната система. Ето защо от време на време мисълта на човека трябва да се пренася от един център към друг. С други думи казано: мисълта на човека трябва да бъде разнообразна.

Какво означава думата *идеен*? Какво означава думата *идея*? Тази дума е гръцка и означава образ. Всички първични образи на Феноменалния свят наричаме идеи. Когато една идея се материализира, тя става идол на човека. Какви са качествата на идейния човек? Поетът е идеалист, идеен човек. Кой човек наричаме поет? Думата *поет* е славянска. Тя произлиза от глагола *поя, пея*. Поетът може да пее, да говори хармонично. Едно от качествата на идейния човек е безкористието. Той свири, пее, без да очаква нещо. Има ли пари, или не – това не го интересува. Ако няма пари, ходи със стари, избелели дрехи, без да се смущава. В облеклото си той е скромен. Облича се с вкус, но никога с модерни, с цепнати дрехи, като фракове и др. Той не е фанатик в идеите си. Мисълта му е права, но щом разбере, че друг някой носи някаква възвишена идея, той всякога е готов да отстъпи. Идейният човек различава Божествените мисли от човешките и всякога им дава предимство над последните. Материалистът пък цени времето си и за всяко нещо иска да му се плати.

Един американец се хваща на бас с един свой другар за 500 английски лири, че може да влезе при един американски милиардер и да се разговаря с него. Защо се е хванал на този бас? – За да докаже, че въпреки скъпото време на американеца той ще успее да влезе в кантората му и да разговаря с него. Американецът отива при милиардера, подава му картичката си и казва: „Искам да поговоря малко с Вас.“ – „Не мога, времето ми е скъпо. Всяка моя минута струва 50 английски лири.“ – „Аз ще Ви дам сто.“ – „Кажете тогава, какво искате да Ви услужа?“ – „Извинете ме, исках само да Ви видя. Хванах се на бас с един мой приятел, че мога да Ви видя и да се разговоря с Вас. Ето, заповядайте 500 английски лири.“ Милиардерът взел парите, задържал за себе си сто лири и му върнал останалите 400 лири. Това значи материалист човек. Дотук е дошъл той в своето развитие. Този човек не е работил върху себе си, за да развие своя идеализъм.

За да бъде идеалист, човек трябва да е работил ред поколения в тази област. Можете ли да си представите какъв щеше да бъде светът, ако всички хора бяха идеалисти? Ако хората бяха само идеалисти, нямаше да има никакви тренове, нито параходи, нито къщи като сегашните. Хората щяха да живеят в прости шатри, нямаше да имат никакви съобщения. Съвременната култура се дължи на материалистите, на хората с много желания. Идеалистът пък няма много желания. Той обича да мечтае. Какво означава думата *мечтание*? В българския език тази дума започва с буквата *м*, която означава, че идеалистът е мъртъв за желанията. Те не го вълнуват. Мечтателят търси идеалния път. Той се качва по високите върхове и слиза в долините. Той търси простор и разширение, но не знае къде ще го намери. Простор има в материално, в духовно и в умствено отношение. Това означава буквата *е*. Буквата *ч* пък представлява закон за оформяне на идеите. В буквата *т* се крият условия за побеждаване на мъчнотиите, които човек среща в живота си на физическия, в Умствения или в Духовния свят. Често българинът употребява израза *тюх-бре*. Това значи: „Как така да не ми е дошло на ума това нещо? Как да не съм видял буквата *т*?“ Буква-

та *а* означава закон на еволюция. Буквите *м* и *а* имат един и същи произход, само че *м* означава смърт, ограничаване, а буквата *а* – излизане от мъчнотиите на живота, т.е. мисъл, разширяване, освобождаване. Дотук думата *мечтател* означава човек, който е минал през няколко етапа. После той дохожда до положение да примирява противоположностите в живота. Най-после дохождаме до буквата *и* – закон за побеждаване на мъчнотиите. Буквата *и* е съставена от две линии, които означават радиуси на една вътрешна деятелност. Някои пишат буквата *и* още и като чертичка с точка – *i*. Точката означава център на тази деятелност. Следователно, когато определяме понятието *идеалист*, трябва да намерим такава дума, която да не включва никакво противоречие в себе си. Ако си послужим с думата *безкористен*, и тя не съдържа истинско понятие. Ако кажем, че идеалистът е човек без желания, и това не го определя. Той има желания, но не такива, каквито материалистът има. Между духовния човек и идеалиста има известна разлика: идеалистът представлява външната страна на нещата, а духовният човек – вътрешната. Има три категории идеалисти: първо – идеалист, който представлява човека в неговите външни прояви. Второ – духовен човек, който представлява съдържанието на човека. Трето – Божествен човек, който показва неговия вътрешен произход – смисъла на човека.

Мнозина си задават въпроса: „Трябва ли човек да има желания?“ В индуската философия е казано: „Убий всяко желание в себе си.“ Това се отнася до специални случаи, до ученици, които влизат в известни области на Живата Природа с цел да ги изучават. При такива случаи човек трябва да отхвърли известни области желания, т.е. да се отрече от тях. Тъй щото, когато се казва, че човек не трябва да има желания, това подразбира специални състояния, в които той се намира. В едно отношение желанията на човека са импулс, а в друго – спънка, ограничаване. В една басня за магарето се разправя следното: първоначално магарето било малко животно, като катеричка. То скачало, играело си на свобода, но никой не му обръщал внимание. Като виждало, че другите

животни са големи, внушителни, то започнало да се моли на Бога да му даде по-голям ръст и силен глас, та отдалече да го чуват. Най-после молбата му се изпълнила. Магарето придобило по-голям ръст и силен глас. Отначало хората му се учудвали, но после започнали да се подиграват на силния му рев и на големите му уши и започнали да го впрягат на работа да носи вода. Като се видяло в това положение, то казало на всички: „Бъдете доволни от формата и положението, които са ви дадени. Ако искате голям ръст и силен глас, хората ще започнат да ви се подиграват и да ви карат да им носите вода.“ За петела пък се разправя точно обратното: той имал голям ръст, но не бил доволен от него. И той често се молел на Господа: „Господи, дай ми малък ръст, за да не работя много, лесно да изкарвам прехраната си. Ако ръстът ми е по-малък, ще употребявам малко храна, няма да се грижа много за нея и по този начин ще се занимавам повече с пеене.“ Бог задоволил молбата и на петела. Ето защо, когато магарето реве, петелът пее. Петелът е скромен, той се задоволява с малко храна.

Какво заключение можете да извадите от тези басни? – Човек трябва да разбира законите на Разумната Природа. Ако не ги разбира, той всякога ще бъде недоволен, вследствие на което известни положения ще го спъват, ще му служат като спирачки. Човек се нуждае от спирачки в живота си, но трябва да знае къде и кога да ги употребява. И младият, и старият се нуждаят от спирачки. Знаете ли сега кое е отличителното качество на младия? Младият сам си служи, а същевременно служи и на другите. Старият пък очаква да му служат. Младият има много енергия, но той не трябва да прилича на гайда. Когато гайдарджията надуе гайдата, тя започва да свири. Щом я пусне, гайдата се изпразва и не издава никакъв звук. Ако младият е в положението на надута гайда и мисли, че всичко може да направи, той е на крив път. Щом гайдата се изпразни, и възможностите на този млад човек изчезват. Младият не трябва да бъде гайда, да очаква на гайдарджията да го пълни. Ако овцата би могла да пее и да свири като гайда, нямаше да дерат кожата ѝ. Тя

щеше да ходи между хората и щеше да им пее и свири. Те нямаше да се нуждаят от гайда. Докато е млад, човек има условия да бъде идеен. Щом остарее, той изгубва всичко. Той става вече безидеен и се разочарова от живота. Защо старият се разочарова? – Понеже източниците на неговия живот отслабват. При това положение старият е заставен да умре, да измени формата си и след време да започне отново: да се научи, че и като слиза, и като се качва, съзнанието му трябва да бъде будно. Ако давате внимание на думите на хората, вие лесно можете да остареете. Ще мине някой покрай вас и ще ви каже, че сте прост, глупав човек. Друг ще мине и ще ви каже, че от вас човек не може да стане. Поддадете ли се на тези думи, вие ще изгубите и това, което имате. Не, вие трябва да знаете, че сте разумни хора и като такива можете да постигнете всичко, каквото желаете.

И тъй, какъв трябва да бъде идейният човек? – Той трябва да се отличава с устойчивост. Той трябва непрекъснато да държи в ума си идеята за Бога. Откакто се роди, та до деня на заминаването му, тази идея трябва да бъде непреривна. Няма сила в света, която може да премахне идеята за Бога от съзнанието на човека. Идеята за Бога трябва да живее в човека като извор на неговия живот. Който умира, той е изгубил тази идея. Идеята за Бога не е нищо друго освен връзка на човешката душа с Бога. При всички условия на живота тайно в душата си човек трябва да пази тази връзка, защото от нея зависи успехът на неговия живот. Следователно, при каквито условия и да се намира, човек трябва да пази тази вътрешна връзка. За да пази тази връзка непреривна, той не трябва да се съмнява. Съмнението неизбежно ще дойде, но човек трябва да се изпита, да види доколко може да издържа. Човек трябва да се пази от отрицателните качества, защото те изсушават източниците на живота. Те спъват еволюцията на човека, не му дават възможност да реализира своите желания. Като се говори за съмнението, ние имаме предвид онова съмнение, което разклаща основите на вярата. Не е въпрос за съмнението, което като птица прехвръква над главата на човека и отминава. Тук става въпрос за онова съмнение, което

като птица кацва върху главата на човека и прави гнездото си там. Това съмнение може да се загнезди в главите на хората като паразит и да смуче соковете на техния живот. Съмнението е духовен паразит, който по никой начин не трябва да се допуща да влиза в човешката глава. Намерите ли един паразит в главата си, не му прощавайте. Вземете щипци, както учените правят с животните при опитите си, и го турете в спирт, за да се спиртоса. Едно време египтяните са запазвали своите мумии чрез спиртосване. Паразитите са човешки изобретения. Следователно, като човешки изобретения, хората имат право да ги убиват. Те са изиграли вече своята роля.

Съмнението може да се уподоби на октопод, който се забива в краката на човека и го държи между щипците си. Това са опитвали всички моряци и за да се освободят от неговите щипци, те си служат с ножчета. Морякът изважда ножчето си и прерязва щипците на октопода. Едно от двете трябва да стане: или октоподът да умре, или кракът на моряка да остане между щипците на октопода. Следователно, когато влезе в света, човек трябва да има на разположение едно малко ножче, с което да прерязва щипците на октоподите, които сграбчват крака му и пречат на свободното му движение. Всеки човек трябва да има една основна идея, с която може да си служи при всички мъчнотии и опасности в живота си. Ако вие сте идеалист, но един октопод може да сграбчи крака ви и да ви задържи във водата, никакъв идеалист не сте. Идейният човек трябва да има ножче, с което да прерязва щипците на мъчнотиите и на противодействията. Вън от водата той не си служи с ножчето; обаче щом влезе във водата, той е първият, който се противопоставя на злото. Всички маги от най-стари времена са носили със себе си такива ножчета с две остриета: едното острие представлява тяхното сърце, а другото – техният ум. Достатъчно е идейният човек само да извади това ножче от джоба си, за да може моментално да подчини външните условия на своята воля. Той никога не се обезсърчава. Че три дни гладувал, че нямал обуща на краката си, че хората го хокали – той всичко побеждава заради идеята, която носи в себе си.

Сега, като мислите по този начин, вие образувате около себе си лека, приятна атмосфера, която може да ви помага. Идейният човек привлича положителните течения на живота и се ползва разумно от тях. Той привлича идеите на всички добри хора към себе си и лесно се справя с мъчнотиите си. Всички идейни хора взаимно си помагат. Те представляват сила, която никой в света не е в състояние да победи. Като наблюдавам съвременните хора, виждам, че те имат идеи, но не могат да се ползват от тях. Каква идея е тази, която не може да помогне на човека в критичните моменти на живота му? Един адвокат пътувал от Търново за Севлиево и носел със себе си пари. За да не го нападне някой, той взел два револвера в джоба си. По едно време срещу него излизат разбойници, набиват го добре, обират го, вземат парите му и го питат: „Защо носиш тия два револвера със себе си?“ – „За зор заман.“ – „По-голям зор заман от този какъв може да бъде?“ Той носи револвери, с които да се защитава, а в случая, когато бил нападнат, не могъл да ги приложи. Не, имате ли една основна идея, ще я приложите във всички критически моменти на своя живот. Когато срещнете апаш или разбойник в гората и ви каже: „Горе ръцете“, вие веднага ще извадите ножа си, т.е. вашата основна идея, и ще се защитавате.

Съвременните хора се страхуват и затова, като им каже някой: „Горе ръцете“, те веднага вдигат ръцете си и се оставят да ги оберат. Когато пътувате вечер или през деня през някоя гора или в града, пазете следното правило: дръжте съзнанието си будно. Вървете смело и без страх, като че всичко виждате. Най-малкото разсейване от ваша страна прави лошите хора, апашите и разбойниците, смели и те моментално започват да бъркат в джобовете ви. В това отношение те са добри психолози. Щом забележат, че съзнанието на човека е будно, те стоят далече от него. Разсее ли се той малко, те веднага стават смели, приближават се при него и го обират. Като ученици от вас се иска будно съзнание. Само така ще можете да преодолеете изпитанията и мъчнотиите в своя живот.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ОКУЛТНИ ПОЗНАНИЯ

Двадесет и девета лекция
30 май 1926 г.

ОКУЛТНИ ПОЗНАНИЯ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Числата от едно до десет, с които математиката си служи, представляват нейни важни елементи. Между тия числа има известно съотношение. От групирането им се образуват всички останали числа в математиката. От окултно гледище тия числа представляват висши, разумни същества с идеи, със знания. Те слизат на Земята със строго определена задача. Всяко число представлява отделна йерархия. Единицата представлява същество от най-горна еволюция, но според законите колкото по-възвишено е съществото, което слиза на Земята, толкова повече то се смалява. Затова именно единицата, която в Божествения свят е от най-висока йерархия, на Земята е най-малка. Като слиза на Земята, единицата постепенно губи своята интелигентност, своята сила и своя обем, смалява се до точка. Като точка единицата се превръща в център на кръга. Тъй щото, когато някой се осъзнава като човек, той трябва да се смалява, да стане център на кръга, т.е. център на един специален живот.

С други думи казано: веднъж дошъл на Земята, човек трябва да знае как да трансформира енергията си от по-високо в по-ниско състояние. Той трябва да пренесе знанията си от по-широк в по-тесен кръг на деятелност. Втората йерархия същества, които се изявяват на Земята в числото две, идат в помощ на единицата. Тя сама не е в състояние да си помогне, понеже се е превърнала в център. Втората йерархия има за цел да посочи на единицата пътя, по който тя може да се развива. Значи числото две е път, който помага за развиване на съществата. Който иска да знае пътя на своето развитие, той трябва да разбира числото две. Като влезе в числото две,

той веднага се поляризира. Щом се поляризира, в ума му се произвежда Светлина. Обаче свърже ли се с числото едно, с единицата, в ума му няма да блесне никаква Светлина. В единицата има вътрешна Светлина, но не и външна. При числото две се явяват два центъра, вследствие на което между съществата се явява борба. Числото две, взето в трите си измерения, дава осем: $2^3 = 8$. При числото осем имаме разумни същества с различна енергия по качества от тази на съществата при числото две. На какво се дължи силата на числата? Силата на всяка единица зависи от свързването ѝ с известна среда. В Природата съществува една абсолютна разумна среда, с която единицата, като разумно същество, трябва да бъде свързана по който и да е начин – съзнателен, самосъзнателен, подсъзнателен и свръхсъзнателен.

Като разумни същества, като живи единици, същият закон се отнася и до вас. Този закон обхваща всички живи същества, от най-малките до най-големите. Ако наблюдавате живота на бръмбарите, ще видите, че бръмбарът не се движи само когато търси храна, но и извън този процес. Той слиза, качва се, върти се, прави особени движения, в които има известна последователност, известна разумност. Дето има последователност, там съществува известна разумност, независимо от това дали тя е в самото същество, или вън от него. Това се дължи именно на скачването на живите същества с разумната среда. Каква е вашата опитност например от скачването ви с тази среда? Ще кажете, че вярвате в Бога. Как вярвате: от своя собствена опитност или от това, каквото другите хора са ви казали? Истинската вяра почива на опитностите на самия човек. Следователно за човека е съществено онова, което иде отвътре, а не отвън. Има идеи, които човек трябва да възприеме отвън, но има идеи, които той непременно трябва да възприеме отвътре.

И тъй, единицата е първият център в човешкия живот. Тя представлява неговите вътрешни идеи. Извън себе си пък човек има осем възможности. Каквото и да прави обаче, човек трябва да бъде свързан със своята разумна среда. Ако иска например да развива тялото си, той трябва да се свърже с

дихателната система. Тя е най-мощното нещо в човека. Спре ли се животът на тази система, с нея заедно спира и физическият живот. Оттук вадим следното заключение: каквото е дишането на човека, такива са и неговите мисли и чувства. Значи мисъл, чувство и дишане са синоними. – „Защо трябва да чувствам?“ – За да дишаш. – „Защо трябва да мисля?“ – За да дишаш. Нормалното, правилното дишане подразбира нормално чувстване и права мисъл. Човек трябва да диша тихо, спокойно, равномерно, без никакво хъркане и шум. Човек може да развива в себе си правилно дишане. По дишането на човека познават здрав ли е той, или не. Дишането определя характера на човека. Който има анормални чувствания и прави мисли, той е характерен човек. Правилното дишане подразбира прави мисли, чувства и действия. Правилното дишане на човека е резултат на правилен, разумен живот, който той е водил от ред поколения насам. За развиване на правилно дишане в човека има много методи, които дават добри резултати, но трябва да се приложат с вяра.

Като ученици вие трябва да знаете следното: когато се говорят окултни истини, вие не трябва да разсъждавате верни ли са, или не. Започнете ли да разсъждавате, вие сте на крив път. Окултните истини моментално се проверяват, както плодовете. Дават ви една ябълка или круша. Тя съдържа в себе си цялата истина. Достатъчно е да я вкусите, за да разберете веднага още доброкачествена ли е, или не. Даже по външния ѝ вид вие можете да се произнесете за нея. Истината носи своите качества в себе си. Следователно не е нужно тя да ви се доказва по външен начин, чрез външни опити или доказателства. И силата на човека е в самия него, а не вън от него. Достатъчно е да поставят човека на изпитания, за да се видят неговата сила и възможностите, с които той разполага. Силата и възможностите на човека се проверяват, когато той се превърне на точка, на център. Това е изказал Христос чрез стиха: „Ако не станете като малките деца, няма да влезете в Царството Божие.“ С други думи казано: ако не се превърнете на точка, на център, няма да влезете в Царството Божие, т.е. няма да имате условия за развиване. За да

дойдете до това положение, вие трябва да се съсредоточите в себе си и да се свържете с вашата разумна среда. Каквото положение и да вземете в живота, каквато форма и да сте приели, вие ще вземете посока или на север – към положителните енергии, или на юг – към отрицателните енергии. Север и юг, това са двата полюса на живота – мъжът и жената, които се съдържат в самия човек. Дясната страна на човека е мъжка, а лявата – женска. Говори ли човек лошо за мъжа или за жената, той опорочава себе си. Той трябва да зачита целокупния си живот – и мъжа, и жената. Щом ги зачита в себе си, той ще ги зачита и вън от себе си.

И тъй, за да върви напред, човек трябва да бъде свързан с Абсолютната, с разумната среда. За тази цел той трябва да се държи за своята основна идея. За да достигне до своята основна идея, човек трябва да върви в пътя естествено, да минава от стъпало на стъпало. Прескочи ли едно стъпало, пред него се отваря пропаст. Щом се намери пред пропаст, човек непременно трябва да се върне назад. Природата не позволява никакви прескачания. Всяко прескачане представлява празно пространство. Разумната Природа не търпи празни пространства. Да се върне човек назад, това значи да се заеме с преустройване на своя живот. В каквото положение и да се намира, каквато работа и да върши, човек трябва да спазва закона на последователността. При това положение само човек може правилно да се развива. Много ученици не успяват в уроците си, защото бързат, искат да прескочат няколко стъпала, бързо да еволюират. Някой изучава музика, но очаква за малко време големи успехи. Това е невъзможно. Едно е важно за ученика: да се пробуди неговото музикално чувство. Щом музикалното чувство в човека се пробуди, понататък той трябва съзнателно да работи, всеки ден да прибавя към него по нещо ново.

Сега ще ви дам една задача – да изучавате външните прояви на състоянията си. Представете си, че някой от вас е гневен, неразположен или обиден. Веднага вземете едно огледало и се огледайте какво изражение има лицето ви. Като изучавате външния израз на състоянията си, вие ще разбира-

те състоянията и на другите хора и ще ги спечелите на своя страна. Същевременно изучавайте и движенията на ръцете, на пръстите си, за да разберете защо в един случай изнасяте един от пръстите си, а в друг случай – друг пръст. Палецът е свързан с Божествения свят, показалецът – с Ангелския свят, средният пръст – с Правдата, безименният – с науката, и малкият – с практичността в живота. Цялата ръка пък представлява Мъдростта. Когато иска да направи нещо, човек свива ръката си, с което извиква на помощ всички сили, които се крият в нея. Дясната ръка и десният крак в човека представляват капелмайстори в живота му. Когато изнесе десния крак и дясната си ръка напред, човек предизвиква един род сили в Природата. Когато изнесе лявата ръка и левия си крак напред, човек предизвиква друг род сили в Природата. Съвременните хора мислят, че знаят много неща, но не подозират, че част от страданията им се дължат именно на техните знания. В това отношение те приличат на деца, които обичат да дрънкат по вратите на хората и бягат. Тук дрънкат, там дрънкат, докато вратарят ги улови и ги набие добре. Природата не обича да дрънкате по вратите ѝ без работа. Когото улови, че дрънка на звънците ѝ без работа, тя го хваща здраво за ушите и му дава добър урок. За да избегнете ударите на Природата, вие трябва да се освободите от излишното знание и да задържите само онова, което можете да приложите. Ако не сте готови за приложение на знанието, което имате, как ще напредвате в окултната наука? Окултната наука е наука на опита. Например ако сериозно правите упражнението с огледалото, вие ще се домогнете до положителни резултати. Като наблюдавате и най-малките промени на лицето си, вие ще придобиете ценни знания, ще разбирате себе си, ще разбирате и другите хора.

И тъй, първо ще изучавате закона за превръщане на единицата в точка. На друг език казано: ще изучавате промените в положението на точката. Точката не е нищо друго освен промяна в положението на единицата. Кръгът пък представлява безброй видоизменения на единицата. Като ученици на Окултната школа вие трябва да изучавате закона

за смаляването. В древните окултни школи първата задача, която се е давала на ученика, се е състояла в изучаване и прилагане на закона за смаляването. Ученикът трябва да се смали, да дойде до точка, до най-малкото същество в света. Този път не е лесен, но без мъчнотии нищо не може да се постигне. Ученикът не трябва да търси лесен път. За да се справя лесно, той трябва да прибягва към музиката като към метод за трансформиране на състоянията си. Разумният път е път на най-малките разходи. Ето защо, щом се намерите пред някое силно желание, за да го постигнете, ще изберете един от най-разумните методи. Те са методи на най-малкото съпротивление и иждивяване на енергия. Ако не можете да намерите такъв метод, въздържайте се от това свое желание, временно поне. Не се ли въздържате, то ще ви създаде такова нещастие, от което с години не можете да се освободите. Докато не е намерил разумния път, човек трябва да се въздържа. Щом го намери, той трябва да даде ход на всички свои възвишени подтици и стремежи.

Докато дойде до въздържанието, до владеенето на органите и удовете на своето тяло, човек трябва да изучава себе си, както и другите хора. Той трябва да дойде до положението на пълно владеене на своите удове: те сами да разберат, че имат разумен господар. Като ставате сутрин, казвайте си: „Господи, благослови всички ония, които са в мене и извън мене, да работим за Твоята слава и величие. Дай ни Светлина да разбираме Волята Ти и да я изпълняваме.” Клетките, които живеят в човека, са разумни, интелигентни същества. Те имат много знания, но господарят им трябва да бъде умен, да знае как да ги управлява. За да влязат в човешкия организъм, те съзнателно са се обезличили. Целта им е да се пожертват за своя господар и по този начин да го повдигнат. Човек се радва на живота, докато тия интелигентни същества са в съгласие с него и работят за неговото благо. Откажат ли се от него, животът му се превръща в пустиня. Сега, като на ученици, от вас се иска първо да бъдете капелмайстори на себе си – да управлявате своите физически сили. Правете ред упражнения, докато придобиете воля сами да се управлява-

те. Който постигне това, той е изпълнил Волята Божия поне в едно отношение. Ама хората щели да ви се смеят, когато правите упражненията. Дойде ли момент за изпълняване на Волята Божия, вие пред нищо не трябва да се спирате. Като види някой, че правите упражнения, и ви пита какво правите, кажете му, че търсите богатство. В това отношение вие сте прави. В преносен смисъл на думите вие наистина търсите богатство, скрито в самите вас.

Упражнение: Дясната ръка напред, като се движи бавно настрани с широк замах, след което се поставя на лявата страна на гърдите. Това упражнение се прави няколко пъти с дясната ръка и няколко пъти с лявата. През време на упражнението трябва да си представите някакъв красив, идеен образ за нещо, което някога сте виждали в живота си, като се стараете да предадете на лицето си такъв израз, който да отговаря на представения от вас образ.

Като правите упражнението, изговорете формулата *Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!*

МУЗИКАЛНО УПРАЖНЕНИЕ

Тридесета лекция
6 юни 1926 г.

МУЗИКАЛНО УПРАЖНЕНИЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Всички прави. Поставете дясната ръка на лявата страна на гърдите. В това положение размишлявайте върху някаква велика идея.

Чете се резюме на темата „Мястото на добродетелите“.

Като ученици вие трябва да имате правилен възглед за живота. Сам по себе си животът представлява нещо цяло, неделимо. Когато хората говорят за живота на младия и за живота на стария, те не трябва да ги разглеждат като отделни животи. Младостта представлява началото на един живот, а старостта – края. Младостта и старостта заедно представляват един завършен кръг. Младостта може да се уподоби на инволюционния процес, на слизане в материята. Този процес продължава до 33-годишна възраст. От 33 години нагоре започва еволюционният процес – качване, възлизане. И този процес продължава около 33 години. Значи при сегашните условия на живота човек живее средно около 66 години.

Днес ще ви дам едно ново музикално упражнение. Напишете следните думи:

Мисли, право мисли . (2 пъти)
Свещени мисли за живота ти крепи. (4)
Крепи, крепи, крепи,
свещени мисли за живота ти крепи. (2)

Значи силата на човека седи в свещените мисли, които той храни в себе си по отношение на Живота. Докато човек крепи свещени мисли в себе си, и те ще го крепят. Щом той

престане да ги крепи, падането му е неизбежно.

Сега ще турим една мелодия на горните думи. Когато пеете, вие трябва да бъдете свободни. Свободата е първото условие за добро пеене. При това, когато пее, човек трябва да мисли поне за онзи предмет, за който пее. Мисълта на човека е в зависимост от пеенето. Каквото е пеенето му, такава ще бъде и неговата мисъл. Извън времето и пространството мислите са съвършени, но щом започнат да се проявяват на физическия свят, и те като светлината претърпяват известно пречупване, вследствие на което губят своята чистота и съвършенство. Когато казваме, че дадена мисъл не е съвършена, ние подразбираме, че тя не се е проявила, както трябва.

Уточнение: Даде се мелодия на думите *Мисли, право мисли*, а после и на останалите думи, и така се получи новото музикално упражнение. Упражнението се пее с движения на ръцете. При изпяване на думата *мисли* изнасяме двете ръце напред и нагоре до височината на гърдите. При изпяване на думите *право мисли* ръцете се свалят настрани, хоризонтално. При изпяване на думите *свещени мисли за живота ти крепи* при всяка дума ръцете се издигат нагоре вълнообразно, според ритъма на пеенето.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ПРОИЗХОД НА СТРАДАНИЯТА

Тридесет и първа лекция
13 юни 1926 г.

ПРОИЗХОД НА СТРАДАНИЯТА

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Коя е най-важната задача за днес? Колко е часът сега?
Отговор: *20 часа*.
Коя планета господства този час на Земята?
Отговор: *Слънцето*.

Наблюдавали ли сте кои предмети ви влияят най-много? Като ставате сутрин от сън, следете всеки за себе си кои предмети ви влияят най-много. Човек трябва всеки момент да се изучава, да се възпитава, както художникът възпитава очите си. Когато рисува, той изучава най-дребните линии и се старае да ги предаде такива, каквито са в действителност. Колкото по-точно художникът копира образите, толкова е по-добър, по-голям майстор. Някои художници мислят, че могат добре да рисуват, но като започнат работата си, виждат, че не излиза така, както са си я представяли. Не само художниците изпадат в това положение, но и всеки учен. Някой писател си представя, че като започне да пише, мислите му ще се леят като вода от неизчерпаем извор, но вижда, че се е лъгал. Щом започне да пише, мислите му се прекъсват, нищо не може да напише. Той става, разхожда се из стаята, но мислите му не текат леко: каквото напише, заличава го. Защо? – Съзнанието му не е още пробудено, не е много силно да задържа образите в себе си. Значи човек трябва да развива съзнанието си. Ако съзнанието на човека не е достатъчно развито, идеите му се заличават по същия начин, както морските вълни заличават написаното върху морския пясък. Някой мисли, че много неща знае, но щом дойде една силна мисъл в неговия ум, и тя като силните морски вълни заличава всички слаби мисли, които са

съществували преди нея. Колкото по-силни са образите на мислите, толкова по-здраво се отпечатват те в човешкото съзнание. Ето защо човек мъчно може да възприема и задържа отвлечените мисли в себе си. Когато се заговори за красивото, за идеалното в света, човек веднага започва да си представя някакви красиви, съвършени образи като идеал на съзнанието си, но той никъде не среща такива образи. Умствено човек си представя красив, идеален образ, но рече ли да го нарисува, не може. Умствено той си представя красив, идеален човек, но как и къде ще го намери, не знае. Този образ съществува в съзнанието на човека, но мъчно се намира вън от него. Кога и къде се е явил този образ, той и това не помни. Обаче чувството за красота не е еднакво развито във всички хора. У някои то е много слабо развито.

Красотата е една от проявите на Живота. Красота има и в музиката. Например ако гледате нотите на някое музикално парче, и в тях можете да намерите известна красота. Тя е външна красота, но има и вътрешна красота – в самата музика. Често красотата, както и устойчивостта, се произвеждат в контрастите. За да прояви устойчивост, човек трябва да се постави върху един висок планински връх и в една долина. Например ако в човека се роди едно чувство, по-високо от Хималаите, той трябва да бъде в подножието на това високо чувство. При това положение само той може да прояви устойчивост. Обаче ако човек се намери между едно свое чувство, подобно на долина, и сам той е в долина, непременно ще прояви неустойчивост. Такъв човек наричаме ние човек на настроенията. Настроението е пясъчна пустиня, в която вятърът разнася пясъка от едно място на друго. Чувствата могат да се уподобят на оазис, в който блика живот. Обичта подразбира живот между върхове и долини. Колкото по-идеална е обичта, толкова по-високи са върховете и по-дълбоки са долините. И тъй, колкото по-големи са контрастите в живота на човека, толкова по-големи са възможностите му да се познае. Като се намери при такова положение, човек казва, че има големи изпитания. Не е достатъчно да каже, че изпитанията му са големи, но той трябва да знае външни

или вътрешни са изпитанията му. Ако страданията и изпитанията на човека произтичат от неговото естество, той трябва да се радва, да благодари, че му са дадени условия да расте. Същото може да се каже и за радостите му. Обаче ако страданията и радостите на човека произтичат отвън някъде, условията му да расте са по-малки. Скърбите и страданията на човека не са нищо друго, освен нереализирани радости. В желанието му да ги реализира се проявява неговата воля. Срещате ученик или студент, който е бил късан два-три пъти на изпит. Ако е волева натура, той ще употреби повече усилия и труд и пак ще издържи изпита си.

Мнозина се оплакват от страданията си, че са били непосилни. Това е неразбиране на законите на Природата. Природата дава на човека такива страдания, които отговарят на силата на неговия ум, на неговото сърце и на неговата воля. На всеки човек се дават толкова страдания, колкото може да носи. От разбиранията на човека зависи по-леко или по-мъчно ще понася страданията. Например лекар, който работи 10-20 години между болни, в края на краищата ще възприеме някои от техните отрицателни състояния и преждевременно ще се разстрои. Обаче ако познава законите за трансформиране на енергиите, той лесно ще се справи с всички отрицателни състояния и ще остане незасегнат от тях. Адвокатът, свещеникът също се занимават с отрицателните състояния на хората, вследствие на което се свързват с тях и започват да страдат. За да се избавят от тези състояния, лекарят, свещеникът, адвокатът трябва да знаят новите методи, чрез които да помагат. Когато лекува болни, лекарят трябва да помага, без да се свързва с тях. За да повдигне болния, той трябва да внесе някаква нова идея в ума му. Ако лекарят не може да повдигне духа на болния, ако адвокатът не може да вложи в ума на клиента си една права мисъл и ако свещеникът или проповедникът не могат да обърнат грешника към Бога, те нищо не печелят. Тяхната работа води към загуби и разрушавания, но не и към печалби. Истинска работа е онази, която води към придобивки, които повдигат съзнанието на човека.

Изобщо всички професии днес имат за предмет отрицателни състояния. Съдията, учителят също се занимават с отрицателните постъпки на хората. Съдията разглежда престъпленията на хората. Учителят покрай задачата си да преподава се занимава и с простъпките на учениците. Той има работа с неоформена пръст. Хора, които имат положителна професия или положително изкуство, са изложени на опасност да превърнат положителните енергии на обкръжаващите в отрицателни. Ония пък, които се занимават с отрицателни професии и изкуства, превръщат отрицателните енергии на човека в положителни. Оттук вадим заключението, че всеки човек може да послужи само като условие за събуждане на положителните или отрицателните енергии в другите хора, без той сам да ги е предал от себе си. Химикът дава условия на елементите да се събират, изваждат, умножават и делят, но той сам не извършва тези действия. Способността на елементите да влизат в реакции помежду си е в самите тях, а не в химика отвън. Химикът дава възможност на киселината и на основата да се съединяват и да образуват сол, но способността им да се съединяват е в самите тях. Химикът действа за съединяване на водорода и кислорода, за да се получи вода, но способността на тия елементи да се съединяват е в самите тях. Горе някъде, в безпределното пространство, кислородът и водородът съществуват в свободно състояние, отделно един от друг. Когато водата на Земята изгуби своята жизненост, водородът и кислородът слизат от безпределното, от етерното пространство, съединяват се, образуват вода, която обновява водите в океаните и в моретата. Това обновяване става непрекъснато. То се дължи на онзи запас от електрически течения, които се движат от север към юг по земната повърхност. Тези течения движат Земята около оста ѝ. Учените са забелязали, че водата на Земята постепенно намалява. В етерното пространство има повече вода, отколкото на Земята. Някои окултисти обясняват този факт със запушването на три важни източника на Живота. Щом водата се намалява, и човешкият живот се намалява. Значи каквито промени стават със Земята, същите промени стават

и с човешкото тяло. Голяма част от тялото на човека е вода. Много хора боледуват от липса на вода в организма им. Влагата, водата е причина за топлината на организма. Отсъствието на вода охладява организма. Многото вода пък го сгорещява. Човек трябва да живее правилно, разумно да използва енергиите, които идат от Слънцето, за да създаде около себе си здравословна, приятна атмосфера. Ако живее добре, човек привлича към себе си теченията, които идат от Слънцето, и образува оазис, източник на живот и сили. Природата гледа с добро око и разположение на разумния; неразумния обаче тя наказва, тъпче го безпощадно.

За да събуди човека, за да го накара правилно да живее, Природата му изпраща ред страдания. Страданията не са нищо друго, освен стремеж на Природата към събуждане на съзнанието на човека. Като види, че някой човек се е захласнал в някоя временна идея, която и дребните същества са разрешили, Природата му изпраща едно страдание, за да го събуди. Например той седи и мисли как да прекара живота си. И буболечките са разрешили този въпрос. Човек ще прекара живота си или като минерал, или като растение, или като риба, или като птица, или като млекопитаещо, или най-после като човек. Не е въпрос животът да се прекара. Животът трябва да се използва. В музикалното упражнение *Мисли, право мисли*, което миналия път ви дадох, се среща думата *крепи*. Мисълта може ли да се крепи? – Могат да се крепят само ония неща, които имат материален, физически характер. Например тялото като физическа проява може да се крепи. Казано е в песента: „Свещени мисли за живота ти крепи.“ Това подразбира условия, при които известни мисли и идеи могат да се проявят. Значи мислите, които човек има за живота, не са укрепнали още и трябва отвън да се подхранват. Думата *подхранвам* има отношение към сърдечния, а също и към душевния живот на човека. Какво може човек да подхранва в себе си? – Чувствата си. Илюзиите подхранват ли се? – И илюзиите могат да се подхранват. Съвременните хора си служат с думите *илюзия, настроение* и т.н. Какво представлява настроението? На какво се дължи настроение-

то? – Настроението в човека се дължи на това, че понякога умът, сърцето и душата му не се проявяват едновременно. Когато умът, сърцето и душата на човека не са в единство, той се колебае: ту решава нещо, ту го отрича. За такъв човек казват, че е на настроения.

Сложно, обширно нещо е човешкото естество. Като живее, човек непрестанно се движи, прави екскурзии ту в областта на сърцето, ту в областта на ума, ту в областта на душата си. Понякога човек се натъква на някоя пустиня в себе си и тогава идват обезсърчението, отчаянието, лошите и мрачни настроения. Той казва: „Няма смисъл животът. От мене нищо няма да излезе.“ Щом се натъкне на една от пустините на своя живот, човек трябва да знае, че му предстои грамадна работа върху себе си, и да започне да работи. Той може да превърне пустинята във велик оазис на Живота. Като излезе от пустинята, човек ще се натъкне на някой връх в себе си. И това не трябва да го отчайва – да мисли, че само скали има в него. Върхът, скалите в живота представляват гръбнака на неговия живот, отдето тече всичката енергия. След дълги обиколки по своето обширно естество, най-после човек дохожда в полето на своя живот, в градината на обикновения си живот – на индивидуалния, личния живот. Индивидуалният живот е микроскопическа проява на човешкото естество.

И тъй, когато хората се оплакват от живота, те трябва да знаят, че се намират при неблагоприятни условия, които неизбежно трябва да преживеят. Те се намират или в пустинята на своя живот, или на някой висок връх, и то през зимата, или пък на някое необработено поле. Ако са попаднали в някоя пустиня, те трябва да я обходят набързо, с автомобил, а не с камили; ако са попаднали на някой от високите снежни планински върхове, те трябва да имат всички приспособления, каквито условията ги изискват; ако са попаднали на някое необработено поле, те трябва усилено да работят, да подобрят условията му, за да могат да сеят и да жънат своите плодове. Такова нещо представлява животът: съчетание от добри и лоши условия. Човек трябва да разполага с всички

приспособления, за да може да подобри лошите условия и да използва добрите. Преди повече от 20 години един млад момък, завършил с успех гимназия, се принудил да точи ножове, за да се прехранва. Той потърсил някаква работа, но не могъл да намери. Отишъл при един свой приятел и го помолил да му даде 150 лева назаем, за да си купи едно точило. Купил си точило, закачил дипломата си на него и тръгнал из града да точи ножове. След три месеца изплатил дълга за точилото си, но не се минало много време, и той могъл да постъпи в университета. Смел бил този младеж и затова лесно могъл да си пробие път в живота.

Щом сте дошли на Земята, вие трябва да бъдете смели и решителни, да минете през всички изпитания, които животът ви носи. Ще минавате през тесни пътечки на планински върхове, ще газите през реки; ще минавате и през пустини. Каквото и да правите, изпитанията ви чакат, не можете да ги избегнете. Вървете напред и не се обезсърчавайте. Често богатите синове се обезсърчават повече от бедните. Защо? – Защото бедният човек е оставен повече на себе си: той разчита на своя труд, на усилията си, с които изкарва прехраната си. Той се е калил в живота, вследствие на което може да се справя с мъчнотиите и изпитанията. Докато богатият баща изпраща на сина си всеки месец по няколко хиляди лева да учи, синът е бодър, следва учението си. Щом бащата се разболее или замине за другия свят и престане да праща пари на сина си, последният се обезсърчава, отчайва се от живота, не знае какво да прави. Страданията каляват човека и го правят годен за живота. Труден е животът, докато човек се качи на високия връх, докато излезе от пустинята и докато преплува бурното море. Щом мине тези изпитания, той ще се намери в един замък, заобиколен от близки и любими хора, които ще го угостят. След това той ще се върне у дома си, в Отечеството си, отдето някога е излязъл.

Следователно, щом сте дошли на Земята, ще знаете, че и добро, и зло може да ви се случи. Никога не дръжте в ума си мисълта, че животът е пълен само със страдания или само с радости. Злото и Доброто неизбежно следват човека. Те са

негови спътници. Натъквате ли се на настроения, ще знаете, че минавате през пустиня. Когато чувствата ви се развиват, вие минавате през поле, в което едновременно растат и хубави цветя, и магарешки тръни. Какво да правим с лошите чувства? – Ще ги оставите да растат свободно, както и добрите чувства. Имат ли право лошите чувства да растат между добрите? – Едно лошо чувство има право да расте, да живее между десет добри. Един беден ученик има право да мине между десет богати ученици. Законът е такъв. И обратното е вярно: едно добро чувство има право да расте между десет лоши чувства. Как се справят хората с обезсърчението? На какво се дължи то? – На липса или отсъствие на нещо в човека. Вие лесно можете да се освободите от него. Как? – Като си купите това, което ви липсва. „Отде ще вземем пари?“ – Ще продадете скъпоценностите си, които близките ви са подарили. Защо са ви нужни украшения? Превърнете безценните неща в ценности и вие ще се насърчите. Сама по себе си земята не е ценна, но като я обработите и насадите с жито, с царевица, с плодни дървета и зеленчуци, тя става ценна. За една година само човек може да забогатее. Като се намери в трудно положение, човек трябва да мисли каква работа да започне, която за времето и за дадените условия да даде добри резултати.

Като от ученици от вас се иска смелост и решителност. Пред каквито мъчнотии и да се намерите, вие трябва да бъдете готови на всичко. Закъсали сте, нямате пет пари в джоба си. Какво ще правите? Няма да просите, разбира се. Не ви остава нищо друго, освен да се съгласите да станете дребен бакалин или търговец: започнете да правите мекици или да продавате череши. По този начин ще влезете в близък контакт с хората и ще видите, че колкото по-добра обхода имате с тях, толкова повече ще ви посещават. Всички занаяти, всички изкуства действат върху човека възпитателно. През всички свои съществувания ученикът трябва да мине през ред занаяти и изкуства, от най-ниското до най-високото. Щом се спре върху даден занаят и придобие онова, което му липсва, той трябва да напусне този занаят и да започне

втори, трети и т.н. Човек не трябва да прескача нито едно от стъпалата на живота, но по никой начин той не трябва да седи на едно стъпало по-дълго време, отколкото му е определено. Вие можете да си избирате свободни занаяти, които да не ви ограничават. Занаятите, изкуствата имат и това значение още, че чрез тях човек влиза в контакт с външния свят и го изучава. Основната идея, която трябва да остане в ума ви, е, че мъчнотиите и страданията имат двояк произход: едните произтичат от естеството на човека – това са вътрешни страдания, а другите – това са външни страдания, които идат от външния свят, от обкръжаващата среда.

В продължение на една седмица от днес правете следните наблюдения върху себе си: като ставате сутрин, отбелязвайте си коя е първата мисъл, дошла в ума ви. Направете опит да видите отвън ли е дошла, или отвътре, от самите вас. Като прави тези наблюдения върху себе си, човек ще се натъкне на много странични мисли, които идат отвън някъде като гости на неговото съзнание. Човек трябва да се изучава, да дойде до вътрешно познаване на своето естество.

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

НОВИ ТИПОВЕ

Тридесет и втора лекция
27 юни 1926 г.

НОВИ ТИПОВЕ

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

Размишление

Задача през ваканцията: Извадете основните мисли от всички лекции, изнесени през годината, и вижте какво трябва да приложите.

Всяко учение е ценно дотолкова, доколкото може да се приложи. Вън от приложението това учение няма никакъв смисъл. Следователно ако и вие, като окултни ученици, не прилагате идеите, които ви се дават, ще приличате на риба, която се движи от единия до другия бряг на реката, без да знае нещо за външния свят. Ще кажете, че трябва да се самоотречете. Да се самоотрече човек – това значи да излезе вън от законите на водата и да влезе в Новия живот. За да влезе в Новия живот, човек трябва да познава законите на този живот и да живее съобразно с тях. Не ги ли познава, той се натъква на страдания. Каквото и да прави, човек неизбежно ще мине през страданието. Страданието е Божествен остен, който буди спящите същества. При днешните условия на живота страданието е необходим метод за пробуждане на човешкото съзнание. Съвременните хора трябва да изучават проявите на съзнанието си, за да видят, че то е проникнато от безброй странични образи. Например в съзнанието на съвременния човек седи идеята за първенството. Той иска да завърши университет, да стане министър, да издава заповеди, да стане виден човек, да се разхожда из града с автомобил. Добри са тия неща, но какво могат да допринесат те на човека? Това е все едно да посадите едно семе, то да израсне, да цъфне, но да не даде никакъв плод. Човешкият живот има смисъл само тогава, когато дава плод. Кой е първият плод на човешкия

живот? Някой ще каже, че първият плод на човешкия живот се заключава в придобиване на някаква добродетел. Друг пък ще каже, че понеже не е придобил никаква добродетел, той се счита за неспособен човек. Питам: можете ли да кажете, че вълкът е способен, само заради това, че всеки ден може да придобие по една овца? – Не, душенето на овце не е никаква способност. В това отношение вълкът е крадец и разбойник. Ще кажете, че овцата е кротка и може да се жертва. Доколко овцата се жертва доброволно, това е въпрос. Тя не дава доброволно нито вълната, нито млякото си, а още по-малко кожата си. Хората вземат всичко от овцата насила. Онова, за което човек използва овцата, не е нито вълната, нито млякото ѝ, но е за онази магнетична сила, която излиза от нея. Чрез вълната си овцата става проводник на магнетични сили, които са особено необходими за човека.

Човек трябва да работи върху себе си, да развива всички дарби и способности, вложени в него, без да има нужда да си ги доставя отвън. Той трябва да има силата на вълка, без да е вълк. Той трябва да има добротата на овцата, без да е овца. Какво ще ви ползва една свещ, колкото и доброкачествена да е тя, ако не я запалите? Свещта е ценна само когато е запалена. Щом се запали, тя издава светлина и улеснява човека вън и вътре в къщата му. Материалът на свещта е дотолкова важен, доколкото дава условия за проява на светлината. При тази светлина човек може да намери пътя си в бурна, в тъмна нощ, и да се избави от нещастията, които биха могли да му се случат. Човек има такава свещ в себе си, която, веднъж запалена, вечно трябва да гори. Тази свещ е човешкият мозък, който трябва да гори и да свети, да оправя пътя на човека, да го освобождава от заблужденията му. Понякога тази свещ в човека изгасва и той изпада в голям мрак, в големи заблуждения. Страхът, безверието в човека изгасяват неговата свещ. И тъй, страхът, безверието, както и всички отрицателни черти, не са присъщи само на отделния човек. Те са общи качества, достояние на цялото човечество. Сам за себе си човек представлява богат материал за изучаване. Той не познава своя ум, своето сърце, нито живота си. Той трябва да се върне

хиляди години назад, за да види през какъв живот е минал. Всичко това днес е покрито, забулено за човека. Като не подозира това, през което е минал, човек казва: „Аз живея.“ – Да, ти живееш като риба, която се движи между двата бряга на реката. Първото нещо, на което един ден ще се натъкнете, това ще бъдат вашите минали съществувания. Като започнете да ги разглеждате, тогава само ще разберете закона на еволюцията и на инволюцията. Тогава само ще разберете как са се развивали у вас едни чувства и способности за сметка на други. Тогава само ще разберете защо някои неща са се сложили по един, а не по друг начин. Това е велика наука!

Мнозина не успяват в живота, защото не работят, не учат. Те си купуват лотарийни билети и чакат – дано им се падне някаква печалба. Вместо да очакват печалби от лотарията, по-добре нека вземат мотика на рамо и да започнат да работят. Един малджия се молил усърдно на Бога да му покаже по някакъв начин къде има заровени пари в земята, за да ги извади и с тях да построи няколко богоугодни заведения. И наистина, една вечер сънувал, че един ходжа дошъл при него и му предложил да го заведе на мястото, дето има много заровени пари. Доволен от това предложение, той тръгнал заедно с ходжата към определеното място. В момента, когато ходжата щял да покаже мястото, дето парите били заровени, един от кредиторите хванал иманяря за дрехата и му казал: „Слушай, изплати дълга си.“ Той се обърнал към кредитора си и започнал да се разправя с него. Като се разправяли, иманярят се стреснал, събудил се и като с огледал наоколо, видял, че е сам – никакъв ходжа нямало при него. След това този иманяр дойде при мене и ме попита: „Можеш ли да ми кажеш кое е мястото, дето са заровени тия пари? Ето, 20 години вече как копая на това място. Изкопах един ров, дълъг един километър, но намерих само две хиляди лева.“ Казвам му: „Ако ти би купил няколко декара земя и би посадил и отгледал лозе, досега би имал десетократно повече, отколкото двете хиляди лева, които си намерил в земята.”

Лакомията, алчността на хората към лесно забогатяване е причина за техните неуспехи, за загубване на Божественото.

Някой се моли да придобие нещо съществено в живота си и в момента, когато някоя Божествена идея го посети, някаква малка мъчнотия се изправи на пътя му и той изгубва всичко. Малката мъчнотия – това е вашият кредитор, който иска да му дадете парите, да изплатите задълженията си по отношение на него. Когато дължи на някого, човек първо трябва да си плати дълга, а после да отива с ходжата да търси пари в земята. Както виждате, не е случайно явяването на кредитора тъкмо в момента, когато ходжата отива да покаже на иманяря мястото на заровените пари. Питам: може ли човек, без да страда, да има страдания? Може ли, без да се радва, да има радости? – И едното, и другото са неща невъзможни. Следователно, щом има страдания, човек непременно ще страда. Щом има радости, той непременно ще се радва. Щом нещата не стават, както са ги искали или както са очаквали, хората страдат. Като се натъкват на страдания, хората се измъчват, искат да не страдат. Това е невъзможно. Те трябва да се възпитават така, че да гледат на страданията като на благо. Започнат ли да гледат на страданията по този начин, те ще видят, че няма страдание в света, което да не е допринесло поне някаква малка придобивка към човешкото съзнание. Прогресът на съвременното човечество се дължи именно на страданията. Страданията представляват естествен метод за повдигане на човешкото съзнание. Не е въпрос за страдания, които идат като резултат на недоглеждане на нещата. Тук става въпрос за страдания, които идат от някоя идея. Страдание, в което няма никаква идея, това е мъчение. Когато се казва, че човек трябва да носи страданията си с радост, това се отнася до идейните страдания.

Сега, като поработите през лятото върху лекциите, извадете освен основната мисъл от всяка лекция още и всички по-важни методи за приложение. Например дадени са ред методи за трансформиране на състоянията, на неразположенията ви. Когато сте неразположени, добре е да поставите гърба си на някое дърво, главно на бряст, за да почерпите от него енергия. Също така добре е често да се разхождате покрай някоя брястова алея. Щом направите това упражне-

ние, неразположението ви ще мине. Формата на брястовите листа, както и самият бряст, действат успокоително върху нервната система на човека. Борът пък действа добре върху човека главно със своята миризма и стремеж нагоре, към височините. Борът помага само на ония хора, които имат същия стремеж като него. На материалистите той не помага, но и те сами не обичат да се качват на високи места. Материалистите не обичат боровите гори. Знаете ли къде и на какви места живеят мечките? Обикновено те живеят между елхи и в клекове. Като ученици вие трябва да правите опити, наблюдения, да изучавате състоянията си, както учените изучават Земята и промените, които е претърпяла. По известни вкаменелости те съдят за различните епохи, през които Земята е минала.

По същия начин и вие можете от състоянията си да заключавате за промените, които стават у вас. Когато сте неразположени и не знаете какво да правите, хващайте последователно с дясната си ръка първо палеца, после показалеца, средния, безименния и малкия пръст. След това следете какви промени стават у вас. Същевременно наблюдавайте и изучавайте ноктите си. Когато ноктите на човека започнат да се скъсяват, това говори за нервност, за сприхавост. Хора, на които ноктите са дълги, добре оформени, са интелигентни. Широките нокти показват устойчивост, смелост, решителност. Тесните нокти показват отсъствие на смелост и решителност. Човек с тесни нокти е слаб, не може да се бори с външните условия. Изобщо ноктите, пръстите на ръката определят човешкия характер. Когато палецът се скъсява и става топчест, човек започва да загрубява. Когато първата фаланга на палеца е добре развита, това показва човек със силна, с разумна воля. Човек трябва да е работил хиляди години върху себе си, за да може с идването си още да срещне благоприятна среда за развитие. Какво казват съвременните хора за своите условия? – Те се оплакват от своите условия, казват, че не били добри. Чудно нещо. Те не са нито орали, нито копали, а искат добри условия. Не, трябва да се стегнат, да работят, за да могат първо да подобрят своите вътрешни

условия. Щом подобрят вътрешните си условия, едновременно с това ще подобрят и външните.

Като ученици вие трябва да работите съзнателно върху себе си. Започнете първо да работите върху физическото подобряване на тялото си и постепенно минавайте към умственото. Понякога човек възприема повече енергия, отколкото му трябва; някога пък дава повече енергия, отколкото трябва. Това са крайности, които се отразяват неблагоприятно върху организма му. Какво трябва да прави човек? – Той трябва да възприема и да дава от себе си само толкова, колкото е необходимо. Като не спазват това правило, много хора растат, цъфтят, но не дават плод. Това не е нормално положение в Природата, вследствие на което тя се противопоставя. Природата не търпи никакво нарушаване на нейния ред и порядък. Природата обича реда и порядъка, затова казва: „Ще взимаш толкова, колкото трябва, и ще даваш толкова, колкото трябва.“ Представете си, че някой ви обиди. Какво трябва да направите? Обикновено на обидата хората отговарят с обида. Обаче не е този пътят, по който ученикът трябва да върви. Щом ви обидят, вие трябва да забравите обидата. Намерете някой познат и постъпете с него така, както бихте желали с вас да постъпят. Така вие ще получите морално удовлетворение за обидата, която ви са нанесли. По този начин ще дадете добър пример и на другите хора. Едно се иска от ученика: при каквото разположение и да се намира, добро или лошо, той всякога трябва да е готов да услужи на своя ближен. Срещате човек, който носи голяма, тежка кошница, пълна с покупки. Спрете се, поемете кошницата, услужете му и после продължете пътя си. Каквато скръб и да имате, направете тази услуга и повече не мислете. Щом я направите, както трябва, скръбта ви ще се превърне на Радост. Правете добро на хората така, че никой да не ви вижда. По този начин вие ще развиете в себе си добри, положителни качества.

Желая ви сега да бъдете активни, силни, без да давите овце. Да бъдете добри, кротки като овцата и сами да стрижете вълната си, сами да предлагате млякото си. Това, което говоря за овцата, не трябва да го вземате в буквален смисъл, но в преносен.

Следния път ще имате едно мълчаливо събрание. Всички ще бъдете в клас точно навреме, в 7.30 часа, както обикновено, и ще прекарате половин час в мълчание, до осем часа. Ще се поздравите тихо, без да говорите. През деня можете да говорите, колкото искате, но дойде ли определеният час – пълно мълчание. Всеки ще се успокои вътрешно и ще си представи, че е разрешил всички въпроси в живота. Ще седне на мястото си тих и спокоен, ще мисли за великата хармония в света. Да мълчи човек – това е един от красивите опити. Така той ще разбере силата на мълчанието. В мълчание човек може да върши чудеса. Чрез мълчанието, като вътрешна сила, човек може да помага на болни, на бедни и на страдащи. Обаче ние не говорим за външното мълчание, но за онова дълбоко вътрешно мълчание, проникнато от вътрешен мир в душата. Чрез мълчание човек може да преодолява и най-големите мъчнотии и препятствия. Колкото по-големи са препятствията в пътя на човека, толкова по-разумна среда го заобикаля. Препятствията се причиняват от разумни същества, които имат за цел да изпитат интелигентността и силата на човешката воля. Щом срещате препятствия, няма да се натъквате на тях, но ще ги заобиколите.

Когато човек е в среда на разумни същества, той има условия да се прояви, има условия да придобие нещо. Ако влезете в някое село, между хора, гладен никога няма да останете. Обаче ако сте в пустиня, няма да срещнете никакви препятствия, свободно можете да се разхождате, но гладен ще бъдете. Какво показва това? – Това показва, че докато има мъчнотии, човек никога няма да умре гладен. Когото Бог обича, Той поставя на пътя му ред мъчнотии и препятствия. Много естествено! Може ли човек да направи един кораб, без да го натовари със стока? Може ли човек да си направи кола, без да я впряга? Може ли да има торба, без да я пълни с нещо? Може ли да има инструмент, без да свири на него? Ако цигулката би била разумно същество, тя би се оплакала от страданията, които лъкът ѝ причинява. Каквото е положението на цигулката, такова е положението и на човека. Всеки човек е някаква струна от Божествения инструмент и

върху нея свирят с лъка си разумни същества. Щом престане концертът, човек временно се успокоява, затихва, докато отново се даде нов концерт. Ако отидете на Небето, ще чуете да се говори само за страдащите хора, но не и за веселящите се. В Писанието е казано: „Веселящите се са получили своя дял на Земята още. Скърбящите ще получат своето благо на Небето."

Сега от вас се иска да правите ред опити, да се калите, да изработите от себе си нови хора, нови типове. Как можете да създадете от себе си нови типове? Колкото по-идеен е животът на човека, толкова по-лесно той може да преустрои целия си организъм както във физическо, тъй и в психическо отношение. Ако обикновеният човек се въодушевява от една обикновена идея, колко повече духовният човек, който служи на Бога, може да се въодушеви от своята велика идея! Тъй въодушевен, той всеки ден прибавя камък върху камък към Божествената сграда, към великото здание на Битието. Това значи да създаде човек от себе си нов тип.

Желая ви да бъдете нови типове, носители на Новото учение!

Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕЧНИК НА ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

Атавизъм (лат.) – връщане към нещо отживяло, поява на белези у човека, често уродливи, които са свойствени на неговите далечни предци

Атрибут (лат.) – постоянно свойство или принадлежност на нещата, без които те не могат да съществуват или да се мислят

За зор заман (перс.) – за всеки случай

Иждивявам (ост.) – изразходвам

Имагинерен (лат.) – който е само мислимо възможен; въображаем

Краска (рус.) – цвят, боя

Курна (тур.) – малко корито под чешма или в баня, от което се гребе вода за миене

Ледено (ост.) – сладолед

Малджия (тер.) – иманяр

Накопление (рус.) – натрупване, насъбиране

Непреривна (рус.) – непрекъсната

Обленявам се (рус.) – ставам ленив, мързелувам

Папили (лат.) – малки възвишения или полета по органите или по тялото на човека със специални функции за тях

Пертурбация (лат.) – внезапна промяна, нарушаване на нормалния ход на нещата

Реторта (лат.) – уреди и апарати, снабдени с отводна тръба, служещи за нагряване и дестилиране на веществата при химични опити

Слог (ост.) – сричка

Тарантула (итал.) – вид голям отровен паяк

Трансцендентално (лат.) – което се намира извън пределите на обикновеното съзнание и познание, на човешкия опит

Трен (фр.) – влак

Уд (ост.) – орган на тяло, крайник

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

[1] **Дмитрий Менделеев** (1834-1907) – руски химик, физик и геолог, създател на Периодичната система на елементите.

[2] В оригиналното най-старо издание на лекциите от 1929 год. сборът 33 не се получава при сумирането на посочените по-горе цифри за това колко пъти са употребени числата в I колонка, които при събиране дават сумата 31. Вероятно е допуснатата грешка при стенографирането или при дешифрирането на стенограмите. Поради това написаното срещу цифрата 7 – 9 пъти е поправено на 11 пъти в настоящето издание.

[3] **Хенрик Сенкевич** (1846-1916) – полски писател, автор на исторически романи, носител на Нобелова награда за литература.

ПИСМЕНИ ТЕМИ

2. Най-малкото иждивяване и най-малкото съпротивление

Свободна тема: *Любим предмет*

Теми за четирима ученици:

1. Най-новото в музиката

2. Най-новото в математиката

3. Най-новото във философията

4. Най-новото в живота

Тема: *Еволюция на елементите*

3. Трите състояния: S, R, T

Тема: *Кой е най-умният бръмбар?*

4. Влияние на светлината и на тъмнината

Теми:

Еволюция на елементите

Най-умният бръмбар

Какво мислят птиците?

7. Пълнене и празнене

Тема: *Най-полезното растение*

9. Действие и противодействие

Тема: *Най-полезното растение*

10. Изваждане

Тема: *Най-силната гласна и най-меката съгласна в българската азбука*

13. Реални величини

Тема: *За какво мисля сега?*

14. Микроскопически добрини

Свободна тема

Тема: *Метод за правилно мислене*

16. Страдание, търпение, опитност и знание

Тема: *Всеки да напише по една дума и едно число*.

19. Жива реч

Тема: *Жабата като символ*

20. Добро и свобода

Тема: *Произход на десетичната система*

22. Малкото съпротивление

Теми:

1. Произход на синия цвят на окото

2. Защо Природата е турила по няколко чифта очи на някои насекоми, а на други – по-малко? Защо човек има само две очи?

3. Качества на идеалния човек

23. Нови типове

Задача през ваканцията: *Извадете основните мисли от всички лекции, изнесени през годината, и вижте какво трябва да приложите.*

УПРАЖНЕНИЯ, ЗАДАЧИ И ОПИТИ

1. Време и сила

● *Опити за придобиване на милосърдие чрез дружба с хора филантропи, чрез четене на книги; привличане на енергия към центъра на милосърдието.*

2. Най-малкото иждивяване и най-малкото съпротивление

● *Упражнение за контакт със силите на Природата, със силите на Земята и със силите на Слънцето.*

3. Трите състояния

● *Опит за намиране на мястото, където се произвежда мисълта в човешката глава.*

● *Опити върху съзнанието за придобиване на разширение и полет.*

4. Влияние на светлината и тъмнината

● *Четири упражнения с движения на ръцете и краката и с концентрация на мисълта.*

5. Символи в Природата

● *Рисуване на седемте символа: копие, чук, чаша, свещ, чешма, плодно дърво, книга.*

● *Преглеждане на символите и размишление върху тях.*

● *Да се състави разказ със седемте символа.*

6. Приложение на символите

● *Начертаване на триъгълник с размери 5:5:10.*

● *Упражнение с ръцете и краката при неразположение на духа за каляване на волята и за концентрация на ума.*

7. Пълнене и празнене

● *Последователно изнасяне на десен и ляв крак и очертаване на полукръгове с ръцете.*

● *Упражнение с движение на ръцете в полукръгове и трептене на китките.*

● *Упражнение с движение на ръцете и краката с бавни вдишвания и издишвания.*

8. Десет думи

● *Написване на десет думи и размишление върху тях.*

● *Упражнение за изучаване на почерка и разбиране на човешкия характер.*

● *Упражнение в красиво писане за развиване на известни добродетели.*

● *Упражнение за написване на едно изречение, включващо десетте думи в реда, в който са написани.*

9. Действие и противодействие

● *Да се образува едно изречение от три думи, започващи с буквите Д, О и Ч.*

● *Да се предаде изречението в музикална форма.*

● *Упражнение с канап – клякане и ставане с движения на ръцете.*

10. Изваждане

● *Последователно бавно произнасяне на буквите от азбуката и наблюдение за въздействието им.*

● *Упражнение с числа, аритметични действия и букви.*

● *Наблюдения върху своя почерк и почерка на близките ни за изучаване на човешкия характер.*

● *Изучаване на четирите математически действия и приложението им в живота.*

● *Упражнение в кръг с движения на ръцете и краката.*

11. Гласни и съгласни букви

● *Упражнение със звуковете за трансформиране на състоянията – десет вечери наред, по половин час, между 9 и 10 часа.*

● *Вечер преди лягане за 10-15 минути мислено да се даде отчет за казаното и направеното през деня.*

● *Упражнение с движение на дясната ръка върху лявата от рамото до китката и произнасяне на различни звукове. Същото упражнение с лява ръка върху дясна.*

12. Математически задачи

● *Произнасяне на думи с цел произвеждане на образи за проверка на активността и скритата волева дейност у човека.*

13. Реални величини

● *Рисуване на кръг и проследяване на движението му към други точки.*

● *Писане на писма до приятели за предаване на основни мисли от лекциите.*

● *Всеки да пише по десет важни въпроса, които го интересуват в момента.*

14. Микроскопически добрини

● *Всяка вечер или сутрин 10-15- минутно размишление за отговор на въпросите защо е дошъл човек на Земята, какъв е смисълът на живота.*

● *Три упражнения, които се изпълняват едно след друго:*

– *упражнение с преплетени палци;*

– *изнасяне на десен крак и дясна ръка надясно с концентрирана мисъл от крака към ръката; същото с ляв крак и лява ръка.*

– *ритмично движение на ръцете в кръг – няколко пъти с ускоряване и забавяне, но ритмично.*

15. Изразително лице

● *Упражнение за изработване на добродетел, която да се изрази на лицето.*

● *Работа с мисълта ,за да се предаде на лицето изразителност и красота.*

16. Страдание, търпение,опитност и знание

● *Упражнение с дума и число. Подреждане с начало 1.*

● *Писане на писмо до братята и сестрите от Специалния клас в провинцията.*

18. Форми на съзнанието

● *Движения на ръцете с клякане и ставане.*

● *Полукръгове с ръцете настрани, нагоре и надолу. Полукръгове, издигане и гребане последователно с дясна и лява ръка, придружени с клякания.*

19. Жабата като символ

● *Написване на изречение с от 3-5 думи.*

● *Наблюдение на мисълта за откриване на основната идея, която занимава човека (за 10 дни).*

● *Движения на ръцете нагоре, в полукръг, надолу, настрани и нагоре. Движенията се придружават с бавни клякания.*

20. Добро и свобода

● *Да се размишлява за разнообразието и изобилието в Природата – задача за една седмица.*

21. Групиране на сили

● *Размишление върху числата, с които си служи Природата.*

● *Опит с броене на житни зърна – практически начин да се разбере какво е милионът.*

22. Малкото съпротивление

● *Упражнение за усилване на очите и за концентрация – съсредоточаване на погледа върху предмет, без да се примигва.*

● *Излизане вечер в бурни, тъмни нощи, и прекарване на открито около един час.*

● *Упражнение за развиване на самообладанието.*

● *Начертаване само с ръка на правилна окръжност.*

● *Опити за лекуване на страх и неврастения.*

23. Качества на здравия човек

● *Опит за проверка на будността на съзнанието в планината.*

● *Написване и сравняване на дробите 1/2 и 2/10 000 000.*

● *Упражнение за успокояване на нервната система и за освобождаване от излишната енергия в организма.*

24. Работа в съзнанието

● *Съсредоточаване върху избрана идея за пет минути.*

● *Начертаване на прави успоредни линии за проверка на състоянието и устойчивостта.*

● *Начертаване на 100 успоредни линии на половин сантиметър една от друга – 5 дни по 20 линии, с отбелязване на дните.*

● *Упражнение1: Ръцете напред с длани към тялото. Описване на кръгове с ръцете настрани и надолу и изнасяне последователно на десния и левия крак настрани.*

● *Упражнение 2: Описване на кръгове с ръцете настрани и повдигане последователно на десния и левия крак.*

25. Влияние на цветовете

● *Опити за изучаване на влиянието на цветовете върху очите в различни часове на деня.*

● *Опити за лекуване с цветове – жълт, син, червен...*

● *Опити за изучаване на влиянието на цветните лъчи върху мозъка.*

● *Упражнение с цветовете и изговаряне на думите „любов, мъдрост, истина“.*

26. Място на добродетелите

● *Поставяне на добродетелите на съответно място в човешкото тяло.*

● *Избиране на изкуство или занаят и усвояването им до съвършенство.*

● *Изучаване на цветовете по дните от седмицата.*

27. Здраво мислене

● *Рисуване на дърво с плод.*

● *Опити за лекуване с компреси и с квас.*

● *Упражнения в мисълта за смяна на неразположението с разположение.*

● *Упражнения за превръщане на потенциалната енергия в кинетическа.*

28. Склонности и разнообразие

● *Движение през гора или в града с будно съзнание.*

29. Окултни познания

● *Изучаване на външните прояви на състоянията – упражнение с огледало.*

● *Последователни движения на дясната и лявата ръка и изграждане на представа за красив идеен образ.*

30. Музикални упражнения

● *Дясната ръка върху лявата страна на гърдите и размишление върху някаква велика идея.*

● *Ново музикално упражнение: „Мисли, право мисли“, с движения на ръцете.*

31. Произход на страданията

● *Отбелязване на първата мисъл сутрин и определяне откъде е дошла.*

32. Нови типове

● *Задача през ваканцията: Да се извадят основните мисли от всички лекции през годината и да се види какво трябва да се приложи.*

● *Трансформиране на неразположението чрез опиране на гърба на дърво (бряст).*

● *Мълчаливо събрание от половин час, като се мисли за великата хармония в света.*

ФОРМУЛИ И УТВЪРЖДЕНИЯ

1. Време и сила

● *Мотото за годината: „Верен, истинен, чист и благ всякога бъди.“*

● *„За Бога всичко е възможно. Аз живея в Бога и с Неговата Мъдрост всичко мога да постигна.“*

11. Гласни и съгласни букви

● *„Невъзможното за човека е възможно за Бога.“*

22. Малкото съпротивление

● *„Постоянно се молете.“*

29. Окултни познания

● *„Господи, благослови всички ония, които са в мене и извън мене, да работим за Твоята слава и величие. Дай ни Светлина да разбираме Волята Ти и да я изпълняваме.“*

Учителя Петър Дънов

МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС

ВРЕМЕ И СИЛА

година пета

Редактор *Спаска Миховска*
Художник *Даниела Тодорова*
Предпечат *Иван Джеджев*

Издателство „Бяло Братство“
София, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ 6
Тел: (02) 668 955; 9 634 313
www.bialobratstvo.info